

T.B.M.M.

DDC:
YER: 71-3643
YIL:
CLT: 1
KSM:
KOP:
DEM: 71-6504

KÜTÜPHANESİ

کردار

تاریخی و اجتماعی تحقیقات

محرزی : درقنور فرج

برلین شرق آقاده میسی طرفندن نشر ایدیلشد.

طابع وناشری

کتابخانه سودی

استانبول — باب عالی جاده سی

۱۳۳۴

مطبعة و خانیه

B. M. M.
Kütüphanesi
Es. No. : 1334.439
Remiz : A-H. 118

کردلرک منشای

کردلرک منشای حقنده مختلف نظریه لر واردر . بونظریه لردن بزجه قبوله شایان اولانلری بوکونکی تاریخی نظریه لره موافق اولان ودها زیاده کوردلرک جانی مؤسسه لرندن مقتبس بولونانلری دره . بوخصوصده بزه اک زیاده یاردیمی دوکونه بیله جک مؤسسه لر ایسه ملی خرافه لر، لسان، ادبیات، دین در...

ملی خرافه لر : کردلرک ملی خرافاتی ایکی به تقسیم ایتک لازمدر . بونلرک بر قسمی اسلامیتدن اولکی دورلره هاندر . دیگر قسمی ده اسلامی قبول دورلرینک ازیدر . برنجی قسم حقنده کی معلومات بابل وینوا خرابه وطاشلرندن اقتباس ایدیله بیلیر . فقط ، بوخرافاتک خلق آره سنده برر شکلنه تصادف ایتک تمکندر . فی الحقیقه ، شرق قوملری اسلامی قبول ایدرایتمز ، عرب مورخلرینک بر طاقم عندی نظریاتنه قربان اولدیلر واسلام ملتلرک هبسی ده منشألرینی اسلامیت داخلنده ، عرب عائله لری ایچنده آرامق مجبوریتنه قالدیلر . ایرانیلردن باشقه هیچ بر شرقی مسلمان ملت یوقدرکه ، اسلامیت علاقه سیله عربلنی منشأ طایفاسین ! کردلرده عینی نتیجه یی .

قبول ده . مضطر قالدیلر . بوسيله دركه كرد اختيارلری ، كندیلرینك
 حرب نسلنه منسوب اولدقلرینی ادعا ایدرلر . فقط اسلامیت نظریاتنك
 قبول ایده میه جکی بر نقل واردر : از جمله کردلرک بر ییلانه تعبد
 ایتدکلری و کرک عرب کرک عجم مهاجرلرینه مقابل بوییلانك محافظه
 ایدلدیکی ، عجم و عربلرک استیلارینی متعاقبده معبود ییلانك حمایه
 اولوندینی و بوکا هر کون ایکی انسان بینی ویرلدیکی حکایه ایدیلور .
 روسیه خارجیه نظارتی شرق اقاده میسی مأمورلرندن (ایتالینسی)
 بوجهتی قید ایده رک دییورکه : « کردلرک بو خرافه لری شایان دقتدر .
 زیرا ، اسلامیت دورنده ییلان معبود اولاماز . بناءً علیه ، بوماجرا
 دها اسکی در و مهاجرلرده عربلر دکلدر . بلکه ، آثوریلر و یا ، سومه
 رآقاد ، لردر . صکره ، کردلرک عرب اولدقلرینی کوسترن اساسلی
 بر کرد خرافه سی یوقدر . بناءً علیه عرب منشأی کرد وجداننده
 اوقدر قوتلی دکلدر . »

ذاتاً عرب منشأی مسئله سی اورتیه آتاترک (مروج الذهب)
 صاحبی اسلام مورخنلرندن مسمودی و (برهان قاطع) صاحبی ابو
 اسحق الفارسی کبی اسلام محررلریدر . عرب نسبی مسئله سنك حقیله
 روح ملتده یرلشمه میسده بونك نتیجه سیدر . بالکمز ، بعضی کرد
 خواجلر بوفکری آره صیره تکرار ایده رک نشر ایتشلردر .
 کرد اهابلسی آره سنده موجود دیگر بر قناعته کوره
 کوردلر نوحك اوغللریدر . بونظریه ، قرون اولاده یاشایان
 هر ملتده واردر . تورکلر ، ایرانیلر ، یونانیلر ، بلازلر ،
 عربلر ، موسویلر ، کردلر ، چرکسلر هپ بونظریه یی سرد

ایدیورلر . یالکیز یونانیلر آره سنده اسملرده اختلاف واردر . فقطء تدقیقات اخیرهدن اگلاشلمشدرکه ، طوقان نوح برمبدأ تاریخ اوله رق قبول اولمش بر نظریه در . قرون اولی و بلکه ده قبل التاریخ مدینتلی، بونظریه یی قبول ایدرک اطرافه یایمشلردر . ذاتاً، بونظریه بین المللدر . ملی برقیق حائز دکلدر . بناءً علیه کردلرک ملی بر غرضه سی اوله ماز .

بعض کرد ماصالارندن استخراج ایدلش برخرافه داها واردر . کردلر، جنوب جهتلرندن ، اووالردن بوداغلق اراضیه کلشدر و بوراده کی یایلالرده یرلشمشلردر . اساساً اووه خلق اولان کردلر ، بوتضیق اوزرینه طاغلی اولش ، فقط حیاتلریخی موسملرک تخالفنه کوره تنظیم ایتمشلردر . که مبریح دارالفنونی معلملرندن آثور یازبسی متخصصی دوقتور (سه یچ - sayeh) بونقطه نظری آثور طاش لوحه لری مندرجاتیه مقایسه ایدیور . وآئیده کی نتیجه یی چیغاریور : بوخرافه ، کردلرک برطاقم اسیرلر اولدیغی کوستریر . آثوریلر ، بونلری ایرانک مرکزی جهتلرندن کردستان طاغلرینه سوق ایتمشلردر . زیرا ، آثور حکومتی زماننده بوکونی کردستانده (لوهوردو) نامیله برحکومت تورانیه وار ایدی . آثور سالنامه لری ، بو حکومتک یک قوتلی اولدیغی وآثور حکومتی تضیق ایتدیکنی قید ایدرلر . بوکا بناءً ، رومالیلرک صربلری بالقانلره کتیردکلری کی آثوریلرده کردلری بو قطعه یه سوق ایتمشدر و بو صورتلده استیلا ایتدکلری (لوهوردو) حکومتی منقرض ایتمکه موفق اولمشلردر . فقطء بوقناعت کرد اهایلی آره سنده موجود دکلدر . بناءً علیه بوده ملی برقیق حائز اوله ماز .

« کرد ، کله سیله ، کورجی ، کله لری آره سنده کی مناسبت لغویه مسئله سوده وارد اولاییلر و بو حالد کدرلرک قافقاس عائله لری ایله مناسبتلری ده دوشونوله بیلیر . فقط ، بو باده هیچ بر قید یوقدر . بالنتیجه بو خرافه ده مجهولدر و عینی زمانه کرد معشری وجداننده یاشایان برشی دکدر .

ملی کرد ماصاللرنده باشقه خرافه لرده وارد . فقط ، شایان دقتدرکه ، بو خرافه لر اوزاق بر ماضی یه عائد برشی نقل ایتمزلر . ملی حیات قسمنده مفصلاً کوستریله جکی اوزره ، بوتون بو ماصاللر محدود بردآره داخلنه انحصار ایتمکده در . صکره بو ماصاللر ایچنده معظم بر حکومت حیاتی ، ظفر غروری ، مسئول ملتره مخصوص بویوک فکرلر ، حقوقی ، اخلاقی ، بدیی مخصوصیتلر بولونماز . موضوعلر ، منفرد بر قیله حیاته عائددر . یا بویوک شرق ملترلندن برینک استیلا دورینه عائد منفرد بر ماجرا ویا بر شخصت سرگذشتیدر . بو ماصاللر ، کدرلرک شخصیتلری حقنده ای بر فکر ویره بیلیر . فقط منشألری حقنده هیچ بر قطعی نتیجه کوستره مز . صوگرا ، بو ماصاللرده عرب نسبی ویا سائر بر دیگر ملت نسبی موجود دکدر . کرد ، کندیسفی کرد بیایور . قیله لرک شرقیلری ، چالغیلری ، حیاتلری و دوشونجه لری ده کردلک قناعتنه کوره در .

بو نتیجه دن آکلاشیلیورکه ، کدرلرک بویله تاریخی بر مبدألری یوقدر . یالکز ، شو جهی قید ایده لم که ، بز ، اسلامیتدن اولکی دوری مراد ایدیورز و تاریخی مبدأده اوزمانلره عائد اولورسه ، بر قیمتی حائر اوله بیلیر . کردلر اسلامی قبول ایتمک لری زمان بعض

تاریخی دورلر کچیرمشلردر . فقط ، ذکر ایدیله جکی اوزره ، بو دورلرک بر قیمت مستقله سی یوقدر و کردلرده مستقل بروجدان تشکیل ایدمه مشدر .

دیو : کردلر ، اکثریتله اسلامی قبول ایتمشلردر . فقط ، اسلامی قبول ایتمین کردلرده واردر . بونلر غایت آز ودها ابتدائی بر حیات یاشایان بر طاقم قبیله لردر . بونلر ایرانده کی مجوسیله بکزرلر . فاصل که ، اسکی ایران مدینتنک حقیقی وارثلری اولان بو مجوسی ایرانیلری ، بو کونکی عجم (نموزج Type) ی عدایده میورسه ک ، بو مجوسی کردلری ده اصل کرد نموزجی اوله رق قبول ایدمه میز . بونلرک ایکنجی درجه ده بر اهمیتلری واردر و همه حال تمثیل ایتک ، اکثریتک وجدان اجتماعیی داخلنه کیرمک مجبوریتنده درلر .

اسلامیت ، کردلر آره سنده شکل اصلیسنی محافظه ایدمه مش و ملی عادتلردن یک چوق متأثر اولمشدر . اسلام کردلرده بو کون ایکی مهم شعبه واردر :

۱ — سنی کردلر .

۲ — شیعی کردلر .

بو ایکی بویوک شعبه ، تورکیا ، قافقاسیا و ایران کردلری آره سنده متعدد عشیرتله مالکدر . فقط ، اکثریت اوزره ، سنیلر تورکیا داخلنده در . بونلرده بر طاقم طریقتلره منقسمدر . بالخاصه ، قادری و رفاعی کبی دها فضله صلابت دینییه یی ایجاب ایتدیرن طریقتلر یک متعممدر . عشیرتله آره سنده یزیدیلک ، قزیلباشلق واسی «مازده ئیزم»

نظریاتنه مستند برطاقم طریقتر کورولمشدر . فقط سنی المذهب
عشیرتلردها چوقدر .

کرد ملی وجدانی اسلامیق عینله دکل ، کندی ذوقه اویغون
برتبدل ایله قبول ایتمشدر .

بناء علیه کوردلر اسلامیت ملی برقیمت ویرمشلر و اسلامیتک قیمتی
کندی عادتتری داخلنده تقدیر ایتمشلردر . کردلرک اسلامیته بو خصوصیتی
ناصل ویره بیلدکلری غریب بر کیفیتدر . چونکه اسلام ملتلر ایچنده عرب
تأثیراتندن قورتولان ایرانیلردن بشقه بر ملت یوق کیدر . شیعیلک ،
عرب مدینتی اوکنه ایران مدینتی اقامه ایتدی . ایرانلک ماضیمی
بوکا مساعد ایدی . فقط ، کردلر ، بوقوتی نره دن آلابیلورلر ؟
« مالقولم ، بونی شوصورتله ابضاح ایدیور : کردلر شیعیلرله سنیلرک
محاربه محنه لرندله یاشیورلر و غالبلرک تأثیراتنه تابع اوله رق ، مختلف
جریانلره سور وکلنورلردی .

بوسببله اسلامیتدن اولده منفرد عشیرتلر حالنده یاشایان کردلر ،
مختلف حکومتلرک ؛ ایرانیلرک ، رومالیلرک ، تورکلرک ، بیزانسلیلرک
اداره لری آلتنده متفرق بر حالده قالمشلردی . بناء علیه کردملق متفرق
و هر عشیرت ، بر خصوصیتی حائر ایدی . بونک ایچوندرکه اسلامیتک
طرزی عینی شکلده دکلدر . چونکه عشیرت حیاتنده عنعنلر
بک قوتلیدر . بو حیات دین کی عالمشمول نظریات ایله الفت ایده مر .
صکره ، دائره حیاتده محدوددر . حرکتلرینک هیچ بر قیده ، مراقبه یه
تابع اولماسی ده عشیرت خلقنه یوکسک ، لایسل بر سر برستی ویرز .
بوخلق ، ایسته دیکی شکلده حرکت ایدر . ایسته دیکی یاپار ایسته مدیکنی

رد ایدر. کوچوک و صاحبسز حدودی داخلنده برواضع قانون کیدر. کردلرک ملی غننه لر یله اسلامی مزج ایدمه بیلمه لرینک سببی بودر. بوراده مهم بر نقطه یی اشارت ایدمه لم: اسلامیت حسن رضا ایله قبول ایدیله مشدی. کردلرک کشت و گذار ایتدکلری محللرده اسلامیت انتشار ایدیوردی: بالطبع، بر عرب استیلاسی تضییق وار ایدی. بوتضییق، کرد عشیرت لرینه ده تأثیر ایدیوردی. ایشته بومجبوریت، اسلامیتک قبولی ایجاب ایتدیردی. فقط هر عشیرت منفرد و حولی ممکن اولیان بر عالم ایدی لم اونلر ایسته دکلری شکلده بر اسلامیت تأسیس ایتدیلر و بالا آخره شرق، اسلام محاربه لرندن ده متأثر اولدیلر.

| بر آره لوق بوتون کردلر شیعیلکی قبول ایتشلردی. فی الحقیقه شیعیلک ده اجنبی بر مؤسسه ایدی. فقط شیعیلک آئنده عشیرت عادتلری ابقا ایدیله بیلیوردی. اسلامیت کندی بر نسیپلری داخلنده مناقشه ایدیلر و بوضورتله دینک اساسی باقی قالیوردی. یالکز، دین ایله برابر کتیریلن عادتلر: - عرب قانونی، عرب حیاتی - رد ایدیلوردی لم کردلر، بومجادله ده قازانیورلردی و بوکونده کرد عشیرتلری بوسایه قورتولایلمشدر. بوکا بناء، اسلامیت کرد خرافاتنه اساسی بر تأثیر اجرا ایدمه مشدر. و طبق ایران خرافاتی کبی، کرد خرافاتیده استقلالنی محافظه ایدمه بیلمشدر.

یالکز تورکیاده کی کردلر آره سندن بر شهرلی صنفی تشکل ایتمه باشلامشدر ایران و قفقاس کردلری، بویله بر شهر حیاته کیرمه مشلرده.

شرف هانک ارهاسی: کردلرک بر دور تاریخیلری اولمادینی ایچون

ملی بر (حرت - Culture) لری ده یوقدر وعادتلی ضبط ایدیله مشدر .
 یالکنز، شرفنامه صاحبی، [شرف خان بتلیسی] وارددرکه بوذات کردلرک
 یکانه مورخی در . فقط ، بوذات تاریخنده ایران تأثیرات تاریخیه سندن
 قورتولامامش و دائما ایران مورخلرینک نظریاتنه استناد ایدمدرک
 کردلرک ایران اها لیسندن اولدیغنی ادعا ایله مشدر . مومی الیهک
 ادعاسنه کوره کردلر (یهودسب) - ضحاک اسمیه مشهوردر -
 زماننده هجرت ایدمدرک ، کردستان داغلرینه حقیقه مشلدر . سبب
 هجرت اولق اوزره ده حکمدار یهودسبک ظلمنی کوستریور . بو
 حکمدار هرکون ایکی انسان بینی بیورمش ، فقص اشجیلری وطندا -
 شلرینی اولدیرمک ایسته مدکلرندن ، انسان بینلری رینه قوزی بینی
 ویرمکه باشلامش و قربانلق انسانلرده برر برر کردستان داغلرینه
 فرار ایتمش واوراده کرد نسلنی تأسیس ایله مشلدر .

بوقل ، ایران تاریخنه عائد بر فصلدر . وردوسینک شهنامه سندمده
 عینی شکله تصادف ایدیلیور . کردلر بو حکمدارک خامی زمانی تسعید
 ایدیورلر . هر سنه اغستوسک ۳۱ نجی کونی ، [دماوند] شهرنده
 برمراسم یاییلیور و بوکا « عید کردی » ویا « مروج الذهب » صاحبی
 [مسمودی] نک قولنه کورده ده « المهرجان » یارامی اسمی ویریلیور .
 بوراده ایرانلیلر ایله کردلر آرمه سندم برمناسبت ایزلری کوریلیور .
 بو مناسبتک حل ایچون مختلف نظریه لر سرد ایدلمشدر . انکلیرجه
 « ایران تاریخی » محردی [سیرجون مالقولم Sir J. Malcolm] بو
 روایتک عادی بر استبداد تمنا لی اولدیغنی و کردلرک ایرانلیلردن آلدق لری
 ادعا ایدیور . حالبوکه ، آلمان مورخلرندن [هاممر Hammer]

دیپورکه ، بو ، کرد نسلی حقنده یکانه تاریخی برفقره در . فقط ، بوفقره بی شو صورتله جل ایتمه ایدر : یزیدی لک ایله شمسی لک ایران دینلرندن ایدی . بونلردن « شمسی » لک ایرانده ، اصل یزیدی لکده کردستانده انتشار ایتمشدی . حالهوکه بویزیدی کردلرک ایراندن کلدکلرخی کوریپورز . او حالده ، شو نظریه تظاهر ایدیپور : ایرانده (اهرمن) عبادت ایدن بر قسم خلق ، (هرمن) عبادت ایدنلرک یانندن آیرلمغه مجبور اولمش و بر مستملکه حالده کرد داغلرینه کلشلردر . فقط دیگر مورخلرک تدقیقاتی ضحاک مسئله سنی قابل مناقشه برشکله قویپور . کردلر ، (ضحاک) زماننده هجرت ایتدکلرخی قبول ایدیپورلر . ضحاک ایسه ، ایرانی اولدینی قناعی همان یوق کیدر . اسکی مورخلر ، بو حکمداری سوریلی ، عرب ، کلدانی عدایدیپورلر . یکی مورخلر ایسه بو حکمدارک آثور حکمدارلرندن بری اولدینی قبول ایدیپور . ذاتاً فردوسینک زمان حکومتی بیک سنه کوسترمه . سندن اکلاشلیپورکه ، ضحاک بر حکمدار دکل ، برعائله ایدی و بیک سنه قدر ایرانی استیلاسی آلتنده بولندیرمشدی . بودورده ، بعض ایران قبیله لرینک شمال طرفنده اسکان ایدلیدی وارد اوله بیلور . زیرا شمالده بر حکومت و ارایدی و بو حکومت ، آثوریلری تعجیز ایدیپوردی . شرفنامه هیچ بر زمان کردلرک متحد بر اداره تشکیل ایتدکلرخی قبول ایدیپور . بونیجه دنده شو استخراج ایدیلر : کردلر مختلف زمانلرده ، مختلف عشیرتلر حالده کردستان داخلنه سوق ایدلشلر و داتماده بو حالده قالمشلردر . بوجهی ، [شرف الدین بتلیسی] بلا اعتراض قبول ایتکده در .

لسانه و ادبیات : لسانلرینه نظر آ ، کردلرک و آری ، عرقه
منسوب اولدقلری آکلاشیلیور . فقط ، بولسانک شکلی مسئله سیده
تمامیله حل ایدیله مشدر . زیرا ، بوکون اسلاوجه سویله یین اسکی
تورک بولغارلر ، رومنهجه سویله یین اسکی پلازلر ، آلمانجه سویله یین اسکی
روسیالیر ، انکلیزجه سویله یین اسکی نورمانلر ، هر بجه سویله یین اسکی
بربریلر ، مصرلیلر و قدیم آثوریلر واردر . کوچوک و ماضیلری مهم
ملتلر ایچون لسانک بر اهمیتی قلامشدر . پترسبورغ اقادهمیسی
طرفدن نشر ایدیلن « کردجه - روسجه - آلمانجه لغت » کتابنده
« ۸۳۰۷ » کله واردرکه بولکلر آتیده کی قسملره تفریق اولنور :

لسان	عدد کلمات
✓ پہلوی (اسکی)	۳۷۰
✓ زند	۱۲۴۰
✓ تورک (اسکی تورکمن)	۳۰۸۰
✓ ارمنی	۲۲۰
✓ عرب « یکی لساندن »	۲۰۰۰
✓ فارسی « یکی ادبیاتدن »	۱۰۳۰
✓ اصل کرد	۳۰۰
✓ چرکس (اسکی)	۶۰
✓ کرچی (اسکی لساندن)	۲۰
✓ کلدانی	۱۰۸

بولیسته ده اک بویوک یکونی ایکی لسان تشکیل ایدیور :

تورک شعبه‌سی : ۳۰۸۰ کله .

ایران شعبه‌سی : ۲۷۰ + ۱۲۴۰ + ۱۰۳۰ = ۲۶۴۰ کله .

عرب شعبه‌سیده مهم کبی کورونیور فقط حقیقتده اویله دکلدر .

زیرا بوراده کی عرب کله‌لری ، دینی اصطلاحات و برطاقم علمی کله‌لردر که تورک عشیرت‌لری آره‌سنده مستعمل دکلدر . صکره ، ملول ، ملوث ، ملهم ، تحمل ، تحویل ، اشغال ، اغفال و سائره شکلنده اولان بو عرب کله‌لری عرب لسانیه علاقه‌سفی کسمش ، تورک لسانه کیرمشدر . زیرا بونلرک معنالرنده و صورت استعماللرنده پک زیاده تخالف واردر . و بو کله‌لری ، تورک لسانتی تحصیل ایدن کردلر سویله مکده‌در . بناءً علیه ، بو کبی عرب کله‌لری ده تورک شعبه‌سنه ادخال ایتک لازمدر که بوصورتله تورک شعبه‌سی ، پک یوکسک بریکونه بالغ اولور .

لاکن ، کرد لساننک قواعدی آیریدر . و بو قواعد ، دوه‌ریدن دوه‌ری یه فارسی لساننک بر شعبه‌سیدر . بناءً علیه کرد لسانی ایله کله‌لری آره‌سنده برنسبت بولمق کوچدر . بالخاصه ، کرد حیاتی تشکیل ایدن یایلا و طاغ کله‌لرینک قسم اعظمی ده تورکجه‌در . و اصلاً کردجه اولان ۳۰۰۰ کله‌دن ۱۰۷۰ قدر کله‌ده طاغ حیاته‌هائده تعییرات ایچون قوللانیلیر . فقط ، بوجهت بوتون کردلر آره‌سنده متحد دکلدر . (کله‌ر) عائله‌سیله (کرمانچ) عائله‌لرنده طاغ کله‌لری چرکس لسانندن و تاتارجه ایله مخلوط بر لساندن مأخوذدر . صکره ، لساننک « جله‌شکلی » متحد کیدر . طبیعی بر ملتک لسانتی ده بو « جله‌شکلی » افاده ایدر . بولسان ، قواعدینه نظراً ، « هندو-اوروپائی » شعبه‌سنه منسوب واسکی

فارسی لسانی اساسیله بوگونکی وشاه عباس زمانده کی ایران لسانی آره سنده قالمش کی کورینیور . بوکا بناء ، تام برملت لسانی اولمقدن زیاده مختلف تأثیرات آلتنده قالمش برلسان عد اولنه بیلیر . بالخاصه شایان قیددرکه ، کرد قبیله لری آره سنده مشترک اولان کله لر ، کرد ، پهلوی ، زند ، قدیم فارسی کله لری دکلدرد . بلکه ، تورک ، تورک - عرب (تورکجه ده کی عرب کله لری) ، یی فارسی وشاه عباس دورینه عائد فارسی کله لریدر . بونکله برابر ، لسانک فعللر نده بر آیریلق وارددر . یالکزر ، یی فارسی شکلی برانتظام تحتنده دوام ایدیور . اصل کردجه فعللر ، منفرد وتصدیق سز برطاقم کله لردرکه ، « فعل » دن زیاده « اسم » عد اولنه بیلیر . بوضورتله ، لسانک شکلی غائب اولمش واستیلارک تأثیراتی آلتنده ده یی برلسان خلیطه سی حاصل اولمشدر . بروفسور وه بر دییورکه :

« کرد لسانی ، برلسان خلیطه سی ده دکلدرد . بلکه برکله خلیطه سیدر . »
 بالطبع ، بودرجه یه قدر انحلال ایدن برلسانک تکرار احیاسی ممکن دکلدرد . بناء علیه اسکی کرد لسانی هیچ بر صورتله حل وتصنیف ایدیله من .

کورواپیورکه لسان ، کردلرک منشأ لری حقنده قطعی هیچ بر نتیجه ویرمیور . صرف ونحو اساسنک « هندو - اروپائی » شعبه سنه عائد کی کورونمسی ایله ملتک منشأئی تعین ایتک دوغری اوله ماز . بویله بر نسبت ایچون ، فعللردن باشقه برعامل دوغری دکلدرد . کردجه ده ایسه فعللر ، بللی دکلدرد .

کبریج دارالفنونی تاریخ قدیم معلملردن (سه یج) کردلرده بر ادبیاتک موجود اولدیغنی سویلیور :

بودا بیات، يك ابتدائى بر حاله اولمایوب بر طاقم شعرلر، شرقیلر و مصالردن مرکبدر. شعر و شرقیلر، مادی لذائذ، عشقه و بر سر کرده نك، بر اسقیانك قیزلره محبتنه، (قره فاطمه) به و طاعلره عانددركه بونلر، کردلرک حیانتندن برر پارچه عدایدیله بیلیر. بوقسمدن اوله رق داهای بر طاقم شعرلر واردک، بونلر ملی کرد حیانتنه عانددركه اولمایوب عرب، تورک، فارسى لساننى تحصیل ایدرک عثمانلى، ایران، عرب ادبیاتلرینك تحت تأثیرنده قالان شهرلیله شمش بعض کرد منالارک انزلریدر. مصالردنه، کردک مالی دکلدر. بونلر بیک بر کیجه حکایه لرنده کی اسکی شرق مدینتک برر ابتدائى شکلیدر. واون بیک سنه اول باشلامش بر دوره عانددركه حکایه لردرک بومصاللر، کرک تورکلردنه، عربلردنه، عجملردنه، کرک آنوریلر و کرک قاتارلردنه عینی شکله منقولدر. حق، چرکسلر، کورجیلر و قافقاسیانك سائر قوملریله ارمنیلر بیله بومصاللری نقل ایدرلر. بونلر، بین الملل آسیا مصاللری عداینه داخلدر.

اصل مهم نقطه شرقیلردر. بونلر، اسکی بر دوردن قالم اولمادقلری ایچون اسکی و قبل الاسلام کرد حیانتندن بحث ایتمزلر. بونلرک اک چوغی، تورکلرک استیلا سندن صکره کی دورلره عانداولوب هیئات عمومیه سنه نظرآ ۳۵۰ الی ۴۰۰ سنه تی تجاوز ایتمزلر. ضد علیه مریرده عینی ابتدائیلکده در. و (نور) و (کوران) قبیله لری، آرمندنه بر موضوع مناسب نفایق جلب ایتمکده در. شیوه و بالخاصه تمیزلر، تشبیهلر و دویقونلر آرمندنه يك بارز فرق و ایزدیه. بونلر قلمی، آئیده کی دوت بویو شعبه ده کوربیورزه.

Guernandj

۱ — کرمانج = کرماج .

Lour - Lor

۲ — لور = لر .

Guelhour . Lek

۳ — کلهز = کلهور = لك .

Guouran —

۴ — کوران .

بناء عليه کرد ملی ادبیاتنکده منشأ مسئله سنی حله یارایه بیله جک
برماهیق کورولیور .

کرد کلمه سی: یکی اصول تاریخ، ملت اسمنه ده براهمیت مخصوصه
عطف ایدر. بناء عليه، اسمہ نظر آده کردلرک منشأ فی تحری ایدم:
بو اسم حقنه اوزون مطالعہ لر واردر . فقط کلهنک سیرینی
تعقیب ایدرکن ، ایلک صفحه ده یونان مورخلرندن (استرابون) ایله
اکسه نوفونی کورورز . بونلر، یالکز نیالی کردستاندن بحث ایدرلر
واہالی یه (قالوکید) اسمنی ویرلر . [اکسه نوفون] ، ایرانه کیدن
« اون بیکلر » اردوسندن اسیر اوله رق عودت ایدنلردن نقل ایله
دیورک :

« بونلر، کندیلرینه [غوردی — Gordy] اسمنی ویریبورلر و بین الحلق ده
واسم جاریدر . »

اکسه نوفوندن صکره کی مورخلرده عینی اسمی آز برتخالفله
قوللانمشلردر . یالکز ، آثور سالنامہ لرنده نه اکسه نوفونک
(غوردی — Gordy) ونده سائر شرق مورخلرینک « کرد » کلمه سنه
تصادف ایدیلور . آثور حکومتی ، بویله اسمده بر ملت طانیور .
حالبوکه بوکون « تورکیا کردستانی » نامیله یاد ایدیلن بو محله عائدیک
چوق محاربه لر، مصالحه لر و معاهده لر ذکر ایدیلور . بوتون بونلر هیتیلر ،

کبی تورانی الاصل بر ملته عطف ایدیلیور . اخیراً ، آثور طاش سالنامه لرندن استخراج ایدیلن بو معلوماتدن صکره ، اکسه نوفونک قیدی اهمیتسز قالمشدر . وبالخاصه آثوری حکمداری ، (ضحاک - Zakhak) زماننده بوقطعه یه کتیریلدکلری روایت ایدیلان بو انسانلر حقننده بر قیدک بولماسی لازمدر . طیبی ، آثوریلر بونلردن بحث ایتشلردر . فقط باشقه بر اسم تحتنده اوله رق بحث ایتشلردر .

بوجهت ، « کرد » اسمک بر ملت اسمی اولسی نظریه - سی چوروتور و صکره ، دو قور سه یجک قید ایتدیکی : شایان دقتدرکه ، قهرمانلغه عائد شرفیلده قهرمانک اسمی ذکر ایدیلر و ملیتی تصریح ایدیلر . هیچ بر شرقی یوقدرکه « کرد کله سی بولونسون » جهتی ده ادعای قوتلشدیرر .

پترسورغ اقاده میسی ، بو بابده کی تدقیقاتی شو صورتله خلاصه ایدیور :

کرد کله سی ، « هندو - اوروپائی » لغتنده موجود دکلدر . جنکیزغرب جهتنده بر قبیله نک حمایه سی قبول ایلدیکی زمان ، بوملکته بر [کرت] تعیین ایدردی . بوقیدی ، ایران تاریخلرنده کوره بیلیرز . عیی زمانده ، چینده ده بو اصولک تطبیق ایلدیکی مقیددر . و [کرت] مستقل و با حمایه لی (بك) معناسه در . فقط « کرد » کله سی [کرت] میدر ؟ بو حلی مشکل بر مسئله در .

فی الحقیقه ، « ت » ایله « د » عینی صداده در . فقط ، هر لسان آره سند بویله بر حرفه اتحاد ایده بیله جک بیکلرجه کله واردرکه ،

بونلر تماميله آیری لسانلر وکله لورد. بومسئله کله نك مشابهتی ابله دکل، تاریخی ابله حل ایدیه بيله جکدر .

بیلورز که آنوریلر زمانسده بوکونی کردستانده [لوردهو] نامنده تورانی بر حکومت وار ایدی . وبالطبع ، بونلرکده خنکیزک قولاندینی ، کرد ، کله سنی استعمال ایتدکلری و کرد عشرتلی ، بومحله کلدکلری زمانده بوکله نك زبازد اولدوغی تصور اولونا بیلیر . بناءً علیه بو تعیر [لوردهو] بکلرینک عنوانی ایدی و کردلر افندیلرینک یرلرخی اشغاله باشلادکلری و یاخودایلک کلدکلرنده بر خدمت مهمه کوردکلری زمان [کرد] اسمی آملشلدرد . بو ، اک یاقین بر نظریه در .

یکی مورخلرک همان هپسیده بونظریه یی قبول ایدیور . بوصورتله ده « اسم ، ابله منشأ آره سنده بر مناسبت بولمق ممکن اولیور . دو قور سه یج « کرد ، کله سنی « لوردهو ، کله سندن مشتق عد ایدیورکه ، بوده مهم بر ادعادر .

کردک ماضی : علمک صوک بر اصول تدقیق قالیور ، کرد تاریخنک فروکیسی نه در ؟

کردلردن ایلک بحث ایدن (اکسه نه فون) دیورکه : « بوملت مستقل اولوب اون بیکلر استیلا سنده صرب و کچیلمز بر حالد بولونان طاغله چکلدیلر . بورالردن بویوک طاشلر یو وار لایه رق مهاجرله قارشو مدافعه ده بولئورلردی ، شرفنامه ، بونقطه لردن بحث ایتمز . اکسه فون ، بواهالی نك اشغال ایتدیکی ساحه یی پک واسع کوسترمن

فقط ، شرفنامه بونلری ، بصره کورفزدن مرعش و ملاطیه نك شرقه ،
عجمستان طاغلری حذاسنه قدر امتدادایدن واسع بر ساحه اراضیده کوستر-
بیور . بو کونده عینی ساحه یه داغیلمش کرد قیله لری کوری بیورز حالبوکه
بوساحده اسکیدن آثور ، میدیات ، سومه ر آقاده هیتت و لوردهو
حکومتلری وار ایدی . هیچ شهسز ، کوردلری بوش حکومتك
احفادی عد ایدمه یز . زیرا ، همان همان بوتون تشکیلاتلری معلوم
اولان بو حکومتلر ایله کردلر آره سنده هیچ بر مناسبت یوقدر . بو
مسئله نك آئیده کی ایکی نظریه ایله حلی ممکن اولایلیر :

۱ — ضحاک ، میدیا ، سومه ر آقاده ، آثور ، هیتت ، لوردهو
حکومتلری استیلا ایتمش و بورالر ابران غریبدن بر طاقم خلق کیتیمشیدی .
بونلر ، حکومتك هر طرفنده کشت و کذار ایدهرک اطرافه طاغیله یلر .

۲ — آثور حکومتك انقراضدن صکره بونك واسع اراضیی داخونده
براعمال عمومی باشلامشدی و متفرق عشیرتلر ، بورالر کلپورلردی . تورکلرک
و تورکنلرکده قسماً بو زمانده کلدکاری تاریخیاً مضبوطدر . بعضی ملز ابران
عشیرتلرینکده بوحالده کللری ممکندی .

بویکی نظریه نك خارخنده برشی سویله نه من . زیرا ، اگر کردلر
بولندقلری ساحه لرده بر حکومت تشکیل ایدن بر ملت اولسه لردی ،
نفوسلرینك کشف اولسی ایجاب ایدردی . حالبوکه ، بك واسع اولان
بوساحده کی دیگر ملتلرک یکونندن داها آزددرلر و دائماً باشقه باشقه
دولتلرک حایه لری آلتنده باشادقلرینه دائر معلومات تاریخیه ده واردر .
« اکنه فون » بونلرک دائماً یکدیگریله حال حربده اولدقلریخی ذکر
ایدیور .

ادوار ابتدائی تاریخی بوحالده قالیور . صکره ، قرون وسطی نك .

نصف اخیرنه عائد وقایع تاریخیه باشلیور که شرفنامه ده بو قسمدن بحث ایلور . شرفنامه ده پک دوغری ذکر ایدلدیکی کبی ، بوتون کردلری جامع بر بکک تشکل ایتمه مشدر . کردلر متفرق پارچه لر حائله و مختلف زمانلرده برر مستقل بکک تأسیس ایتمشدر . اصلاً کرد خاندانندن اولان بتلیسی و شرفنامه مؤلفی [شرف خان]، ملتک بوتون حیاته و خرافاته واقف ایدی . مومی الیه کردلرک داغیق بولندقلری محله بر حکومت تأسیس ایدلدیکی قید ایدیور . وسولدی کمز کبی « بولرده ایرانیده ، دیور . فقط ، عصر لرجه تمادی ایدن حیاتلرندن هیچ برشی بیلیمور . قید ایتدیکی وقایع تاریخیه ایسه ، بو کونکی کردستانده تشکل ایتش بر ملتک حیاته عائددر . بو ضبطنامه لردن منشأ عائد هیچ بر نتیجه استحصال اولنه ماز .

۱ کردلرک ماضیده مهم بررول اوینامادقلری اظهار ایدن دیگر برجهت ده وارددر . بیلورز که ، آسیا تاریخنک بویوک بر قسمی مصال شکلنده تدوین ایدلمشدر . بو نتیجه ، بویوک حکومتلرک بوتون آسیایی بر مدت معینه ده تحت اداره لرینه آللرندن نشأت ایتشدی . بو متحد اداره مشترک بر طاقم افسانه لر تولید ایدیوردی . بو افسانه لرده بوتون آسیا ملت لرینه منسوب شخصیتلردن بحث ایدیلر . حالبوکه بولرده کرد شخصیتی و کردلرک اخلاق و طبیعت لرخی تصویر ایدن بر تمثال یوقدر . مورخ « مالقولم » ، بومسئله ایله پک زیاده اشتغال ایتش و بو افسانه لرده « کرد شخصیتی ، آرامش ایدی . نتیجه دیور که :

افسانه لرده کردلکه دائر هیچ بر قید یوقدر .

کرد عشیرتلی

کرد عشیرتلی، جنوباً : عراق و موصل ، شمالاً : لازستان ، غرباً : مرکزی آناطولی ، شرقاً : عجمستان و آارات طاغلری آرمندە کی ساحده بولنورلر . بولنر مختلف اسملرله یاد اولنورلر و همان همان مستقل برر عشیرت تشکیل ایدرلر . هیأت عمومی ، درت بویوک عشیرته تقسیم ایدیلور : لور ، کلرور ، کرمانج ، کورامه .

شرقنامه ، بو تقسیمی قبول ایدور . لاکن (کرمانج) کلەسنی (کرمانج) صورتندە یازیور . (لور) ی ده (لر - Ler) . شکلندە کوستریور . بو عشیرتلك اك مهم مقداری تورکیاده در . شرقنامه ، تورکیا عشیرتلی بروجه آتی تقسیم ایدیور :

بو عشیرتلك اك قدیم و مهمی [سېكان - Sipkan] عشیرتیدر . بو عشیرت بایزید سنجاغنده در . و کندیلرینی اسکی [عقی - Ati] عائله سینه نسبت ایدرلر . منقسم بولوندوغی زمرلر شو اسملرله یاد اولنور :

سېکی —	Sipiki (سېكان)	: ۲۰۰ عائله
کلری —	Kliri	: ۱۰۰ عائله ، یزیدی

کردلر

» ۷۰ :	Biriti	(بریتان)	—	بریخی
» ۲۰۰ :	Manki		—	مانکی
» ۱۰۰ :	Muhaili		—	محایلی

بریدی

• •

زبان — Zilan عشیرتی :

بو عشیرت، ۲۰۰۰ خانه قدردر. بایزید سنجاغنده اقامت ایدرلر.
آره صیره ایرانه وجنوبی قافقاسیاده اریوانه کیدرلر. آغلاری، جمال الدین
بك عائله سنه منسوبدر. زمره لری شونلردر :

» ۳۰۰ :	Zilt	(ذیلان)	—	ذیلی
» ۲۰۰ :	Ridiki		—	ردکی
» ۸۰ :	Dilchiri		—	دلچیری
» ۱۰۰ :	Gelturi		—	گلنوری
» ۴۰۰ :	Beruki		—	بروکی
» ۱۰۰ :	Sevidi		—	سوبیدی
» ۱۰۰ :	Pirehali	(پیره خالان)	—	پیره خالی
» ۱۵۰ :	Kurdiki	(کوردکان)	—	کوردکی
» ۳۰۰ :	Djemaldini		—	جمال دینی
» ۶۰ :	Dili ki		—	دلکی
» ۶۰ :	Mamzidi		—	مام زیدی

• •

جلالیان عشیرتی :

بو عشیرت، ایکی بیک خانه دن مر کبدر. بونلر دائما بایزید سنجاغی
ایله آدارات طماغی جوارنده بولنورلر. آغلاری، اسکی ملا خضر

عائله‌سندندر . بو عشیرتک بر قسمی ایرانه هجرت واریوان جوارنده اقامت ایتمشرددر . زمره‌لری شونلردر :

» » ۵۰۰	:	Helikan	—	خلکان
» » ۵۰۰	:	Tehunkan	—	چونکان
» » ۲۰۰	:	Teme-havran	—	تیمه‌خوران
» » ۵۰۰	:	K. Oglian	—	قیزل‌باش اوغلبان
» » ۳۰۰	:	Hasa soran	—	حاسا سوران

• • •

حیدران عشیرتی :

بو عشیرت، ایکی بیک‌عائله‌دن عبارتدر . آغلاری، اسکی محمدشریف عائله‌سندندر . بو عشیرتک ده قسم کلیسی بایزید سنجانی داخلنده اقامت ایدر . فقط، بعضاً ایران و بعضاًده وان، اردیش جوارینه قدر کیدرلر حال حاضرده ، بو عشیرتک بعض زمره‌لری وان جوارنده‌در . بو عشیرتدن (خوی) دده ایکی یوز عائله خلقی واردر . زمره‌لری شونلردر :

» » ۵۰۰	:	Sade Haydéri	—	ساده‌حیدری
» » ۳۰۰	:	Hemdi ki	—	حمدکی
» » ۴۵۰	:	Ademi (آدمان)	—	آدمی
» » ۲۵۰	:	Latcheki	—	لاچکی
» » ۱۰۰	:	Mahir Horan	—	ماهر خوران
» » ۴۰۰	:	Melli (میلان)	—	ملی
» » ۱۰۰	:	[*] Azizi	—	آزی‌زی

• • •

[*] معروف بدرخان بک عائله‌سی بوزمره‌یه منسوبدر .

بایزید، دیادین، خامور، الشکرده متوطن برحاله ساکن اولان
طاغه لرده بوجه آتیدر :

بایزید شهری طاغه لری :

»	»	۶۰	[**] Hever ki	—	هوبرکی
»	»	۴۰	: Guran	—	کوران
»	»	۳۰	: Kara djildiz	—	قره جلدیز
»	»	۳۰	: Deredjeki (دره ژان)	—	دره جکی
»	»	۳۰	: Pinyanisi	—	پینانیسی
»	»	۳۰	: Halasini	—	خالاسینی
»	»	۲۰	: Maniki	—	مانکی
»	»	۳۰	: Mamzidi	—	مامزیدی

بایزید شهری جوارنده و ملحقاننده کی قضا و کوپلرده کی طاغه لری :

»	»	۱۰۰	: Deredjeki (دره ژان)	—	درجکی
»	»	۵۰	: Mamizidi	—	مامزیدی
»	»	۳۰	: Guran	—	کوران
»	»	۵۰۰	: Hasini	—	حسینی
»	»	۳۰	: Temehuri	—	تمه خوری
»	»	۱۲۰	: Halesini	—	خالی زینی
»	»	۲۰	: Bachini	—	باشینی
»	»	۵۰	: Deliki (دلوکان)	—	دلکی
»	»	۸۰	: Deliki	—	پیره خالی
»	»	۱۰۰	: Sali (سالکان)	—	سالی
»	»	۱۰۰	: Mouti (موطکان)	—	موتی

[**] بوزمه نك اك مهم قسمی ماردین سنجاغ نك مدیات قضا سنده
بولنیور که مقدار نفوسلری شمذیکنه قریبدر.

کرد عشیرتلی

ماسه کی	—	Maseki	:	۵۰	»	»	یزیدی
کلتوری	—	Gelturi	:	۱۰۰	»	»	
داوودی	—	Davoudi	:	۲۰	»	»	یزیدی

* *

دیادین شهرنده وکویلرند متوطن طائفه لر :

آدی	—	Ademi	:	۳۰۰	خانه خلق
برازی	—	Berazi	:	۵۰	»
کاسکانلی	—	Kaskanli	:	۲۰۰	»
باشمی	—	Bachimi	:	۱۰۰	»
سه چاریکی	—	Setchariki	:	۵۰	»

* *

حامور وکویلرند متوطن طائفه لر :

آدی	—	Ademi	:	۲۰۰	خانه خلق
بانوکی	—	Banuki	:	۱۰۰	»
شیخ حسنی	—	Ch. Hasani (شیخ بزینی)	:	۵۰	»
حمدیکی	—	Hemdiki	:	۱۰۰	»
باشمی	—	Bachimi	:	۱۰۰	»

* *

الشکرد وملحقاننده متوطن طائفه لر :

ممینی	—	Memiti	:	۴۰۰	خانه خلق
بلجانی	—	Bildjani	:	۵۰	»
ملی	—	Milli	:	۵۰	»
مانکی	—	Maniki	:	۵۰	»
بانوکی	—	Banuki	:	۵۰	»
دلکی	—	Deliki	:	۵۰	»

۸۰۰	:	Mechadi	—	مضادی
۸۰۹	:	Houverki	—	هورکی
۶۰	:	Mirdisi	—	مردیسی
۵۰	:	Ayvazli	—	ایوازی
۷۰	:	Sevadi	—	سودی
۱۵۰	:	Berazi (برازان)	—	برازی

• •

وان جوارندم کوجه بر حالدۀ اقامت ایدن عشیرت لر بروجه آیدر:
شکاکی عشیرتی: بو عشیرت لرک آغالری، قدیم حمزه بك عائله سنه
منسوبدر. قبیله وزمره لری شونلردر:

۸۰۰	:	Chikaki	—	شکاکی
۲۰۰	:	Takuri (تاقوری)	—	تاقوردی
۲۰۰	:	Chevi (شولی)	—	شوی
۵۰۰	:	Ademi (آدمان)	—	آدمی
۲۰۰	:	Rechi (رشکان)	—	رشی
۱۵۰	:	Baravi	—	باراوی
۳۰۰	:	Chmsiki	—	شمسکی
۳۰۰	:	Moukri (موقوری)	—	موقری
۲۰۰	:	Livi	—	لیوی
۸۰۰	:	Sitchariki	—	سیچارکی
۲۰۰	:	Mendiki	—	مندکی
۸۰۰	:	Belekurti	—	بله کورتی

• •

[*] بو عشیرت لر، بو یوک عشیرت لر دن آیریلش بر بارجه درو طیبی، بونلره
منسوب کوجه عائله لرده واردر.

مهمبدان حوارنده کی خیمه‌نشین طائفه‌لر :

کوردکی	—	Gueuriki	:	۲۰۰	خانه خلقی
کوک‌کی	—	Kukiti	:	۲۰۰	»
عربی	—	Arebi (عربان)	:	۲۰۰	»
منده‌سوری	—	Mendesuri	:	۱۵۰	»
خانی	—	Hani	:	۵۰۰	»
باردژوری	—	Barejouri	:	۵۰۰	»
اومری	—	Omeri (اومران)	:	۳۰۰	»
کورتی	—	Kouriti (کوردگان)	:	۱۰۰	»

• •

حکاری سنجاغنده کی طائفه‌لر : [*]

هرطوئی	—	Hertouchi	:	۴۰۰۰	خانه خلقی
پنبانچی	—	Pinyanichi	:	۳۰۰۰	»
بلیدجانی	—	Belidjani	:	۵۰۰	»
جلویی	—	Djilouyi	:	۵۰۰	»
شقریشی	—	Chekrechi	:	۵۰۰	»
موسان	—	Mussan (موسکان)	:	۵۰۰	»
خروادای	—	Hervdar (؟)	:	۱۰۰۰	»
شقه‌لانی	—	Chibkelani	:	۱۰۰۰	»
کراوی	—	Giravi	:	۵۰۰	»
کوراندستی	—	Gourandesti	:	۵۰۰	»
سپایرتی	—	Sipayerti	:	۱۰۰۰	»
قره‌جوری	—	Karatchuri	:	۱۰۰۰	»
خانی	—	Hani	:	۲۰۰۰	»
شکفتی	—	Chikefti (شکفتان)	:	۲۰۰۰	»
بارزی	—	Barzi (برازان)	:	۵۰۰	»

[*] حالا بونلرک بر قسمی توطیل ایتیش و بر قسمی ده کوجه‌دره.

کردلر

چو جرشى	—	Tchocherchi	:	۵۰۰	حاه حلقى
گفورى	—	Gekveri	:	۵۰۰	» »
باخوشانى	—	Bahuehani	:	۵۰۰	» »
برادوستى	—	Beradosti	:	۱۰۰۰	» »
بى شىبابى — (بىت شىبابى)	—	Biehebabı	:	۱۰۰۰	» »
شىبىكى	—	Chikiki (شىبىكى)	:	۳۰۰	» »
طىبىسى	—	Tinissi	:	۵۰۰	» »
دوستىكى	—	Dostiki	:	۵۰۰	» »

* *

بوھتان حزىرى [*] دهكى عشىرىت و طائىھلر : بوكون بونلرك
برقسىمى كوچىه، برقسىمى ده متوطن در. رىئىسلرى، خالدى عائىلە سندن در.

دېرشوى	—	Durchevi	:	۲۰۰۰	حاه حلقى
رشكوتان	—	Rechkutan	:	۵۰۰	» »
حاحى عليان	—	H. alhan	:	۲۵۰۰	» »
ميران	—	Miran	:	۱۰۰۰	» »
اتكان	—	Atekan	:	۱۰۰۰	» »
طنورى	—	Tanuri	:	۲۰۰۰	» »
نەمىرى	—	Nemiri	:	۲۰۰۰	» »
كوفەبى	—	Kufei	:	۱۰۰۰	» »
كندالى	—	Kendali	:	۲۰۰۰	» »
زاخوبى	—	Zahonyi	:	۲۰۰۰	» »
دودىران	—	Doudiran	:	۱۰۱۵۰۰	» »
بروارى	—	Bervari	:	۱۵۰۰	» »
كوخى	—	Gumi	:	۱۰۰۰	» »
كارس	—	Gariisse	:	۲۰۰۰	» »

[*] ماردېن سىنجاغىك حرره (حزىرە اېس عمر) قىساسىك شىرقىياھ سەرد
سىنجاغىك جنوب و حكارىنك جنوب غەربى قىسىملارنىڭ عبارت مەنطەقە.

آقوسی	—	Aqunessi [*]	۲۰۰۰ خانه خلقی (یزیدی)
شکاری	—	Cheugari	۱۰۰۰ : (یزیدی)

* *

موش و ستایس سنجاقلرندە بولنان عشیرت و طائەلرک بر قسمی
خیمەنشیں ، دیگر قسمی دە (ا کینجی) نامیلە یاد اولئور . بونلر
مەوطن عشیرلردر :

حسی	—	Hassemi (حسان)	: ۵۰۰ خانه خلقی
بلکی	—	Bilki	: ۵۰۰ " "
هویدی	—	Hevdi (هویدان)	: ۳۰۰ " "
بیدوری	—	Beyendouri	: ۳۰۰ " "
بابوکی	—	Babuki	: ۵۰۰ " "
حوی	—	Hoveyti	: ۵۰۰ " "
مکی	—	Memki (مکان)	: ۲۰۰ " "
سالاری	—	Salari	: ۲۰۰ " "
آووک	—	Avouki	: ۳۰۰ " "
حبری	—	Duberi (حبران)	: ۵۰۰ " "
زرکی	—	Zireki (زرکان)	: ۵۰۰ " "
هوری	—	Heviri	: ۲۰۰ " "
برازی	—	Berazi (براران)	: ۳۰۰ " "
موتکای	—	Mutkani	: ۵۰۰ " "
چلجوری	—	Tchulhour	: ۵۰۰ " "
ممان	—	Memani	: ۳۰۰ " "
چکونی	—	Tchekuni	: ۳۰۰ (یزیدی) " "

* *

[*] نوزمرە یزیدی دکل . (آقوسی = یعقوبی) دە نیلن و سطوریلرک
بر شعبەسی اولان خریستیان بر طائە اولسە کرک .

دیار بکر جوارنده کی عشیرت و قبیله لر :

مللی	—	Milli	: ۰۰۰ خانہ خاکی
بادلی	—	Badeli	: ۲۰۰۰
اوربک	—	Ourik [*]	: ۸۰۰۰
قره چوری	—	K. tchouri	: ۳۰۰۰
رشوانی	—	Richvani	: ۶۰۰۰
سیلوی	—	Silivi	: ۵۰۰۰

شرقامه ، بوتون کرد قبیله لرك برر قسمك دیار بکر جوارنده
بولندیغی وه پسنك بورادن اطرافه داغیلدقلرینی ذکر ایدیور.

• •

ارضروم ولایتہ عائد تر جانده ده داها برقاج عشیرت واردرکه

شونلردر :

قره خانلی	—	Kara Hanli	: ۳۵۰ عائله
پوتکلی	—	Poutikli	: ۲۶۰
پسیانلی	—	Pisiyanli	: ۳۰۰
حصرانلی	—	Hasserenli	: ۳۰۰ [*]

بوطاغلر اسکان ایدیلشدر .

[دوزیک - Doujik] نامنده بیوک برعشیرت واردرکه بونلر ،

(درسم) ده تمرکز ایدن وارزنجان بولنك بر ایکی ساعتك مسافه سندن

[*] دیار بکر ولایتی داخلنده بوتامده بر قبیله یوندر . بونلرك ماردین

سناغانك مدیات قضا سندن بولوتان ۸۰۰۰ نفوسلی (هویرکی) نامنده

بوپوك برزمه اولسی محملدر .

[**] ارضروم ولایتده بولردن ماعدا داها برجوق عشیرتلر واردرکه

باشلیجلری جادان حیدران ویلیکان عشیرتلریدر .

ماشلایه رق، خرپوت استفامشده اُکین و عمر بکیره دوغری اوزانیلر .
 بونلرده برچوق زمره لره تقسیم ایدیلسدر . اک مشهورلری، بالابانلی،
 قوریس، کولابابی در . بونلر، مختلف اسملرله یاد اولنورلر . تورک
 حکومتی، بونلره دوژیک ویا ساده جه اکراد دییور، حالبوکه دیگر
 کردلر، « قزلباش » اسمی اضافه ایدیورلر .

ایران کردلری

شرفنامه، بر چوق کرد قبیله وعشیرتلینی ذکر ایتمه مشدر.
بالخاصه، ایران عشیرتلی حقنده يك آز معلومات موجوددر.
حالبوکه، بوعشیرتلیکه اهمیتلی وارددر. وطن ایدلیدکنه کوره
ایران عشیرتلینك بر چوقلری ایران حدودینی کچمه مشلرددر. بناءً
علیه، شرفنامه نك ض ایتدیکی کبی، بوتون کرد عشیرتلی دیاربکر-
بایزید مرکزندن اطرافه یاییلهامشلرددر.

شرفنامه صاحبی، کندی حکومتك قوتی کوسترمك و کردلری
بومحیطه متوجه ایدم بیلمك ایچو- دیاربکر- بایزید مرکزینی ذکر
ایتمشدر.

ایران کردلرینك نفوسی حقنده اختلاف وارددر. آلمان مورخلرد
(هاسل) ه نظراً بونلر (۳۵,۰۰۰) عائله ونفوسلریاه (۱۸۰,۰۰۰).
یاقیندر. فقط صوك تدقیقات، بورقی (۱۴۰,۰۰۰). نزیل ایدیور
وبونك ده (۹۰,۰۰۰) ی خیمه نشین (۵۰,۰۰۰) ی متوطندر. کردلر،
ایرانك کرمانشاه و کرد آیالاتندن ماعدا آذربایجان، فارس، عراق
عجمی (جبل)، مازندران، کیلان، آران، خوزستان، خوهستان
وخراسان ولایتلرنده بولنورلر. شرفنامه، ایران کردلرینی سیاه

منصور، چکنی، زنکنه نامیله اوج بویوک شعبه یه تقسیم وبوشعبه لردن مشتق اولنق اوزره آتیده کی اسملری تعداد ایدر :

لك - Lek؛ زند - Zend؛ روزبهان Rousbihan ته بنله ج Tebenledj؛
حصری - Hassri، شهره زلی - Chehrezli، شیره زول - Chirezol،
[شهرزور اواسه كرك] فرمزبار - Vermezbar، - كلانی Guilani، اینلو -
Inlou، مللوی - Memlouyi، کییج - Gyidj، کراتی - Gourati،
زکتی - Zikti، کله کبر - Kelekyr، یازوکتی - Pazoukti، وی - Vebi -
چشکرك - Tchemichegyezeque، عربکیرلو - Arabgyirlou.

ایران کردلری، لسانلری اعتباریله ده ایکی بویوک شعبه یه ایریلیرلر:

۱ - کرد زبان، عشیرت وقیبله لری .

۲ - لور زبان

بوتقسیمات، کردلر آره سنده اك مهم برتقسیمدر . زیرا، دیگر
کرد قبیله لری آره سنده کی اختلافات عرقیه، بویکی اساسلی شعبه ده کی
قدر متبازر دکلدر . بوتون اورووالی مورخلر، بوجهتی تصدیق
ایتدکری کبی، (فردوسی) ده شهنامه سنده بوجهتی قید ایدیور
وبالخاصه لورلرک کرد اولمدکلرینی، هندستان جهندن کلدکلرینی
ویک خصوصی برلهجه استعمال ایلدکلرینی سویلیود . شرفنامه ،
بوقیدی اقتباس ایتدکن صکره ، يك مهم بعض رابطه لرله کردلرله
لورلری برصره یه قویمشدر . فی الحقیقه ، کرد ولور لهجه لری آره سنده
قوتلی برمناسبت وارد . بالخاصه ، هرایکی شعبه ده عینی اخلاق ،
طبیعت وشرائط آلتنده یاشایورلر . ماقولم، لوریه، هاسل ، براوون
کبی مستشرقلرده بوجهتی قبول ایلورلر .

کرد - زبانه شعبی

بوکردلر، ایرانك شمال و شمال غربی قسمنرنده ساكن و اكثریتله خیمه نشیندرلر. فقط، تورکیاده کی کردلرله اخلاقی، اجتماعی و حیاتی بر مابینتری یوقدر. یالکیز، بونلرک بر قسمی شیعیدر. برطاقی شاهك حقوق عالیسنی طایر و بر قسمی ده تمامیه مستقل یاشنار. سنلر ایسه، تورکیا حکومتنه تمایلدرلر. ایران کردلری، عشیرت آغلرینك صلاحیتنی معمول به عد ایدرلر.

جاف — Djaf [*] و بلباسی — belbaci عشیرتلی ایسه، قطعياً شاهه انقیاد ایتمه مشلدر. بونلر، کام روسیه نك و کام تورکیانك حدود قوماندانلری البده برر او یونجیاق کیدر و اکثریتله خوزستانده یاشارلر. (۱۴۰,۰۰۰) قدر اولان عموم ایران کوردلری ده بروجه آتیدر:

اردلانی — Erdilani، چانلو — Katchanlou، و یاخود فوجانلو — Katchanlou، جاف — Djaf، برازی — Birazi، صرصر — Sourssour، کلاه سفید، تیله کو — Tileqou (یاخود تیکلو — Tiqulou)، مهریوانی — Mirivani (یاخود مهریوانی — Mihrivani)، سکزی — Sekzi، بانه تی — Banéi، جوانرودی — Djouvanrodi، اورامان — Ouraman، اسفند آباد — Esfend-Abad، بش پارمق — Bechparmak، کوران — Gouran، بلباسی — Belbaci، منعی — Menmi، کلواخی — Gelvakhi (یاخود کلیاخی — Gyulyagi)، مکری — Mekri-Mokri، شقاقی — Chekaki.

[*] جاف عشیرتک مهم بر قسمی ممالک عثمانیه داخلنده در. بونلر موصل ولایتک شمال شرقیسنده و ایران حدودی جوازنده سیارددرلر. مقدار نفوسلری ۹۰ بیکی متجاوزدر.

بونلر طوبلو اوله رق یاشارلر . بونلردن آیری اوله رق ، ایرانک دیکر ولایتلرنده داغنیق بولنان کردلرده بروجه آتیدر :

۱ — آمبادلو طائفه سی : بونلره انبارلوده ده نیر . عراق عجمی یه منسوب « طاریم » حوالیسند بونلورلر .

۲ — رشوند - Rêhevênd بوعشیرت اکثریتله ازربایجانده تورکه نلرله مشترکاً یاشار وبلکه ده اصلاً ترکمنلرلر .

۳ — زفرانلو - Zaferanlou ، بونلرک هپسی ده خراسان حوالیسند خیمه نشیندرلر ، نفوسلری کثیردر .

۴ — بچانوند - Boudjnavend و بونورد - Bournourde ، بونلرک ایکیسیده خراسانده داغنیق بر حالده در .

۶ — جهان بکلو - dj. Boylou-Djihan beglou . [*]

۷ — مودانلو - Modanlou ، بونلر ، مازندران ایالتی داخلنده یاشارلر ایران کردلرینک اک معلومانلیریدرلر .

۸ — بازوکی - Pozegui-Pazeki-Pazonki ، طهران ایالتی داخلنده اقامت ایدرلر . دوبره - Dupré ، ژوانن - Jouanin ، هاسل - Hassel کبی مستشرقلر بونلرک جنوبی ایرانده ده بعض متفرق طائفه لری اولدیفنی کورمشلردر .

قاسم بک ایسه بونلرک طهران شهرنده دمیرجیلک ایله اشتغال ایلدکلری و بک چوق شهر حیاته آلیشدقلرینی سوبلیور .

ایران منطقه سنه عائد اوله رق بعض اهمیتسز طائفه لر ده وارور . بونلردن برقمسی ، - ۵۰۱۰ عائله - روسیه نک « اریوان » قطعه سند بولونمقده در .

[*] جهان بکلو عشیرتندن اون بیک قدری قونیه نک آقشهر قضا سنک کندی ناملرینه مضاف جهان بکلو ناحیه سیله آققره نک حیانه قضاسی داخلنده توطن ایشلردر .

اویا چایی ، [اصطحری *] نك « كتاب الاقالیم » نه استناداً
قارص ایالنده ، دها بر جوق کرد قیله لرینك موجودیتلرینی ادعا
ایدیور . فقط (هاسل) بونلره تصادف ایدمه مشدر . (مالقولم) ده
بونلردن بحث ایتیمور .

برهان قاطع وهفت قلزم نامنده کی فارسی لغتلی ، زیك - zig
نامنده بر کرد طاقه سندن بحث ایدرلر . بونلر ، قارقوب جوارنده کی
کلویج - Kilouvéih داغلرنگه یشارلر .

فیروز آبادینك شرح قاموسی ، همدان ایالنده کی جوزقان -
Djavzekan حوالیسنه عائد بر عشیرتندن ده بحث ایدیور و بو عشیرته ،
جوزقان اسمی ویریور . ایران حکومتنك ویرکودفتلری مضبوطاتنده ده
بو اسمه تصادف ایدیور . فقط ، بو کون نه بو شهر ونه ده بواسمه
بر عشیرت کوروله مشدر .

لور - زیاده شعبه سی

شر قنامه ، ایرانك لور - زبان شعبه سی ده کردلردن عد و بونلری
ایکی بویوك شعبه به تقسیم ایدیور :

- ۱ - بویوك لور عشیرتلی .
- ۲ - کوچوك لور عشیرتلی .

بونلرك نفوسی (۲۴۰,۰۰۰) قدردر . ایرانك مرکز ولایتلی
اولان لورستان ، فارس ، کردستان ایرانی ، عراق هجمی ده داغینق
[۰] اسلام علماسی آراسنده ایلك دفعه جغرافیا کتابی یازان (ابواسحق

بر حالده بولئورلر . [Morier موریه] ، بولئری یوز بیک عاٹه عد اییدیور . [هاسل] ده عینی مقداری ذکر اییدیور فقط روس راپورلری ، بو مقداری تنقیص ایتکده و بوتون لورزبانلری ، اعظمی اوله رق (۳۰۰,۰۰۰) نفوس کوستر مکده در [فردوسی] ، بولئری هندستاندن کلش عد اییدیور و زبده التوارخ ده عینی نقطه نظری سرد ایدم رک . د پنج آب ، حوالیسنده گون - Koul نامنده بر شهر دن هجرت ایتدکلرینی و کندیلرینه بواسمی وردکلرینی ذکر ایلیور . هرایکی مؤلف ، بولرک دیگر خیمه نشینلره مناسبتدار اولدقلرینی ده قید ایتشلردر . حالبوکه ، تدقیقات جغرافیه بوجهتی تأیید ایتهمش و هندستانده بوکی شهر ، کوی وقصبلر کوروله مه مشدر . بورادن آکلاشلیورکه ، دیگر عشیرتلره بوله لور ، عشیرتلری زه سنده صیتی بر مناسبت کورن اسکی مورخلر ، بولرک عینی نسله منسوبیتلری حقنده بوکی تشبیهلر یامیشلردر . [*]

یالکز مهم بر نقطه واردر : فردوسی ، شهنامه سنک ایکنجی جلدینک ۵۲۷ - ۵۲۸ نجی صحیفه لرند لورلردن بحث ایدرکن دییورکه ، بولر ، ایرانک دیگر عشیرتلرینه تماماً بکزیورلردی . ، حالبوکه ، [بهرام کور] دورینه عاٹد اولان بو مهاجرت زماننده و فردوسینک کتانبی یازدینی آنلرده ایسه ایرانده بر جوق ترکمن عشیرتلری ده وار ایدی . بناء علیه ، لورلرک بولرله ده بر مناسبتلری

[*] بعض کرد عاٹهلری آراسنده ده اجدادلرینک هندستاندن کلش

اولدوغنی ادعا ایدلر واردر .

اولی لازم کلیدی . سیرمالقولم ، ایران تاریخی نامنده کی اثرینک
برنجی جلدینک ۱۶۹ - ۱۷۰ نجی صحیفه لرنده ، لورلر ، کندیلرینه
[کولی - Kaouly] اسمنی ویرلر . حالبوکه ، ایرانک محلی دانسوز
و شانتوزلری ده بواسمه یاد اولتورلر . دیمک اولیورکه ، لورزبانلرده
بوکبی اکلنجهلر پک اساسلی بر عادت ایدی . « دیبور . مالقولمک
بو قیدی ، تورکمن عشیرتلیک حیات خصوصیه لرله پک مناسبتداردر .
تورکمنلرک خصوصیتلری ، شرقی ، چالقی ، ذوق و اکلنجه در . حالبوکه ،
ایرانک سائر عشیرتلرنده بوکبی خصوصیتلر تصادف ایدیلر . بالخاصه
اسکیدن ایرانده انتشار ایدن [زردشت] دینی سالکینی ، بوکبی
اکلنجهلری مردود عد ایشمدی . صکره لورزبانلرک لسانلرنده ده
تورکمنلرله بر اشتراک وارددر . بو حال ، (کرد - لور - تورکمن)
عشیرتلی آره سنده صیقی بر مناسبت و اتصال اثرلری کوستریبور .
بو جهتی ، کتابک نهایتنده دها مثبت اساسلر داخلنده تدقیق
ایده جکزر .

بو بولک لور عشیرتلی

بونلر ، بکرمی یدی طائفه یه آیریلیرلر . آره لرنده زبازرد اولان
اسملرده شونلردر :

- ۱ - استورکی - Austourguy-Ostorguy ، ۲ - بجه کویه -
- Mamagonieh ، ۳ - بختیاری ، ۴ - جوانکی - Djuvaniguy ، ۵ -
- بیدانیان - Bidanian ، ۶ - زامدیان - Zamdian ، و یاخود زاهدیان
- [بوکا ، زایدیان ، واهدیان اسمنی ویرلرده وارددر .] ۷ - علانی (ویا

هلائی) ، ۸ - لوتواند - Loutevend ، ۹ - بتواند، بیتوند - Butuvend ،
 ۱۰ - بوزکی - Bouvazigny و یاخودیوازکی ، ۱۱ - شنواند - Chinevend ،
 ۱۲ - راک - Raky ، ۱۳ - خاکی ، جاک - ۱۴ - هرونی - Haronni ،
 ۱۵ - اشکی - Echeky و یاخوگ اشکی - Icheteki ، ۱۶ - کوئی ، ۱۷ -
 لیرای ، برزوی ، ۱۸ - موی ، موسی و یا محوی - Memoui ، ۱۹ -
 تحسفوی - Tohssefevy (و یا نجموی) و Tohfevi و یاخود بحسفوی
 ۲۰ - کمانکشی ، ۲۱ - مماسی - Mamasty ، ۲۲ -
 اوملکی - Oumleguy ، ۲۳ - توایی - Touvabi (بلکهده دوایی و یاخود
 توانی) ، ۲۴ - کداوی - Guédavy ، ۲۵ - مدیحه - بدیحه - مدیحه -
 ۲۶ - اکورد - Okourd و یا اکرود - Okroud ، ۲۷ - کولاری - Goularon
 ، Goularév-Koularon ،

کرمهوک لور عشیرنلری

سرفنامه ، بونلری ده یکریمی یدی طائفهیه تقسیم ایدر .

۱ - جنکروی - Djenguerevi و یا جنکوری - Djengaury ، ۲ -
 اوتری - Outari ، ۳ - کرسکی - Kerseki , Koursseki ، ۴ - لبتکی -
 Lebengui ، ۵ - روزبهانی ، ۶ - ساکی ، ۷ - شادلونی ، ۸ - داودعیانی ،
 ۹ - محمدکاری - M. Koumari ، ۱۰ - شابوری - Chelbouri ،
 Choubouri (بوفرقه کوچوک - لور رئیسرینگ مسوب اولدقلری طائفه در)
 ۱۱ - کارانه و یا کاوند - Kavend ، ۱۲ - زرجنکری ، ۱۳ - فضلی ،
 ۱۴ - ستوند - Setvënd و یا سنوند - Senevend , Senvend ، ۱۵ -
 الانی ، ۱۶ - کاه کاهی ، ۱۷ - رخوارکی ، Rahvaroguy و یا درخوارکی
 و یاخود تراخوارکی ، ۱۸ - دری - Deri ، ۱۹ - برارند - Berarend
 (یرارند ، یراوند) ، ۲۰ - مانکره وار ، مایکره وار ، ۲۱ - آتارکی ،
 ۲۲ - ابوالعباس ، ۲۳ - علی ممائی ، علی مماس ، ۲۴ - کیمانی ، کیمائی ،
 ۲۵ - سلکی - Silki ، ۲۶ - خودکی - Houdoki ، و یا خودکی ، ۲۷ - ندروی .
 [ابن معین] فردوس التواریخ نام ایران تاریخنده ایسه دها ایکی

طائفه‌دن بحث ایدر. و کوچوک لورلرک یگوتی (۲۹). ابلاغ ایدر. بوايکی طائفه‌نک اسملری ده بروجه آتیدر: ۱ — روازی، ۲ — منکرونی Menkroui. فقط، کرک ژوانن Jouanin و کرک هاسل طرفندن ترتیب ایدیلن لیسته‌لر و بالخاصه، مهدی خان طرفندن دوختور (روصو - Rousseau) یه یازدیریلان ده‌ا بر چوق قبیله اسملری ده واردر. سیر مالقولم، شرفنامه ده موجود اولیان بوقیله وعشیرت‌لرک بر چوقلرینی کشف ایتشدر.

(روصو - Rousseau)، شرفنامه یه مخالف اوله‌رق لور زبان کردلرینک اوچ قبیله یه آیریلدقلرینی سویلیور:

۱ — بختیاری عشیرتی؛

۲ — فهیلی - Fayli عشیرتی؛

۳ — لاک - Lok, Lek عشیرتی.

بو اوچ عشیرتک اک مهمی ده بختیاری لردر. بونلر، ایرانک سیاسته حاکم‌دلر. لورستان، سبزکوه، زردکوه، شوستر، اصفهان و کرمانشاه جوارنده اقامت ایدرلر. بونلر «چارانک» و یا «هفتلنک» نامیله بر طاقم طائفه‌لره آیریلیرلر: الوند طاغلرنده تمرکز ایدرلر. نفوسلری حقنده اختلاف واردر و ۱۰۰,۰۰۰ عائله ایله ۳۰۰,۰۰۰ نفوس آره‌سنده کوستریلشلردر. بونلر نیم مستقل یاشارلر. فقط، شاهک حقوق حکمرانیسی طانیرلر. طهرانده یک چوق بکری بولنور. فهیلی لر بویوک لورستانده یاشارلر. بونلر، ایرانک زراع قسمی تشکیل ایدرلر و عسکرلکه الفت ایتزلر. بونلرک نفوسی ۵۰,۰۰۰ ایله

۸۰,۰۰۰ آرمسند بولور. کندیلرینی، پیشکوه و پشتکوه نامیله ایکی بویوک قبیلهیه تقسیم ایدرلر و بونلرک بروجه آتی برچوق طائفه لری واردر:

آ — پیشکوه قبیله سنه منسوب زمردلر :

- ۱ - باجلوند - Badjlavend ، ۲ - بیرانوند - Dayranvend ، ۳ - بولاغریوه - Bolagrive ، ۴ - دلفان - Delfan ، ۵ - حلالوند - Djelalevend ، ۶ - جودکی - Djoudeki ، ۷ - حسنوند - Hassanevend ، ۸ - ایمانشاهوند - Imanchavend ، ۹ - لوروند - Louravend ، ۱۰ - مکانوند - Mekanvend ، ۱۱ - عثمانوند - Ossmanvend ، ۱۲ - پانی - Papié ، ۱۳ - قولیوند - Kolyevend ، ۱۴ - رشنو - Rechenou ، ۱۵ - سیله سیله - Sayleh-Sayleh ، ۱۶ - سوسکامیری - Souskamiri ، ۱۷ - تچکینی و - Tchekini .

ب — پشتکوه قبیله سنه منسوب زمردلر :

- ۱ - عباس ، ۲ - باولی ، ۳ - بالونی ، ۴ - بدره ، ۵ - شیروانی ، ۶ - شووان - Chouvan ، ۷ - ده بلائی - Dehblafai ، ۸ - دنیاروند - Dinarvend ، ۹ - ارقوازی - Erqevazi ، ۱۰ - کومار ، ۱۱ - هندمینی - Hendemini ، ۱۲ - حزل - Hezel ، ۱۳ - لارتی ، ۱۴ - ملکشای - Melektaille ، ۱۵ - پنجستون - Pendjissetoun ، ۱۶ - ریزوند - Rizvend ، ۱۷ - زرنکوشی - Zerenguouchi .

موسیو (Jonamin ژوانن) ک لیسته سنده ایسه دهاها بر قاج

عشیرت اسمی واردر .

- ۱ - عبدالوند - Abdelvend ، ۲ - شیخوند - Cheih bevend ، ۳ - کالوند - Gualavend ، ۴ - کروس - Guerrousse ، ۵ - کیساوند - Kayssavend ، ۶ - ورمزیر - Vermizir ، ۷ - زهروند - Zehrevend ، ۸ - باجلوند - Badjelavend ، ۹ - حیلوند - Djelilevend ، ۱۰ - کاهور - Guelhour ، ۱۱ - مافی - Mafhi ، ۱۲ - قره زنجیری - K. Zindjiri ، ۱۳ - زنکنه - Zenguéné ، ۱۴ - سعدوند - Sadevend .

بولیسته ده چیز کیلرله اشارت ایدیلنلر حقنده ائتلاف یوقدر. بونلرک
بعضلری لکلر آره سنده کوره بیلیرز .

لک عشرتی : بو عشرت ده ایرانک اولدجه قوتلی برعشیرتیدر
و بونلرک بر قسمی متوطن قسم دیکری ایسه خیمه نشیندر. زمهره لری
بروجه آتیدر :

- ۱ - احمدوند - Ahmed vend ، ۲ - بهراموند - Behramevend ،
- ۳ - بهتونی - Belhtouni ، ۴ - شیخوند - Ghayhlévënd ، ۵ - جلیوند
- ۶ - حسینی - Housseni ، ۷ - کاکوند - Kakevënd ، ۸ - کلهور
- ۹ - کرکوک - Kerkuk ، ۱۰ - کایابی - Gaulayayı ، ۱۱ - مافی - Mafı ، ۱۲ - نامیوند
- ۱۳ - ناسکی - Nasıki ، ۱۴ - بایروند - Bayırend ، ۱۵ - صوفیوند - Sofıyönd ، ۱۶ - توللی - Tevelli ،
- ۱۷ - زبروند - Zıvırend ، ۱۸ - زولیه - Zöllye .

روصونک بولیسته سیله بوتون ایران کرد عشرت لری تعداد ایدیلش
اولبور . لاکن کرک شرقنامه ، کرک ژوانن ، روصو ، هاسل ،
مالقولمک لیسته لری آره سنده کی مبیاینلری حل ایدرک بوکونکی
تقسیمات حقیقه بی کوسترک لازمدر .^۱

ایرانه کردلری مقننه کی مختلف تمهینانک نوجیری

شرقنامه ، کردلری درت شعبه به آریوردی : کرمانج ، کلهور ،
لور ، کورانه .

لور شعبه سی : مستقل بر قبیله کی کورونیور . فقط ، دیکر

اوج قبیله ، نه شرفنامه نك ونه ده سائر مورخلرك لیسته لرنده مستقل
عد اولمبورلر . (روصو) نك لیسته سنده ، ملكلر صنفنده كلهور
قبیله سنه تصادف اولونیور . [ژوآنه ن] ده ، بالعموم ایران کردلری
آره سنده ، كلهور ، اسمنی ذکر ایدیور . [سیرمالقولم] ایسه ، بوبابده
قطعی برشی سویله مه یه رك ، بو عشرتك « ۴۰ » آتلی یه مالك اولدیغنی
وایرانده بولندیغنی قید ایدیور . بومعلومات خلاصه ایدلیدیکی تقدیرده ده
شو نتیجه جیقار : كلهورك فضلہ بر نفوسی اولماسی کندیسنك
لاعلی التعین بر طائفه اولدیغنی کوستیر . فقط ، حال حاضرده ده
عینی اسمله یاد اولنور بویوك برعشرت اولدیغندن ، بو بویوك عشرتك
باشقه بر اسمله یاد اولندیغنی وبلکه ده بو اسمله یاد اولنان برحوالی ده
بولونان عشرتله كلهور نامی ویرلدیکی ظن اولنه بیلیر . هر حالده ،
شرفنامه صاحبی ده بونلردن خبردار دکلدی . آتجق ، برروایت حالده
بو عشرتی اساس عشرتلدن عدايله مشدی . عكس حالده ، بوشعبه یه
استناداً بر تقسیمات یایماسی ایجاب ایلر ایدی . بناءً علیه ، كلهور
عشرتی ، اساس شعبه لردن دکلدر .

کوردانه عشرتی : ایران کردزمان لیسته سنده وادردر و لاعلی التعین
برعشرت کی ذکر ایدیلیر . بونك ده شرفنامه ده کی موقعی دوغری
دکلدر . ذاتاً ، شرفنامه ده بونلری بایزید شهرنده ۴۰ خانه و بایزید
شهری کویلرنده وملحقاننده ایسه ، ۲۰ خانه قدر قید ایدیور .

کرمانج : عشرتنه ایسه ، هیچ تصادف ایدیلیر . شرفنامه ده بوبابده

ایضاحات ویرمیور . بو ، بر معما کبی قالبور [*] فقط ، بورادن شرفنامه تقسیماتنک علمی و حقیقی بر تصنیف اولمدینی اکلایشیلور. [**]
صکره ، شرفنامه ده ایران کردلری ایچون بروجہ آتی آیری بر تصنیف ده واردر :

[*] فی الحقیقه شرفنامه ، [کرمانج] لره داتر ایضاحات ویرمیور . فقط [کرد - زبان] لر کرمانج لردن باشقه برشی اولمدینی ایچون شرف خانک زائد تفصیلاته لزوم گورمه مش اولدینی ظن ایدیلر بیلیر .

[**] شرفنامه نك ، ممالك عثمانیه داخلنده تعداد ابتدیكی عشرت لریله اترك [کرد - زبان] فصلنده صایدینی [چالو - کچان] ، [برازی - برزان] ، [جهانبکاو] ، [زفرانلو - حفرانلو] ، [کوران] ، [پازوکی - بازبکان] عشرت لری و ایرانک آذربایجان حوالیسیله جنوی قافاقسیاده ساکن کردلرک مان کافه سی [کرد - زبان] = کرمانج [شعبه اساسیه سنه منسوبدرلر .

آرده [کوران] شعبه سی مستقل کوستربلیورسه ده ، بونلری کرمانج لردن تفریق ایتدیبره جک بمیز وصفلر یوقدر . چونکه ، هراییکی شعبه به منسوب زمره لر ، جزئی برشیوه فرقیله - عینی لهجه ایله قونوشورلر . یاشایش ، عادت و طبیعت لری ده - محیطلرینک بعض اوافق تأثیراتی استندنا ایدیلر سه - یکدیگرینه مشاهددر . کرک لهجه و معیشت و کرک حیاتک صفحات سائر سه سندده کرمانج لردن بویوک فرقلره آبریلان [لور - زبان] شعبه سی کردلرینک ده جمله سی ایران داخلنده کوستربلیورکه نه شرفنامه نه ده مؤلف بوشعبه نك ممالك عثمانیه ده بولونان قسمندن هیچ بحث ایچور . زرنوف یا لکیز ، ایلریده کوروله جک اولان ، « موصل ولایتی » فصلنده ، هاوندلردن مختصراً بحث ایدیورسه ده هانکی قسسه منسوب اولدوقلرینی صراحة کوسترمده کی « بونلر اربیل قضا لرنده یاشارلر » دیه موقعلرینده یا کلش قید ایدیور .

ینه بوفصلده وان ولایتک [روزکی ؟] عشرتدن برزمره اوله رق ارانه ایدیلن [بلباسی] عشرتدن مقصد هانکی قبائل اولدوغی ده آکلایشیله میوره حالبوکه موصل ولایتک ، بالخاصه سلیمانیه و کرکوک سانجاقلریله بعداد

۱ - سیاه منصور (بو، يك مجهول براسمدر)

۲ - چه کنی

۳ - زنکنه ، زمکنه (زمکنه ، غلطدر وداها زیاده زنکنه

مستعملدر .)

بوتصنیفده. حقیقی بر اساس اوله ماز . زیرا بو تصنیفاتك نه کبی براساسه استناد ایندیکی معلوم دکلدرد. یالکزروصونك، لورعشیرتلی آره سنده وژوآنهك ایسه ایران عشیرتلی آره سنده (چکنی) لفظنه

ولایتك شمال شرقیسنده کی قضاالرده سیار ونیم سیار برحاله بولونان جاف، ایل - غواره ، شیوان ، زنکنه ، بازبان ، بابان ، بزرنجی ، کردی ، شیوانکاره، زند، تیلکو - تیله کو ... الخ کبی عشائرک عمومی [لور-زبان] شعبه سنه منسوب ومقدار نقوسلری یوز بیکی متجاوزدر .

بونکله برابر ، کرک زرنوفك ، کرک هاسهل ، روصو وژوآنهك تصنیفاتنده کرد - زبانلر لور - زبانلر برچوق یرده یکدیگرینه قاریشدبرلش مثلا : ایرانده کی جاف ، تیله کو عشیرتلی لور - زبان ایکن کرد - زبان لر . واستورکی ، بیدانیان ، هرونی کبی کرد - زبان عشیرتلرده لور - زبانلر صره سنده ذکر ایدلشدرد . بوندن باشقه مواقع ، محیط وعشائر اسملردن اکثریسی ده یاکلش ضبط اولوندوغی جهته بونلرک تحقیق ایدیله بیلن قسملری « کره » آراسنده ویا حاشیه لر ایله اشارت اولونمشدرد .

ممالک عثمانیه ایله آذربایجان حوالیسند بولونان [کرد - زبان = کرمانج] شعبه سنه منسوب عشائرک قسم اعظمی [ذیلان] و [میلان] عنوانیه ایکی بو بوک شعبه یه آیرلدینی حالده اثرده بوجهت ده مسکوت برقیلارقی ذیلان ومیلان عشیرتلی دیگر قالی زمره لر آراسنده کوسترلشدرد .

ایران کردلری فصلنده ، ایران کردلردن اولماق اوزره کوسترلن شهر زور ، حصری یاخود حصرائی ، زکئی ، چشکیزک ، عربکیرو کردلربنک ایسه عثمانی کردلردن اولدوقلری آزاده امضاحدر . دیاربکر ، موصل

تصادف ایدیورز. هراکیسنده عینی اساس کوستریلیور و بو عشیرنه
برخصوصیت ویریلیور. یالکز زنکنه بختده برعمومیت کورولیور.
زنکنه لر کرمانشاه سنجاغی ایله ابرانک سائر برلرنده بولنورلر.
یالکز، یدی بیک قدر نفوسلری واردر [*].

شرفنامه، بونلری، (کرد زبان) عد ابتدکی حالده، دیگر محررلر
(لور زبان) عد ایدیورلز و فی الحقیقه ده لسانلری لور زباندر. صکره،
داها زیاده سربست و حربدن مجتنب، اخلاقه پک آز قیمت ویرر،
سفاهته دالغین بر طبعیلری واردر که، اونلری بوتون عشیرتلردن

و بغداد کردلری آراسنده ده بعض تورکن و عرب عشیرتلی کرد اوله رق
کوسترلشدر.

دیگر برکرد شعبه سی دها واردر که اثرده بونلرک وجودندن بیله بحث
ایدله مشدر. [زازا] نامی ویریلن بوشعبه کردلری همان کاملاً ممالک عثمانیه
داخلنده و بتلیسک کنج، دیاربکرک ارغنی معدنی و سیوه رک، معموره العزیزک
ملاطیه سانجاقلری داخلنده مسکوندرلر. و بونلر ارباب اختصاص طرفندن
هنوز لایقوله تدقیق ایدله مه مشدر. زازالره بوتون کردلر آراسنده سحیه،
اخلاق، تشکلات بدنی، لهجه و یاشایش اعتباریله بارز مایئلر واردر،
بونلرک، ملاطیه و سیوه رک لوالرنده بولونانلردن برقسیمی ساکن وزراعی
برحیات کچیرمکده اوله و غی کبی بویوجک قصبه لرده یاشایانلری ده حکومتک
ملی مؤسساتنه استیناس پیدا ایتشلردر. زازالرک طوروس داغلری آراسنده
متفرق، مجرد و ابتدائی برحاله یاشایانلری بیله تمدین و استمثاله سیار کرد
عشیرتلردن دها جوق مستعددرلر.

[*] دیگر بر جوق عشیرتلی کبی زنکنه عشیرتی ده یالکز ایران داخلنده
کوستریلیور. حالبوکه سلیمانیه سنجاغنک صلاحیه قضاسی داخلنده بو عشیرتن
بش بیک نفوس موجوددر. بناءً علیه نفوسلری مقدارینک ده حال حاضرده کی
مقدار حقیقی به موافق اولمادینی آکلاشیلور.

تفریق ایدر. جون مالقولم، بوجوچوك وداغئيق عشیرتلك حیاتلریله انکلیز چنکانه لری آره سنده اساسلی برمناسبت بولیور و :

« بونلرده چنکانه لك سرسریلکی و حیاته قارشى بك واسع نیکنینکی کورولور » دیبور.

بوندن باشقه، اوروپا چنکانه لرند اولدینی کبی، بونلرده موسیقی ایله اشتغال ایدرلر. ایرانك بر جوق خواننده و سازنده لری بونلردندر؛ قول Kanole کبی، بواسمه جالغیجی معناسه قوللانیلیور. عینی زمانده، چنکانه لك اناطولی طریقله اوروپایه داغیلما لری و شرفنامه نك بونلری متفرق قبیله لر شکنده دائما سیار عد ایله مسیده بوقاعقی قوتله شد بر مکده در .

چنکانه ایله زنکنه اسملری آره سنده کی مناسبت ده سایان دقتدر واوروپانك هریرنده عینی اسم جاریدر. (فی الحقیقه ، بعض دورلرده بونلره (بومه میهن) نامی ویریلشدر. فقط، بواسم خرسیانغی قبول ایدن بر ایکی قبیله یه پاپا طرفندن ویریلشدر : یالکنز چنکانه لك مصردن کلدکلرینه دائر بر اعتقاد عمومی وارد و بالخاصه ، ایلک چنکانه لرله تماس ایدن مجارلر، اون الننجی عصرده بونلره « فرعون ملق » نامی ویرمشلدر. فقط، تکرار چنکانه لفظی زنکنه شکنده تعمم ایتشدر. بعض مورخلر، بونلرک مصرده کی کرد ایوبی حکومتی ایله علاقه دار اولدقلرینی و بو حکومتک سقوطندن صکره اطرافه داغیلدقلرینی سویلیورلر . حالبوکه ، بودوغری دکدر . چنکانه لك فرعون ملتدن اولدقلری تحققی ایتشدر. بونلر هندستانلیدر. مصرلی

عد ایدینه لر ایسه پک اساده بر مسئله در . سیالری یانیق برشکلده در
 ومصر لیره بکزر لر . تورکلر ایسه ، مصری اشغال ایتدکلری زمان
 بوراده آنا طولی ایجلرنده کوجیه بر حالده طولاشان چنکانه لره بکزر
 فلاحلر کورمشلردی . ایسته ، بوسیه بناء درکه ، چنکانه لر ای مصری
 عد ایتدیلر . اگر تورکلر ، ایرانی و بالخاصه ، ایران مرکزی بی استیلا
 ایتش اولسه لر دی حقیقی زنکنه لره تصادف ایده جکلر و کندی
 چنکانه لر نی ده بونلره نسبت ایله یه بیله جکلردی . تورکلر ، چنکانه لره
 مصری اولدقلرینی مجارستانه یاندیلر و مجارلرده تورکلردن اقتباس ایده رک
 لاتین لساننه ادخال ایتدیلر . بو صورتله اطرافه یاییلدی . بالخاصه
 چنکانه لر ، تورکلرک پک مشهور چالنجیلری ایدی . مجارلر ، بو چنکانه
 چالنجیلرینی الدما ایتک ایچون بر جوق محاربهار باءشلردی . ایسته بو وقایع ،
 مجارلرک Forounépek فرعون کله - نی بوتون اوروپاده انتشار ایتدیردی .
 لاکن ، بواسمی چنکانه لر بیلیمورلردی . بونک ایچندرکه ، بواسم اورته دن
 قالقدی و هر مقلده ده آذربحر یقله بواسمی قولالانیور : ایتالیاده Zingari ،
 بولونیاده Zigani ، آلمانیا ده Zinguer ، رومانیا ده Ziganis ،
 یونانستانده Ozigani ، انکترده Gipsie ، اسقوچیا ده Coird ،
 اسپانیا ده وسائر لاتین مملکتلرنده Gios ، شکللرنده زبازددر . تورکیاده
 ایسه « چنکنه » نامی ویریلیر . هیأت عمومیه سنک « زنکنه » لفظدن
 مشتق اولدینی ایسه پک صریح بر صورتده کورولیور .
 زنکنه لم حقنده سرد ایدیلن بوکی مطالعات ، شرفنامه نك
 نقطه نظرینی تنویر ایدیور . عینی زمانده شرفنامه نك بوتون ایران
 عشیرت لرینی کرد نسلنه انحصار ایتدیردیکی کورولیور .

صکره الندہ منتظم برتصیف اولمدیی ایچون ، سویله دیکمزکی ، ایشیتیدی سیلره واکثریاده روایتلره استناد ایدیور .

شرفنامه مضبوطانه بطراً برتصیف یاپیله حق اولورسه ، کردلری اوج بویوک صنفه آیرمق لازمدر :

۱ — زنکنه عشیرلری .

۲ — نور

۳ — اصل کرد اسمنی طاشیان عشیرتله .

فقط ، بو تقسیمانده دوغری دکلدر ، زرا حال حاضرده کی کرد عشیرلری (زنکنه) قسمی مستقل عدایتمه دکلری حالده بو عشیرتدن داعیلان چکنه لر مستقل برصنف حاله کلشلدرد . صکره ، شرفنامه مک ایران عشیرتلی حقنده کی ایضا حاسندن ده آتیده کی تصذیفات استجراج ایدیله بیلور . ۱ — لورعشیرتلی . ۲ — زنکنه عشیرتلی . حالبوکه ، بوکوجی کردلر حقنده تدقیقات نام ناشقه برتیجه کوستیریور . زیرا بوتون آید عشیرلری آره سنده اساسلی برایکی عشیرت بولمق و کوچوک طاشقهری بولرک اطرافده طولایه یلمک ممکن دکلدر . بولرک آره سنده ، واضح چیز کلرله برمشابهت کورونمیور . نه لسانده نه عاداتده ، نه عیبادده ، نیاسایشده و نه حسیاده راتفاق یوقدر . حتی اشکال ظاهر بهتری آره سنده بیله عظیم فرقلر بولور . بولر ، مختلف دورلرده مختلف مایلر آره سنده فالدقلری ایچون ، یکدیگرینه ضد تأثیراته معروض قشلدرد . دوقتور (هاسل) بولرک دینی برتصیفه کوره موقعلری اوله بیلیر « دیور . ریرا ، شرفنامه لیسته لرنده برعشیرتله

طائفه‌لری اوله رق کوستریلن قبیله‌لر، کرک بنیه، کرک اعتقاد و کرک حیات نقطه نظرندن یکدیگرینه متبازلر کورونیورلر.

حالبوکه، بونلر آره‌سنده یاپیله‌جق دینی برتصیف، هیچ اولمازسه بوکونکی مشترک حسیاتلر اوزرینه ابتداء ایده‌بیلیر و هیچ سه‌ه‌سز، استقبالاری ده بو حسیاتک سیر و تکاملنه استنادایدیر. بناءً علیه، بوتون کرد عشیرتلیرنک مجرد بر طاقم قبیله‌لردن مرکب اولدینی تظاهر ایدیور. بویله مجرد قبیله‌لرده ایسه، ماضی فکری و استقبال استقراری اوله‌ماز، بناءً علیه کردلرک دیگر بر صورتله ابکی شعبه‌یه آریلمالری دوغری اولابیلیر.

۱ - سنی کرد عشیرتلی .

۲ - شیعی کرد عشیرتلی .

یزیدی، قزلباش و سائر ابتدائی دینلر آریلان عشیرنلره اهمیت ویرمک جائز دکلدر. بودینلر، مجرد بر حاله‌در. و اطرافلریده شیعی و سنیلرله احاطه ایدیلشدر. بونلر، ایر، کج محیطلرینک حیات اقتصادی سی ایچنده غائب اوله‌جقلدر. بناءً علیه، کردلرک ابکی قسمدن بشقه بر قسمی بولونمار.

ایران و تورکیا کرد عشیرتلی آره‌سنده کی خصوصی تقسیملرده اساسلی دکلدر. فرضا، ایران کرد عشیرتلیرنک - (روصو) طرفندن یابیلان تصنیفاتنده کی « لک »، « بختیاری »، « میلی »، اسملری، خصوصی بروضعت سیاسییه مالک عشیرتلر حالنی کوستریرلر. فی الحقیقه بو اوچ عشیرت انسانلری آره‌سنده پک چوق اختلاف طبایع کورولور. فقط، عینی حالی بوتون عشیرتلرده بولابیلیرز و اکر بو اوچ عشیرتی

مستقل برر شعبه Branche عد ایدم جك اولور سهق ، بوتونم کرد
 عشیرتلیخده آیری آیری عرقلره منسوب عد ایله مك ایجاب ایدر!
 روضونك تقسیماتی، ایران زمامدارینك تقسیماتنه استند ایدر .
 حالوکه، ایران حکومت آدملرینك تقسیماتی سیاسی اساسره مستند
 اولایلیر. زیرا، ایران ادارهسی اسکی براصولده اولدیمی ایچون ،
 هر حوالینك مستقل بروضعیت ادارهسی واردر. بالخاصه عشیرتلك
 دور ایندکلی حوالی، هر محله ماشقه براداره آلنده در و بونلك
 ده قسم اعظمی نیم مستقلد. صکره، ایرانك قوه عسکریه سی ده بونلردن
 عبارتدر و حکومت ، بو عشیرتلك بر فاجنه استناداً زره امور
 ایله مکده در. ایراندک چوق محارب و حرانکار اولان عشیرتلیر
 اک مهم موقع سیاسی به مالک اولورلر .

ایراندک فضله نفوسه مالک و قوتلی اولان عشیرتلك نه مهمی
 بختیاریلدر. بونلك اداره حکومتده مهم بر موقعلری واردر .
 اصل (بختیاری) لرك یعنی عشیرتك « نوه » سی اولان زمره نك
 نفوسی آز ایسه ده بونلر اطرافلرنده ساکی اولان ماشقه اسملرله
 یاد اولنان بر طاقم کوچوك قبیله لریده کندیلرندن عد ایدرلر . ده
 دوغریسی ، بختیاری بکلی بونلره حکم ایلرلر. بو صورتبه، قوتلری
 زیاده لیشور و حکومتده مهم بر قبیله کبی عد اولونمالریسه سبب
 اولور . « لك » لرده بوبله در . بونلرده [فارس] ولایتده بک مهم
 بر قبیله عد اولنور و اطرافلرنده کی واسع بر حوالی به حکم ایدرلر .
 حالوکه ، بو حوالی ده بر چوق ماشقه اسملرله یاد اولنان عشیرتلیر

وارد در . بونلرده (لك) لك اداره سنده بولئورلر و (لك) لر، حوا-
 لیلرندە کی بوتون نفوس نامنه اداره کلام ایدرلر. بالطبع، بوصولیت ده
 کندیلرینه حکومت نظرندە بر موقع بخش ایلر . بونلرده بختیاریلر
 کبی، نیم مستقلدرلر و حکومت قیوداتندە آیری آیری برر خانه لری
 وارد در. (فیلی) لرده بویله بر خصوصیت ایله تمایز ایدرلر. بونلر، بویوک
 لور سنانندە بوانورلر . فقط ، داها زیاده زراعتە متمانلدرلر. حربی
 سومرلر. بوکا بنشاء، (بجریکسز) آدم نامیله تسمیه اولئورلر . فقط
 نفوسلری بک فضلە اوایینی ایچون ، بوبجریکسز اسمی بویوک
 بر شهرت بونشدر . ایران سیوه سنده قورقاق، بجریکسز بر آدم ایما
 ایتمک ایچون، (فیلی) کلمەسی قوللانیلر . صکره بونلرک دوغریدن
 دوغری به شاه اداره سنی قبول ایتملری ده کندیلرینی تمایز ایتدیرمشدر.
 کورونیور که، بوتون تقسیمات اداره داخلیه به اسناد ایدیور. شرفنامه
 تقسیماتک ده اسکی بر اداره سیاسیبه اساسندن التمش اولماسی وارد خاطر
 اوله بییر . زیرا بوعشیرتلك بعضلری برر حکومت کیدر و بعض
 زمانلر، حدودلرینی توسیع ایدرک باشقه عشیرتلیده اداره لری آلتنه
 المشلردر. وبالطبع، بونک عکسی ده واقع اولمشدر. بوعشیرتلك بوقدر
 چوق مجرد اولملری باشقه بر صورتله ایضاح ایدیلە من . هر حاله ،
 بونلرک دائره صلاحیتلرینی مؤسسە لی برر حکومت ویا پرنسلك عد ایتمک ده
 دوغری اوله ماز. بونلر، ساده برر زور بالقدر.

قومیسسیونک نقطه نظری کردلر آره سنده فرعی بر تقسیمک
 ممکن اوله مدینی مرکزنده در. زیرا یاریم یامالاق بر اداره خصوصیه
 مالک عشیرتله بر خصوصیت ویریلە من و بونلر، برعائله سلسله سی عد

ایدیله منزلر. صکره، آنی برطاقم تحولات سیاسیه ایله ده بونفوذ برتحوله اوغرار اوغراماز بونقیسات ده محو اولور. بوکا بناء قوتلی ابراساس دکلدر وبو موضوع، کردلرک تقسیماندن زیاده ایرانک اداره داخیله سنه عاندر .

*
* *

تقسیماته عاند دیگر برجهت قبیله لرك بولون دوقلری محیط جغرافیایری مسئله سیدر . کرک شرفنامه ده وکرک سائر لیسته لرده بویوک برعدم تجانس واردر . بونلری توحید ایدرک منتظم برایسته یامقی لازمدر . صکره، بعض یرلرده اسم تکرری واردرکه بونلرکده اصلارینه ارجاعی ایجباب ایدر . لاکن ، شرفنامه قیدیله بوکونکی تورکیه، کردلری آره سندمه براطرادسزلق بولونیور . زیرا ، قومایسیونک تورکیاده بولدیغی بعض عشیرت اسملری واردرکه ، بونلر شرفنامه ده یوقدر . بونلریده محللری ایله برابر ذکر ایتدکدن صکره ، بوقسمت نوجبدینه باشلانیه جقدر .

قارص و آخسجه جوارنده ده بویله متفرق قبیله لر کوروشدر . بونلر ، اون ضموز قدر آغالغه تقسیم اولینیور . فقط ، بونلر تورکیا کردلرینک برقصی عد ایدلکاری ایچون، تورکیایه عاند لیسته ده ذکر ایدیله جکلدردر .

بو کونکی تورکیا حدودی داخلنده بولونان

کرد عشیرتلی

شرفنامه نك قید ایتدیکی بو عشیرتلك نفوسی اولدجه فضاہدر .
بولر ، اك زیاده تورك وتوركمنلر آرمسندہ ، عرب عشیرتلی ایچندہ
بولونوزلر . قومیسون ، ایچایل ، حلب ، اورفه ، مرعش ، موصل ،
بغداد ، ارضروم وان ، دیاربکر ، شهر زور کبی شرفنامه نك کرداك
عد ایتدیکی محللرده مختلف مجهول عشیرتلره تصادف ایتشد .

بو کردلری منطقه لره تقسیم ایتك دوغری دکلدر . چونكه ،
محیطلری داخلنده سیار برر عشیرت اولدقلری ایچون ، مستقل محیط
طبیعیلك تأثیراتندن آزاده قالمشلد . بعض مورخلر ، اورمیہ ،
وان ، حکاری و نمرود طاغی حداسندن بر خط مستقیم ایله ایکیه
آیریلان ساحه نك قره دگزہ توجه ایدن قسمنه شمالی کردستان ،
آلت قسمنه جنوبی کردستان دیورلر . بو تقسیمات تورکیا احوال
اقلیمیہ نه مستنددر . بونك ایچون عشیرتلی بو کونکی تورکیا تقسیمات
اداریه نه استناداً ایضاح ایده جکزر . یالکزر بوقطعه ده کی کردلر ساثر
ماتلره مختلف اولدقلرندن وبالخاصه ، یالکزر کردلردن مرکب ولایتلر

بولمیدبندن ، تورکیا تقسیمات داخلیه سنک بویوک قسملرینی ترک ایتمک
مجبوریتی حسن ایدیورز .

شهر زور سنباغی

بوسنجاقل مالمقانتنده اون طقوز عشیرت واردر . بولمردن یالکیز
یرینک سکیز مستقل زمزمه سی موجوددرکه اسملری بروجہ آتیدر:

- ۱ - مزوری - ۲ - زیباری - ۳ - رادکانی و یاریکانی -
- ۴ - پروری - Perveri و یاخود پرواری ۵ - محلی - Méhli و یاخود -
- فارسی کتابلرنده مذکور اولدینی اوزره - محل Mehli و یاممی Memi -
- ۶ - سبلا بروی - Silabrvi ۷ - سیاب دوزی - Syablousi ۸ -
- تیلی - Tili و یاخود نیلی Nəyli ۸ - بهلی - Behli ۹ - سندی -
- Sindy ۱۰ - سهران - Seuhran ۱۱ - داسنی - Daciny و یا طاسنی
- ۱۲ - یریا Vərya ۱۳ - بابان - ۱۴ - مکرری - Makri ۱۵ -
- برادوست - ۱۶ - دیری - Diri (وبلکده دیزی) ۱۷ - کوران -
- ۱۸ - کلیاغی - Pulagi ۱۹ - سلیمانی .

سلیمانی عشیرتنک سکیز مستقل زمزمه لری بروجہ آتیدر :

آ - بانوکی ب - بسیان و یاخود بسیان ج - برازی د - بوجیان

۵ - دلخیزان ویا دل خیران و - هویدی ویا هودی د - ذکذیان
ح - زیلان . [۱]

بو کرد عشیرتلی، بو کونکی سلیمانیه سنجاغنک ملحقانده واخلاصه
طاغ کنارلرنده و بورالرده کی طاغلق وادیلرده خیمه نشیندرنر. قصبه لری
بك کوچو کدر و اکثیری، اسکی طرزده اعمال ایدلمش قلعه لرده
بولنورلر. فی الحقیقه، بونلر دائماً تبدیل مکان ایتدکلرندن شخصیتلری
حقنده قطعی برفکر درمیان ایدیه مز. لاکن، بوحوالیده کی کردلرک
اک ابتدائی حیاته بولندقلرینی قید ایده بیلیرز .

بو عشیرتلدن (بابان) لر بك مشهوردر و بعض مؤلر، بونلرک
زورکی عشیرتی تشکیل ایتدکلرینی و حکاری سنجاغنی احاطه ایده جک
درجه ده نفوسه مالک بولندقلرینی ذکر ایللیورلر . [۲]
عشیرتلك قطعی اقامتگاهلرینی کوسترمک ممکن دکلدرد. یالکز،
ایلك سکز عشیرت عمادیه ده بولنورلر . و سلیمانیلرده عمادیه یه تابع
داحو قصبه سنده سا کندرلر. [۳]

[۱] بو عشیرتلك بر چوغی حالاً شهرزور منطقه سنده موجود دکلدرد.
بو منطقه ده شیمدی اک زیاده جاف، برزنجی، ایل غواره زنکنه، مازنیان
و هاوند عشیرتلی بولنیورکه بونلر لورزیان شعبه سنه منسوبدرلر . م

[۲] بابان کردلری سلیمانیه سنجاغنه منحصردر. بناء علیه حکاری سنجاغنی
کردلریله هیچ برمناسبتلی یوقدر. عادات و معیشتلری آیری اولدوغی کی
شعبه لری ولسانلری ده آیریدر. بابانی لرلور - زبان، حکاری کردلری ایسه
کرد - زبان یعنی کرمانج شعبه اساسیه لرینه منسوبدرلر . م

[۳] مؤلک شو ادعاسی ده اوحوالی عشیرتلرینک موقع و تقسیمات
حاضره لرله تماماً مطابق کورونیور . م

بو عشیرت‌لرک اکثریسی سزیدر. یالکز، کلیاغی، سهران، طاسنی
عشیرت‌لری یزیدیدر. بو عشیرت‌لره برابر یاشایان بر مقدار کلدانی
واردرکه، بونلرکده تنصر ایدرک نسطوریلک و یعقوبیلکی قبول ایتمش
کردلر اولماسی احتمال داخاندردر.

سنیلر، عمومیتله شافعیدر. بونلر، قادینلره قارشی داهامجناب‌درلر
وا اکثریتله ده قادری طریقه انتساب ایدرلر. اره لرندم نقش‌بندی
طریقه منسوب اولانلرده واردر. بوبایده ای بر تصنیف یوقدر.

بوراده ذکر ایدیلن عشیرت‌لره ایران عشیرت‌لری آره‌سند اسم
مناسبتی ده آیدمه کی عشیرت‌لره عاٹدردر.

مکری = مکری، تیلی = تیلکو، محل = ممی، ذکدیان =
زکتی، دیری = دری، کلیاغی = کلیاغی آکلاشیلورکه، بو عشیرت‌لرک
بر قسمی ایرانده و بر قسمی ده بورالرده قالمشلردردر.

دیار بکر و دلابتی

بو ولایت ملحقاننده اللی عشیرت ایله بونلرک ایکسینه منسوب
اون مستقل طائفه واردر. بعض مورخلر، بونلرک عددینی یتمش ایکی
کوسترییورلر. بودوغری دکلدردر. یالکز تمامیه تعیین ایدیه‌مه‌ین بر
قاج عشیرت دها واردر.

- ۱ - زرقی، ۲ - سویدی، ۳ - غریزان و یاخود غریزان [۱]
- ۴ - دیرمغاری، دیرمغانی [الیوم بونامده بر عشیرت یوق]، ۵ -

[۰] بتله مبوط بر قصادر، غریزن کله‌سی باشلی باشنه بر عشیرت اسمی
اولمایوب بر قاج عشیرتک بولوندوغی محیطک اسمیدر. م

- خالدی (زیدی) ، ۶ - طموقی ۶ - بختی ، بوختی ، ۷ - کورکیلی
 ۸ - برکه ویا برسی [حالا غیر موجود] ، ۹ - آروج ویا آزوج [بتایس
 داخنده در] ، ۱۰ - پیروز ویا پیرز ، ۱۱ - کارسی [کارسان] ویا کامرس ،
 ۱۲ - بجنوی ویا نجبوی ۱۳ - شقاقی ۱۴ - میران ۱۵ - کونیه ویا
 کومیه [عوینه اولمالی] ۱۶ - جلکی ، جلکی [جلکان] ۱۷ - شیلدی ویا
 شایلدی ویا خودشیلوی [حالا غیر موجود] ۱۸ - براسی ویا هراس [برازان
 اوللی] ۱۹ - قیریشی [قریشان] ، ۲۰ - دنیلی [دنیلان] ، ۲۱ -
 نوکی ، ۲۲ - محمودی [اکثریتی بتلیس داخنده در] ، ۲۳ - شیخ
 بزتی ، ۲۴ - ماسکی ویا ماسکه ، ۲۵ - رشکی ویا رشکه ، رشی [رشان ،
 رشکان] ، ۲۶ - مخنهران ، ۲۷ - بیکان ویا بیکانی ، ۲۸ - بلان
 ویا بلانی ، ۲۹ - بلاستوران ویا خودستوری ، ۳۰ - سرویان ،
 ۳۱ - دونوران ، ۳۲ - آشی [آشتیان] ، ۳۳ - مهران ، ۳۴ -
 استورکی ، ۳۵ - محلی ویا محامی [ماردنده برکودن عبارتدر] ،
 ۳۶ - رشان ، ۳۷ - کیشکی ویا کیشکیجی ، ۳۸ - سوهانی ویا خود
 سوهانی ، ۳۹ - بیدیان ، ۴۰ - حذفی ، [سبلوانده برکودن عبارتدر]
 ۴۱ - جانکی ، ۴۲ - حزونی ، حزه [حالا غیر موجود] ، ۴۳ -
 ملکیشی [دیار بکر جوارنده برکوده] ، ۴۴ - موداس ، ۴۵ -
 کوردلی کیر ، ۴۶ - کوردلی صغیر ، ۴۷ - بابوس ۴۸ - سوسانی ،
 ۴۹ - شیروی ، شروبی ، ۵۰ - همرد .

بونلردن یدنجیمی سکنز مستقل قبیله یه آیریلیر :

۱ - شهر یوری ب - شهریلی ، شهرلو [حالا غیر موجود]

ج - کورکیل د - استوری، ه - بنوید کاون و - هیود [هویدل
اوللی] ز - سورش ویا سورش، [سورجکی اوللی] .

اوتجیسی ایسه اوچ قبیلهیه منقسمدر :

۱ - جاستولان ب - بزم ج - کرافان ویا کران خان ویا قران
خان - [حالا غیر موجود]

بو ولایت داخلده سیمایی عشیرتنک بعض قبیلهلریله روزکی
عشیرتدن بعض قبیلهلرده وارددر. بونلر، متفرق برحاله بولنورلر .
صکره سنچار طاغی اتکندهده [صاجلو] و [سکز بویوکلو]
نامنده کرد عشیرتلینک بولندیغنی هامر ذکرایدیور. فقط، بونلرک
ترکمن اولنلر دهها زیاده محتملدر. عینی زمانده، بهمراد ایله حذقی
عشیرتلی حقدده بر اختلاف وارددر. هاسل، بونلرک و دونورانی
ایله شیردیان عشیرتلینک عینی عشیرتلی اولدقلریغنی ذکرایدیور.

هامرک Das Osmanischen Asien آسیای عثمانی نام اثرنده محلی
عشیرتنک برعرب عشیرتی اولدیغنی مقیددر. صکره بختی عشیرتیه
دنبلی عشیرتلینکده عینی عشیرت اولدیغنی و بو آیریلکده عشیرت
عائلهلرندن بر قسمتنک یزیدی و دیگر قسمتنک سفی اولمسندن تولا.
ایتدیگی ذکر اولنیور. فقط، حال حاضرده بواغی عشیرت مستقیدر. [۱]

۱۱* محل عشیرتی دیار بکرک جنوب غریبسنده و مرجه طاغتنک شرق
سطح مائنده طاغتنی بر اراضی ده کی متفرق کویلرده مسکوندر. بولندوقلری
ناحیهیه، محلی - تینان نامی ویریلیر. بونلر هاسل ک ادعا ایتدیگی کبی
عرب هکل، کرددرلر او حوالیده بختی نامیه طاغتنی برعسیرت اولمادیگی کبی
دنبلی لرده محلی لردن آیری برزمه تشکیل ایدرلر و یزیدیلرله قرابت و مناسبتلی

بوولایت داخلنده کی عشیرتلك بر جو قلیینه وان ، موصل ولایتلرنده واورفه سنجاغنده تصادف ایتمک ممکندر . یالکیز استورکی ایله شقاقی ایران عشیرتلیله علاقه دارد .

ولایت ماحقاندیه کی عشیرت اقامتگاهلرینی تثبیت ایتمک ممکن دکادر . بونلرک قسم اعظمی ، قیشین بغداد واورفه جوارینه کیدرلر [۱]، اورالرده قالیرلر . ولایت داخلنده ده خیمه لرینی تبدیل ایتمک عادتلریدر . یالکیز یک آذربمقداری توطن ایله مشلردر . بونلر ، کویلرنده زراعتله اشتغال ایلرلر . لاکن ، بونلرک بر قسمی ده حلب اوزرنده کی یابیلرله کیتمکدن فارغ اوله ماممشلردر . بو عشیرتلردن یالکیز کورکیلی (؟) عشیرتنک ایلمک درت قبیله سی کورکیلی (؟) ناحیه سنده اقامت ایدرلر . برسی عشیرتیده برکه (؟) قضا سنده ساکندر .

بو قدر . بو طرفلرده کی بزیدیلر شرفیان ، ذنادی و داوودی ناملریله دیگر کرد قبیله لرندن آیریلیر . باشند ایکسی نفوسجه غلبه لک ، جرأتکار دج سیاردر صوکنجیلی ایسه برقاج قریه ده مسکوندر . ولایتک سیلوان ، بشیری ، مدیات ، صاوورکی قضالرنده متفرق و کردلرله مخلوط بر حالده بولویان بزیدیلره ، ساده جه « یزیدی » نامی ویریلیر . و بو فضالر نفوس عمومیه سنک $\frac{1}{2}$ ده برنجی بیله تشکیل ایتزلر . م

[۱] موصل ، باغداد ، اورفه آراسندن بربریده قیش موسمی اسیار ایدن عشاثر کردلر دکل عرب قبائلی در . کردلردن یالکیز میلی عشیرتی قیشن چوله ایتسه ده بونلرده ولایت حدودندن یک اوزاقلاشلزلر . ولایتک جنوب شرقی حوالیسنده ، جزره قضاسی داخنده بولویان برقاج سیار کرد عشیرتی واردرکه بونلر یاز موسمی بتلیس ووان داخلنده کی یابیلرده کچیریلر . م

صکره کارسی عشیرتی ، بادان ، طزی واروح ، پروز عشیرتلی ده کندی اسمیرلیله یاد اولنان قلعه لرده اوطورورلر .

بجنوی ، شقاقی ، میران ، کومبه عشیرتلی ده اکثریتله فیک ناحیه سنی مرکز جولانگاه اتخاذا ایتشلردر . چلیکی عشیرتی ، حیاتم ناحیه سنده ، شیلدی عشیرتی شاق [شقاق اولمی] ناحیه سنده ، براسی عشیرتی ارمشاط قلعه سنده ، قریشی کیور قلعه مشهوره سنده ، دنبل دیروه ناحیه سنده ونوکی عشیرتیه برابر ۲۲ نومرو ایله ۳۲ نومرو آره سنده اون عشیرت ده نوکی ناحیه سی اطرافنده حیمه نشیندرلر . سوبدیلر کنج قضا سنی احاطه ایتش کیدرلر . [*] زر قی عشیرتک بر قسیمی ده کندی اسمیرلیله یاد اولنان قلعه ده اوطورور . لاکن ، بونلرک داتما دیگر بر محله کوچ ایتدکاری ده اونوتولما مالیدر . مثلاً ، اسکیدن صاسون سنجاغنک اهالی* اصلیه سنی تشکیل ایدن مرداس ، طموقی ، سوسانی ، بابوس ، شیروی عشیرتلی ، دیار بکر ولایتده بک داغنیق بر حالده یاشایورلر .

بو عشیرت لرد ده اکثریسی مسلمان وسنیدر . یالکز ، بونلر ده شافعی مذهبه سالکدرلر . بویوک قصبه وکویلر ده بولنانلر وبالخاصه توطن ایله یینلر آره سنده درویشلک واردر وبوتون کردلر ده اولدینی کی بونلر ده قادری ونقشبندی طریقارینه منسوبدرلر .

کور کبلی عشیرتک صوک اوچ قبیله سیله دونوران ، بیدیان ،

[*] مؤلفک صایدینی مواقع نره لرده اولدوغی آکلاشیله مدینی کی قبیله اسامی ومناطقنک اکثریسی ده یا کلش در ، سویدی عشیرتی ایسه کنج ده دکل ، ماردین سنجاغی داخلده در . م

حدقی عشیرتلی وحقی اقسامندن بهمرد عشیرتی سنی ، خالدی
عشیرتی ایسه بزیدی در .

بو منطقه ده کی کردلر آرمه سنده داها یوکسک بر ذوق کورو لور .
بونلر، داها ایی بر طاقم قله لرده یاشارلر و طرز تابسلرنده ده دهافضاه
بر اینجه لاک واردر . توطن ایدن کردلرک زراعتده کی فعالیترلی ده قله
دکدر . حق ، بر جوق برلرده زراع اولان ارمیلره بیلر رقابت
ایده بیلرک درجه ده محصولات یتشدیریورلر . فی الحقیقه ، بوحوالی
تورکیانک اک محصولدار بر قسمیدر .

اسکی مورخلر، بوحوالی ده کی کردلری، جزیره عمریه ویا جزیره
ابن عمر جوالیسی نامیله یاد ایدرلردی !

واحه وولایی

بو ولایت داخلنده طقوز بویوک عشیرت واردر :

- ۱ - نمران ، ۲ - بلبلان ، ۳ - محمودی ، ۴ - دنبلی بخت ،
- ۵ - مام رشان ، ۶ - بازوکی ، ۷ - برادوست ، ۸ - روزکی ،
- روزکی ، ۹ - روجکی .

بوصوک عشیرتک رقصی ده دیار بکر داخلنده اقامت ایدیور .
فقط ، مرکزلری بوحوالدر و بوحوالیده ده ایکی بویوک قبیله یه
آیریلیر : ۱ - بلباشی ، ۲ - قوالیسی .

برنجیسنک اون بر طائفه سی واردر .

- ۱ - کله جیری ، ب - خربیلی ویا حزبیلی ، ج - بالکی ویا بالکی
- [بالکان] ، د - خپارطی و خپارطه ، ه - کوری ، و - بریشی ویا

دسکری ویا سکرتی، ح - کارس ویا کاری [کارسان] ط -
بیدوری، ی - بلا کردی.

ایکنجیسنکده اون بر مستقل طائفهسی واردر .

۱ - زردوزی، ب - انداکی، ج - قوالیسی، د - برنابی
ه - کردکی، و - سهروری، ز - کاشاخی ویا کاشاخی، ح - عالی،
ط - استورکی، ی - غریزان، غریزان .

مکس قضاسی یقینده شقاقی عشیرتدن بعض مانلهلر بولوندوغی
کبی ولایت، سنجاق، قضا و ناحیه مرکز لرنه ده متفرق کردعانهلری
واردر .

بوولایت داخلنده کی کردلر بک اهمیتلیدر . زیرا بونلرک قسم
اعظمی توطن ایتشدر وزراعت ایله اشتغال ایلرلر . یالکزی بک آز
برممداری کوچهدر . بونلرکده اقامتگاهلری حقنده قطعی برصراحت
ویربله مز . فقط، بمضیلربنک شهرتکیر اولان محل جولانلری ذکر
ایده بیلیرز : متوطن قسم ایسه، بالطبع صراحتله ایضاح اوانه بیلیر :
نمیران و بیلان عشیرتلی خیزان قضا سنده بولنورلر . محمودینر ومام
رشانلر خوشاب، بازوکیلر، ارجیش، دنبیلر سکمن آباد، برادوسنلر
وانک ترکور ناحیه سنده ساکندرلر .

روزکی عشیرتی، ولایتک هر طرفنده بر طاقم طائفهله مالکدر
وبوولایندده الک زیاده نفوذلی برعنصردر . ولایتک اکثر اهالیسی
کردلر تشکیل ایلر و بالخاصه، بونلرک متوطن قسمی ده شهرلرک اکثریتی
تشکیل ایدیور، بو عشیرتله ده اکثریسی مسلمان وسفیدر . یالکزی

محمودی و دنبلی عشیرتلی یزیدیدر. بوراده کی مسلمانلرده شافعیدر.
بوکردلر آره سنده قادریلك طریق قی فوق العاده تعمم ایتمشدر .

*
* *

تلبسی و ربینگی

بو ولایت داخانده یرلی اولق اوزره اتی عشیرت واردر .
وان ولایت منسوب روز کی عشیرتنك برچوق طائفه لری ده بوولایت
داخانده کشت و گذار ایدیورلر . فقط ، پونلری بوراده ذکر ایتک
فائده سزدر . یالکیز بورانك یرلی عشیرت لرنی نعداد ایله مسك دها
دوغریدر .

۱ — قیسانی ویا قامی ۲ — بایکی ویا مامکی ۳ — (موطسکان)
۴ — ذوقی [*] ۵ — زیدانی ویا زیرانی

بو عشیرتلی اوقدر مهم دکلدر . لاکن بو کوچوک ولایتک بویوک
برقسنی تشکیل ایدرلر . کندیلری ، عمومیتله اسلام سنی و خنقیدر .
یالکیز آره صره صاسونه هجرت ایدن روز کی عشیرتنه منسوب برقاچ
یزیدی قبیله یه تصادف ایدیورکه بونلر ، يك آزددر .

بوولایت کردلری ، وان ولایتی کردلرینك برتمه می کییدر و ذاتاً
ایکی ولایتک تشکلات طبعیه لری و نفوسلری آره سنده بر فرق یوقدر
حق هاسل ، بویکی ولایت کردلرینی بر اشدیمره دك بر باده تعداد
ایدیور . بو ولایتک ولایت سنجاچ ، قضا مرکز لرنده اقامت ایدن

[*] غمزان قضا سنك مرکزیدر .

کردلر، عمومیتله صنایع ایله، تجارتله اشتغال ایلرلر. یالکنز طاغلرده ووادیلرده خیمه‌نشین اولانلر آره‌سنده یغما کرلک واردر.

هاسهل بو ولایت داخاندی دها بر قاج قبیله اسملری ذکر اییدیور: دازرکی، بالومس، قیدامی، داهیمی کی. فقط، بوکونی ساکنلر آره‌سنده بواسملره تصادف ایدیله‌مه‌م‌شدر. کرک بتلیس بلدیله داترله‌رنده وکرک مختلف ملحقات بلدیله‌رنده یاییلان تدقیقات بوناملرده عشیرتلیک موجود اولمادیغی تأیید ایتمشدر. عینی زمانده باشقه یرلرده بوناملرده عشیرتلی یوقدر.

موصل ولایتی کردلری

بوولایت داخاندہ کی کردلرک نفوسلری فضلہ در. ہرنہ قدر، [شہر زور] دہ بوولایتہ حاندایسہ دہ، اورا کردعشیرتلی ایلہ بونلر آرمہ سندہ یکمہم برفرق اولدینی ایچون بوتصنیف ترجیح ایدلدی. بوولایتک سنجار، زاخو، اربیل قضاالرنده یاشایان کرد عشیرتلی اوچ اسملہ یاد اولئورلر : ۱ - بلباشی ۲ - یزیدی ۳ - ہوندد . بلباشیلر ، ایران کردستانی ایلہ اتصال پیدا ایدن طباغ ساسلہ لرنده بولئورلر . بالخاصہ آباغ ، طاغندہ تمرکز ایدرلر. بونلر، وان ولایتی عشیرتلرندن اولان روزکی عشیرتنک بعض طاغہ لریدر . کندیلری ، مسلمان و سنیدر . شہرلردہ کی عائہلری قادری ، نقشبندی طریقہ لرینہ سالکدر.

ہموند عشیرتی، برنوع خصوصیتی حائز اولوب بونلرک، داہا زیادہ ایرانیلرلہ مناسبت ہرقیسی وارددر. ہاسل، بونلرک ایران زنکنہ لرنندن اولدق لرینی ذکر ایدیور. بوولایتک مہم کرد عشیرتی ، یزیدیلردر. بونلر، بوتون سنجار طاغلرینی اشغال ایدر و عینی سلسلہ ایلہ شہر زور ملحقا تندن اولان کرکوک، کیفری حوالیسنہ قدر قمادی ایدرلر. فقط اورالردہ مقدارلری او قدر کثیف اولدینی ایچون ہیبی براسملہ یاد

اولئورلر . لاکن ، موصل سنجاغنه تابع اولان سنجارده پک فضلہ برنفوسه مالکدرلر . بوراسنک بر « کروان یولی » اولماسی بوراده قوتلی اولمالرینی ، ویغمالری کوزلجه اداره ایدمه بیلیمک مجبوریتی صارپ موقعلرده اقامت ایلمه لرینی انتاج ایلمه مشدر . کرک اطرافده کی قبله لرله وکرکسه حکومتله مناسبی ارزوایتمزلر . حتی حکومت نفوذینه قارش قوتله مقابله ایدرلر . بولر ، کرد عشیرتلی سنک الک مستقل برغنصری دکل ، بلکه الک مجرد برغنصری عد اولنه بیلیر . هیچ شه سزه ، اسملری وقیبله لر حقیقده بر نه تیکه نلری اوله جقدر . فقط ، بوجهتی هیچ کیمسه تصریح ایدمه مشدر . احوار اهالیسی ، بولرک هئات همومیه سنه یزیدی نامی ویریور . وفی الحقیقه ، ناشقه حوالی ده بودر حه سربست یاشایان ، آیلرینی بلاخوف اجرا ایدن یزیدی عشیرتلی یوقدر . یزیدی دینی فصلنده ایضاح ایدیله جکی کبی یزیدیلر سنجار طاعنه برقدسیت ده عطف ایدرلر [۱] . بورابطه ، کندیلر نده مه لک بر تمصب تولید ایدیور و داوما یغما ، قتل ، سرقت ایله اشتغالی بروطفیقه قدسیه عد ایدیورلر .

بولر همومیتله خیمه نشیندرلر . بوحوالده کشت وکذار ایدر و محیطلرینی ترک ایتمزلر . هاسهل ، بولرک بمض داغ مناره لر نده یاشادقلرینی ذکر ایدیور . (زوب) ایسه ، کندیلرینه یزید اسمنی ویردکلرینی و آیری آیری قبیله اسملرله یاد اولمقدقلرینی سوسیور . کندیلرینه مخصوص برچوق ابتدائی صنایع ده واردر . فقط ، قبا صابا

[۱] یزیدیلرک الک مقدس یری ، سنجار داخلنده بولونان (لالش) موقعیدر . بورایی کعبه کی طواف ایدر وجوجلرینی بوراده کی محل مخصوصده و کندیلرینه مخصوص برشکلده « پیر » لره واقفیر ایندیریرلر . م

البسه فوماشلرندن ماعداسی، اوقدر مقبول دکلدر. بونلر، داها زیاده
تخریبکار بر روحیه مالکدرلر. بوکا بنهء، سکونلی روحلرک اثری
اولان اینجه شیلره تامیله یابانجیدرلر. یالکز هموند کرد عشیرتلیله
بعض بلباشی عشیرتلی آره سنده «موسلین» صنایع نسجیه سی
مترقیدر. بو عشیرتله داخلنده ده نسلطوری دیننده وکلدانی اسمنده
بعض قبیله لر وارد [۱] هاسه ل، بونلرکده خرستیان کردلردن عبارت
اولدقلرینی ذکر ایدیور.

[۱] موصلده چوق مقدارده کلدانی موجود و بونلرک اک مهم مرکز
روحانیسی موصله قریب (آلفوش) مناستری ایسه ده بونلر هاسه لک ادعاسی
کبی خرستیان کردلر اولمایوب قدیم کلدانیلردر. اکثریتله شهر وقصبه لرده
اقامت ایدرلر. موصلک شمال شرقیسنده و «عقره» قضاسی داخلنده مؤلفک
بحث ایندیکی (طیاری) نامیله بر خرستیان عشیرت وارد که بونلرک خرستیان
کردلردن اولاسی محتملدر. م

ارصروم ولایتی عشیرتلی

بو ولایت داخلده او قدر چوق عشیرت یوقدر . یالکر ایکی
عشیرت اسمنه تصادف ایدیلر :

۱ — ناروکی ۲ — سیان [*]

ناز و کیلر کیی حواریند و الشکرد طرفلرنده سسابکندرلر
بونلر ، مسلمان و سیدر . سیان عشیرتی اهرادی ایسه ، کیی نك جنوبده
خمس ناحیه سنده اقامت ایدرلر . بونلر ، یزیدر بونلردن ماشقه ،
ولایتک مرکز ، سحاق ، قضا ، مرکز لرنده رجوق کرد عالمه لری
واردر . فقط بونلر عشیرت لکدن چیمهش ، شهر لیلک حیاته داخل
اولمشدر . ساء علیه ، بونلری تورک وحدان اجتماعیی داخلنده عد
ایتمک ایجاب ادر . یالکر ولایتک جنوب طرفلرنده بعض متعرق
قبیللر کشت و کذار ایدرلر فقط ، بونلرک هبسی ده وان ، ستیس

[*] دیگر ولایتلر عشائر جمعده نابیلان تصدیقات و کوستریلن مواقع کی
ارصروم ولایتی عشائریه دائر ویریلن بوهصلده کی معلومات ده حال حاضرده کی
عشائر اسامی ، مواقع و شکیلاتنه پک موافق دکلدنر . شرفنامه تصدیقه بطراً
بایرید سماعی داخلده کوستریلن عشیرت لک رجوعی بولانته عائددر . بوندن
ماعدا ارصروم داخلده حمادان ، حیدران ، لککان ، دالان کی رجوق
کرد عشیرت لری واردر .

وعموره العزيز ولايتلرنده ذكر ايديلن كرد عشيرتليدر. بو عشيرتله، او ولايتك يرلي عشيرتليدر. و بورالره موقه كلوب تكرار كيدرلر. بونلر اوقدر اهميتلي دكلدر. يالكز، بايزيد سنجاغنده مهم كرد عشيرتلي واردر. بونلر بر قسيمي بايزيد شهرنده، بر قسيمي ده الشگرد جوارنده بونلرلر. شرفنامه، بونلر عددي قرق درت طاقه عد ايدبوركه، شرفنامهك كرد عشيرتلي ليسته سنده اسملي ذكر ايديلشد.

بو ولايت كردلي، اك زياده بايزيد سنجاغنده اهميت كسب ايدرلر. بوراده اولدجه يوكسك بر سويه ده بونلرلر. يالكز، بورالده زراعت ايله اشتغال ايتزلر. صنايع نسجيه بك زياده اهميت ويرلر. بونلر يابديني كرد خاليلري ذوق اعتباريله بك يوكسكدر و يالكز عشيرت جيانك بو قدر انجه بر ذوق توليد ايتمي غير قابل در. ذاتاً بوراده كي عشيرتلك لسانلرنده ديكر كرد عشيرتلي ايله اتحاد ايدمه ين اساسلر واردر و تشكلات مدنيه لرنده بويوك فرقلر كورونور [هاسل]، بونلر اصل ايراني لرله توركنلرک تصالبندن حاصل اولمش برر عشيرت عد ايديله سني ترويج ايدبور وه كوچه لك، ذوق استقرار ايتديره مز، ديور...

بغداد عشیرتلی

بوحوالیده کی عشیرتلی قطعی بر صورتده تصنیف ایتمک بک مشکلدرد. زیرا شمالده کی بو عشیرتلی کافه سی، قیشین بوحوالی به کلیر و بورالرده چادر قورارلر. بوسبیلله، بعضی زمانلرده بک فضلہ عشیرتله تصادف ایدیلیر. بمضاده بالعکس آزه عشیرت کورولور. یالکز، دائمی بر صورتده بوحوالینک بعضی یرلرنده وبالخاصه، بغدادک شمال شرقی طرفلرنده، تکریت، نهران، کلواز، جلولا، طریق خرسان، خاقین، یعقوبیه، حلوان، قصر شیرین [۱]. زوان، شهربان، درتک زنک آباد، درنه، بدرای، (بدره) کشاب، قلعه عجم جنکوله سی، طوزخرما، بعقوبه، داقوق، منده لی، کیلان ده دائمی صورتده بعضی عشیرتلی بولنور. فقط، نه شرقنامه ده ونده سائر بر شرق تاریخنده ونده اورو بالیلرک سیاحتنامه لرنده بونلرک اسملرندن بحث ایدیلیر. یالکز، بورالرده کرد عشیرتلینک موجود اولدینی تصریح ایدیلرکله اکتفا اولنور. سیر جون مالقولم، بعضلرینک ناحیه لرینه نسبتله یاد اولدقلرینی و بعضلرینک ده موصل، شهر زور و دهوان، دن هجرت ایتمش عشیرتلی اولدقلرینی و ایچلرنده ایرانک کوچوک لور عشیرتلینه منسوب

قبیله لر بولندیغی سویلیور . یالکز تکریتده سنی Sanni ،
 حاتی (خالیدی) ومنده لی ، بعقوبه ، شهریان [*] خانقین جوارنده ده
 یزیدی نامیله یاد اولتان برقاج کوچوک عشیرت واردر . دیگرلرینه ده
 عمومیتله « سنیان » نامی ویریلیرکه سنیلر دیمکدر . هر حالده ، سنجاردن
 صکره باشلایان جنوبی کردلرک خصوصی قبیله اسملری معلوم دکلددر .
 بوجهت کرد قبیله اسملرینک تدقیقی صره سنده بک مهم براساس
 تشکیل ایده جک ماهیتده در . بوولایت عشیرتلی ، داها واسع بر
 کوجه لک ایجنده وقت کچیریرلر . زیرا ، ساحه بک کنیشدر . صکره ،
 اکثریتله ده ایران حدودی جوارنده بولندقلرندن ، داها فضله
 سربستدرلر وفضله برغرورلری واردر . بونلرک سنیان قسمی ، تمامیه
 بر محارب اردو حالنده یاشار . بوراده ارضروم ، دیاربکر ولایتلرنده اولدیی
 کی کوچک ناحیه مؤسسه لری بیله یوقدر . بویوک مهرانک برکوشه سندن
 دیگر برکوشه سنه ، سیرجون مالقولمک دیدیکی کی بر سرا بدن دیگر
 سرا به قوشارلر .

حدوددن داها اوزاق اولان حوالیده کی عشیرتله آره سنده
 ابتدائی بر زراعت حیاتی موجوددر . وهاسه ل ، مالقولم ، بورقهاردکی
 سیاحلر ، بوکرد عشیرتله یینک هر بلردن زیاده زراعت قابیلیتی اولدقلرینی

[*] صلاح الدین ابوبی ماله سنک منشأی اولان « تکریت » قصبه سی
 وجواری کرد ایسه ده منده لی ، بعقوبه ، شهریان ، بدره واریل قضاالری
 ایلخانلر زمانندن قاله تورکلرله مسکوندر . بونلر محیطک بوتون تضیقنه رغماً
 ملی لسان ملی وجدانلرینی تمامیه غائب ایتمه مشلدر . م

ذکر ایدیورلر . بالخاصه بوحوالی ده کی یزیدیلر آره سنده ده منسوجات
 بك مترقیدر. بونلرك ایشلریله عرب عشیرت‌لرینك ایشلری آره سنده
 بك بویوك بر فرق واردر. بونلرك منسوجاتی مشهوردر . شونی ده
 قید ایده لم که، بویزیدیلر سنجار یزیدیلری کی وحشی دکلردر وداها
 زیاده متوطن طائفه لردن مرکبدر.

حلب ولایتی کرد عشیرتلی

بوولایت داخلنده ۲۷ کردعشیرتی واردروبو عشیرتلی، مرعش، حلب، اورفه، سنجاقلرنده اقامت ایدرلر بونلرک منتظم بر تصدیفلری یاییلمشدر:

۱ - رشی - Rechi ، ۲ - رشوان - Reehvan ، ۳ - قره بزیکلی، ۴ - قریق، ۵ - موسی بکلی، ۶ - اوچقه اذنلی، ۷ - سنارلو - Sin - marlou، ۸ - چکاللو، ۹ - ملبی، ۱۰ - شیخانلو، ۱۱ - ملورون، ۱۲ - بامریانلو - Bamèrianlou، ۱۳ - شقاق، ۱۴ - حنانلو، ۱۵ - جمالدينلو، ۱۶ - کومنهکیش - Komenekiche، ویا کانهکش، ۱۷ - شرفانلو، ۱۸ - سلیمانلو - Selifanlou، ۱۹ - برازی، ۲۰ - اوخیانلو، ۲۱ - اکرادجو، ۲۲ - قیصر اکرادی، ۲۳ - بیره جک اکرادی، ۲۴ - بیزیک، بیزیک، ۲۵ - برازی دناق، ۲۶ - برازی باکک، ۲۷ - ایلبلکی - Elbekli [۱] .

بو عشیرتلدن رشوان عشیرتنک تورکمن اولدینی ظن اولنیور .
نته کیم بور قهارد سیاحتامه سنده بونلری تورکمن عد ایتمشدر .
بو تون عشیرتلی کبی، بونلرده ثابت بر کوبه مالک دکلردر . فقط، ایلک ایکی عشیرت، مرعش ایله ملاطیه سنجاقی آره سنده کی طاعلرده

[۱] عشاثر مذکورده دن چکاللو، ملی، شیخان، جمالدينلو برازی قبیله لری حلب و اورفه ده کوسترلمش ايسه ده بونلر دیار بکرك سبوه رك سنجاقی داخلنده درلر . اوچقه اذنلی، ایلبلکی عشیرتلینک ده اصلاً تورکمن اولدیلری ظن اولنیور .

اقامت ایدرلر، ویزیدرلر. قره بزیکی، روم قلعه ده، قریق تل باصرک شمال شرقیسنده، موسی بکلی عینتابک شمال غربیسنده، کویک داغ وجبل الشیخ طرفلرنده، اوجیه اذنلی جبل الشیخ وجومه نک شرقده سنجارلوده مرعش سنجاهی داخلنده اقامت ایدرلر. بونلردن قره بزیکی، قریق، موسی بکلی، اوجیه اذنلی عشیرتلی زراعتله اشتغاله باشلامشلردر. فقط، آره صره یغما کرلکله اشتغال ایدنلری ده واردر. بالخاصه رش عشیرتی یک تهاکی برعشیرت عد اولنقده در. سنمارلو عشیرتیده اشقیالق ایله شهرت بواشدر ویک زیاده کوجه در. ملی عشیرتی، دیاربکر ایله اورفه حدودی اوزرنده در و بونلر، دیاربکردن بورایه اوزامش برقولدر. شیخانلو بیرم جکده، طورون روخنه جنوب شرقیسنده، بامریانلو ملی عشیرتک شرقده، شقاقی بامریانلونک جنوبنده، حسنانلی شقاقی عشیرتک شرقده، جکانلو حسنانلی عشیرتک شمال شرقیسنده، جمالینلو وکومیلتکش عشیرتلی ایسه جکانلو عشیرتک شمالنده خیمه نشیندرلر. بوسوک طقوزعشیرتک صوک التیسی، جولاب دره سنک صاغ ساخلنده، متباقی اوچی ده صول ساخلنده درلر.

شرقانلو، روم قلعه قارشوسنه کلان فراتک شرق ساحلنده وقشمر طاغنک جنوب قسمنده، برازی سروجده، اوخیانلیلر سروجک غربنده اقامت ایدرلر. بوسوکنجیلردن یک آزی مسلماندر، دیگرلری یزیدی ونسطوری، یعقوبیدر [۱]. بونلر

[۱] بورالرده نسطوری وبعقوبی یوق کیدر. بونلردن یالکز [دنا]

بلا تفریق زراعتله اشتغال ایدرلر و بالخاصه براری عشیرتی ،
زراعتده پک ایلری کیتمشدر .

مرکز حلب سنجاغی داخلنده کی اکرادجوم ، قیصر اکرادی
عشیرتلیده حرم ، حارم ناحیه سنده ساکندرلر . بزیک ، دناثی ،
ناکک مینج ، ایلبلکی عشیرتلی ایسه ، بومرکز داخلنده کی سوجور
وفرات ایاقلری کنارلرنده خیمه نشیندرلر . عینی زمانده ، جبل الوسطه ،
عاصی نهری کنارنده وشفرك جنوب غربیسی قسملرنده کرد
عشیرتلی وارددر .

حلب شهرنده پک چوق کرد عائله لری وارددر . فقط ، بونلرک
شخصیتلری غائب اولغه باشلامش وهر بویوک شهرده اولدینی کی ،
تورک اجتماعی وجدانی داخلنه کیرمش عد اولنورلر . حلبدن ماعدا ،
بو ولایتک دیگر سنجاق وقتضا مرکز لرنده کرد اهالیسی وارددر .
فقط ، هپسیده حلب شهرنده کی روحنه مالکدرلر .

روبرت و ه پول دیورکه :

« حلب کرد عشیرتلی ، ترکن عشیرتلی کی یاشارلر و برچوق یرلرده
بربرینه یاقیندرلر . حتی ، بعضلری آره سنده پک بویوک قرابتلرده وارددر .
صکره ، همان اکثر کرد عشیرتلینک اسملری ترکن شیوه سنده در . بونلر
آره سنده اسکی برتصاب اثری کورولور ، کبیرر .

معموره العزیز ولایتی عشیرت لری

بو ولایت داخلنده کی کرد عشیرت لری بویوک عشیرت لردر . فقط ، مختلف قبیله اسم لریه یاد اولونمازلر . ملاطیه سنجاغنده اوج عشیرت اسمی واردر :

۱- بهسنی - Bahesni [۱] ۲- اوفاجقلو ۳- بقراصلی Bakrasli بولردن برنجیسنی ، کندی نامنده کی قریه ده ، دیگر ایکسی ده بقراصلی قلعه جوارنده اوطورورلر . فقط ، سنجاغک هر طرفنده کی کرد عشیرت لری ، درس طاعلرنده کی عشیرت لک برقولی عد ایدیله بیلیر . درس سنجاغنده یک چوق کرد واردر . فقط ، بولرک ده عائله اسم لری مضبوط دکلدز . بولره دوزیک نامی ویریلیر . وآرالرنده بالابانی کولابی ، قوریشی قبیله لرینه منسوب عائله لرده بولنور؛ هپسی ده قزیلباشدر . بولردن برقول خریوت سنجاغنه اینر وخریوتک سخان ، چشمان ، بالخان ، بستک [۲] ناحیه لری جوارنده خیمه نشیندرلر .

[۱] بهسنی ، حالاً ملاطیه لوانسه تابع یرقضا مرکزیدر . بوقضا داخلنده بولونان کردلر مؤامک دیدیکی «بهسنی» نام عمومیی آلتنده بویوک برعشیرت دکل ، مختلف اسم لره متعدد قبیله لردن عبارتدرلر . و درس کردلری ده مناسبه لری بوقدر . م

[۲] معموره العزیز داخلنده سخان ، چشمان ناملورنده ناحیه بوقدر دیگر ایکی ناحیه نک ایسه بالیقان و یرتک ناحیه لری اولسی محملدر . م

فقط ، خرپوت داخلند کی کردلر آرمه سنده مسلمانلرده وارد .
 وبونلر ، شیرو ، بلخان (بالیقان) طرفلرنده ساکندرلر . درسم
 دوژیکلری مستتا اولق اوزره ، عموم ولایت کردلری اسلامدر ؛
 فقط ، هپسی ده طاغلق یرلرده اقامت ایتدکلرندن ، درشت برطیعتلری
 وارد . بوسبیله براداریه انقیادی ارزو ایتمز لر .
 بورالرده کی قزیلباشلر ، سنجار یزیدیلری کبی بوبوک بر استقلال
 اداره مالیکدرلر وداغلری ، دائما محفوظ قالمشدر . بعض سیاحلر
 درسمن سیواسه دوغرو اوزانان آوشارلری ده کرد عشیرتلی
 ظن ایتمشلردر . فقط ، بونلر تمامیه ترکمندر .
 [بودقهارد] ، زاله و ساینفی ناملرنده برایکی عشیره تصادف
 ایتدیکنی سویلیور . فقط ، بو عشیرتله بولنه مامشدر و بورا اهالیسی ده
 بونلری بیلیموزلر .

دیگر ولایتلرده کی متفرق کرد عشیرتلی

آطنه ولایتک قوزان سنجاغنده و سیس ملحقاننده بر قاج کرد عشیرتی واردر. [۱] بونلردن برینک اسمیده بکداشلی - Bekdacheli در. عینی زماده ، مرعش سنجاغنده ذکر ایدیلن بقراضلی عشیرتنک بر قسمیده بورالرده بولنور . عینی زمانده یازین بوحوالی یه پک چوق عشیرتلی کلیر .

حلبک جنوب شرقیسندن طرابلس شامه دوغری اوزانان داغ سلسله سنده ده بر قاج کرد عشیرتی واردر . وبوطاغه وبریلان [جبل الکراک] اسمی [جبل اکراک] دن غلطدر . فقط ، بونلرک قبیله اسملری حقنده بر معلومات الدله ایدیلهمه مشدر. آنهره ولایتک حیانه او سنده ده متفرق کرد عشیرتلی بولنور وبونلرک بر قسمی ، حیانه حدودیله قونییه ولایتی داخلنه دوغری اوزانیرلر . بورالرده کی کرد عشیرتلی ، کوچوک طائفه لردن عبارتدر ودهاساکن بر حیاتی ترجیح ایدرلر . بولیسته یه داخل اولمق اوزره ، قارص و آخسخته ده ده بر مقدار کرد عشیرتی واردر . قارصده کیلر او قدر اهمیتلی دکلدر . فقط ، آخسخته نک

[۱] آطنه کردلری جبل برکت سنجاغذک اصلاحیه قضاسی داخلنده در که مقدارلری اون بیکه قریبدر . قضا مرکزی کاملاً کردله مسکوندر .

اون طقوز ناحیه سنده کرد بولور [۱] بولر کیتدکجه چیفتجی اولمغه باشلامشلردر.

تورکیایه عائد کرد عشیرتلی، بولیسته ایله امام ایدلمش اولیور [۲].
بولیسته لره عمومی بر نظر عطف ایدلدیکی تقدیرده، بر عشیرتک
بر قاج حوالیه یاییلدینی، بناء علیه انقسامه اوغرا دینی کورولور.
صکره، عشیرتلی آره سنده بر اتصال یوقدر وهیچ بریسیده منتظم
بر حیات کچیرمیور. هیأت عمومی، داغنیق و ابران عشیرتلیندن
داها مجرد بر حالددر [۳].

[۱] مرکزی آناتولی ده توطن ایدن کوردلرک مقدارلری الی بیکی
متجاوزدر بولر بالخاصه آنقره، آطنه و قونییه ده اولدقبه گشیف بر حالد
بولیورلر سده عشیرت حیاتیله پک لوقدر علاقه لری قالمشدر. م

[۲] حال حاضرده ممالک عثمانیه ده موجود داها بر چوق کرد عشیرتلی
واردر که کتابده اسملری ذکر ایدله مشدر. بونکله برابر تعداد ایدیلن
عشاژدن بر چوخنک ده حالا موجود اولمادینی و بولرک بعضیلرندن یالکز بر
قریه اسمی قالدینی و بعضلری ایسه بوسبونون نابود اولدینی آکلاشیلور. م

[۳] آردهان و اروان ایله قره باغک جنوب غربی قسمنده ده ذیلان

شعبه سته منسوب مهم مقدارده کورد عشیرتلی واردر. م

کرد تاریخی

و

کرد قبیلہ تشکیل

کرد عشیرتہری ، مستقل خانہ لردن مرکب برکتہٴ اصلہ اولغلہ برابر فاتح بگلرک حاکمیتہری تختندہ اولہرق بر قبیلہ تشکیلانندہ مالکدرلر . فقط ، قبیلہ تشکیلاتی ، اجتماعی براساسہ استناد ایتیموب حاکمیت شخصسیہ مستنددر . بک ، بوتون کرد ارککری حقندہ صاحب رأیدر وبونلری صور مخصوصہ ابلہ تجزیہ ایدہ بیلیر . یالکز بوبگلرک خارجندہ اولق اوزرہ بردہ حوالی بکی وارددر . بونلر ، بوتون عشیرتہری اوزرندہ ال بویوک رولی اوینامشرددر . بوکا بناء درکہ ، کردلردہ کی قبیلہ حیانتک خطوط اساسیہ سنی چیزہ بیلیمک ایچون بوقیل حوالی بگلرینک حیاتی وبونلرک نہ کی اسباب وعوامل تحت تأثیرندہ اولارق تشکل ایتدکلرینی کورمک لازمدر .

بوفصل بزی کردستان تاریخنہ انتقال ایتدیرر . فقط ، شونی دہ قید ایتمک ایجاب ایدرکہ ، تصور ایدلیدی کی منتظماً توالی ایدہ بیلہ جک

بر کرد تاریخی بولق امکانی موجود دکلدر. متعاقب فصللرک هر قسمنده و وقوعاتک ایجاب ایندیردی عهلهلرده مفصلاً ایضاح ایدیه جکی اوزره، بوتاریخ باشقه ملئرک تاریخلرینه عائد بر فصللدر. بوفصللره اک زیاده تورکلره، ایرانلره و صوکره عربلره عائددر. یوقسه، مستقل اولق اوزره بر کرد تاریخی تشکیل ایتک ممکن دکلدر. کرد عشیرتلی کاه سلجوقلرک کاه موغوللرک، کاه عباسی خلیفه لرینک، کاه ایرانلرک و کاه عثمانلرک النده بر آیات اهاالیسی کی قالمشلردر. صوکره زمانلرده ایسه، روسلرده بو محنه به داخل اولمشلردر. بو کابناء، بوقدر مختلف اداره لر کردلرک داخلی تشکیلاتند. زیاده سحبه لرینه احراق تاثیر ایدم بیدمشدر. اگر، بوتاثیرات بیلنمه به حک اولورسه قبيله خصوصیتنی آکلامق ممکن اوله بیلیرمی؟ ...

بالکیز بوبکلرک حیات خصوصیه لرینی مختلف ملئرک تاریخلرندن آماق کافی دکلدر. اصل مسئله، کندیلری طرفدن ضبط ایدیلن شکه اهمیت ورمک ایجاب ایدر که شرفنامه، بو نقطه نظر ن مهم برکتادر. بز، بو کتابک مندرجاتی تورک، ایران، عرب، موغول روس تاریخ خصوصیلرینک مضبوطانیله مقایسه ایدرک تعقب ایدم حکیز. فی الحقیقه، شرفنامه قوداننده بویوک بر وضوح و انتظام موجود دکلدر. لاکین، تاریخ بویوک بر اهمیتله دکر ایدیلشدر. مالماسه وقایع موجوددر و صوکره کرد عشیرتلی اداره ایدن بوبکلرک کرد خلق اوزرنده کی تاثیراتی کویستر و بواهای طرفدن نقل ایدیلن مصالحلر و شرقیلر کی اهمیتلی اساسلر واردر. بونلر هر درلو مقایسه لرینی تنویره یاردم ایدم بیلیر. واصل لازم اولان جهتده بوندن عبارتدر.

بالکیز ، بوفصلک الکالی ایچون براز ترکمن عشیرتلیرینک حیات تاریخیه سندن ده بحث ایتمک ایجاب ایدر . بالخاصه ، « اوزبک » لرکردلر اوزرنده پک بویوک برنفوذ صاحبی ایدیلر وهمان همان بوتون تشکیلات داخلیه لرینه ده مداخله ایله مشلردی . [هارد] ، بونلردن بحث ایدرکن دییور که :

« کرد ایله ترکمن تاریخلریغی ایکی قسمه تفریق ایتمک ممکندر . لاکس ، تورکنسز کردهی مطالعه ایتمک ممکن دکلدر . شرفنامه ، برتعصب ملی دولایسیله بویله برنامسته ازوم کومترمه مشدر .

ی مروان بکری

۹۱

عباسی خلیفه لرینک صوک زمانلرنده دیار بکرده ایلك کرد بکلی
تأسس ایتمش ایدی. بو بکک، دیاربکر جوارینه حاکم اولان مروانی
عائله سندن احمد بن مروان طرفندن تأسیس ایدیلشدور [۱]. بو حال ،
ذاتاً کندیلرنده ایلان حقوق اداره نك بر شکل رسمیته تحویلندن
باشقه برشی دکلدی .

بوزمانلرده [قادر بالله] خلیفه ایدی . احمد بن مروانك تأسیس

[۱] مروانی سلاله سی مؤسسك اسمی [ابو شجاع باد] در . احمد
بن مروان بونك احفادنددر. مدت امارت لری ، ۳۷۳ هـ سنه سندن ۴۷۸
سنه سنه قدرایسه ده دیاربکرده بک آرزمان قاله بیامش لردر. چونکه بو حکومتك
تأسسه بک چوق خدمتی سبق ایدن مروانیلرک بویوک وزیر ی [فخرالدوله
ابوناصر محمد ابن جهر] آرزمان صوکر دیاربکرده مروانیلر علیه قیام
ایده رک سلجوقیلرک حایه سی آتنده اعلان استقلال ایتمش ایدی . فقط ابن
جهیردن امین اولامیان [ملک شاه سلجوقی] موی الیهدن ، عینی سنه طرفنده
[آمد - دیاربکر] ی آلارق [ابی علی البلخی] ی بورایه والی تعیین ایلمش
وبالآخره ملک شاهك برادری شام والیسی [بن آلب ارسلان] کسب
استقلال ونفوذ حکومتی آذربایجانده قدرنوسیع ایده رک اومیانده دیاربکر ی ده
تسخیر وقوماندانلردن تورکمن بکی [ابراهیم بن نیال] . تھویض ایتمش ایدی که
[۴۸۸ هـ] بوذات دیاربکرده (آل نیال) نام تورکمن حکومتك مؤسسیدر.

ایتدیکی [حکومت مروانیه] ، خلیفه ایله برمناسبت صمیمیه تأسیس
ایتمش ایدی . بوکا بناء ، اراضینی توسیع ایدیور ونفوذنی زیاده-
لشدیریوردی . خلیفه کندیسنه « ناصرالدوله » عنوان اصلتی بخش
ایله دی . بوآدام ، اداره سی زماننی برحکومت شکله افراغ ایدمه مشدر .
یالکنز بوحوالیده کی دیگر قبیله لر اوزرنده برحاکیت صاحبی اولمش
وسکسان سنه قادار ، برحات قالمشدر .

کندیسنک تأسیس ایتدیکی سلسله خاندان دورت کشیدن عبارتدر .
بونلر ، میلادی ۱۰۰۲ دن ۱۰۸۴ سنه سنه قدراحرای حکم ایدمه بيلمشدر
بونلرک زمان اداره لری ، کندی قبیله لرینک تشکیلاتی خارجنده در .
زیرا ، احمد بن مروان برقبیله فردیدر . ویا قبیله نک اسکی بر فاتحیدر .
هرحاله حکومت ، قبیله ایچندن جیقمیور وطیبی ، قبیله شکل اداره سی
بک غریبدر . فرضا احمد بن مروان ، اطرافنده کی عباسی ، سلجوقی
وشهرزوروساثر کرد بکله کلریله برمناسبات سیاسی تأسیس ایدمه مشدر
یالکنز سلجوقیلردن [طغرول] بکه بر پروتستو ایله استانبوله برسفیر
کوندرمشدر . شرقنامه ، بوسلاله دن بحث ایدرکن فضله بر معلومات
ویرمیور . یالکنز ، احمد بن مروانک ۳۶۰ دانه کوزل جاریه سی
اولایغنی وکوزل بر ساتوده اوطوردیغنی قید ایدیور . دیگر شرق
مؤلفلری ده عینی وقعه نی ذکر ایتکده درلر . بو حال ، بو مؤسسک
ساحه فعالیتنی بک زیاده تصریح ایدیور ، بوقدر جوق کوزل قادینه
مالک اولمق ، اطرافه بر دهشت صالمق ایله ممکندر . حالبوکه بوبله
مهم وقایع بوقدر . بوکا بناء بو حکومت دهشتنک اوافق اوافق جته
مصادمه لرندن عبارت اولدیغنی قبول ایتک لازمدر . ذاتاً سلاله نک
در حال سونمه سی ده بوجهتی تقویه ایلر .

بو خاندان ، عباسی حمایت عالیسی تحتنده اوله رق کندیلرینه بر موجودیت بخش ایتمش آیدی . بوکا بناء ، احمد بن مروان نامی بالآخره ناصرالدوله احمد عنوانه تحویل ایتمشدر . بو عنوان ، بر حاکمیت معناسی افاده ایدر .

۴۵۳ = ۱۰۶۱ سنه سنده ، اوغلی [نصر بن ناصرالدوله احمد] مقامنه کجدی . بو صورتله خاندان تأسس ایتدی . لاکن ، بومسئلهده بک چوق مهم صفحه لری آتلامشدر . اکر وزیر [ابن جهیر] اولسه ایدی بو عائله نك تأسسی ممکن اوله مایه جقدی . زیرا ، بویه خاندان تأسیسنه صالح هیچ بر اساس یوق ایدی . احمد بن مروان ، اراده قاهره سیله سلطنتی تأسیس وابقا ایده بیلیمش ایدی . ایکی قاردهش آره سنده مدھش بر بکک محاربه سی اولمش وهر ایکیسی ده بر محله صاحب اولاراق آریلدیلر . بو صورتله ، میا فارقین [*] حوالیسی نصره انتقال ایتدی . عمید حوالیسی ایسه قاردهشی سعیدک اداره سنده قالدی . هر حالده هر ایکی جهتکده اشکال اداره سی عینی ایدی . بونلر ، یکی برر عشرت تشکیل ایدیورلردی . بعض مورخلر بو جهتی ده صریح بر صورتده ایضاح ایدیور و دیورلرکه :

« اوزمانلر ، بوحوالینک حدود وسائرہ سی یوق ایدی . یالکز ، حوالینک چابر و تارلا کی برقیقی حائر محلاری وار ایدی . گرد بککلری ، یالکز بویکی محلره وضع بد اتمک ایچون بویوک بر قدرت اظهار اتمک مجبورینده ایدیلر . بو زمانلر اطرافنده کی حکومتلرده هر قوت مخصوصه بی حائر دکالر ایدی بوکا بناء بونلر ساحه بی بوش بولملر ایدی . »

بعض یایلار اوزرنده ادعای تصرف ایدن بر بککدن باشقه برشی

[*] سیلوان قضاسنک مرکزی

اولمایان بو حکومت حقنده دییه بیلیرزکه : شیرتله ، دائما کزمت احتیاجنده درلر . حالبوکه بو حوالیده برر حکومت تأسیس ایتک ، کوجه لکی ترک ایتکه متوققدر . بونک ایچوندرکه ، بعض یایلارک محافظه سی ایچون تشکل ایدن حکومتله شیرتله مداخله ایتمه مشلر حق ایجابنده ، بو محکک محافظه سی ایچون معاونتده بولونمشلردر . ایشته بو ، بوشهرلرده تأسس ایدن بکلکله بر مدت دوامی بوسورتله تأمین ایدیلوردی .

سمید ، ۴۶۵ = ۱۰۷۲ ، برادری نصر ۴۷۲ = ۱۰۸۰ سنه سنده وفات ایتدیلر . سمیدک اداره حکومتی حقنده بر معلومات خصوصیه موجود دکلدر . یالکز نصر دن صوکره مقامنه اوغلی بکدی . [منصور بن نصر بن ناصر الدوله احمد] عنوانی آلان بو آدم اون آلی سنه قدر ، بو بکلکک ریاستنده قالمشدر . بالاآخره موصل کرد بکلرینک بر سرداری اولان [جکرمش] طرفندن اسیر ایدیلهرک اتلاف ایدیلشدر . [۱]

بوسلله ۹۱ سنه قدر قالمشدر . هر حالده ، سلاله نك عاقبتی دوشونولدیکی تقدیرده ، بونک بر حکومت اولامادینی ، بلکه مساعد بر فرسته نائل

[۱] [شمس الدوله جکرمش] موصل کرد بکلرینک سرداری دکل جزیره ابن عمرده مستقل بر بک ایدی ۴۸۵ تاریخلرنده موصل تضييق ایدن نورک سرداری [قیربوغا] به قارشی طورق ایچون موصل امیری [علی بن مسلم] ه امداده گیتمش ایسه ده یوله ایکن قیربوغانک قاردهشی [تونطاش] طرفندن مغلوب ایدیلهرک تحت اطاعته آلتمش ایدی . م

اولان بر طاقم بکلرک کیفی حکملرندن عبارت اولدیفی آکلاشیلابیلیر .
 بوسلاله، دیار بکری پایتخت اتخاذا ایتمشدر . بعض مورخلر احمد
 بن مروانک بر ترکمن بکی اولدیفی ده ادعا ایدیورلر . لاکن، بومسئله
 تحقیق ایتمه مشدر . یالکیز، بومتناقض قیدلردن آکلاشیلان برشی واردر:
 کرد بکلکی ، قبیله خارجنده تأسس ایتمشدر !

حسنویه بکری

بو سلاله ، (حسین) [۱] نامنده بری طرفندن تأسیس ایدیلمشدر .
 بو شخص حقنده پک زیاده خرافه لر وارددر . فقط ، بونلرک همان هیچ بریسی
 دوغرو دکلدر . یالکیز ، کندیسنک آل بویه دن (رکن الدوله) زماننده
 اجرای حکومت ایتدیکنی آکلامق قابلددر . کندیسنک آهواز - Ahvaz
 حوزستان ، نهاوند ، اسعدآبادکی مواقعی محتوی برحوالیده صاحب نفوذ
 اولدینی روایت اولونیور . ظن ایدلدیکنه کوره حسین ، بو حوالیده
 عصیان ایتش برک ایدی . زیرا کندیسندن صوکره بک اولان اوغلی (بد)
 زماننده ، عباسی خلیفه سی بوذاته « ناصرالدوله » عنوانی بخش ایتدی .
 بو عنوان بو حوالینک بغداده قارشی اولان وضعیتی ایضاحه کافی در .
 هیچ شهسز ، بو اوزاق واداره سی بغداد ایچون بویوک برکلفت اولان
 اراضینک برطاقم خصوصی شخصیتلر طرفندن اداره سی بغدادی عمون
 ایدیوردی . بلکهده بونلرک بر تضییق ایله بغداد بوکی اداره لره بر
 علاقه عالیله مربوط بولونیوردی .

بوسلاله ، یوز اوتوز سکیز سنه قدر موجودیت کوسترمشدر .

[۱] بوسلاله نک مؤسس حسین دکل ، کرد عشرت رؤساسندن (حسنویه
 بن حسین برزکائی) در . مدت امارتلی ۳۴۸ تاریخ هجریستند ۴۰۶ سنه سنه
 قدردر .

بونلردن، اون ایکی پرنس کلشدر. مورخلر وبالخاصه شرفنامه صاحبی بو حکومتک ایلک تأسس زماننی پک زنکین و حسنویه بی دخی یالکز، ثروت صاحبی بر عالیجناب شخص اولارق کوستر مکده در . حق رکن الدوله ایله آره لرند تکیون ایدن بر مسئله ده صلح جهتی ترجیح ایله مشدر. حسنویه نك زمان اداره سی صلح ایچنده کچمشدر . اوغلی (ابوالنجم بدر) عباسیلرک حمایه سی استحصال ایتدکن صکره بعضی موفقیتسز محاربه لر یامش سده بونک مجادله سی ، بالآخره اوغلی و خلی (هلال بن بدر) طرفندن ده توسیع ایدلمشدر . هلال ، بغداد ایله مسابقه قاقیشمش و بر محاربه ده عباسیلر طرفندن اسیر و بغدادده زنجیر بند ایدیلرک حبس ایدلمشدر.

بالآخره زنداندن قورتولش ایسه ده تکرار بر موجودیت کوستره مشدر. کنیدیسی هنوز حیاته ایکن اوغلی (طاهر) ، بکلک مقامنه کچمش ایدی . فقط ، بوده محاربه لری اداره ایده مده دی . ۴۰۶ = ۱۰۱۵ تاریخده اتلاف ایدیلدی. بو اوج بک، بوسلاله نك منتظم بر سیری عد اولونابیلیر. فقط، بونلردن صوکره منتظم برسلسله تعقیب ایتک امکان خارجنده در . ذاتاً ، بونلرک حوالیلری ده کیفیه تابع بر طاقم شیرتلر ایله دولو ایدی . بونلرک هربری ، استقلاله مالک اولدقلری کی، براز مساعد فرصته نائل اولانلرده استقلاللری احساس ایدیورلردی . بوکا بناء ، حسنویه سلاله سی ذکر ایدرکن دینور و شهرزور حدودلری داخلنده کی شیرتلرک حیات خصوصیه سی نظر اعتباره آلمالیر.

۴۳۸ = ۱۰۴۶ سنه سنده ، (بدرین طاهر بن هلال) تکرار

میدانه چیقور و (قرمیسین) [۱] شهرنده یکی بر بککک تأسیس ایدیور. سرفنامه ، بوبککک (ابراهیم ینال) ک [۲] بر اراده سی اوزرینه تأسیس ایدلیدیکی قید ایدیور و بونکده آنجق برسنه دوام ایتدیکنی سویلیور . فی الحقیقه ، بودوغرودر. زیرا ، سلجوقیلر بورالینی ضبط ایتشلر و آرالرنده تقسیم ایله مشلردی. بالاخره سلجوق خاننک ایکنجی اوغلی (داوود) . [۳] عاٹد اولان بوحوالیده اجرای حکم ایله ین (ابراهیم ینال) ایله دیگر سلجوقیلر آره سنده بر منازعه ظهور ایتمش و ابراهیم مغلوب ایدلمشدر. بالطبع ، بو صروده توابی ده کندیسنک عاقبتیه اوغرا مشدر . بو تفصیلاتدن ده آکلاشیلور که کرد بکلکلی ، بر ضاقم بویوک حکومتلرک الالرنده برر آلتدن باشقه بر شی اولمامش و بونلرک آرزولرینه کوره تشکل ایتمشدر .

بنوعناز بکلی : عینی نقطه ده حسنویه لری متعاقب تشکل ایدن (بنوعناز) سلاله سنک مؤسی ابو الفتح محمد بن غنازدر . بونک ، ۴۰۹ = ۱۰۱۰ تاریخنده قرمیسین و (شهرزور) ده یاشیوردی. فقط ، بونک حسنویه سلاله سنه منسوب اولدینی حقنده هیچ بر قیدیوقدر [۱]

[۱] قرمیسین ، ایرانک کردستان ایالتنک مرکزی اولان کرمانشاه شهرینک تعریب ایدلمش اسمیدر. اهاالینک قسم اعظمی کرددره .
[۲] کرمان سلجوقلرندن طغرل شاه بن ملک محمدک برادری موصل حاکمی (ابراهیم ینال) اولق کرکدر. م

[۳] سلجوقیلر آراسنده بو نامده بر کیمسه بو قدر. بوذاک ، «کرمان سلجوقلری» حکومتک مؤسی و ایران سلجوقلرندن آپ آرسلانک برادری (قاووت = قورد) بک یعنی (قاووت شاه) نام دیگرله (قره آرسلان) اولسی محملدر. م

شرقا مه ده بوبكى شبهلى عد ايدييور. بونك دور حكومتى برسنه قدر اولمشدر. فقط، بوبكدن سوكره بر سلسله باشليور. يالكز آره ده يكرى سنه قدر بر فاصله واردر. بونك اوغلى (ابوالشوك فارس Abouche Chouk بن محمد بن غناز)، ۴۲۱ = ۱۰۳۰ تاريخنده (قرميسين) حواليسنده بك اوله رق طانمشدر. بو آدم، [عصام الدوله] عنوانى الدقن صكره فتوحانده قالمش [وكرمانشاهى] ياغما ايله مشدر. لاكن، ۴۳۷ = ۱۰۴۵ تاريخنده قدر دوام ايدن اداره سى زماننده، بر استقرار ادارى يه موفق اوله مامش وقارده شلريله دائمى بر مجادله ايچنده قالمشدر. بونلر سلجوقيلرك استيلالريله بوتون قوتلرني غائب ايتمشلردر. سلجوقيلر، بوحوالى يي اداره لرينه آلمشلر و كرد بكارينك بوتون حركتلرني قوتزول ايتمكه باشلامشلردى. سلجوقيله اطاعت ايتمين بر جوق كرد بكارى اسير واتلاف ايدلمش ايدى.

[ابوالشوك فارس] دن سوكره برادري [مهلهل Mouhlhel] ك بلكى باشلار. بو ذات سلجوقيلرك حمايه سنى قبول ايتمكه مجبور اولمشدر. زيراديكر قارده شى [سرخاب Sourkhab] سلجوقيلر طرفدن اسير و زنجير بند ايديله رك حبس ايدلمش ايدى. بو عاقبت بوسلاله نك طالغى سوندير ييوردي. بونلر، كرمان سلجوقيلرندن [طغرلر] بلك تحت حمايه سنده موقعلرني برمدت محافظه ايدم بيلمشلر ايدى. طغرل بك، برادرينك رجا وكفالتى اوزرينه سرخابي ده سربست براقدي و بو ذات، دوشورون دوشورويه سلجوقيله تابع اولمق اوزره [ماهكى Maheky] ده اجرأ امارت ايدى. فقط، بومدت ظرفنده بر طرفدن برادرلر مهلهل و سرخاب ايله سلجوقيلر و ديكر طرفدن كندى آزالنده مهم اختلافلر

باش کوسترمشدی. بونلر برر حدود طبیعی به وتشکیلات اداریه مالک اولمادقلرندن بوتون فعالیتلرینه یغما کرلکه حصص ایتمشلردی. سرخاب، برادرینک اوغلی [سمدی] بی حبس ایتمشدی. فقط، اوغلی [ابوعسکر]، سمدی بی تخلیه ایده رک ارطغرل بکه عصیان ایتمش اولان عموجه سی مهلهلک اوزرینه یورو مکه مأمور ایدیلدی. ارطغرل بک، سمدی به بویوک و منتظم بر اردو تدارک ایتمدی و قسماً سلجوق تورکمنلرندن مرکب اولان بوار دو، مهلهلی اسیر ایتمدی.

بو عائله دن دیگر بر سرخاب داها واردرکه اوده مهلهلک حفیدی بدرک اوغلدر.

ایکنجه سرخاب اجدادینک موقعی اشغال ایتمش ایسه ده، سلجوقیلرک اداره سی آلتنده بر بک اوله رق قالمشدر. کندیس [ابوالفوارس] عنوانیه یاد ایلدیکی کبی اسکی تاریخلرده ده [ابن ابوالشوک] نامیه شهرت شعاردر. بو ذات سلجوقیلرک زور و قریسین آیالتلرنده والی صفتیه بولونمشدر. کندیس، تمامیه سلجوقیلره تابع ایدی. یالکیز، اوزمانک اداره سیاسیه سنده حدود بکلرینک موقعی مهم ایدی و بونلره مخاصم مملکتده آقین واستیلا خصوصلرنده سربستی ویریلیردی. حتی، سلجوقیلرک بونلری تمامیه اورته دن قالدیرمالرینک اک بویوک سببی، بونلری برر حدود سرداری کبی قولانمق فکرندن تولد ایدیوردی. صوک بک [ابو منصور بن بدر] دره بوندن صوکره بوسالنه نک غائب اولدیفی کورولور. لاکن، بورایه قدر ذکر ایدیلان اون ایکی ذالمک حسنویه خاندانندن مرکب اولدیفی حقنیه کی فکر دوغرو

اولاماڙ. ظن ایدلدیکنه نظراً، بونلر برطاقم متعرق بککردن عبارتدر.
 بونک ایچیندرکه، کندیلرینی برصفحه تاریخ تعقیب ایدمه مشدر.

[هارد] بونلر ایچون یک دوعرو برحکم ویریور و دییورکه:
 « حسنویه خاندانی » عباسیلرله سلجوقیلرک برر بککردن باشقه برشی
 دکلدرد. بوبکار، افندیلرینی دیککه مک ایسته مه دکلری وقت یرلرنده قالاماشلردرد.»

فضلویه پرنسلی

شرفنامه بوپرنسلردن بحث ایدرکن دییورکه :

« فضلویه سلاله سی ، لورستان بکلرننددر . بونلرک مؤسی اولان [ابوطاهر محمد بن محمد بن علی بن ابوالحسن فضلوی] ، تورک آتا بکلرندن [سنقور] بکک حمایه سی آلتنده اولارق لورستانی ضبط و بوراده سلاله سی تأسیس ایتشددر . »

شرفنامه بک بوفصلانک ایلک ایکی اوج محیفه سندن تاختیصاً چیقاریلان بونتیجه بک مهوردر . چونکه ، بوکرد بکلرینک برطاقم اجنبی عائله لردن عبارت اولدیغی کوسترییور . شرفنامه بوعائله حقنده :

« لورستان ، بری کوچوک ، دیکری بویوک اولوق اوزره ایکی به منقسمدر و بوراسی ایکی قارده بن طرفدن اداره اولونیوردی . [ابوطاهر] تورک آتا بکلرندن [سنقور] بکک خدمتته کیرمش ایدی . برحاربه ده کوستردیکی یارارلغه مقابل سنقور بک ابوطاهر آتا بکک عنوانی ولورستان ایالتی بخش ایلش ایدی . »

دییورکه بوبکلره بالکیز « لورستان آتا بکلری ، اسمنک اضافه سی ده بک مضیدارد . شرفنامه صاحبی بوقیدی واضح برصورتده ذکر ایتمه مشدر وطن ایدلدیکنه نظراً بونک اهمیتنی ازاله ایتک ایسته مشدر . سوکره ، « فضلویه ، اسمی حقنده ده بعض شهرل وارددر . ریرا

(هونلر تاریخ عمومیی) نده براسم قاسلاوی Kaslavi شکلنده در. [۱]
ویالکیز و لورستان آتا بکلری و اسمیله یاد اولونورلر .

لورلر ده یك مهم و متعدد عشیرتلك موجودتی ، بالخاصه
فیلی ، لك ، غمباری کی بویوك عشیرتلك و فاتخ-رئیس و اراداره-سند
قالمالری ایران کردلرینك احوال روحیه لرنده کی تأثیراتی یك كوزل
ایضاح ایدم بیله جکدر .

شو نقطه بی قید ایتمه ایدرکه ابوطاهر لورستانك فتحه کیدرکن
بویوك برتورك اردوسنك باشنده اولارق کیتمشدر . اوزمانلر اردولرله
انسانلرکده هجرت ایتدکلری یك طیبی اولدیفندن ، بواردونك
اداره سی آلتنده قالان حوالینك فاصل برشکل آلدینی یك عیان
برصورتده کورولور .

ابوطاهر ، سنقورك اردوسیله بوحوالی بی اشغال ایتدکدن سوکره
استقلال فکیرینه دوشمش و ۵۵۵ = ۱۱۶۰ تاریخنده سنقور بکه
عصیان ایدمرك حدودینی محافظه ایتمش ایدی . بو صورتله ، مستقل
لورستان بکلکی تأسس ایتمش اولدی .

ابوطاهر ، اهالی بی اداره سی آلتنه الدقدن سوکرا بونلرک حامیی
وضعیتی طاقمش و بونلری مغلوب ذلتندن قورتارمق ایسته دیکی
ایچوندن هیئات عمومیه نك معاونتی تأمین ایدم بیلمشدر .
ابوطاهر وفاتنده ، هزاراسب ، بیهن ، عمادالدین بهلوان ،

[۱] بوشبه وارد دکلدر . کله آراسنده کی فرق آنجاق فضلوی کله سنك
اجنی لسانه قاسلاوی شکلنده نقل ایدلش اولماسندن عبارت اولسه کرکدر .

نصرالدین قزیل (۹) ناملرنده بش چوقق براقشدر . [۱]
 بولنرك اسملری، بزم اوقدر مهم برشی اخبار ایتمز فقط بالا خره
 بك معنیدار اسملرده تصادف ایدیه جکدر . ابوطاهرک بوبوك اوغلی
 هزارسب ، پدردن صکره مقامه کچدر . شرفنامه بونك دورینی
 بك زیاده مدح وبالخاصه اداره سی ماننده ثروت محلیه نك ترایدایتدیکنی
 ذکر ایدیور . بو ایسه اداری تشکیلاته محتاج بر شیدر . حالبوکه ،
 کردلرده تشکیلات آقاری موجود دکلدر بوحال ، هزارسب حکومتك
 باشقلری طرفدن اداره ایدایکینی سنویر اندیور . زیرا بو زمانلرده
 لورستان حوالیسی ، مهم بر انقلاب اجتماعی کچر مشدر . شرفنامه مملکتك
 رفاه و ثروتی ایضاح ایدرکن :

• سوربه ده (سوماق Sumac) داغنده مسکون عرب عشیرتلرندن
 بر چوقق عشیرتلرك بوبوك لورستانه کلدکلرینی و بولری دیگر مختلف
 • طوائف » کده تعقیب ایتدیکنی ، سویلیور [۲] بو طوائفك بعضلرینك
 اسملری ده بروحه آتیدر : اوسرکی Ousreyi ماما کویه Mamaguiel
 بختیاری Bahtiyari جوانکی Djvanky بیدانیان Bidanian زامدیان Zamidian
 علانی Alani بوتوند Lontvend بتوند Butevend بوازنی Bouvaziki
 شنوند Chinevend راکي Raky خاکی Khaky هارونی Harouny اشکی
 [۱] تعداد ایدیلن بش چوقق ابوطاهرک دکل هزاراسیک اوغللریدرکه
 اسم و کونیله لری شودر : عمادالدین پهلوان ، نصرالدین کلنجه ، شمس الدین
 آلپ آرغون ، مظفرالدین تکه . م
 [۲] بو عرب عشیرتلری آراسنده بولنان ایکی قبیله دن بری حضرت
 علیك برادری [عقیل بن ابی طالب] دیگری [هاشمی] احفادن اولدوقلرینی
 ادعا ایتشلردر . م

Echeguy کوئی Qouyi لیراوی Liraviy موئی Monyi تحسفوی
 Tohacfevi کانکشی Kamankechy کمانشی Memasti او ملکی Omulguy
 Tonabi کداوی Qedavy مدیحه Mediha اکورد Akourd
 کولارو Quoularou .

بومعلوماتك نه درجه صحيح اولديني حقنده هيچ براماره موجود دكلدر .
 يالكز بوراده ذكر ايديلن عرب قبيله اسملري و بونلري تعقيب ايدن ديكر
 اسملر ، هزارنسب حكومتك بويوك بر نفوذ صاحبي اولديني وطن
 ايدلديكي كبي حال صلحه ياشاماديني كوسترييور . زيرا سوريه
 داغلرندن لورستانه هجرت ممكن دكلدر . عيني زمانده ، بوحوالده نه
 هاشمي ونده ابوطالبى برعشيرت موجود دكلدر . يالكز ، بورالرده برطاقم
 كرد عشيرتلري واردركه ، بونلر دين اسلام تأثيراتيله عرب نسللريني
 آمشلردى . فقط ، بورالردن لورستانه كيتدكلري حقنده بومعلومات
 بو قدر . صوكره ، لورستان اهالىسنندن عد ايديله بيلن ديكر يكرى
 يدى عشيرتك هجرتى ايسه ، بويوك بر خطا در . بومسئله ، شرفنامه
 طرفندن ياكلش بر صورتده وضع ايديلش بر نظريه حكمنده در .
 فى الحقيقه ، كرد عشيرتلري سيارد در . بونلر ايچون تبديل موقع بك
 قولاي برشيد در . فقط عيني زمانده ، هر عشيرتك محيطى داخلنده
 برقرار كاهى ده وارد در . بوموسمى اوراده كچير . بونك ايچوندر كه
 بو قدر مهم بريكونك در حال هجرت ايتديكى قبول ايتك ممكن دكلدر .
 مسئله باشقه برشكلده جريان ايتش اولماليدر .

طن ايدلديكنه نظراً ، هزار اسب ، موقعك استقلالنى محافظه به
 عنزم ايدر ايتمز ، جوارده كي قبيله لر كنديسنه التحاق ايتشلردر ويا

هزار اسبک آداملری طرفندن بومسئله حق ایدیشدر و صوکره ، اسماری ذکر ایدیلان یکریمی یدی عشیرتی ده لوردستان ایله سوریه داغلری آره سنده کورمک ممکندر . بوطائنه زمان زمان بورالرده خیمه نشین اولمشدر . بوحال و هزار اسب حکومتک بویوک برتوت و سامانه و رفاه و صلحه مظهریتی ده بونی مؤیددر . بونک اداره سی سوریه داغلرینه قدر دوام ایدیوردی . اورمان بوحوالی کرد و تورکن عشیرتلرندن باشقه کیمسه ایله مسکون دکلدی .

هزار اسب ، بغداد خیفه سنک حق خلافتی تصدیق ایتمش و خلیفه ده ، کندیسنه « برات » ایله « خفتان » کوندرمش ایدی . بوهدیه لر ، هزار اسبک استقلالنی طائیف و کندیسنی باشقه جهتلره توحیه ایتک کبی برمه صدک حصولی تأمین ایتک ایچوندی .

هزار اسبدن صوکره ، یرینه اوعلو (طوقلا) کجی [۱] بوده بابایی کبی آتا بک عنوانی حائر ایدی . شرفنامه بونک والده سنی سنقریان تورک سلاله سندن چیقارییور . بو آدم فارس ایالتنده بعض وادیلره تصرف ایچون سنقریان آتا بکی سعد ایله متعدد محاربه لر یامیشدر .

طوقلا ، ۶۶۵ = ۱۲۵۷ تاریخنده وهلا کونک اورالره استیلا سی زماننده اجرای حکم ایدیوردی . طیبی هلا کونک مدهش اردوسی اوکنده عرض مطاوعت ایله دی . فقط هلا کو بغدادی ضبط ایتدکن

[۱] (طوقلا) اسمی ، (هزار اسبک) دوردنجی اوغل (مظفرالدین شکله) دن غلط اولمیشدر . ایران مورخی (غفاری) به نظرأ هزار اسبی بویوک اوغلی (عمادالدین پهلوان) استخلاف ایتمشدر . م

صوكره، بواطاعى اخلال ايتك آرزوسنه دوشدى. شرفنامه، بونك يك زياده ديندار اولديغنى خلافتك زوالى اوزرينه فوق العاده متأثر اولارق هلاكودن نفرت ايتديكنى قيد ايدييور .

بالاخره هلاكو خان، طوقلانى اسير واعدام ايله دى. طوقلانك ديكر بر برادرى ده (آلب ارغون) ايدى. بو اسم، هزار اسبك مابق حقتده يكي بروثيقه اولاييلير. اكر بو عائله كرد اولسه يدى، هر حالده عائله سى افرادى آرايىنده كرد اسملرينه ويا داها زياده عرب واسلام امراسى اسملرينه تصادف ايدىلك لازم كليردى. فى الحقيقه، بالاخره بوبله اولمشدر. بو حال اسلامتله مناسبات قوبدن نشأت ايدم بيلير. فقط اصل مؤسسار يك مهم برر شخصيتدر .

طوقلانك اعدامندن صوكره، لورستان هلاكو خانك تحب اداره سنه كي رمش ابدى. هلاكو، تحت اشغاله آلدېنى حوالى يي كندى بككرينك اداره سنه ترك ايدييوردي . فقط بوبكرك تورك اولمالرى ايجاب ايدردي . بوبابده يك مهم تدقيقاتده بولونمش اولان برچوق مورخير، هلاكو خانك بوبلانتى بوتون وضوحيله كوسترييورلر . حالبوكه، هلاكو طرفندن (آلب ارغونك اوغلى شمس الدين) لورستان آتابكى تعين ايدلدى. [۱] اكر، بو آدم تورك اولماسه يدى وتوركجه سوبله مه سيدى بوبله براتخابه مظهر اولامازدى . شمدى يه

[۱] بوراده اسملر يكديكرينه قاريشد برلمشدر . [بوقلا = مظفر الدين

تكله] نك برادرى [شمس الدين آلپ ارغون] ايكن [شمس الدين] ، آلپ ارغونك اوغلى اولنى اورده آيرى بر شخصيت اوله رق كوسترييور ، حالبوكه هلاكو طرفندن [تكله] يرينه نصب ايديلن آدام بوتون تاريخلرك قيدينه نظراً هزار اسبك اوغلى [شمس الدين آلپ ارغون] دره . م

قدر ایضاح اولونان وداها ایضاح ایدیه جك اولان برچوق اسباب وارددرکه، فضلیوه پرنسلینی کرد نسلندن جیقار مقدمه در.

شمس الدین، هلا کونک بر والیسی مقامنده ایدی، بونک زمان اداره سی ایسه، طبیعی یالکیز داخلی مسائل ایله کچدی.

شمس الدین دن صوکره، اوغلی (یوسف شاه) لورستان بکی اولدی. فقط، بوزمانلرده لورستان هلا کو خاندانک النده ایدی. شرفنامه. بوجهی ذکر ایدرکن دیورکه :

« هلا کو خانک اوغلی [ابقا] خانک بر فرمانیله یوسف شاه لورستان آتابکی تعیین ایدیلدی. فقط، بودورده اداره محلیه ده بویوک تبدلات اولمش و اسکی تورک اصولی اولان سرای حیاتی تأسیس ایدلمش ایدی. بوکا بناء، هر تورک پرنسی کبی، یوسف شاهده ابقا خان سراینده محافظ بولونیوردی.

یوسف شاه ابقا خانک سراینده بولوندوغی مدت لورستان ایالتنک اداره سنی کندی، بواب، لرینه ترک ایتمش و متبوعنه یک بویوک یرارلقلر کوستره رک ابقا خانک توجهی قازانمش ایدی. ابقا خان کندیسه خوزستان، کوه لیلویه، فیروزان، جربادکان (حربازقان) ایالتلری بخش ایله دی. بوضورتله لورستان امارتی یک زیاده توسع ایتمش ایدی. اوغلی افراسیاب، هلا کو خاندانندن (آرغون) خانک براراده سیله لورستان آتابکی نصب ایدلدی. افراسیاب، حدیدالمزاج بر انسان اولق اوزره شهرت بولمش ایدی. اهالی به ظلم ایتسکله برابر استقلال سوداسنده دوشدیکنی کورن آرغون خانک خانی (کیخانو) خان طرفندن اوزرینه بر اردو سوق واسیر ایدلمش ایسه ده سرای قادینلرینک

شفاعتی اوزربنه برادری صراندین احمدی رهین براتقی شرطیله تخلیه ولورستانه اعاده قلمش ایدی . بوسبيله ، دائما لورستانده یاشایور و سربستیسنه مالک بولونیوردی .

کجه توخانک وفاتی متعاقبینه ، افراسیاب نامنه خطبه او قوتدیر یله رق استقلال اعلان و اصفهانده کی موغول مأمورلری قتل ایدلدی . بوفرست افراسیابی عراق عربده صالحدیرتمش ایدی .

فقط موغول سردارلرندن (طولادای یداجی) قومانداسنده کلن اون بیک کشیک بر اردو افراسیابی اسیر ایتمش و لورستانی آلت اوست ایدمه رک عودت ایله مشدر .

غازان خان ، افراسابدن صوکره برادری (نصرالدین احمد) ی لورستان ایاتی انا بکلکنه تعیین ایتدی . بونک دوری سکون ایله کچمشدر . اوتوز سکز سنه دوام ایدن حیاتی هیچ بر عصیان ایله اخلال ایدیه مشدر . کندیس ، کوچوکلکنندن بری موغول خانلرینک سرایلرنده بو یودیکنندن ، بونلرک قوتلری و قرارلری حقنده دوشرو فکرلره مالک اولمش ر اطاعتی اک دوشرو بر حرک قبول ایتمش ایدی . اوغلی (رکی الدین یوسف) ک زمانی ده بوبله کچمشدر . بونک اوغلی (مظفرالدین افراسیاب) ک زمانی ایسه (تیمور کورکان) ک ظهور واسنیلاسی دورلرینه تصادف ایدر . افراسیاب تیموره عرض مطاوعت ایتدی . تیمور افراسیابه بر توجه مخصوص بسلوردی بوکابناء لورستانک اداره سی تکرار کندیسنه توجیه ایتدی . بوانقلابدن صوکره لورستانک ، نه شکلده اداره اولندیغه دائرو نائق موجود دکلدر . هر حالده افراسیابک تیمور کورکانک یاننده بر سردار کی اجرای وظیفه

ایتدیکی ولورستان والیسی اولدینی زمانده عبودیت برخلل کتیرمدیکی ذکر ایتک ممکندر .

بوندن سوگرمه ، رکن الدین یوسفک اوغلی (پشتک) لورستان آتا بکاکنه کچدی . ومدت حکومتی ۳۵ سنه دوام ایتدی . بودور تمامیه مجهولدر . شرفنامه ، آتا بک پشتک ، سرلوحه سی آئنده :

۱ — آتا بک پشتک بن رکن الدین یوسف شاه .

۲ — آتا بک احمد بن پشتک .

۳ — آتا بک ابوسعید بن احمد .

ناملرنده اوج آتا بک ذکر ایدیور . بونلرک دورلری بک ازرده وطن ایدلرکینه نظر آده ، لورستانک بوزمانلرده کی اهمیتی بک ازمشدره . بونلری متعاقب [شاه حسن بن ابوسعید بن احمد بن پشتک] لورستان آتا بکی اولدی . بو ذات بر سنه دن زیاده یشامادی . بونک برادری [غیاث الدین] یرینه کچدی فقط میرزا سلطان ابراهیم [۱] ، بویوک بر اردو ایله بوحوالی نی استیلا ایتدی و لورستانک شکل اداره سنی ده تبدیل ایله یه رک فضلو یه سلاسه سی انقراض بولدی .

بو اوچونجی سلاسه ، کرد عشیرت لرینک نه کی بر مقدراته تابع اولدقلرینی کوستریور . یالکیز فضلو یه لرک نسلی دکل ، عینی زمانده اداره سی زمانی ده بر استقلال دوری دکادر . دائماً فضلو یه برنسلیکی تورک اردو لرینک و تورک سلطان لرینک برر ولایتی مقامنده ایدی . هارد ، بو نقطه ده داها ایلری کیدیور و بک اوزون تفصیلاتدن هوکره :

« بز، انجق اسلامیتدن سوکره کی کرد حیاتنی کوریورز. بوحیات
 بر تورک اداره سندن باشقه برشی دکلدرد. فقط، تورکلر، یالکز
 اردو وقوه سیاسیه ایله اشتغال ابتدکلرندن بونلرک تمثیانی ترک ایتمشلردر.
 فقط، اسلامیتدن اولکی وقوعاتی ده دوشونه جک اولورسه ق مرحالده
 اوزمانلرده ده تورکلرک اداره سنه تصادف ایده جکز. هیتیلرک استیلاسی
 شایان نظر در. کرد دائما تورکلک اداره سنده قالمشدر و بوقدر اوزون
 بر حیات، بویکی ملتی یکدیگرینه قاریشدرمشدر! دیور
 ینه هارد کرد ملیتی تدقیق ایدرکن دیورکه :

« ایرانی اولان بوملیت نه اجمون عجم دکلدرد کردرد؟ حالوکه ارانده
 یرلی عجم ایله فاتخ تورکدن باشقه برمت یوقدره کرد نره دن کلشدر؟ برچوق
 مورخلر، بوبابده اتنوگرافی تدقیقلرده و مطااعلرده بولونمشلردر. فقط،
 بوگون بومطاعه لرک خارجنده اولقی اوزره مهم بر نقطه احمال ایدیلشدر.
 عجیبا کرد عجملرله تورکلرک تصالبدن حاصل اولش بر مت دکلیدر؟
 بونلرک کرک سجه لرنده، کرک عاقله حیاتلرنده و کرک استقلاللرنده کی عدم
 استقرار بویله بر تصالبک اثری دکلیدر؟ بومسئله، رنظریه اولقی اوزره
 تدقیق اولونمالیدر زیرا، تاریخ هنوز بوملیتی تعیین ایده مه مشدر »
 بز ظن ایدیورزکه بالاده کی سؤال، کوزل بر جواب ایله تقابل
 ایده بیلیر.

کوچوک لورستان پر زلمری

بوحوالی ، میلادی ۱۱۲۵ سنه سنه قدر خصوصی براداره یه مالک بکلدی . کام عباسیلرک اداره سنده و کام سلجوقیلرک حمایه سنده اولارق اداره اولونیوردی . بوضرعه لرده ، سلجوقیلرک منسوب آوشار تورکلرندن [حسام الدین سوهل] نامنده برذات ، کوچک لورستان والیسی ایدی . بویه مساعد ایاالتلرده بولونان تورک والییلری کبی حسام الدین ده استقلال فکرینه دوشمشدی .

[جنکروی - Djengrowy] قبیله سنه منسوب [شجاع الدین خورشید] و [نورالدین محمد] نامنده ایکی قاردهش حسام الدینک خدمتته کیرمشلردی . بونلردن بری شجاع الدین خورشید مهم بر موقع صاحبی ایدی .

حسام الدین بلا ولد وفات [۵۷۰] ایتدکدن موکرم کوچوک لورستانک اداره سنی الله آلان شجاع الدین خورشید عباسیلرک عهیان ایدهرک مستقلاً حرکتیه باشلادی و اول امرده جنکروی عشیرتی اداره سی آله آلمق ایسته دی . بو حال ، کندیسنک بو عشیره منسوبیتی حقنده بر اساس تشکیل ایدیور . حالبوکه [سمها] ده کائن [دیزلی - سیاه = سیاه شاطو] . حاکم اولان جنکرویلر بو حوالینک اک مدعش

اشقیالرندن معدود ایدیلر. دیش سیاه یوکسک برتپه ده مدھش برقلعه ایدی. عینی زمانده شجاع الدینک اسکی دشمنی [سرخاب] بوراده کائن [مازود] شهرده بولونیوردی. شجاع الدین خصمنی اورتهدن قالدیزمق وبو قلعه بی ضبط ایتمک ایچون بو محاربه بی کوزه آلدیرمش ایدی. شرفنامه بومسئله دن بروجه آتی بحث ایدیور :

« شجاع الدین ایکی اوغلی دیز سیاهک محاصره سنه کوندرمش ایدی . فقط ، ایکی اوغلی ده بوراده تلف اولدیلر . بوندن چوق متأثر اولدی وبویوک براردو ایله جنکروی عشیرتک اوزربنه یوروپه رک بونلرک بوتون ارککلربی قتل اندیردی »

بونیجه شجاع الدینک حیسانی پک کوزل کوستریور . وبو قبیله افرادندن اولدوغی حقدنه شهه حاصل اولور چونکه کندی قبیله سی خلقنه بو قدر وحشیانه معامله ایتماسی لازم کلیردی فقط بو شهه بی تأیید ایدمک و ثائق یوقدر .

اداره سنک دها ایلاک زمانلرنده مانکره . قلعه سی ایچون بغداد خلیفه سیله آره لرنده بر نزاع اولشدی . بو اختلاف ، عباسیله قارشى تمامیه عصیان ایتمسی موجب اولدی . فقط بغداددن سوق ایدیلن بر اردو طرفندن برادری نورالدینله برلکده اسیر ایدیلرک زندانه آتیلمشلرایدی . بوندن صوکره کوچوک لورستان ده بغدادک نیم حایه سی آلتنده بر برنسلک حاله کیردی .

شجاع الدین دن صوکره یرینه برادرینک اوغلی سیف الدین رسم بن نورالدین کچدی . [۱] بونک اداره سی زمانی بر طاقم ماصالار

[۱] شجاع الدین برادريله بر مدت اسیر قالدقن صوکره برادری زندانده وفات ایتمش و کندیسى خلیفه بی تأمین ایدمک اطلاق و مملکتته اعاده اولونمیشدی . ایکنجی امارتی ۵۹۰ دن ۶۲۱ سنه سنه قدر دوام واجلیله بوتاربخده وفات ایتمشیدی . م

ایله تصویر ایدیور . فی الحقیقه بونک زمانی یك ساکن کچمه مشدر .
 حق ، النهاه رقی و برادری [شرف الدین ابوبکر] کندیسنی قتل
 ایدمک یزینه کچمش در . فقط ، بوآدامده مجنون اوله رق طاینه شدی .
 بناء علیه ، بونک دوری حقندهده شرفنامهده بعض حکایه لر واردر .
 بو حکایه لر ، بونلرکده بغداد سراینه منسوب اولدقلرینی و دیگر قارده شی
 سرایده بر اقدقن صوکره ، کوچوک لورک آتا بکلکنده قالا بیلدیکنی
 کوستریور . بوکا بناء ، بو سلاله یه هیچ بردرلو مستقل دینه مز .

شرف الدین ابوبکر دن صوکره مقامنه کوچوک قارده شی [عز الدین
 کرشاسب] کچدی . کرشاسب ، بو سلاله ایچنده مهم بر موقع اشغال
 ایدیور . چونکه ، بغداد قارشی عصیان ایدن و اوزمانلر عباسیلرله
 آره سی آجیق اولان [شهاب الدین سلیمان شاه ایوه] ک همشیره سی
 ملیکه خاتون ایله ازدواج ایتش ایدی . بغداد ، بو ازدواجی موافق عد
 ایتوردی . بوکا بناء ، عموجه سی [حسام الدین خلیل] ی نورستان
 امیری یا یق ایستوردی . خلیل ، شرف الدین ابوبکر رمانندهده بویله
 بر تشبده بولونمش ، فقط او رمانلر بغداد طرفندن حمایه ایدیلهدیکی
 ایچون ، مقصدینه نائل اولاماش ایدی . بودقه بویوک بر اردو ایله
 حوزستانه کتدی و عز الدین کرشاسب ایله بویوک بر محاربه یه کیریشدی .
 کوچک لور اهالیسی ، بغداد طرفندن حمایه ایدیلن حسام الدین
 طرفی التزام ایله دی و بوضورتله کرشاسب مغلوب واسیر ایدلدی .
 شرفنامه بووقعه حقنده دیورکه :

« کرشاسب ، حسام الدینه قارشی کلک ایسته میوردی . فقط زوجه
 و همشیره لرینک ابرامیله بوکا موافقت ایتدی و ایکی اردو آره سنده مصادمه

باشلامادن مغايربتدن قطع امید اینجه فرار ایتک ایسته دیسه ده موفق اوله میهرق
اسیر دوشدی وموقعنه حسام الدین کجی . «
حسام الدین اولا کرشاسی ولی عهد تعیین ایتش ایدی . فقط ،
بالاخره بونی قبول ایتدی . بومسئله ، کرشاسک روجه سی ملکه
خاتونه بك فنا تأثیر ایلدی . بوقادین ، [سلیمان شاه ایوه]-ن معاونت
طلب ایتدی . بوصورتله کوچوك لور ایله کردستان آرمه سنده اوتوز
آاق محاربه اولدی . ایلک محاربه ده سلیمان شاه مغلوب ایتش ایدی .
فقط بالاخره بویوك براردو ایله تکرار کوچوك لوره هجوم ایتدی .
کوچوك لور بویوك اردوبه مقاومت ایده مەدی . حسام الدین ده اسیر
ایدیلەر ك قتل و احراق ایلدی . بوصورنله ۶۴۰-۱۲۴۲ تاریخنده بوتون
کوچوك لورستان سلیمان شاه ایوه ك اداره سنه انتقال ایتش ایدی .
بووضعیت ، کردلر آرمه سنده کی احوالی بك کورل حال ایدیور .
وبالحاصله ، بو محاربه لرده - ۶۰۰۰ الی ۹۰۰۰ قدر محاربك بولونمسی
بو حکم دارلرک برطاقم محلی بکلردن عبارت اولدیغنی ومسئله نك ایکی
عائله اراسنده کی عدم امتزاجدن نشأت ایتدیکنی کوسترییوردی .
حالبوکه ، سلیمان شاه ابوده کردی الاصل دکلدی .
کردلر ، ایکی اجنبی عائله بك ذوقی واقبالی ایچون یکدیگریله مصادمه
ایدیورلردی . فقط ، قویاً ظن ایدیلرکه بومصادمه لرده تورکمنلرده
موجود ایدی . زیرا سلیمان شاه ایوه حقنده کی معلومات عمومیه
بونی مؤیددر : روبنسون طرفندن لوندرده منتشر :

Le journal of the royal geographical Society .

نام رساله ده نشر ایدیان مقاله لرده بعض معلومات واردر .
بوراده سلیمان شاهك خلیفه معتصم جنراللرندن بری اولدیغنی ذکر ایدیلور .

عاسی خلیفه لرینک بوتون قوماندانلری تورک بکلرندن عبارت ایدی. بوکا بناء، سایان شاهکده تورک اولدیغی اونوتماق لازمدر. بوذات اون اوچونجی عصرک نصف اولنده کردستانده احرای حکم ایتیشدر. کندیسى بغداد خلیفه سی نامه حرکت ایدیوردی. حق، حسام الدین اوزرینه ایکنجی براردو احضار ایتدیکی زمانده خلیفه نك م اوننی طلب ایتیش ایدی. بومسئله ده، حسام الدین وضعیتی حقنده مهم بر حقیقتی محتویدر. زیرا اکر حسام الدین خلیفه نك حمایه سی طایماش اولسه دی، بویله بر معاونت ممکن اولامازدی. ذاتاً بغداد خلیفه لری، دائماً بویله فرصتله اطرافده کی کوچوک عصانلری تنکیل ایدیورلردی. حسام الدینک دیگر بر برادری واردی: شرفنامه ده بدرالدین مسعود بن بدر بن شجاع الدین خورشید غوانیله ذکر اولنان بوذات، قارده شبنک احرارقدن صوکره منکوخانه التجا ایتدی. شرفنامه، منکوخانه قارشى اولان رجاسی ذکر ایدرکن دییورکه:

« منکوخانک حضورینه چیقدی زماں دبدی که: بر، سنک معظّم خاندانه فداکار اولدیغیز ایچون بغداد خلیفه سی دشمنمهزه معاونت ایتدی، بوقد تاریخی، کوچوک لور برنسلرینک سرای محافلنده کی افکاری یک کوزل اظهار ایدیور!

مسعود، بغدادک ضطنه مأمور ایدیلن هلاکونک معبته کیردی. وبغدادک ضبطنی متعاقب خصمی سلیمان شاه ابوه قتل ایدیلدی. بالاآخره، هلاکو طرفدن کندیسنه کوچوک لورستان بکلکی توجیه ایدیلدی. بالطبع موغول حمایه سی باقی ایدی. بناء علیه شووضعیتده قالان کوچوک لورستانک استقلالی موضوع بحث ایدیه مز. مسعودک

زمان اداره سی، اهمیتسز کچمشدرد. چونکه دوعرودن دوعرویه
هلاکویه منسوب ایدی.

وفاتندن صوکره [جمال الدین بدر] و [نصر الدین عمر] زمانلرنده کی
ایکی ازغلی ایله برادری حسام الدین خلیک اوغلی [تاج الدین] آره سنده
بکک دعواسی حاصل اولدی. [تاج الدین بن حسام الدین خلیل] آیاقا
خانه مراجعت ایتدی و بونک بر اراده سیله کوچوک اورستان بکی
تعیین ایدیلدی.

تاج الدین شاه، موغول خاننک امریله مملکتی اداره ایدیوردی.
فقط بالطبع بویوک برسر بستی به مالک ایدی. تاج الدینی متناقض بدر الدین
مسمودنک [حسن] و [حسین] ناملرنده ایکی اوغلی لورستان امارتنه
نصب ایدلدی. آیاقا [آبقا] خار، بوسورتله کرچوک لور بککلیکنی
بر اداره ملکیه درجه سنه تنزل ایتدی. آیاقا خانک بر اراده سی ایله
ایکی قارده شدن [فلک الدین حسن]، «حاکم دلای - مایه ناظری»
و [عزالدین حسین] ده، خانک املاک خصوصیه ناظری تعیین ایدیلدی
بوایی قارده ش اون بش سنه قدر بو حوالی بی اداره ایتمش لر در.
بونلرده استیلا فکرنندن واز کچمه یه رک اصفهانه، نهاونده قدر توسیع
نفوذ ایله مشلر در.

بونلردن صوکره، تاج الدین شاهک اوغلی [جمال الدین حضر]
بککک مقامنه کچمشدرد. مومی ایله [کیخاتو] خانک بر اراده سیله
بومقامی اشغال ایتمش ایدی. فقط، بالآخره عصیان ایتدیکنندن،
قتل ایتدیریلدی. شرقنامه بوآدمدن صوکره حسام الدین خلیل
سالاسنک محو اولدیغنی ذکر ایدیور. (۶۹۳ = ۱۲۹۴). بونلردن

صوکره اورته به چقان [حسام‌الدین عمر بك] بويوك برعائله به منسوب ایدی وکنديسه ، امير ، دكل ، ملك ، عنوانی وبردیرمك ايسته دی . بوكا بناء ، عزالدین حسینك حفيدی ونورالدین محمد [صمصام‌الدین محمود ايله] آرلرندن رزاع حاصل اولدی . فقط بوده بلا حرب فصل ایديله رك صمصام‌الدین محمود كوچوك لورستان بی اولدی . فقط ، عمر بك ايله مشترکاً برعائله جنایتی دولایسیله غاران خلك تعقیبه معروض فالدیله . بوخان هرايكیسی آله ایدله رك قتل ایتدیردی . بولردن صوکره كوچوك لورستان شخص واحد اداره سی البته وضع ایدندی . صمصام‌الدین محمودی ، عزالدین محمد بن حسین بن بدرالدین مسعود بن نورالدین حسن استخلاف ایتدیه ده سربسته جه اداره امور ایدله منسوب غاران خان طرفدن منصوب بر خزینه دار بولوندریلشدر . کندیسی ، یالکزاراضی خصوصیه نك اداره سنه نظارت ایدیوردی . بوضورتله ، كوچوك لورستان نكرار بر رفاهه نائل اولدی . عزالدین محمدك وفاتندن صوکره زوجیه سی [دولت خاتون] ، هبات عمومیه قراری و خلك اراده سله امیره تعیین ایدیلدی . [۷۱۶] فقط ، بوقادین ، موغول خاتك دیکر مأمورین سیاسیه سان محدود اولان و شه فامه ده ، حکام ، عد ایدیلن اشخاص ايله کینه مدی . بوكا بناء اداره بی کندی برادری [عزالدین] . ترك ایتدی . بونی متعاقب ، كوچوك لورستان سلاله سی تمامیه تبدل ایتمشدر . زیرا دولت حانون موغول ایدی . بناء علیه لورستان ده موغول سلاله سی احرای حکمه باشلامشدی . فقط بولرك ده زمان اداره لر اهمیتسر کچمشدر . ذاتاً موغوللر ایشه مداخله فعلیه ده بولونقلری زمانلر بکلرك بوتون حرکاتی تعقیده اوغرییوردی . بوتقییدات عزالدینك

اوغلی (شجاع الدین محمود) زماننده دها بارز بر شکل آمشدر فقط بو شجاع الدین ، حرکات استقلالیه ایتدار ایتش و موغول خانه معارض بعض تشبثانده بولونمق ایسته مش ایسه ده بورا اها ایسه ، بو کی تشبثاته موافقت ایتمه مشلدر . شرفنامه بونک قلفی اعلای ایه کندیس آراسنده تکیون ایدن بر مسئله ایتنا ایتدیوریور . حالو که بونک حقنده دیگر مورخلر و بالخاصه موغول خاندانک تاریخی عکسی معلومات ویریور . و بر ایکی سطر یوقاریده سویله دیکه زی ، تصدیق ایدیور .

بالا آخره ، اوغلی ملک عزالدین حین عراق سلطانی ایه عقد اتفاق ایتدی . زیرا بو صرمدده (تیمور کورکان) هر طرفه دهشت صالیور و بوتون خاندانلری محو ایدیوردی . بو کوچوک سلاله ده بوکا مقاومت ایدمه دی و تیمور کورکان طرفندن اسیر ایدیلرک سمرقنده کوندریلدی . اوغلی (سید احمد) ایسه کاشغر جوارنده « اندکان » قصبه سنده حبس ایدیلدی .

تیمور کورکان ، هر طرفه آتش صاچارق حدودینی توسیع ایتدکن صوکره پایخته چکلمش ایدی . بو صرمدده واسع ممالکنده کی اها لی مختلفه نک اداره سی ایچون کندی بکلرخی استخدام ایتک سیاستنی ترویج ایتدی . بو طرر اداره ، بوتون آسیای وسطا خانلری طرفندن تطبیق ایدیلش بر اصول ایدی . بوکا بناءً ملک عزالدین ، اوغلی سید احمد ایه برابر لورستانه کوندریلدیلر . فقط ، بوراده بر مسئله داخله بوزندن عزالدین ، تیمور طرفندن اعدام و اوغلی (سید احمد) لورستان بکی تمین ایدیلدی [۱] .

[۱] صحائف الاخباره نظراً (سید احمد) پدرنک قتلندن صوکره لورستانده اخفا ایدیلرک تیمورک وفاتی متعاقب میدان چیهش و (۸۱۰) لورستانده تکرار و مستقلاً تأسیس حکومت ابله مشدر .

بونی متعاقب یرینه برادرى (شاه حسین) یکم شد. بوسره ده .
 کورکان سلاله سی آره سنده بر نفاق و ارایدی . شاه حسین بوندن استفاده
 و اراضی سنی حرباً توسعه تشبث ایده رک همدان ، حر بادکان [۱] و اصفهان
 یاقینلرینه قدر یاقلاشمش ایکن شهرزور بککری طرفدن قتل ایدیلدی .
 بو وقعه کوچوک تورک صفویلر حمایه سنه انتقالنی موجب اولمشدر .
 اوغلی (شاه رستم) ، شاه اسماعیل صفوی ، نک حمایه سنی قبول ایتمش
 و بونک امراسی میانه داخل اولمش ایدی . شاه اسماعیل ، بوکا نقدی
 معاونه ده بولونیوردی . شاه رستمی بویوک اوغلی (اوغوز)
 استخلاف ایتدی . (۹۴۰ = ۱۵۳۳) . فقط اوغوز ، عینی زمانده
 بویوک بر قوماندان ایدی . و زمانده تحت سلطنته کچن صفویلردن
 (شاه طهماسب) مومی الیهی اردوسنه سردار تعیین ایتدی . اوغوز
 بویوک بر اردو ایله اوز بک خانی (عبده) ک [۲] اوزرینه کتدی .
 بوخان ، خراسانه کلش و ایرانک هیئات عمومیه سنی تهلکه یه قویمش ایدی .
 اوغوز بک سفرده بولوندوغی مدت اینجون کوچوک قارده شی
 جهانگیرى یرینه نائب تعیین ایتدی . حالبرکه بوسلاله اصلاً موغول -
 تورک ایدی . اوزمانلر بویکی تورک امراسی دائماً استقلال
 مفکوره لریله متحرک اولدوقلری جهته بو عائله نکه ده استقلال فکر یله
 حرکت ایده چکی طبیعی ایدی ونته کیم ایله اولدی . چونکه ، جهانگیر ،
 « اولوسلرک و عشرت لرک اعتمادنی الیه ایده رک استقلالی اعلان ایتدی . »

[۱] مجموعه سی (کر بادکان) ، همدان جوارنده بر قصبه در .

[۲] « ماوراءالنهر ده کی » اوز بک ، « حکومتک بشنچی حکمدهاری اولان
 (عبده خان) که مذکور حکومت مؤسی (شیبک) خانک حفیدی و (کرجم)
 خانک اوغلیدر .

شرقامه نك بوراده «اولوس» قیدی، کوچوك لور خاندانلرينك يالکيز کرد عشرتلىله محاط اولمادقلريني ويانلرنده هيات حكومتى تشکيل ايدن تورکلر كده بولوندىقلريني کوسترييور. زيرا «اولوس» کلهسى تورک عشرت رؤسانه ويريلن برصفتدر. و «اولوس» لرله عشرتلىرک اعتيادى الده ايتدى «قيدندن ده آکلاشيلاه جنى وجهله ده جهانکيرک» کردلردن باشقه ملتله ده استناد ايتديكى ثابت اوليور.

اوغوز بك محاربه دن عودت ايتدکدن صوکره قارده شنه قارشى کلک ايسته مش ايسه ده اهاينک جهانکيره صادق قالمسى سبيله آرهلرنده تگون ايدن بر محاربه ده قتل ايديلشدر. فقط، کنديسى ده تام بر استقلاله مالک اولاماشدر. چونکه، دائما شاه طهماسبک امرلرينه انقياده مجبور اولمشدر. فقط حديد المزاج و حريص استقلال اولماسى حسييله بعض استقلالکارانه حرکانه ايتدار ايدىيوردي. نهايت، شاه طهماسبک بر امريله عزل و قتل اولوندى. بونک قتلدن صوکره مقامه مخدومى ايکنجى (شاه رستم) کچدى. شاه طهماسب ايکنجى رستمک امارتى تصديق ايتديسه ده بو عائله حقنده صميمى فکرلرى يوقدى. زيرا، کوچوك لورستان پرنسلىرينک دائمى اختلال ايچنده بولونملريني و دائما اطرافه هجوم ايدىرک توسيع حدود ايله لرني موافق کورميوردي. بونلر بر طاقم قبله لردن مرکب و هر درلوشکل حکومتدن عارى اولمقله برابر بو عائله دن ده شاه رستمک بك کوچوك بر اوغلندن باشقه بر پرنس قالماش ايدى. بوکا بناء، شاه رستمک قتلى ايله لور خاندانى زوال بولاجقدى. شاه طهماسب بولاننى ترتيب ايدىرک شاه رستمک امراسندن (اميره سام کوزرى) يى الده ايتدى. و بونک

دلالتیله شاه رستم طهرانه کیتدی . شاه طهماسب شاه رستمی در حال حبس ایتدیردی .

اولوس لر، بکتر شاه طهماسبک فکرینی اکلالمشردی . بوکابناه شاه رستمک کوچوک اوغلی (محمدی) بی ، چنگله Tchènkonleli ، قلعه سنده صاقلادیلر و بوراده محافظه سنه اعتنا ایتدیلر . فقط کوچوک لورستان ده رئیس سر قالمش ایدی . ذاتاً عشیرت لر دائماً سیار اولدقلرندن بونک اهمیت یوق ایدی . برقاچ سنه بویله کچدی . نهایت ، برکون « شاه رستم » نامنده برآدم اورته یه چیقدی . بو، شاه طهماسبک حبس ایتدیردیکی شاه رستمه بک زیاده بکنزییوردی . عینی زمانده اره دن بش سنه قدر برمدت ده کچمش ایدی . صوکره ، کوچوک لورستانی ده بک کوزل بیلدیکندن رولنی موفقیتله یاپا بیلیوردی . کرک شاه رستمک زوجه لری و کرک مملکتک بویوکلری بوکا آلداندیلر . کندیس، شاه طهماسبک حبس ایتدیکی قلعه دن فرار ایتدیکنی ادعا ایدیوردی . بو صورتله تکرار لورستان بکلکنی تأسیس ایتدی .

شاه طهماسب بووقعه بی ایشیدیر ایشتمز ، بک زیاده حدتلدی و در حال شاه رستمی سبرست براقدی و براراده ایله لورستان بکی تعیین ایتدی . طبیعی بومسئله لورستانده فنا برعکس تأثیر اجرا ایله دی . و (دوزمه شاه رستم) قتل ایدیلرک حقیقی (شاه رستم) اولکی موقعه کچدی .

بوصره ده شاه رستمک برادری (محمدی) ده بویومش ، و کندی طرفدارلریله برادرینه مسلط اولغه باشلامشدی . ارالرنده بویوک بر محاربه اوله جنی صرمده بعض میانه جیلرک معاوتی ایله حرب برطرف

ایدیلدی و کوچوک لورك التي قسمندن دردی شاه رستمه دیگر
ایکیسی ده محمدی به ویریلدی . بونتیجه هرایکیسی طرفندن ده قبول
ایدیلدی . فقط ، بالا خره محمدی برچوق سرکشلکله تشبث ایتدی
نهایت برضیافتده امراسیله برابر حبس اولوندی .

بونک اوج اوغلی واردی . بونلر پدرلرینه یاییلان معاملهیه مقابل
عصیان ایدیه رک کرک عموجهلری رستمی و کرک شاه طهماسبی جدی
برصورتده تهدیده باشلادیلر . هر طرفی آقین لرله یغما ایدیور ، یوللری
کسیورلردی . بوکا بناء ، لورك بوتون رؤسای طوبلاندی . بونلرک
اشقیالقلرینه مانع اوله بیلیمک ایچون پدرلری محمدینک حبسدن چیقارلمسی
لازم کلدیکنی مین شاه طهماسبه بر عریضه تقدیم ایتدیلر . شاه
طهماسب بو طلبی اسعاف و بعضی قیود احتیاطیه ایله محمدی بی تخلیه
ایتدی . محمدی ، رهینه اوله رق چوجقلرینی شاه طهماسبه براقه جق
ایدی . فقط بر فرصت بوله رق چوجقلری ایله فرار ایتمش و برادری
رستم شاهی ده تهدید ایدیه رک کوچوک لورستانک حاکم یکانه سی قالمش
ایدی .

بالا خره شاه طهماسب ایله ده او یوشمش و اوسیره ده شاه طهماسبک
یرینه کجن ایکنجی شاه اسماعیل ایله ده مناسبات دوستانه تأسیس ایتمش
ایدی . بالخاصه سلطان مراد ثالث ایله مناسبات احسنه پیداسنه موفق
اولمش و کوچوک لورستانی مشار الیهک حمایه سنه ترک ایتمش ایدی .
بو صورتله عثمانلی حکومتیده کوچوک لورستان مقدراتیله علاقه پیدا
ایتمک باشلامش ایدی .

فقط بالا خره حکومت عثمانیه یه قارشى عصیان ایتمش و بغداد

بکتر بکی ده بونک دردسته مأمور ایدیلش ایدی. لاکن نه کندسی ونه ده چوجقلری دردست ایدیه مدی. مسئله نک بویه برشکل آلمسی ایرانی ده نمون ایدیوردی. بوکا بناء ایران حکومتی عثمانلی حمایتی الیاس ایچون (محمدی) یه معاونت ایتمه حاضر ایدی. فقط، ایلک زمانلرده بوکا موفق اولامادی. بالاخره پدرینک وفاتندن سوکره رینه اوغلی (شاه وردی) کجدیکی زمان بومعاونت باشلادی. وکوجک لورستان عثمانلی حمایتی سندن ایران حمایتی انتقال ایتدی.

بوشکل اداره برمدت دوام ایتدیه ده برمدت سوکره (شاه محمد) ایله شاه وردی آراسنده باختلاف باش کوستردی وشاه وردی بغداده التجا ایدره عثمانلیلرک معاونتی طلب ایتدی. بو حال، ایران حکومتی بک زیاده دوشوندیردی. ودر حال شاه وردی به خبر کوندریله رک بوتون صلاحیتی اعاده ایدلیدی و تکرار کوجوک لورستان برنسی تمین اولوندینی بیلدیریلدی. شاه وردی در حال مقامه کجدی. شرفنامه صاحبی ۱۰۰۵ = ۱۵۹۷ ده جریان ایدن بووقعه ده بالذات مدخلداردر. شرفنامه بوبابده دییورکه :

« حال حاضرده ، بونسک اداره مطلقه سی جاریدر . مملکت ، ایران شاهنک حمایتی علیه سی آلتنده بولونیور . »

بوندن سوکره دوام ایدن اوچوز سنه ظرفنده ایران - عثمانلی حدودی بک زیاده تحولاته دوچار اولمش و ایرانک احوال داخلیه سی ایسه تمامیه اسی شکلی محافظه ایتمشدر . بوکا بناء بوکونسی لور حوالیه سی ده اسی لور حوالیه سی کبی برشکل اداره ده کورمک غایت طبعیدر . بونلر کندی رئیس لرینک اداره سنده بولتورلر .

ورئیسلی، ایران حکومتی ایله مناسباتده بولنه بیلورلر. بوکون بونلرک حوالیسندە محاریبلر یوقدر. اسکینسی کبی جهانگیرلرده دولاشمیور. حالبوکه بونلر، آنجق بویه زمانلرده برامیت آلابیلرلردی. یوقسه حال صلحهده هیچ بر موجودیتلری موضوع بحث ایدیلە مز. بوسبیلە بونلر، شمدی برر عشیرتدن بشقه برشی دکلدرد. وبوعشیرتلر، بوکون حال عطالتده درلر. یالکیز ایران حکومتک حقوق سیاسیه سنه استناد ایتدکلرندن حدودلرینی تأمین ایدە بیلورلر. بونلرک بویوک بر قسمی، ایران حکومتک مسائل داخلیه سنده مداخله ایتکه باشلامشلردر. شاهلر، بونلرک معاونتلینه استناداً حرکت ایدیورلر. حتی بعض شهرلر استنا ایدیلر سه ایران همان عمومیتله عشیرت حیاتنده در. بوکابناء هیأت عمومیه آراسنده کی نسبت اوزرینه بوکرد عشائر رئیسلیرینکده اهمیت واردرد. ایران حکومتی، بونلری دائرة انقیاده آلامامشدر. صوک زمانلرده ایسه، بونلرک مهم بر مقداری تورکیایه کچمشدر.

آردلان پرسلری

شرفنامه ، بونلری کردستانك الك قوتلی واسملرینی خطبه لرده قرائت ایتدیرن، بعضاً کندی ناملرینه سکه ضرب ایله بن بکلری اولق اوزره کوستریور . بوسلاله ، [بابا آردلان] نامنده بر شخص طرفندن تاسیس ایدیلشدر . شرفنامه ، بوشخصی دیاربکرده کی حکومت مروانیه مؤسی [احمد مروان] عائله سینه نسبت ایدیور . بوبابده قطعی معلومات یوقدر . فقط ، بوسلاله نك [جنکیزخان] زماننده وبوخانك امریله تأسس ایتدیکی حقنده معلومات کافیه واردر . جنکیزخان ، برکون ایران وکردستانی اشغال ایتدکدن صوکره شهر زوری ده تحت انقیادینه آلمش ایدی . بوصره ده بوقلعه نك اداره سی ایچون بابا آردلانی تعیین ایتدی . [بابا آردلان] ، برمدت ، کوران ، کردلری آراسنده بولونمش وبالاخره جنکیزك خدمته کیرمش ایدی . اگر شرفنامه مضبوطاتی قبول ایدیه جك اولورسه بابا آردلانك نه صورتله شهر زور بیکلکینه کلدیکنی آکلامق مشکل اولور . حالوکه دیگر شرق آتارنده بابا آردلانك جنکیز خدمتده بولوندینی حقنده برقید واردر . یالکز ، بوقیدك شرفنامه ده کی آردلان اسمیله قطعی برمشابهی یوقدر . بوراده ، آردلان کله سنك ون ، ی محذوفدر . و « بابا آردلا »

اولارق مقیددر. بلکه شرفنامه برکله اویونی یاهرق، بو کله یی کرد
عشیرتی اسمنه تشبیه ایتشددر. بوجهت ده هنوز مشکوکدر. بابا اردلانک
ترجه حالی ده برماصال شکلنه کیرمشددر. بونک نه صورتله اعلان استقلال
ایتدیکی وموغوللاره نه صورتله خدمت ایله دیکی معلوم دکلددر. شرفنامه
بونک زماننده کی وقایعدن هیچ بحث ایتمز. حتی کندیسندل صوکره
مقامنه کچن اوغلو [کلول] لکده اداره حکومتی مشکوکدر. بالخاصه،
کلولدن صوکره کلن واسملری آتی ده درج ایدیلن آلتی پرنسک ده
اداره لری و حیات خصوصیه لری معلوم دکلددر :

- ۱ — حضر بك بن كلول بك
- ۲ — الیاس بك بن حضر بك
- ۳ — حضر بك بن الیاس بك
- ۴ — حسن بك بن حضر بك
- ۵ — بایلو بك بن حسن بك

۶ — منذر - Munzir بك بن بایلو بك

بو حال، بو سلاله ابتداسنک معین اولمادیغی و [بابا اردلان]
کله سنک بر شخصی افاده ایله مه دیکنی کوسترییور. بوکا بناء بابا اردلانک
احمد بن مروان سلاله سنه منسوبتی حقنده کی قیدی قبول ایتک ممکن
دکلددر. لاکین، بونک یرینه باشقه بر قیدک اقامه سی ده عینی امکانسزلق
داخلنده بولونیور. یالکیز جنکیز خانک امریله بورایه کلن بابا اردلانک
جنکیز امراسندن بری اولدیغی حقنده کی صریح قیددن استفاده ایدرک
دینه بیلیرکه، بابا اردلان بر جنکیز سرداریدر و ملیتی مشکوکدر.

یالکز منسوب اولدینی تربیه و محیط اجتماعی ایله وجدان اجتماعی بی موغوللرده آرامق لازمدر . بوکا بناء ، بوسلالهده تورک روحی داخلنده تشکل ایتمش اولیور دیمکدر .

بوسلاله دن معلوم اولان وکسیدسندن سوگره منتظم بر سلسله تعقیب ایدمه بیلن شخص [مأمون] در . بو ذات ، الی مجهول بکک صوکنجیسی اولان منذرک اوغلودر . شرفنامه بونک اسمنی ذکر ایدرکن آئیده کی اوزون سلسله بی علاوه ایدیور .

• مأمون بن منذر بن بایلو بن حسن بن حضر بن الیاس بن ایکنجی حضر بن کلول بن بابا اردلان . بونک دوری ، بر سکونت ایچنده کچمشدر . شرفنامه مومی الیهک استقلال تامه مالک اولدیغی قید ایدیور . لاکن ، دیگر شرق تاریخلرنده بوبایده معلومات مفقوددر . بوکا بناء مأمون دورینی ده اسرار انکیز عد ایتک ممکن اولابیلیر . شرفنامه ، مأمونک بیکه بک ، سرخاب بک ، محمود بک ناملرنده اوچ اوغلی قالدیغی قید ایدیور .

مأمون بن منذرک وفاتندن سوگره یرینه بویوک اوغلو بیکه بک کجدی . فقط ، بوبک بکککک بوتون عشیرتلیغی تحت اداره سنه آلاماشدی . قارده شلری ده برر محله بککک تأسیس و مستقلاً حرکت ایله مشلردی . بوسورتله ، اردلان پرنسلیکی ایکی مهم قسمه آیرلش اولیوردی . شرفنامه یالکز ، بیکه بکک اداره سنده قالان نواحی بی ذکر ایدیورکه بونلرده بوجه آتی :

قلعه چرخ ظالم Zalim ، نفسو - Tagsan شمیران ، هاوار ، سیان ، داودان یاخود راودان ، کل غنبر قصبه لری در .

بیکی استخلاف ایدن اوغلی مأمون بکک حیات تاریخیسی
 مشہددر. بو آدم، تورک سلطانلرینک علاقہ دار اولدقلری وبریکی دفعه
 کچدکلری بغداد یولی اوزرنده کائن شهر زورده بولوندوغی حالده
 اداره سنده اولان عشیرتلیری تحت انقیاده آلامیوردی. بوصورتله،
 یول تهلکده بولونیوردی. سلطان سلیمان قانونی شهرزورک ضبطی
 ایچون، کردستان بکلرندن برچوغنک قوماندانی اولقی اوزره عمادیه
 امیری [سلطان حسین] بیکی کوندردی. حسین بک ظالم قلعہ سنده
 [مأمون] بیکی محاصره ایتدی ونهایت اسیر ایدره ک استانبوله کوندردی.
 بوصورتله «شهرزور» پرنس لکنک هیأت عمومیسی تورک سلطانلرینک
 اداره سنه کچمش اولدی. فقط از برمدت صوکره شاه طلماسب میدانه
 چیقمش ایدی. او زمانلر ایران ایله تورکیا یکدیگرینه رقیب ایدیلر
 بوسبيله دائما یکدیگرینک علمنه حرکانده بولنیورلردی. بالخاصه کرد
 بکلری بونلرک النده برر اوینوجاق ایدی.

مأمونک عمومیسی سرخاب بک، شاه طهماسبک حمایه سندن
 جسارت آلدی و برادر زاده سنک ممالکینی ده کندیسنک اداره سنده
 بولونان نوی [۱] nouy، مشیله - Mechilek، مهروان، تنوره
 قلوس - Kolous، «نشکاس Nechekas» قصه لرینه الحاق ایلدی
 و هیأت عمومیسی ده طهماسبک حمایه سنه وضع ایتدی.

قانونی سلطان سلیمان در حال مقابله بالمثلہ توسل ایتدی و مأمون
 بیکی تخلیسه ایتدیره رک بغداده تابع «حله - Hillah» یه سنجاق بیکی
 تعیین ایتدی. «سروچک [۲] Surondjik» سنجاغنی ده برادری

[۱] کرکوک صوبه، «کوی سنجاق» قضاوتک اسکى اسمى.

[۲] کرکوک شرقنده کى صرب طاعنلر آراسنده اسکى برفلعه در.

اسماعیل بکه ترك ایتدی . فقط ، بونلرك قارشیدنده سرخابك تأسیس ایتدیكى شهر زور متحد بکلی موجود ایدی . نه مأمون نه ده برادری اسماعیل بوکا اجرای تأثیر ایده میوردی .

سرخاب ایرانك حمایه سی آلتنده یاشیوردی . فقط ، بالآخره بعض وقایعندن استفاده ایدهدك ایرانك حمایه سیاسیه سنی ده ترك ایتدی ومستقل بر اداره مطلقه به باشلادی . حیات اداره سنك قسم اعظمی صلح وسكون ایچنده کچمشد . بو آدم شهر زور بکلرینك الیوکسک بر شخصیتیدر . شرفنامه بونك ذکا و اداره سنی مدح ایتدکدن صوکره اون بر اولاد براقیدنی ده علاوه ایدیورکه ، اسملی شونلردر :

۱ حسین ، ۲ اسکندر ، ۳ سلطان علی ، ۴ یعقوب ، ۵ بهرام ، ۶ بساط ، ۷ ذوالفقار ، ۸ آصیلمش - acilmışe ۹ شهنسوار ، ۱۰ صارو - ۱۱ قاسم .

سرخاب بکدن صوکره ، حله سنجاغی بی [مأمون] بکک اوغلی . [محمد] بک میدانه چیقیور . بو ذات پدر وعموجه سنك وفاتی اوزرینه هم حله وهمده سروجک Suroudjek سنجاقلرینك بیکی تعین اولوندی ودر حال حدودینی توسیعه باشلایه رق ، قره باغ ، شهر بازار ، دهران ، - یاخود دلجوران - قصبه لرینی ده تحت اداره سنه آلدی وبعده ، میرانك کندیسنه تفویضی ایچون سلطان سلیمان مراجعت ایتدی .

صدر اعظم رستم پاشا ، بغداد میرمیرانی عثمان وسائر کردستان امیرلرله برلکده اردلان ایالتك ضبط وممالك عثمانیه به الحاق اولونمی امرینی آلدیلر . بویوک براردو نهد بکک تحصن ایتدیکی ظالم ، قلعه سنی محاصره ایتدی ، ایکی سنه دوام ایدن بو محاصره ده محمد بک

وفات ایتدی. فقط ، شاه طماسب محاصرله معاونتده بولونیوردی
 بوصورتله ، رستم پاشا محاصره یی ترک ایتدی و شهرزور ، اوزرینه
 یوردی. فقط ، بوصرده اجل موعود یله وفات ایلدی. بونک اوزرینه
 یرینه کچن [بالطه جی محمد پاشا] بونوک برشدت ایله شهر زوری
 واردلان حوالیسی ضبط ایتدی. اردلان پرنسکی = ۹۶۹-۱۵۶۲
 نارینخندن صوکره تورک سلطانلرینک اداره سنه انتقال ایلدی. حکومت
 عثمانیه بوندن صوکره ، ماهرانه برسیاست تعقیب ایتمکه باشلادی .
 وبوسیله درکه ، داغما برطرفک حمایه سنده یاشامقله هرکون برماجرا
 تولید ایدن کرد بکلکلی ، تورک اداره سنده عینی ماجرای
 کچیره مه مشلردر . فی الحقیقه ، تکرار کندی محیطلرنده قالمشله ، فقط
 باشقه دولتر حسابنه کچمکه وبیوک بوبوک استیلارله قالمشمنه موفق
 اولاماشلردر .

محمد بکک وفاتندن صوکره ، میدانده سرخاب بکک اوغلری
 قالمش ایدی . چونکه یوقاریده ایضاح ایدلدیکی کبی سرخاب ایران
 حمایه سی آاتنده اوله رق آیری امارت تشکیل ایتمش بولونیوردی .
 بوکا بناء حله و سروجک بکلری زماننده بونک اداره سی باقی ایدی.
 کنديسندن صوکره یرینه اوغلی [سلطان علی] کچدی ایسه ده
 برسنه دن زیاده یاشامادی . وفاتندن صوکره برادری [بساط] ایله
 اوغلی [تیمور خان] آراسنده برمنازعه چیقدی . بساط برادرینک
 موقعی اشغال ایتمش ایدی . حالبوکه ، تیمور خان قوتلی مقرزه لرله
 بوحوالی یی یغما ایدیوردی . بوذات عینی زمانده تورکلر طرفندن ده
 حمایه ایدیلیوردی . بوصورتله ، عموجه سنی مغلوب ایتدی و یرینه

کجدی . کندیسى اوزمانلر موقع سلطنته کچمش اولان سلطان مراد خانک حاکمیتی آلتنده قالمغه راضی اولدی . (۹۸۸ - ۱۵۸۰)
عینی زمانده حکومت عثمانیه مومی‌الیه شهر زور حوالیسینک میرمیرانغنی وباشالق عنوانی توجیه ایتدی ودرت اوغلی‌ده برر سنجاق بکی نصب اولوندی .

شرقامه بوسنجاقلری بروجه‌آتی تقسیمات ایله ذکر ایدیور :

۱ — سلطان علی : سینه ، حسن آباد ، قزیلجه‌قلعه‌لرک سنجاق‌بکی

۲ — بوداق بک : قره‌داغ سنجاق‌بکی

۳ — مراد بک : مهروان

۴ — بدرخان : شهر بازار

تیمور خان پاشا دوری کردستان ایچون بویوک بر فلاکت عد اولونه‌بیلیر . بو آدم ، دائما چاپوچلیغه دوام ایتمشدر . حتی [عمر بک] ایله لورستان برنسی [شاه وردی] ، بونک بلاسندن قورتلوق اوزره کندیسنه برطوزاق ترتیب ایتمشلر و بوراده کندیسنی اسیر ایتمشلر ایسه‌ده تکرار قورتلش واسکی یغما کر لکنه دوام ایتمشدر . نهایت « زرین کمر » حوالیسنی اشغال ایتک ایچون یابدینی محاربه‌ده تلف اولمشدر . (۹۹۸ - ۱۵۹۰)

برینه‌براری [هلو Holon خان] کجدی بو آدم برادری درجه‌سنده بریغما کر دکل ایدی . فقط ، کرد عشیرت‌لرینک برطیعی حکمنده اولان و صوکره بکلرک واردات عمومیه‌سنی تشکیل ایدن یغمالردن واز کچمک ممکن دکلدی . بوکا بناء ، سلطان مراد خانه اطاعتی

زیاده لشدیردی . فقط ، دایما جوارده کی قصبه لری محصول زمانلری
یغماده تغند ایدیوردی .

شرفنامه صاحبی ، بوتاریخدن ایلری کیتیمور و بونک حقنده صوک
سوز اولق اوزره :

« بوکون حالا بوذات طرفندن بوسنجاق اداره اولونیور . کندییی
پک زیاده مقتدر و صاحب اراده در ، دیور . (۱۰۰۵ = ۱۵۹۶)
اوزماندن بوتاریخه قدر عثمانلی حکومتک شکل اداره سی و اوزمانه
عائد تقسیمات ملکیه تماماً ده کیشمش ایسه ده قصبه لر خارجنده کی کرد
عشرت حیاتنده آنجق پک جزئی تبدلات اولایلمشدر .

حکاری پرنسلی

حکاری پرنسلی (شېمو - Chémiv) اسمیله شهرت بولمشر در. منشأری حقنده هیچ بر معلومات یوقدر. شرفنامه، بونلری پک زیاده مدح و کندیلرینک پک اصیل واسکی بر عائله به منسوب اولدقلرینی و مملکتلرینی پک زیاده سودکلرینی قید ایدیور. لاکن، منشأری کندیس:جده مجهولدر. یالکز، بر یرده بونلرک عباسی خلیفه لر یله علاقه دار اولدقلرینی ذکر ایدیور. بوقیده نه قدر اهمیت و یریللمسی لازم کله جکنی آ کلامق پک کوچدر. عینی زمانده سلاله نك منشأنی تحری ایدرکن اساس ترک ایدیه رك [تیمور کورکان] دورینه عاند بر حکایه نقل ایدیور. فقط اصل سلاله نك معلوم و فعلاً مؤسسی اولان [اسدالدین کلای] نك شجره سی تدقیق ایدیلرکن بوراده ده تورکلرک بر بکلک. تأسیس ایتدکلری حقنده پک چوق اماره لره دسترس اولونیور. ایلک واک مهم اماره [تیمور کورکان] مناسبی در. تیمور کورکان حکاری و حوالیسفی ضبط ایتدکن صوکر، مهم بردور تاریخی باشلیور. و بر مدت، حکاری پرنسلی انخسافه اوزریور. بوراده [عزالدین]، [نصرالدین] کی بر ایکی پک اسمی ذکر ایدیور. فقط، بونلر حقنده هیچده صراحت موجود دکدر. هرشی مهم در و شرفنامه ده، شاعرانه

بر مقاله طرزنده تیمور ایله بر محاربه دن بحث ایله اکتفا اولونیور .
 شرقنامه ، تیمور زمانتی منشأ عدا تیمور . اوکا کوره تیموردن اول
 بو پرنسیر وارایدی . و سلاله عباسیلر زماننده تشکل ایتیش ایدی . فقط
 بوبابده هیچ بر اماره موجود دکلدی . یالکیز ابکنجی دفعه بوراده
 پرنسلیک تأسیس ایدن [اسدالدین بن کلابی بن عمادالدین] نامنده کی
 ذاتک حیانتدن بحث ایتک براز نمکندر . تاریخ مضبوطانه نظراً ، بو
 ذات مصردن کلشدر . فقط شرقنامه بو ذاتک حکاری پرنسیری عائله سینه
 منسوب اولدیغندن بحث ایدیور . بو بابده صریح بر قید یوقدر . زیرا
 بو ذاتی وقیله پرنس یاپان عامللر آرمسده برعائله مناسبتی کورولمیور . بو
 آدام مصرده بویوک بر شهرت قازامارق اوزمانلر مصرده اجرای
 حکومت ایدن ملوک چرا کسه نک بر سرداری اولمش و بر محاربه ده
 بر قولی غائب ایده رک ، التون بر قول یاپدیرمقله . [سدالدین زرین
 چنک] نامنی آلمش . صوکره ، حکاری پرنسیرینک آتوریلرله ائسلطی
 اوزرینه مصرده کی بعض آتوریلر ، اسدالدین زرین چنکک حکاری
 و حوالیسی بکی تعین اولونماسنی اوزو ایتیشلر و شرقنامه نک پک صراحتله
 قید ایتدیگی اوزره آتوریلرک معاوتی سایه سند . حکاری بکی اولمش .
 شوالده مسئله نک ضرر جریانی عائله مناسبتنه هیچ ده تماس ایتمه مشدر .
 عینی زمانده بو ایکنجی سلاله دن اولنکی حکاری سلاله من حقنده ده
 هیچ بر معلومات یوقدر . بناءً علیه اسدالدین کلابیک ایلک حکاری
 پرنسیری سلاله سندن اولدیغنی حقنده ادعا قابل جرحدی .

۱ صکره حکاری پرنسیری و شیمبو - Chémbo اسمیه شهرت بولمشلرد
 بو اسم ، آنوری خرسقیانلرینک کونی اولان ، سنده - بازار ،

کوننده بکلك تأسس ایتھسندن نشأت ایدیور . فقط بواسمك بك
زیاده شهرت بولماسی، ایلک زمانلرده کی آنوری خرسیتانلرینک بویوک
تأثیرلی اولدیغنی اظهار ایدیور .

مسئله بورایه قدر آجیق و واضح کی کورونور . فقط بالآخره
تکرار مههم بر صفحه یه کیریور . زیرا اسدالدینک حیات سیاسی
و حکاری پرنسلكنک حدودی معلوم دکلدرد . فی الحقیقه ، بوپرنسلكده
دیگر پرنسلكلر کی بر ایچی عشریدن عبارتدر . وحدودلری بوتلرک
یا یالارینه وخیمه نشین اولدقلری غیر معلوم یرلره قدر امتداد ایدر .
فقط ، بوراده آنور خرسیتانلریله حکاری کردلری آره سنده کی رقابتک
نه صورتله جریان ایتدیکنی بیلک بر احتیاج حکمنده در . مع التأسف ،
بو معلوم دکلدرد .

اسدالدیندن صوگره مقامنه [ملک عزالدین شیر] کچدی .
بونک آز دوام ایدن دوری ده سکونتله کچمشدر . ذاتاً ، بو زمانلرده
آسیانی غریبه ماجرالر موجود دکلدی . عزالدین شیرک اوغلی [راهد]
بك آلتش سنه قدر بکلك ایتمشدر . زاهد بك مستقل یاشایاماشدر .
بو حال کرد بکلرینک بر قدراتی کی عد اولونمایدرد . چونکه بو
ذات حکومتی شاه اسماعیل صفوینک تحت حمایت سنه وضع ایدرکن
اجدادینک نصل حرکت ایتدکلرندن خبردار اولماسی لازم کیوردی .
شاه اسماعیل ایله کنیدیسی آره سنده هیچ بر منازعه یو فکن و کرک پدری ملک
عزالدین شیر و کرک بویوک پدری اسدالدین کلانی زمانلرنده ده بویله
بر ماجرا جریان ایتماشکن ، در حال وبلا سبب بویله بر حمایت قبول ایتمی
نه دیمکدی ؟ ظن ایدیلورکه ، اسدالدینک پدری زمانلرنده ده باشقه بر حمایت

موجوددی . بالخاصه ، [اسدالدین] زماننده ملوک چرا که ايله جوارده کی عثمانلی حکومتک بک مهم معاوتی اولماسی مختلدر . چونکه زاهد بکک (شاه اسماعیل) طرفی التزام ایتیمی صفویلرک رقیب اولان حکومتلره قارشى برخصومت معناسنی تضمن ایدیوردی . عینی زمانده اونوتولاملیدرکه بونلر مذهباً « سنی » ایدی . زاهد بک ، بوتون حیاتی شاه اسماعیل حمایه سی آلتنده کچیردی . وقتندن اول ممالکنی ایکی اوغلی آراسنده تقسیم ایتدی :

بونلرک بریسی [ملک بک] دیکریده [سید محمد بک] ایدی . هر ایکسیده برر محله اجرای حکومت ایتشلردر . فقط بو زمانلرده ایران حمایه سی دوام ایدیوردی . ملک بک ، « بای - Bai » قلمه سی جوازنده بولونیوردی . کندیسک یدی اوغلی وارایدی . بونلر بککک برر بارچه سنده حکمران اولقی ایستیورلردی . اولا اک بویوک اوغلی [زینل بک] عصیان و « بای » قلمه سنک محافظلریله برلشهرک پدرینک اوزرینه هجوم ایتدی . ایلک مصادمه ده پدری اسیردوشدی و بونی حبس ایتدیره رک یرینه کچدی . فقط ، ملک بک دیکر اوغلی [حسین] بکک وساطتیه حبسدن فرارایده رک برادری [سید محمد] بکک یانه کتیدی . ملکک دیکر بش اوغلی پرنسلیکک برر گوشه سنده عصیان ایتشلردی . بونلرک کیمیی ایرانیلره کیمیی تورکلره و بر ایکسیده یالکز بعض عشرتله استناد ایدیورلردی . بو اداره بیوک برکشمکش ایچنده قالدی . بالخاصه حکاری پرنسلیکی اوزرنده حمایه صاحبی اولان [شاه طهماسب] ، بوایشه مداخله ایده میوردی . عثمانلی نفوذی ، شیروانده کی سردار مصطفی پاشانک مداخله سیله تراید ایتکه باشلادی . بوذاک سایه سنده حکاری وان و بتلیس ، خوی خلاصه

بوتون کردستان عثمانلی خاندانك الله كچمشدی . یالكز، بو بلكلكر
 عشرتار ایچنده وداغ كنارلرنده اولدقلری ایچون قطعی بر استیلايه
 معروض قالملیرى ممكن دكادی . بوسيله ينه اسكى عشرت بلكلكری باقی
 قالیوردی . ذاتاً عثمانلی اداره سی، بونلرك بقالرندن ممنون ایدی . چونكه
 عشرتار دائماً یغما كر اولدقلرندن بونلری بریسنك اداره سنه ترك
 ایتك ولزوهنده یالكز یرشخصی مسئول عد ایتك داها موافق ایدی .
 بوشخص ایسه، نفوذ صاحبی اولق مجبوریتده ایدی . بوكا بناء، اسكى
 بلكر حالیه ترك ایدیلش ایدی .

(سید محمد بك) ، « و سلطان » ده [۱] اوطوریوردی . (زینل)
 بكك عصیانندن بوده متأثر اولش ایدی . زیرا (زینل) بك بورایه ده
 تسلط ایتش وبویوك بدرینك زماننده کی واسع حکاری بلككنی تأسیس
 ایتك سوداسنه دوشمش ایدی . فقط، بوراده مغلوب ایدلدی . ودرحال
 « عمادیه » بكنه التجا ایدرك بورادن سلطان سلیمان قانونی به مراجعت
 ایتدی . وزیر (زینم پاشا)، زینل بکی مدافعه ایتكی آرزو ایدیوردی .
 زیرا (سید محمد) بك شاه طهماسبه مناسبات دوستانه ده بولونیوردی .
 فی الحقیقه حال حاضرده بو حوالی عثمانلیلرك اداره سنده ایدی . فقط ،
 بومناسبتك برتهلكه تولید ایتكسی ملحوظ ایدی . بوكا بناء، زینل بکی
 حمایه ایتك لازم ایدی . صوكره زینل بكك حمایه سی، شاه طهماسب
 علیه ده بر حرکت اولیوردی . زیرا ، ایلک زمانلرده شاه طهماسبه
 استناداً عصیان ایدن زینل بكك بالاخره شاه طهماسبه اهانت ایتكسی کی
 بر نتیجه تولد ایدیوردی . باب عالی بوبلانك تحقّق ایتكسی ایچون بعض

رهینه لر ایسته دی و زینل بك بوكا راضی اولدی . فقط ، او صرمده جزیره بکله رندن (بدر) بکک برجه سی طرفدن یارالاندی . بعده ، بدر بکک زوجہ سی طرفدن تداوی ایدیلرک تکرار حکاری به کوندرلدی . بو فصل ، شرقامده بویوک برماصال طرزنده ذکر ایدیلور . [۱]

بو وقایع جریان ایدرکن ، (سید محمد) یزنده بولونیوردی . زینل بکک اسیر و یارالی اولماسی باب عالی بی انتظاره مجبور ایتمش ایدی . فقط ، زینل بك عودت ایدر ایتمز سید محمد بك حقنده کی پلان تکرار میدانه چیقدی . وان میرمیرانی (اسکندر پاشا) ، زینل بك ایله مناسبات حسنده بولونیوردی . بونک اوزرینه سید محمد بکک اوزته دن قالدیرماسی ویرینه زینل بکک کتیریله سی ایچون باب عالی به یازدی . باب عالی بوكا موافقت ایتدی . وعینی زمانده سید محمد بکک اعدام ایدیله سی شرطی ده قوبدی . فقط ، اک نهایت جبره توسل وکندیسه اوغلی الدہ ایدیلرک اعدام ایدیلدی .

بونک اوزرینه زینل بك حکاری بکی نصب اولوندی . باب عالی ، ایلک دفعه اوله رق بوقدر بویوک برنفوذ کوسترمش ایدی .

بوصره لرده زینل بکه « بوسنه » ده بویوک بر « زعامت » ویرلدی . کندیسی جزیره دن عودتدن سوکره تردد ایچنده قالمش ایدی . او صرمدہ رستم پاشاده صدارتدن عزل اولوندیغندن نه یاپاجغنی وکیمک طرفدن حمایه ایدیله جکفی سیله میوردی . کاه شاه طهماسبه وکاه سلطان

[۱] بووقایع حقنده کوردجه برطاقم دستالر واردلرک الآن احوالیده

موجود « دنک به ژ » ده نیلن برنوع سازشاعرلری طرفدن ترنم ایدلمکده در .

سلمانه التجا ایتک ایستیوردی . نهایت رستم پاشا تکرار صدر اعظم اولونجه (۹۹۲ هـ) استانبوله کیتدی و اوراده کندیسنه ، بوسنه ، ده بر زعامت توجیه ایدلایکندن روم ایلییه عزیمت ایتدی .

بالاآخره زینل بك ، سید محمدك قتلی اوزرینه حکاری بکلکنه تعیین ایدیلک اوزره وانه کونده ریلدی . بوراده اسکندر پاشانك امری آلتنده ایدی . بوصره ده قزیلباشلرله سنی تورکلر آره سنده مجادله لر جریان ایتمکده ایدی . اسکندر پاشا قزل باشلر اوزرینه زینل بکی کوندردی . حالبوکه قزل باشلرک رئیس ده برادری [بایندر] بك ایدی . آره لرنده کی محاربه ده بایندر بك مغلوب واردوسی پریشان ایدیلدی . بونك اوزرینه اسکندر پاشا زینل بکی حکاری بکی نصب ایلدی .

زینل بك حکاری ده قرق سنه قدر قالمشدر . اوغللرندن [زکریا] و [ابراهیم] بکلر ، کندیسکی بابالری علمینه عصیان ایتمشلر ایسه ده در حال بونلری الده ایتمش زکریا بکی بوسنه ده کی کندی زعامته ابراهیم بکی ده (آلباق) [۱] سنجاغی بکلکنه کوندرمش ایدی . بوصره ده ازربایجانك فتحی ایچون سلطان مراد ثالث اراده سی صادر اولدی . صدر اعظم و سردار عثمان پاشا [۲] ۹۹۳ - ۱۵۸۵ زینل بکی بوسفره مأمور ایتدی . طیبی یالکز اطراف و بالخاصه (تبریز) حوالیسنی یغما و مملکتک آسایشنی اخلال ایله اکتفا ایدیله جك ایدی . بواصول حرب ، بالاآخره کله جك اولان بویوک بر اردو ایچون بك موافق عد اولونیوردی . زیرا بوکبی یغمالرله حدود حوالیسنك محصولاتی

[۱] حکاری سنجاغك مرکزی اولان « باش قلعه » قضاسی .

[۲] عینی سنه ده تبریزده وفات ایدن اوز دمیر اوغل عثمان پاشا .

محوایدیلش اولیور و بوضورتله بوراده بردشمن اردوشنك بارینمسی
کوچلشیوردی .

زینل بك، قزل باشلر و بالخاصه تركن بكلى ايله یابدینی بر محاربه ده
قتل ایدیلدی ، توابعی ده بویوك پریشانته اوغرادى . بونك اوزینه ،
یرینه اوغلى زكريا بك نصب ایدیلدی .

زكريا بك ، (وان) میرمیرانی [جعفر پاشا] یی ممنون ایتمه مش
ایدی . جعفر پاشا ، زكريا بكك حق ریاسته مالك اولدیغنی و بكلكك
بویوك برادری [زاهد] بكة عاخذ اولدیغنی و بو حقوقك ده كرك قوانین
اسلامیه و كرك آداب سلطنت سنییه موافق اولاجغنی سرد ایدمرك ،
باب مالییه بر تحریرات كوندردی . یاب عالی ده بوكا موافقت ایتدی .
اوزمانلر وان و حوالیسنك حدود محافظی اولان زاهد بك حكارىیه
كوندیریلدی . فقط كرك عشیرتلر و كرك قیللر بوكا انقیاد ایتمك
ایسته مدیلر . بوضورتله زاهد بكك محافظلریله برادرینك توابعی آرده سنده
ظهوره كلن بر محاربه ده زاهد بك و اوغلى قتل اولوندیلر .

بو خبر جعفر پاشایه بر صاعقه کی تأثیر ایتمش ایدی . فقط عشائرک
ارزوسنه رغماً زاهد بكك دیگر اوغلى [ملك] بکی حكارىیه كوندردی .
بو دفعه ، ملك بكة قوتلى بر اردو ترفیق ایتمش ایدی . زكريا بك
بو اردویه مقاومت ایتمکی تصور بیله ایتمه دی و در حال عمادیه امیری
[سید خان] بكة التجا ایدمرك سلطان نزدنده توسطنی طلب ایلدی .

وزیر اعظم [سنان پاشا] زكريا بكك تكلیفی قبول ایتدی
و ۱۰۰,۰۰۰ فیلورى ویرکو ویرمك شرطیله ، کندیسنه بکیدن

حکاری بکلکی توجیه اولوندی . [ملك] بك ايسه استانبوله گلش و بوراده وفات ايتمشدر .

شرقامه، زکریا بکک حالا موقعنده بولونديغی زمانده یازیلشدر .
بوکا بناء بو فصلک صوکنده شو قید واردر :

« زکریا بک الیوم (۱۰۰۵ = ۱۵۹۷) بوحوالی بی اداره ایتکدهدر .
عائله سی [جوکه مرک] ده او طور ییور . و رادری ابراهیم بک (آلباق)
سجافنگ بکی در . »

بوراده بو عائله نکه ده صوکه فردی ذکر ایدیلیر . بوتاریخدن صوکره
حکاری بکلکی تورک اداره ملکیه سی داخلنه کیرمشدر . و رسمی
بکک عنوانی ده خذف ایدیلرک ، بکک بوتون حقوق اجرایه سی
قطع ایدیلشدر . بوبکر ، آلآن جزئی مقیاسده برآریستوقراسی حقوقه
مالکدرلر والیوم حمیدیه آلایلرینک قوماندانلقلرنده بولونمقده درلر .
لردی . فقط ، بونلرک عشیرتله اوزرنده کی نفودلری ده اولکنه نسبتله
آزالمشدر . بوکونک مهم قوت ، صوکره دن کسب نفوذ ایدن عشیرت
رئیسلرینک اللرنده بولونیدور . سلطان سلیم ثالث زمانده بونلرک
سلسله لری آره سنده ده بوبوک براختلاف ظهور ایتمشدر .

فقط شرقامه دن صوکره کی وقوعات قید اولونمادیغندن تورک
اداره سنک مابعدی مهم بر حالد قالمشدر . فی الحقیقه قیله لک حال
حاضرده کی حیاتلری اسکی حیاتلرندن فرقلی دکلدر ، میلادی ۱۵۶۷
دن ۱۷۰۰ ، تاریخنه قدر بورالرده مهم وقایع جریان ایتمشدر . بو
وقایع دلائیلله ، بوکونکی بکلرک حیات خصوصیه لرین و بوکونکی
حالریله سجه لرین کلامق ممکن ايسه ده وقایع حاکي اولان اوراق

ومعلومات ، تورك و ايران خزينه اوراقلرندە بولوندوغندن و بونلر
 هنوز نشر ايديله ديكنندن مسئله يي تنوير ايتك مشكل اولييور .
 بوسلا له نك كرك صورت تاسي و كرك طرز اداره سي كرد بگلكرى
 حقنده كي ادعا يي تاييد ايد ييور . چونكه بورا دهه بگللك قبيله خار جنده
 بر شخص طرفندن تاسيس ايد يلد يي و دائما يا ايران و يا تور كيا كبي
 اجنبى بر حمايه آلتنده ياشا ديني كور و ليور .
 سو كره لرى ده ميدانه چيقاز امرا ورؤسا مستقلاً اجراي نفوذ
 ايدە ميه رك يا ايران يا خود حكومت عثمانيه نك حمايه سي آلتنده ياشامشدر .

بهادنيان اسميله معروف عماديه بکري

عماديه امراسنك سلاله سي حقنده ده صريح معلومات يوقدر .
شرفنامه بونلري درتيوز سنه اوله ارجاع ايدمرك عباسيلر زماننده
موجود اولدقلريني ذكر ايديبور . فقط ، سلاله نك مؤسس اولارق
[بنی عباس] نامنده برشخص ذکر ايديبور که، بونك اصل ونسلي معلوم
دکدر . يالکزه، بو ذاتك (طارون) قلعه سي بکنك اوغلي اولديني
حقنده برقيد وارددر . صوکره بونکله برابر [بهاءالدين] نامنده ديگر
بر ذاتك ده کلدیکني وبونك ده [بنی عباس] عائله سندن اولديغني مشعر
بر ايکي سطر بولونييور . حق عماديه پرنسليرينه (بهادنيان) [۱]
دينلمسنگ اسبابي ده، بوکاعطف ايديليور . هر حالده بورايه قدرتلخيص
ايديلان بوروايتك هيچ بر استادکاهي اولماديني کوروليور .
حالبوکه اصل تاريخ، [تيمورکورکان] زماننده بويوڭ برصراحتله
باشلييور . شرفنامه ، ماضينك غير قابل تنوير اولديغني سرد ايتدکدن
صوکره :

[۱] شرقاً زاب عليا نهريله موصلك عقره قضاسي ، غرباً دجله نهری،
حکاريك بيت المشاء ، جنوباً موصلك دهوك وعقره قضارييله محدود اولان
بو منطقه يه شيمدي (بهديان) نامی ورمليکده درکه مرکزی موصله تابع
عماديه قصبه سيدر .

« تیمور کورکان و اوغلی شاه رخ زماننده عمادیه بونلرک اداره سنده ایدی. شاه رخ آخر عمری بوزاده کچیره رک، عمادیه بی اوغلی [امیر سیف الدین] ترک ایتدی. » دیور .

بوراده تکرار کردد عسیرت لری خارچنده بر بکلکک تأسس ایتدیکی کورولور. بودورلرک وقایعی معلوم دکلدرد. هر حالده، بودورده مهم وقعهلرک کچدیکی، فقط بکلک تورکلرک اداره لرینه تابع اولدینی ایچون شرفنامه طرفندن قید ابدیلهدیکی آکلاشیلور. سیف الدیندن صوکر ا رینه اوغلی [امیر حسن] کچدی. بونک دوری، آق قویونلی سلاله سیله آچدینی بر مجادله ایله کچدی. آق قویونلیردن سلیمان بک بویوک بر اردو ایله (عمادیه) اوزرینه یورودی. عمادیه برنسلکنک (آقاره)، (شوشی) قلعه لرینی محاصره ایتدی، فقط بر نتیجه ویرمدی. بونک اوزرینه [امیر حسن]، [شاه اسماعیل صفوی] یه مراجعت ایدرک بونک حمایه سنده برچوق یرلرینی استرداد حق حدودینی ده بر مقدار توسیع ایتدی.

بزم دقت ایدرک جکمز نقطه: بو بکلکک ده فعلی اولارق برحمایه ی قبول ایتک مجبوریتنه قالماسیدر. حیات سیاسی بوراده درحال بر حمایه منقلب اولیور. [هارد] دیورکه :

« کردلرک حیات سیاسی بر اجنبی دولتک استیلا سیله باشیلور وایلک مستقل دورده بر اجنبی دولتک حمایه سته عرض افتقار ایلور. بو عاقبت هیچ بر زمان ده کیشمه مشدر. »^۱

امیر حسن بکدن صوکره، رینه بویوک اوغلی [سلطان حسین] بک کچدی، بونک ایلک کونلرنده ایران حمایه سی دوام ایدیوردی. فقط، درحال وضعیت دکیشدی. عثمانلیر، کردستان حوالیسنه حاکم

اولشلردی . کرک عمادیه و کرک دیگر بکلک کرده برر بر عثمانلی اداره سنه انتقال ایتشلردی . تورکلر، ایران سیاستنه استناد ایتک میلی اظهار ایلین کر دلرک بک فنا نظره باقیورلردی .

سلطان حسین بک داها پدري زماننده تأثیرنی کوسترمش اولان تورک اداره سنک اساسنی قبول ایتدی و سلطان سلیمان قانوننک حمایه سنده اولارق بر اراده شاهانه ايله عمادیه بکی نصب اولوندی . شرفنامه، بوذاتک او دورده کی عنوان رسمینسی ، والی ، اولارق نقل ایدیور . بونک اداره سی بر صلح و سکون ایچنده یکمشد . چونکه تورکلر ، وضعته حاکم اولدقلرندن بکلرک اطوار کیفیه سنه مانم اولیورلردی . حالبوکه بورلرده کی مجادله لر اکثریا یالکیز بکلرک حیات خصوصیه لرینه مربوط ایدی . بوکا بناء و قایع تکرر ایتمه که باشلادی .

سلطان حسین بک، اوتوز سنه قدر بوحوالی والی لکنده بولنمشدر . بوندن سوکره صره بویوک اوغلنه کلش ایدی و براراده سنیه ايله اوغلی [قباد] بک عمادیه برنمی نصب ایدیلدی . لاکین بونک قارده شلرندن [بایرام] بک ده بعضی اتریه لر چویرمه باشلامش ایدی . بالخاصه قباد بک متقی بر آدم اولسی، مملکتک بوتون مسائلنی آلت اوست ایدیوردی شرفنامه، بو آدمی جاهل عد ایدیور و بوکا بناء، اهالینک کندیسی علیه قیام ایتدیگنی قید ایدیور . حالبوکه، مسئله نک بایرام بک طرفدن تدویر ایدیلدی بک عیان برشیدی . یالکیز قباد بک تورکلره استناد ایتدیکندن ، بایرام بک عصیان ایتمی ممکن دکلدی . بو، عشیرتلی عصیان ایتدیردیکی زمان قزوینده [شاه اسماعیل ثانی] به التجا ایتدی . بالطبع عصیانده قولا یقله باصدرلدی . فقط ایکنجی دفعه اوله رق (مزوری -

Muzoury) عشیرتی عصیان ایتدی و قباد بکک عموجه زاده سی [سلیمان بن باریک بن سیف الدین] بک امیر تعیین ایدیلدی . قباد بک بورادن موصل طریقله سنجاره فرار ایتدی . اوراده جریان حالی حکومت عثمانیه یه ایضاح ایلهدی .

بایرام بک ، برادرینک فرارینی فرصت عدایدرک تکرار عمادییه کلدی و بککنی اعلان ایتدی .

[فرهاد پاشا] قباد بکه (زاخو) سنجاغنی بخش ایتدی . فقط مومی ایه دائمی بر قورقو ایچنده بولونیوردی . بونک اوزرینه استانبوله کیتدی . تکرار وزیر اعظم [سیاوش پاشا] دن بربر ات آلدی و کمال امنیتله عمادییه عودت ایتدی .

قباد بک عودتنده (دهوک) قلعه سنه کلدیکی زمان عصیانک مشوقلرینی اعدام ایتمک فکرنده بولونیوردی . بوکا بناء لازم کلان ترتیباتی یابدی . فقط اوصرمده سلیمان بک مزوری عشیرتنک رئیس [میرملک] ايله برابر (دهوک) قلعه سی اوزرینه یورودی . قلعه اهاالیسی قباد بکک علمنه عصیان و قلعه نك قابولرینی سلیمان بکه آچهرق قباد بکده قتل ایتدیلر . (۹۸۴ = ۱۵۷۶)

بایرام بک بووقایعدن ممنون اولمشدی . درحال مزوری عشیرته کیتدی و اوراده عمادییه بککنه تعیینی تصدیق ایتدیردی . بووقه عینی زمانده حکومت عثمانیه قازشی برعصیان ماهیتده ایدی .

قباد بکک قتلی اوزرینه ، اوغللری [سیدی خان] ايله [ابوسعید] بکک عثمانلی حکومتنه مراجعت ایتدیلر . فقط عمادییه آیالتک عشیرتلری بایرام بکی ایستورلردی .

حکومت عثمانیه ادارهٔ مصلحت پولتیقه سنی تعقیب ابتدیی حالده
 ینه پک خصوصی بعضی پره نسیپلره مالک ایدی. بناءً علیه بوکبی خصوصاً صانده
 اهالی محلیه نك طرز تصویبی قبول ایتیوردی. بوسبیله در حال بومسئله نك
 حله توسل ایله سردار فرهاد پاشا، بایرام بکک افاسنه مأمور ایدیلدی.
 اوسنه کورجستانه بویوک بر عثمانلی سفری آچیلدی. بو حال بو
 حوالیدن بویوک بر اردونك کچمه سنی موجب اولمش ایدی. مهیب
 بر تورک اردوسنك او حوالیده بولنمش بایرام بکی تدهیش ایتمش ایدی.
 ایران حکومتی ده حدودده بویله بویوک بر اردو بولوندوغی صرهدده
 بایرام بکی حمایه ایدمه مزدی. بناءً علیه فرهاد پاشا، بو فرصتن استفاده بی
 دوشوندی و بایرام بکی کورجستان سفرینه اشتراک دعوت ایتدی.
 یالکز بوسفره اشتراکی حائده عمادیه نك اداره سنی برادرینك اوغلی
 [سیدی خان] بکه ترک ایتمه سنی توصیه وسفردن موفقیتله عودت
 ایدیله جکی زمان، براراده شاهانه ایله عمادیه بکلکنک کنسیدینه توجیه
 اولنه جغنی ده وعد ایدیوردی. بایرام بک بو وعدی بر غنیمت عد
 ایتدی. و در حال مقامی برادر زاده سی [سیدی خان بن قباد] بکه
 ترک ایدمه رک فرهاد پاشانك اردوسبیله برابر کورجستانه کیتدی.
 بوسورتله بایرام بکک اداره سی زمانی پک آز اولدی. شرفنامه
 بومدن سکز کون عد ایدیور. فقط شرفنامه نك کرک آلمانجه و کرک
 روسجه ترجمه لرنده بو مدت سکز آی کوستریلیور. حالبوکه قباد
 بکک قتل متعاقب باب عالینک امری اوزرینه بوتون کردستان بک
 و پاشالری بایرام بکی حیاً و یا میتاً دردست امری آملشردی. بو حال
 بایرام بکی سکز آی یاشانماز ایدی. بونک ایچین درکه در حال فرهاد

باشانك تكليفه موافقت ايتدى. و بئنا عليه شرفنامه نك «سكزكون»
قيدى دوغرو اولمق كر كدر .

كورجستان سفرندن عودتى متعاقب بايرام بك توقيف وزنجير بند
ايديلهرك ارضروم قلعه سنده حبس ايديلدى و ارضرومده برادرينك
قاتلى هميتله محكمه شرعيه توديع ايديلدى. محكمه بايرام بك اعدامه
حكم ايتدى . فرهاد، پاشا، وقعه يي سیدی خان بکه بیلدیردی .
سیدی خان بك، عماديه ايلانده مستقل قالدى. شرفنامه، بورايه
قدر دوام ايدن و قايعي محتويدير. چونكه، شرفنامه صاحبي سیدی بك
ايله معاصر در . بودوردن صوكره تورك اداره سى بورالرده بك زياده
قوتله شمشدر . صوك زمانلرده ايسه عماديه ايلانده بوبوك تقسيمايه
اوغرايه رق «بكلك» اصولى اورته دن قالديرلمشدر. شيمدی بوحوالیده
يالكز اسكى عشيرنلر بولونور . بکله ، او قدر مهم بر اهميتى حائز
دكللدر . تأسف اولونور كه بونلر حقه دهه اون آلتنجى اون يدنجى
عصر لر عائد معلومات مفقوددر . يالكز فصلى اتمام ايدر كن بوبكلك ده
عشیرت خارجنده و اجنبیلر طرفدن تأسيس ايدیلدیكى نتیجه سنى تکرار
ايتك ايجاب ايدر .

جزیره بکاری

شرفنامه بوامیرلرک منشائی امویه خاندانیدن [خالد بن ولید] .
ارجاع ایدیور و بونلرک و قبیله یزیدی اولدقلرخی ، بو یزیدیلکک
ایسه ، امویلردن یزیده نسبتله شرف بولدیغنی ذکر ایدیور .

جزیره برنسلری ، امویلرک اداره سنه کچدکن صوکره ، بوراده
بربککک حیاتی باشلادی . بوراده ایلک مستقل حرکاته توسل ایدن ذات
[سلیمان بن خالد بن ولید] در . شرفنامه بو ذاتی سلاله نک جدی اولقی
اوزره ذکر ایدیور . فی الحقیقه باشقه براماره به مالک اولمادیغمزدن ،
بو کرد بکلکی ایچنده عرب سلاله سنک اداره سنی قبول ایتمک ایجاب
ایدیور .

سلیمان بن خالدک دوری ، برعشیرت حیاتی کبی سکونتله کچمشدر .
یالکز مشارالیهک وفاتندن صوکره [میر عبدالعزیز] ، [میر حاجی
بدر] ، [میر عبدال] ناملرنده اوچ اوغلی قالمشیدی . بونلر بابالرینک
مملکتنی آرالرنده تقسیمه قرار ویردیلر . فی الواقع ، اکثریت میر
عبدالعزیزی ایستیوردی . فقط دیگر ایکسی ده بر راستادگاه بولمشردی .
یونک اوزرینه تقسیمات یاییلدی و بو تقسیمات اوزرینه ده (جزیره ابن
عمر) امارتی بروجه آتی اوچ شعبه به انقسام ایتدی :

۱ - عزیزیه سولاسی : بونلر جزیره ده اوطورورلردی و جزیره حوالیسنه مالک ایدیلر. سلاله امیر عبدالعزیز طرفندن تأسیس ایدیلش ایدی .

۲ - میریه سولاسی : بو پرنسسلکی میر حاجی محمد بدرالدین تأسیس ایتیش ایدی . کورکان ناحیه سنده اوطورورلردی .

۳ - عجمالیه سولاسی : بونلر میر عباد طرفندن تأسیس ایدیلش بر سلاله دن ککشلردی مرکزلی فیک ناحیه سی ایدی .

بو سلاله لر ، عینی زمانده تأسس ایتدکلرندن قارده شلرک هپسی ده معاصر بر ربک ایدیلر .

۱ -- عزيزيه سلاله سى

مذبزه بکلرى

امير عبدالعزيز زمانى سكونتله كچمشدر. كرك شرفنامه و كرك
 ديكر شرق آنارى بونك حقنده هيچ برشى قيد اتمبور. يالكز
 وفاتندن صوكره يرينه اوغلو [امير سيف الدين] نك كجديكى حقنده
 برصراحت واردر. فقط ، بونك اداره سى ده بلا وقوعات كچمشدر.
 شرفنامه بوذاك پك آزاياشاديفنى و كنديسندن صوكره يرينه برادري
 [مجد الدين] ك كلديكنى قيد ايدييور. بو صوكنجينك دورى ده
 برقاج سطر ايچنده خلاصه ايديشدر. اوتاربخلرده اورالرى سكون
 وآسايش ايچنده ايدى. بونلرك استقلال نامه مالك اولملرى حقنده
 اماره لر موجود دكلدر. يالكز شرفنامه بونلرك وبالخاصه مجدالدينك
 دورى براستقلال تام كى ايضاح ايدييور سده بونك ده دورى اوزون
 سورمه مشدر. كنديسندن صوكره يرينه اوغلى [عيسى] كجيور.
 موسى اليك دورى ده عيسى سكونتله كچمشدر. شرفنامه بوندن صوكره ده
 [امير بدرالدين بن عيسى] نك بلكلكنى ذكر ايدييور و بعده اسملر
 بربرى تعقيب ايدييور : بدرالدين صوكره يرينه اوغلى [عبدال]
 كجيور. بوندن صوكره ده [امير عز الدين] كجيور. موسى اليك زمانده
 [تيمورلك] ك استيلا دوره سى باشلييور كه ، آسانك هر ىرى كى ،

جزیره ده ده بر انقلاب وجوده کلیبور . امیر عزالدین تیمورک
 ماردینه کلدیکی ایشیدیر ایشتمز عرض اطاعته کیشمش وبر ویرکو
 ویرمک شرطیله جزیره نك حال سابقده قلمسنى تأمین ایشمش ایدی .
 بووضعیت بوسلاله نك ده نهایت تورکلرک اداره سینه انتقال ایتمه لرینی
 انتاح ایتدی .

فقط، عزالدینک اطاعتی دوام ایتیه نك تیمورایله آراسی آچیلنجه
 تیمور بویوک بر اردو ایله جزیره بی آلت اوست ایتدی . بو عاقبت جزیره
 بکلکنک عزیزیه شعبه سنک خرابیسنی موجب اولمش ایدی . عزالدین
 بوفلا کتدن نفسی مشکلاتله قورتارمه رق آخر عمرینه قدر (آردخی)
 قبله سی ایچنده اختفایه مجبور اولدی .

بوصیره لرده جزیره نك احوالی برکشمکش ایچنده ایدی . تیمور
 بوحوالی بی سوریه سلطانلرینه ترك ایشمش ایدی . فقط، بونلرده
 بوراسیله دائمی برصورتده اشتغال ایدم میورلردی . بوکا بناء عزالدینک
 چو حقلری تکرار میدانم چیقیدیلر : (امیر عبدال بن عزالدین) ،
 بدرینک یرینه کچدی . فقط، چوق یشامادی . بونی اوغلی (امیر ابراهیم)
 تعقیب ایتدی . بونک دوری ده بر قارغشهلوق ایچنده کچمش ایدی
 ذاتاً بوده چوق یشامادی . بعده یرینه اوغلی (امیر شرف)
 کچدی . شرفنامه بونک حیاتی براییک سینه قدر کوستریور وبوندن
 صوکرده برادری (امیر بدر) ک امارت موقعنه کچدیکفی ذکر ایدیور .
 بوراده وقایع پک آز اولدینی ایچون اسملر بر برخی تعقیب ایدیور .
 بوکا بناء کندیسندن صوکره دیگر برادری (کک محمد) امیر اولدی .

بونك زماننده آق قويونلو (اوزون حسن) بك جزیره‌ی استیلا
ایتدی و بوسورتله جزیره بکلکی تورکمنلره انتقال ایلدی .

اوزون حسن بك، (چلبی بك) نامنده بر تورکمن سرداری
بو حاكك محافظی تعیین ایتشدی . شرقنامه (چلیلو) عنوانیله شهرت
بولان بوذاتك بك مقتدر، و جزیره‌ی مكملاً اعمار ایتش اولدیفی
قید ایدیور . بونك اداره‌سی دوری اوتوز سنه قدر سورمشر .
صوك امیر بدرک اوغلی ایله شرف تورکمنلره قارشى عصیان ایتك
فكرنده ایدی . بوسیره نرده (شاه اسماعیل صفوی) ده تورکمنلره
هجوم ایدیوردی . بوا میر شرف ایچون برفرست ایدی . بناءً علیه
(بوخق) قبیله‌سك معاوتی ایله جزیره‌یه هجوم ایتدی . و بلده‌ی
اشغال ایدرهك اسكی بکلکی تأسیس ایلدی . عینی زمانده محبوس
برنسلری ده قورتارمش اولیوردی .

شاه اسماعیل تورکمنلری تحت اشغاله آلدقدن صوكره جزیره‌یه
دخی هجوم ایتدی ، امیر شرف ایکی دفعه مقابله ده بولوندى و هرايكیسنده ده
شاه اسماعیل اردوسی مغلوب اولدی . بالاآخیره شاه اسماعیل اك
منتخب عسكرلری اولان «قوردجی باشی» بکلری اردوسی كوندردی .
بونك قوماندانی اوزمانك بك مشهور بر عسكری اولان [تكلو یگان
بك] ایدی . فقط بوده جزیره ده مغلوب اولدی . بو محاربه لر عزیزیه
بكلرینك استقلالى مجاهده‌سی ایدی . لاكن دوام ایدمه‌دی . شاه
اسماعیل ، اطرافه مهم تأثیرلر القا ایدیوردی . بونك اوزرینه امیر
شرفك یرینه كچن [امیر شاه علی] برچوق كرد بکلریله برابر شاه
اسماعیلك سراینه كیتدی . شاه ، بونلره التفات ایدمك یرده هبسنی

حبس ایتدیردی . مع مافیه ، بونلرک اکثری بر صورتله بوجبدن قورتولمشلردر . بالخاصه امیر شرفک برادری [شاه علی] ده فرار ایدنلرک ایچنده ایدی .

شاه اسماعیل ، شاه علی بکی توقیف ایتدیردکن صوکره جزیره بی تحت اداره سنه آلمش و اداره سنیه اوزمانلر ایرانک دیاربکر والیسی اولان [اوستاجلو اوغلی خان محمد] ک برادری [اولاش] بکی ده جزیره قوماندانی نصب ایتمش ایدی . بالاآخره شاه علی بک اولاش بکی مغلوب ایدرک یرینه کچدی . فقط بوراده مستقل باشماق قابل دهل ایدی . بوکا بناءً ایرانیلره رقیب اولق اوزره اورته یه چیقان عثمانلی حکومتنه استناد ایتک ایجاب ایدیوردی . [شاه علی] بک بتلیس بکی [امیر شرف] [۱] بکه مراجعت ایتدی . بونک توسطله باب عالینک حمایه سنیه قازاندی [ویاووز سلطان سلیم] خان طرفندن کندیسنه معاونت وعد ایدلدی .

بودور شاه اسماعیلک مغلوبیتی ایله باشلیوردی . تورکار ایرانه دوغره بوتون کردستانی اشغال ایدیورلردی . بوکا بناءً ، جزیره برنسلری تورک حمایه سندن یک زیاده استفاده ایتشلردی .

شاه علی بکدن صوکره ، یرینه اوغلی [بدر] بک کچدی . جزیره عثمانیلرک حمایه سنده ایدی . یالکیز دیکر بکلرده اولدینی کی حکومت عثمانیه بکلرک حق ریاستی قبول ایدیوردی . بدر بک عثمانیلره قارشى دوغری معامله لرده بولونویوردی . یالکیز آخر عمرینه دوغری بعض

مناسبتش حاللری واقع اولمش ایدی که شرفنامهیه نظراً ، بونلرک اک مهملری ، بر محاربه دن عودتدن سوکره بکلرک دست پادشاهی بی بوس ایتدکلری ائنده باییلان بر تقدیم تأخیر خطاسیله حکاری برنسی زینل بکلر اشارتی ایدی .

رستم پاشا ، هرایی مسئلهیه یک زیاده حدتلمش وبونک اوزرینه بدر بکلرک عایینه تحریکاته ماشلایه رق بر فرمان هایون ایله جزیره بکلکنی برادری (ناصر) بکه تقویض ایتدیرمش ایدی . ناصر بک بورایه کلیر کلز ، بدر بک شجار حوالیسنه چکیلدی و جزیره بی برادرینه ترک ایتدی . فقط ، برایکی سنه سوکره تکرار وضعیت اییله شدی و ناصر بک (طور) و (حاجتم) ناحیه لرنده قاله رق جزیره تکرار بدر بکه انتقال ایتدی . بک اختیارلغنده باشلایان بو ایکنجی بکلرک بک آاز زمان سوکره داها زیاده توسع ایتدی . زیرا ناصر بک ده وفات ایتمش ایدی . بو صورتله بویوک جزیره بکلکی بکیدن تأسس ایتدی فقط بکلرک تمامیه عثمانیلرک حمایه سنده ایدی . بدر بک یتمش سنه قدر بکلرک ایتمش و طقسان بش یاشنه یقین ایکن وفات ایتمشدر .

اختیارلغنده اوغلی (امیر محمد) کندیسنه معاونت و حق بر جوق معامله لرده امور ادارهیه اشتراک ایدیوردی . وفاتندن سوکره دوشوردن دوشورویه بک نصب اولدی . بوسره لرده (لالاقره مصطفی پاشا) ، کورجستان و اذربایجانک فتحنه مأمور ایدلش ایدی . اما طولی و سائر ممالک شاهانه نک بوتون بکلری ده عسکرلریله برابر بو بویوک محاربهیه مأمور ایدیلشلردی . جالديران میدان محاربه سنده امیر محمد شهید اولدی . فی الحقیقه محاربه بی عثمانیلر و شرفنامه قیوداتنه نظراً کردلر

قازانمش ایسه لرده قزل باشلرک حيله سی اوزرینه برچوق کرد بکلری بوراده شهید اولمشلردر. امیر محمدک شهادتندن صوکره حزینه سنده ۲۰۰,۰۰۰، عثمانلی آلتونی بولونمشدر. مومی الیهک کوچوک براوغلو وارایدی. بوکا بناء مملکتک اداره سی، (بوخق) قبیله سی الله المق ایسته مش ایسه ده امیر محمدک روجه سی چوجفک حقوقی محافظه ایتمک فکریله قیزلرینی (خان عبدال) ک اوغللرندن میر ناصر و میر شرف بکلره تزویج ایتمی. بونلر کوچوک امیر نامه جزیره یی اداره ایتمیلر.

امیر محمدک اوغلی بک کوچوک اولدیغندن اسمی ده تبدیل ایدیله دی. زیرا کردلر آره سنده جاری اولان بر عاده نظراً، کوچوک ایکن یتیم قالان بر چوجفه بدرینک اسمی ویریلیر. بناء علیه بو عادت، امیر محمدک اوغلنده تطبیق ایدیله دی. وچوجق [سلطان محمد] عنوانی آلدی. چوجق یکر می یاشنه کلدکدن صرکره استانبوله کوتورلدی. بوراده کنديسنه جزیره بکلدی براتی ویریلدی. وجزیره یه عودتنده ده بش سنه قدر موقعنده قالدی. بعده چوجفی اولقمسزین وفات ایتمی.

(۹۹۱ = ۱۵۸۳)

بوندن صوکره وزیر اعظم رستم باشانک تصویبی اوزرینه بو سلاهنک دیگر شعبه سندن اولان [امیر عزیر] جزیره بکی اولدی. بو بر مدت بوراده قالدی. بعده عثمان پاشا معیتده اولق اوزره تبریز سفرینه اشتراک ایتمیکندن، جزیره یی [میر محمد بن عبدال] ترک ایتمی. وعودتنده سنجاره چکیلرک، جزیره یه کیتمدی. فقط عثمان باشانک وفاتی اوزرینه تکرار یرینه کچن فرهاد پاشا ارضرومه

کلبیکی زمان امیر عزیز یانسه کیتدی ومومی الپدن تکرار جزیره بکلکنی آلدی .

امیر عزیز ، [امیر شرف] وبونک برادرلری طرفدن تعجیز اولونیوردی . بونلر عشیرتلك معاوتی سایه سنده ، جزیره نك بوتون منطقه لری ضبط ایتشلردی . یالکیز جزیره قلعه سی وجواری تعرضدن مصون قالمشایدی ، فقط نهایت برکون بونی ده محاصره ایتدیله . امیر عزیز قلعه بی اوغلنه ترك ایتدی وکندیسی ا- تانبوله عرض کیفیت ایتك اوزره فرار ایلدی .

میرشرف اوزون بر محاصره دن صوکره شهره کیردی . بوخبر عثمانلیره بك فنا تاثیر ایتش ایدی . بوکا بناء ، موصل میرمیرانی حسین پاشا ، (جزو) امیری محمد بت ودیگر کرد بکلریله برلکده بویوک بر اردو ایله جزیره یه یورودی . میر شرف و برادرلری ، بو اردویه مقاومت ایدمه جکلربی آکلایه رق داخله دوغرو فرار ایتدیله حسین پاشا جزیره یه کیردکدن صوکره ، میر عزیز اسکی موقعه تعیین وارد وسیله برابر موصله عودت ایتدی .

میرشرف ، حسین پاشانك عودتندن صوکره تکرار میدانه چیقدی وعشیرتلك هبسی ده میرعزیزه دشمن اولدقلرندن میر شرفه معاونت ایدیورلردی . تکرار جزیره قلعه سی محاصره ایدیلدی وضبطی متعاقب میر عزیز قتل اولوندی .

میر شرف جزیره ده یرلشدی . دیگر برادرلری ده ناحیه لرده کی قلعه لره کوندردی . بو حال باب عالینك خوشنه کبتمیوردی . بونك اوزرینه دیاربکر میرمیرانی [بوشناق محمد پاشا] جزیره اوزرینه

بورودی . امیر شرف ینه مدافعه ده بولونمادی و جزیره ایله توابعی
برادرینه ترك ایتدی . فقط بو آدامك راحت طور ماسی قابل دكلی
ایدی . خصوصیه (بوخق) كی اك بویوك برعشیرت طرفدن حمایه
ایدیلیوردی . بونك اوزرینه بوتون عشیرت رئیسلیرى اجتماع ایتدیلر .
بوراده ویریلن برقرار موجبنجه جزیره وحوالیسی [امیر محمد بن خان
عدل] . تابع اوله جق ایدی ، (شتاخ) ناحیه سیله دیگر قسمده امیر
شرفه انتقال ایدیوردی . بونك اوزرینه تورك اردوسی عودت
ایتدی . بونی فرصت عد ایدن امیر شرف تکرار انترقیه به باشلادی .
وبركون جزیره به هجوم ایتدی . حكومت عثمانیه امیر شرفك نفوذینی
ا كلامش ایدی . بومسئله بی برمدت موقته ایچون دفع ایتك چاره سنه
توسل ایدیلدی . جزیره امیر شرفه تفویض اولوندی ، امیر محمدده
(حسن کیف) سنجاغی ویریلدی . شرفنامه دییوركه !

ه بوسطرلری یازدینمز دقیقه لرده الغازی سلطان مرادخانك دیوان هالیسی
طرفدن تکرار جزیره بکلکی امیر محمد تفویض ایدیلشدر . فقط بوحوالیده
بك زیاده نفوذ صاحبی اولان امیر عزیر صاغ ایکن امیر محمد کینمکه جسارت
ایده مبوردی .

شرفنامه مضبوطاتی بوراده نهایت بولویور . سلاله نك بو صوك
صفحه سی ، برعصیان ماهیتده در . لا کین ، ینه تورك اداره سنده در .
صوك بر ماجرا اولق اوزره امیر شرفك برادری [عزالدین] ده
قارده شی علیه عصبیان ایتش ایسه ده . بك جابوق مغلوب و قتل
ایدیلشدر .

جرزفیل و کور کیل بکری

بوسلاله ، کور کیل مرکزنده فشكل ايتمشدر . شرفنامه ، بونلرك
 بوزقدر اسلام وارمنی کوبنه مالک اولدقلرینی ذکر ایدیور . مؤسسی
 [حاجی بدر بن سلیمان بن خالد بن ولید] ک زمانی سکونتله چکمشدر .
 کندیسندن صوکره یرینه حفیدی [حاجی محمد بن شمس الدین]
 چکمشدر . بونک دوری حقنده ده هیچ بر معلومات یوقدر . بوندن
 صوکره [حاجی محمدک اوغلی شمس الدین] امیر اولورکه بودورلرده
 عینی مبهمیت ایچنده در . شرفنامه بوزاتدن صوکره ده اوچ اوغلك
 اداره سی زماننی ذکر ایدیور . لاکین ، بونلردن یالکز [سیداحمد] ک
 دوری معلوم در . امیر بدر و امیر حاجی محمدک حیاتلری حقنده هیچ
 بر معلوماتز یوقدر .

[امیر سیداحمد] یاووز سلطان سلیمه عرض مطاوعت ایلهمشدر .
 بو اطاعت ، قانونی سلطان سایان زماننده ده دوام ایتدی . عثمانلیلر
 بونک اداره سندن بک زیاده ممنون ایدیلر . بوندن استفاده ایدلک اوزره
 موصل و سنجار حوالیسی کورکیلر علاوه ایتدیردیلر ، و امیر سید
 محمدی ده بوتون بوحوالینک بکی تعیین ایتدیلر . برمدت صوکره بض

مسائل داخلیه اوزرینه موصل ایله سنحار حوالیسی یدندن استرداد ایدلدیسه ده سلطان سلیمان قانونینک بغداددن عودتی متعاقب تکرار ویرلدی . بوندن سوکره برمدت داها یاشادی . بمده وفات ایتدی . وفاتندن سوکره یرینه برادر زاده سی [امیر شمس الدین] کجدی . بونک دوری ده براییک سنه ایچنده تمام اولدی . بمده ، وفات ایتدی . بونک اوزرینه برادری [امیر ابراهیم] کجدی . امیر ابراهیم [میر ناصر] حقنده فرهاد پاشایه مراجعته کیتدیکی زمان شاه طهماسبک هجومی باشلامشدی . بوصرمده عثمانلیلرک رجعتی وقوعبولسی اوزرینه [امیر ابراهیم] توابعی ایله فرارایتدی . وارجیس قلعه سنه قیاندی . فقط ، درت آیلق محاصره دن سوکره الد ایدیلهرک قتل ایدلدی .

بوندن سوکره موقعنه حکومت عثمانیه نک موافقتیه اوغلی ایکنجی [امیر احمد] کجدی . فقط بونک زمانی چوق سورمه دی . بالخاصه میر عزیز ایله میرشرف آرمه سنده مدهش وقعه لر جریان ایدیوردی . بوصرمده اوغلی [امیر محمد] ، امیر عزیزک طرفی التزام ایدیوردی . باباسی ایسه عثمانلیلره تابع اولدینی ایچون اوغلنک فکرینی تصویب ایتمیوردی . اوغلی نهایت باباسنی خلع ایتدی . میر احمد در حال استانبوله عزیمت ایله دی . فقط ، یوله وفات ایتدیکندن مقصدینه نائل اوله مدی . اوغلی امیر محمد یرینه کجدی . حکومت عثمانیه بونی حایه ایتمیوردی . بالکمز امیر عزیزک حایه سی سایه سنده براییک سنه قدر قاله بیلدی . سوکره عائله لری افرادندن بریسی طرفندن قتل ایدلدی . بوسلاله دن صوک اولق اوزره امیر محمدک اوغلی [امیر احمد]

وارددر . شرفنامه صاحبی دییورکه :

« بوجوچق نم زمانمده (۱۰۰۵ = ۱۵۹۷) بولونیوردی . کندیمی

پله کوجو کدر . فقط ، مملکتک اداره سی بوکا فائدر . »

فنیك بکری

فنیك بکری سلاله سی، اوج قارده شک سوکنجیسی اولان (عبدال بن سلیمان بن خالد) طرفدن تأسیس ایدیلش ایدی. بونک دوری حقنده معلومات مفقوددر. شرفنامه دیورکه :

«امیر عبدالدن سوکره جوجقربنسک مجادله لری پک جوق سووردی و مملکت آنارشی ایچنده قالدی. آنجق مملکت آق قویونلی ترکمنلری طرفندن استیلا ایدیلدکن سوکره حال طبعیسی بولدی»

آق قویونلیلرک زوالندن سوکره بوراسی عثمانلیلرک اداره سنه انتقال ایتدی. عثمانلیلر، بورالریخی برمدت حالیه براقشلسده بالآخره جزیره بکرینه ویرمشلردر.

جزیره بکری بوراده بیتور. بوندن سوکره کی دور معلوم دکلدر. فی الحقیقه، عثمانلی تاریخنده بونلرک عصیانلری و تادیبلری کبی سطحی قیدلر واردر. نهایت اوچویوز سنه لک براداره دن سوکره، بونلرک نفوذ سیاسی لری قیریلش ایسه ده، بکلرک نفوذ شخصیلری باقی قالمشدر. فقط، بوسلاله نکه ده قبیله خارچنده یاشامسی و بر عرب سلاله دن نشأت ایتمسی، سوکره دائمی قبیله حیاتی و قبیله آرزوسی خارچنده برطاقم جریان احواله تابع اولمسی کبی متعدد سبیلردن اکلاشیلیورکه بوراده کی عشرت لردره برانکشاف ساحه سنه مالک اوله مامش لردر.

ملکان نامیله معروف

حسن کیف بکری

بوسلاله لرده اسرار ایچنده غائب اولیور. شرفنامه بوسلاله نك
کردلکی حقنده برشی سوبله میور. یالگیز بوسلاله نك (صلاح الدین
ایوبی) مانله سندن بزات طرفندن تأسیس ایدیلش اولدینی حقنده
بر روایت نقل ایدیور و دیورکه :

« ایوبیه سلاله سندن بری حاده قالمش ایدی . بیده کبرلی اولارق
ماردینه کتدی واوراده کی کرد بکری نك خدمته کپردی. ماردین بکی بوکنج
ایوبیه برنسی (رأس القول) قلعه سته کوندردی. برنس بوراده (حسن کیف)
نامیله برقله انشا ایتدبردی و ماردین بکنه عصیان ایدی. »

بو برنس (ملک سلیمان) اسمیله یاد اولونیور. شرفنامه بوذاتک
جنکیز زماننده اجرای حکومت ایتدیکنی قید ایدیور و عینی زمانده
جنکیز خانداننك صوک زمانلرینه قدرده یشادیغی ادعا ایلور. اوحالده
بو بکک ۷۳۹ = ۱۳۳۵ تار یخنده تأسس ایتمش دیمکدر .

بوندن صوکره اوغلی (ملک محمد) برینه کچمشدر . بوذات کرک
موغول و کرک ایران حکومتیله مناسبات حسنه ده بولونیوردی. بونک
دوری بک آز اولمشدر . کندیسندن صوکره برینه اوغلی (ملک
عادل) کچدی. شرفنامه، بوذات حقنده بک عادی بر آدم صفتی علاوه

ایله آقام فصل ایدیور. ذاتاً بورایه قدر دوام ایدن فصل، بوحوالینک سکونت دورینه عائددر. انجق ۷۹۶ = ۱۳۹۳ سنه سندن صوکره اورتهیه (تیمور کورکان) چقبور. بوراسیده معین بر صفحه تاریخ تشکیل ایتمک مجبوریتنده قالیور.

بوصیره لرده، ملک عادل وفات ایتمش ایدی. اوغلی و خلیف [ملک اشرف]، ماردینده بولتان تیمورک یانسه کیندی. وکندیسنه عرض مطاوعت ایندی، بعده تیمورک امریله تکرار حسن کیفه عودت ایلدی بالطبع بو بکک تیمورک اداره سنه انتقال ایتمش اولیوردی. بو حمایه دورنده برمدت یاشادی. بعده اداره بی اوغلی [ملک حلیله] ترک ایندی.

ملک خلیل تیمورک اوغلی [شاه رخ] ایله مناسبات حسنده بولونیوردی. بوتون کرد پرنسلیر کبی کندیسیده شاه رخه اطاعت ایدیوردی. ذاتاً بونک عکسیده قابل دکلدی. تیمور و شاه رخ دوری کردلرک اک زیاده اطاعتله امرار و اطاعت ایندکلری بر دوردر. ملک خلیلدن صوکره برادر زاده سی [ملک خلف] یرینه کچدی. بوذات عینی زمانده [ملک جعفر صور] عنوانیله ده شهرت بولمشدی [۱] کندی دائماً مجادله ایله وقت کچیردیکندن بین العوام (ابوالسیفین - ایکی قیلج باباسی) عنوانیده آلمش ایدی.

آق قویونلیر بونلره هجوم ایندیکی زمان (حسن کیف) قلعه سی خلی مقاومت ایندی. فقط، نهایت داخلده کی بک سلاهنسندن برینک اهاقی

[۱] «جعفر صور» تعبیری کوردجه «قرمزی کوزلی» معنایه ایهده معنای مجازی «جسور» و «بیلماز» دیکدر. م

اوزرينه توركنلرك اله كچدى . بوسورتله (حسن كيف) بلكى موقت
برانخلاله اوغراى . چونكه توركنلر، درحال كنديلرندن « بك »
تعيين ايديورلردى .

بوراسى برمدت آق قويونليرده قالدى؛ فقط آق قويونلير آره سنده
باشلايان حكمدارلق غوغالرى (حسن كيف) بلكى سلاله سى ايچون
بويوك برفرست ايدى . استيلا زماننده (حما) يه فرار ايدن [ملك
خليل بن ملك سليمان] بوفرستى غنمت عدايتدى . وياشنه برچوق
عشيرتلى طويلايه رق (اسعرد = سعرد) . هجوم ايتدى . توركنلر
مغلوب اولديلر . ذاتا كندى آره لرند اوغراشيورلردى . انكنجى
برمقاومه ده تشمت ايتديلر . بوسورتله تىكرار (حسن كيف) ده
ايويه سلاله سى تاسس ايتدى .

ملك خليل شاه اسماعيلك سلاله سندن برقز آلدى . بو مناسبتله
ايكى عائله آراسنده برمناسبت صهرىه حاصل اولدى . بوازدواج مناسبتيله
دياربكرده بويوك بر جمعيت ترتيب اولوندى .

بوصيره لرده آق قويونلير سلطنتى زوال بوليور و شاه اسماعيل
صفوى ميدانه چيقيوردى . نهايت شاه اسماعيل مهم برموقع قاراندى .
وبالجملة كرد بگلرني نژدينه دعوت ايتدى . بودعوت اجابت ايدن
ملك خليل ده ديكر كرد بگلريه برلكده توقيف ايديلدى . شاه
اسماعيل بونك توقيفندن صوكره زوجسى بولنان همشيره سنى ويكنلرني
تبريزه كتيرتدى .

ملك خليل، اوچ سنه قدر محبوسده قالدى . (حسن كيف)
قلمه سى ده قزل باشلرك اداره سنه انتقال ايتدى .

فقط یاوز سلطان سلیمله شاه اسماعیل صفوی اردولری آراسنده
 واقع محاربه مشهورده ایراندیلرک چالدران مغلوبیتی ، ملک خلیک
 جسارتی تزیید ایتمش ایدی . نهایت بالتقریب محافظلری اولدیردی .
 وتبریزدن فرار ایتدی . وانه کلدیکی زمان محمودی عشرتک تعقیبه
 اوغرادی فقط بر قاج مصادمه دن صوکره بورادن ده قورتولدی
 وبتلیس جهندن (حسن کیف) قلعه سنه کیردی . (حسن کیف)
 اهاالسی ، ملک خلیک اوغلی ملک سلیمانی حاکم نصب ایتمشلردی .
 حسن کیف بکلکنه مربوط (ریشان) قبیله سی ایسه ملک خلیک
 عموجه زاده لرندن بریسی حاکم انتخاب ایتمشدی . عینی زمانده ،
 چالدران مغلوبیتی ده هر طرفده تأثیرینی کوستریوردی . (بخشی)
 عشرتی ده سعردی محاصره ایتمشدی . بوسره ده ملک خلیل کندیلرینه
 التحاق ایتدی ودرحال کندیسینی بک انتخاب ایتدیلر . اوچ کون
 صرکره سعرد قلعه سی ضبط ایدیلدی . اوغللری ده کندیسینه تبعیت
 ایتدیلر . ملک خلیل (حسن کیف) قلعه سنیه آلدی واسی بکلکنی
 تأسیس ایتدکن صوکره وفات ایتدی . کندندن صوکره ملک سلیمان ،
 ملک تلی ، ملک محمد ، ملک حسین ناملرنده دورت اوغلی قالدی .
 ملک حسین باباسنک یرینه کچدی . بوپک زیاده حریص جاه
 برآدم ایدی . درحال ایکی برادرینی توقیف ایتدیردی . یالکز (ملک
 سلیمان) فرار ایتدی و دیاربکر بکلرکی خسرو پاشایه التجا ایتدی .
 خسرو پاشا مسئله ایله علاقه دار اولدی وبرادرلرینک اسباب توقیفی
 صورمق ایچون ملک حسینی (آمیدا - دیاربکر) ده دعوت ایتدی .
 (ملک حسین) الده ایدیلر ایدیلر قتل ایدیلرک . حسن کیف ده

برادری ملك سلیمان د ورایدلدى. (ملك سلیمان) برادرلریغی تخلیه ایتدی. بونلر کندیسيله کچینک ایسته مدیکندن (ملك علی) نهایت فرار و بتلیس بکنه التجا ایتدی. عشرتلرده ملك سلیمان طرفی التزام ایتبورلر و بالخاصه مومی الیهی ملك حسینک قتلی ایله علاقه دار عدایدیورلردی. ملك سلیمان موقعندن امین کورونموردی. بونک اوزرینه دیاربکره کیتدی. حسنکیف و سائر قلمه لرك آناختارلریغی خسرو پاشایه تسلیم ایتدی و حسنکیفک دوغروندن دوغرویه تورکیا اداره سنده برایت اوولاسنه رضا کوستردی. کندیسیده باشقه برایتله عثمانلی مأموری تعیین ایدلسی طلبنده بولندی. خسرو پاشا، بومطالباتی استانیوله یازدی. باب عالی بوکا موقت ایتدی.

حسنکیف و [روها - اورفه] حوالیسینک ۷۰۰,۰۰۰ دونمک بر ساحه سی زعامت اوله رق ملك سلیمان بکه توجیه ایدلدى. دیگراییک برادرینه ده ایکی واوچ زعامت لر ویرلدى.

ملك سلیمانک وقاتی اوزرینه (روها) و (مریکیر) سنجاقلری برادری (ملك محمد) توجیه اولوندی. قاتونی سلطان سلیمان، امارت عنوانیله بونلری مومی الیه توجیه ایتشدی. بالا آخره (بتلیس) سنجاق عنوانیله بونلره علاوه ایدلدى.

ملك محمد بوراده سا کتانه امهار حیات ایتدی و جزیره ده کی بوبوک (بختی) عشرتینک رئیس اولان [بدر بک] ایله مناسبات حسنه ده بولونیوردی. اون بر اوغلی وار ایدی. بونلرک دردی کندیس بر حیات ایکن وفات ایتش ایدی. دیگرلرندن [ملك سلطان سلیمان] باب عالینک بر فرمانیله باباسنک برینه تعیین ایدلدى.

اوتەكى قارده شلرى دىكر كرد بىكرىنك خدمتلىرىنى كىرمىشلردى .
 (۱۰۰۵=۱۰۹۷) شىرقنامە صاحى بونلرلە معاصر در . (ملك سلطان
 سليمان) دن صوكرە بوغانلە اسكى امتيازلىرىنى بوسىبتون غائب ايتىش
 وكندىلىرىنى تىخىص ايدىلن زعامتلە اصرار حيات ايتىشلردر .
 بورادە حسن كيف ماجراسى دە يىتور . بونلرك صوكرەكى
 دورلىرى اهمىتسىزدەر . چونكى داها ايلك زمانلردە اداره مركزىەتك
 اصوللىرىنى موافقت ايتىشلردر . بوكا بناء متوالى سنەلردەكى حياتلرنە
 داها زيادە مركزە تقرب ايتىشلردر . بونلردە دە عشىرتلرك برولى
 يوقدر . بوتون وقايع بلك مقدراتى داخلندە جريان ايدىيور . بك
 بوتون عشىرتلرە حاكمدر .

چشكزك بکری

چشكزك بکری دوغرو دن دوغرويه تورك امراسندن گلش بر سلاله در. شرفنامه، بو سلاله يي ايران سلجوقلردن آلپ آرسلانله علاقه دار عد ايدييور و بو ذاتك خاندانی اعضاسندن اولديغی ادعا ايدييور . بو اعدادن اول ، ديكر بر روايتده واردر :

« بعض روايتلره نظراً ، بو بکرك عباسيلردن [ملكيش - melkiche] نامنده برذاتله علاقه دار اولديغی ظن اولونيور. بوا دعا ، اسلاميتك برتأثيرندن منبئدر . چونكه اك معروف شرق مورخلری بونلك سلجوقلره قرابتی قبول اتمشلدر . يالز بو ايلك بلك کيم اولديغی معلوم دکلدر [۱]. هيچ شه سز، آلپ آرسلان ايله علاقه دار اولان بو ذات ، سلجوقلره تابع ایدی . بونك صورت استقلالی حقنده ايسه هيچ بر قيد يوقدر . شرفنامه ، بوتون شرق آثارينه علاوه دييورکه :

« کورجستان برنسلريله واقع بر محاربه چشكزك بکی مغلوب واسير »

[۱] شرفنامه لك عجمه متفنده بو ذاتك ، (ارزن الروم - ارضروم) وجوارينه حاکم و سلجوقلردن (آلپ آرسلان) ك اتباعندن اولان (امير صليق بن علي بن قاسم) اولدوغی مسطوردر. شرفنامه لك فرانسه ترجمه سنده ده عینی صراحت واردر .

ایدیلش ایدی. (۵۵۶) فقط، ارمیه شاهاریله قرابت صهریه سی بولوندوغندن بونلرک التماسی وتوسطیله تخلیه سبیلی اجرا اولونمشدر. «

بوذاثک تخلیه سبیل و وفاتندن صکره یرینه اوغلی [ملک محمد]

کچور. ملک محمدک وفاتندن صوکره، [جاقوش - Djâgdoche] نامنده

برذات کلیور [۱]. بونک زمان اداره سی ده یالکز اسمندن عبارتدر.

بونى متعاقب [ملکشاه بن محمد] کلیور. [ملکشاه] استقلال

داعیه سیله سلجوقیلر عاینه عصیان ایتدیکندن [۵۹۶ - ۱۱۹۹]

سلجوقیلردن [سلیمان بن قلیچ آرسلان] ايله یابدینی برمصادمده

مغلوب واسیر ایدیلهرک قتل اولونیور. سلجوق حکمداری بونک

اسارتی اوزرینه بکلکی تکرار اداره سنه آلیور. تاریخک بوفصلندن

صوکره چشکزیای بکلرینک حیاتی تعین ایدیور. شرفنامه، بوفصلده

مهم بر نقطه یه تماس ایدهرک دییورکه :

«مرحاله، چشکزیای بکلرینک بوملکشاهک احفادی اولسی

لازمدر. «ملکشاه» اسمی کردلر آراسنده کثرت استعمالدن دولایی

تخریف ایدیلهرک «ملکیش» شکلنه قولمشدر. زیرا بونلرک اسملریله

کورد و عرب اسمیسی آراسنده هیچ بر مناسبت یوقدر.

بونلره تابع عشرته ده (ملکیش) نامی ویرلشدر. «

ملک شاهدن صوکره یرینه اوغلی [ملک محمد] کچور. شرفنامه

بوذاثک (۳۲) قلمه و (۱۶) ناحیه ضبط ایتدیکنی سویلیور.

[۱] (مهایف الاخبار) ک روایتنه نظراً (ملک محمد) دن صوکره یرینه

اوغلی (ملک علاءالدین) کلیور. و بونی متعاقب (صلیقه حکومتی) منقرض

اولیور (۵۹۸). بناء علیه (جاقوش) ک بوملک علاءالدینک لقبی اولسی

مخته لهر.

بو خلاصه دن باشقه برشی معلوم دکلدر . بوندن صوکره کی بکلرک
منتظم بر شجره سی ده یوقدر . یالکز شرقی آناطولی ده [آق قویونلی]
و [قره قویونلی] تورکمنلرینک مجادله لری زماننده تکرار بر چشکیزک
یکندن بحث ایدیلور . بو حال ، کرد بکلرینک یالکز عمومی ومهم
وقعه لرده ذی مدخل اوله بیلدکلرینی و دیگر مسائل ده هیچ بر اهمیتی
حائز اولما دکلرینی کوستربور . بوصول بکک اسمی [امیر شیخ حسن] در .
کندیسی قره قویونلی تورکمنلرینک دشمنی اولان [بایندورلی اوزون
حسن بک] ایله محاربه ایتمشدر . شرفنامه ، بو محاربه نک چشکیزک
بکلری ایچون فائده لی اولدیغنی وغالب کلدکلرینی ذکر ایدیور .
[امیر شیخ حسن] دن صوکره یرینه اوغلی [سهراب] کچدی .
بونک حیاتی سکونتله کچمشدر . بوندن صوکره ایسه [حاجی رستم
بک بن سهراب] چشکیزک بکی اولدی . بوصره لرده هم [شاه اسماعیل
صفوی] اورته یه چیقمش هم ده منقرض اولان روم سلجوقیلرینی
عثمانلی تورکلری استخلاف ایتمش ایدی . بو کشمکش دورنده هر بک
استقلال دعوا سنده ایدی . فقط ، شاه اسماعیلک دینی پرو پاغانداسی
بونلری برر برر طوبیلوردی . شاه اسماعیل ، چشکیزکده قزیل
باش [نور علی خلیفه] نامنده بر ذاتی کوندردی . [حاجی رستم
بک] بو ایران سردارینه مخالفت ایتدی و چشکیزکله توابغی کندیسنه
ترک ایدهرک شاه اسماعیل صفوینک یانه کتیدی . شاه اسماعیل بو مطیع بکی
مایوس ایتک ایسته مه دی . مومی الهه چشکیزک مقابل عراق قطعه سنده
بر محاکم بکلکفی نوجیه ایتدی . چشکیزکده قزیل باش [نور
خلیفه] قالدی . و ملکیش بکزاده لریله عشاثر و اهالی یه ظلم ایتمه

باشلادی . خلق بونك الندن بزار قاتنجه حاجى رستم بكه على المعجله بر استمدادنامه كوندردیلر . بواننده تام سلطان سليم اول ايله شاه اسماعيل آراسنده [چالديران] محاربه سى ظهور ايتدى . بو محاربه ده شاه اسماعيل ايله حاجى رستم بكه ده حاضر ايدى . ياووز سلطان سليمك غاليقتى اوزرينه شاه اردوسى مغلوب اولمش وتبريزه قدر بوتون شرقى آناطولى عثمانليره انتقال ايتمش ايدى .

بوميانده ، چشكزكده عثمانليره انتقال ايتدى و ذاتاً حاجى رستم بكه ده ياووزك بر امريله اعدام ايدلدیكندن [۱] سلاهندن عراقده يالكيز براوغلى قالمش ايدى . بو ذات ياووز سلطان سليمك فتوحاتندن بك زياده قورقش ايدى . عيى زمانده ، چشكزك بكلكى ايجونده برفرست آرابوردى . درحال ، مصرده كى ملوك چرا كسه خدمته كيرمكه قرار ویردى . يولده ملاطيه حاكمى ملوك چرا كسه امرا سندن [ممای] بكه تصادفى ايتدى . ممای بك ايله يابدينى بر مشاوره ده ملوك چرا كسه بك براهيميتى حائز اولما ديغنى و عثمانلى خاندانيله حسن مناسبتده بولونمق ايجاب ايتديكى اكلادى و كنديسى ، درحال سلطان سليمك نزدينه عزيمت ايتدى . شرفنامه ، [پير حسين بك] نامنده اولان بو كنجك جسارتنه قارشى ياووزك :

[۱] حاجى رستم بكك تبریزده ياووزك فرمانيله اعدام ايديلسنه سبب ۱۴۷۳ = ۸۷۸ تاريخنده فاتح سلطان محمدك ارزوسى اوزرينه ضبط ايدلك ايسته نيلن (كاخ) قلعه سنك عثمانلير آلنه دوشمسنه ممانعت ايتديكى حالده عثمانليرك رقيبى اولان شاه اسماعيل صفوى يه بالآخره ارزوسيله او حوالى بي ترك ايتمش اولميسدر .

« نه جسارت ابر بونك ، پدريله اوغلنى وامبرلرني قتل ايتديرديك . بو ، هيچ خوف ايتمهرك يانمه كلدى » ديه اظهار تقدير و حيرت ايتديكنى قيد ايديور .

ياوز سلطان سليم ، پير حسين بكة چشكزك بلكلىنى توجيه ايتدى . فقط ، بو صيرمه لرده چشكزك بكي اولان قزىل باش [نور على] حال عصيانده ايدى . چشكزك چالديران ملحمه سنده عثمانلى اداره سنه انتقال ايتديكى حالده تكرار اسكى شكلى آلمش ايدى . ياوز سلطان سليم ، مرعش ميرميرانى [بيقلى محمد] پاشايى، چشكزك بلكلىك استردادينه كوندردى . پير حسين ده بونكله برابردى . پير حسين ياوزك حمايه سنى الله ايتدكدن سوكره ، در حال چشكزك طرفه كيتدى و بيقلى محمد پاشا اردو سندن اول ، جوارده كي عشيرتلى طوبلادى و بونلرله نور على قزىل باشه هجوم ايتدى . نور على نك اردوسى پريشان اولدى و كنديسى ده قتل ايديلدى . بو صورتله چشكزك بلكلىك سلاسه سى عثمانلى حمايه سنده تكرار باشلادى .

پير حسين بك ، اسكى بلكلىك حدودنى اشغال ايتدى و بوراده ، اداره يى تنظيم آيله دى . كنديسى ، عثمانلى حكومتك حمايه عاليه سى الله بولونيوردى و هيچ برزمان ، بو حمايه قارشى عصيان ايتمه دى . وفاتنده اون آلتى چوچق براقدى . بونلر چشكزك بلكلى ايجون بيوك بربلا اولديلر . چونكه ، هيچ بريسى ، ديكرينه اطاعت ايتك ايستميوردي . مملكت ، بر آنارشى ايجنده قالمشدى . بونك اوزرينه ، هپسى ده سلطان سليمان قانونى به مراجعت ايتديلر و چشكزك بلكلىك آره لرنده تقسيمى رجا ايتديلر . اوصيره رده ، توركيه اصول اداره سنده

بر تقسیمات و ارایدی . بو تقسیمات اساس اولق اوزره ، چشكزك
ایکی سنجاق اوند درت زعامته تقسیم ایدلدی . بو صورتله ، هر قاردهش
بر میرائه مالک اولدی .

بر فرمان عالی ایله ، كرك سنجاقلر و كرك زعامت و تیمارلر پیر
حسین بك سلاسه سنه ترك ایدیلش ایدی . بو صورتله چشكزك بکلکندم
متعدد بکیر کووونمکه باشلادی . بو بکیر ، اصل اوچ شعبه به آریلیرلر :

۱ — مجنکرد سنجاغی بکری

مجنکرد سنجاغی ، سلطان سلیمان قانونینك بر اراده سیله پیر حسین
بکك بویوك اوغلی [محمدی] بکه توجیه ایدیلش ایدی . بو ذات انجق
بر سنه قدر بکك یاپیلدی . وفاتسنده درت اوغلی قالدی . فقط ،
دردی ده صبی ایدی . بوکا بناء ، بر فرمان ایله بکك برادری [فرخشاد]
بکه توجیه اولوندی . شرفنامه ، بو ذاتك عادل بر آدام اولدیغی ، فقط
قارده شلرینك ضررینه قربان ایدلدیکنی سویلیور . چونکه قارده شلرینك
شکایتی اوزرینه باب عالینك بر فرمانیله قتل ایدیلشدی . فرخشاد بکك
خلیل و حسین ناملرنده ایکی اوغلی و ارایدی . بونك اوزرینه ، بونلره
بر زعامت و یریلدی و مجنکرد سنجاغی ده ، ارضروم میر میرانی آرنارود
سنان پاشانك برادری قاسم بکه توجیه اولوندی . عینی زمانده محمد بکك
درت اوغلنه ده بر زعامت و یریلدی .

اداره نك تبدیل ایتمی ، کردلر ارده سنده عدم نمونینی موجب
اولش ایدی . بالخاصه ، بو تبدیل پیر حسین بکك سلاسه سنجه بویوك
بر اندیشه ایله قارشیلانیدوردی . بو صیره ده عثمانلیر حایه سنده اولان

(پورتوق - portok یاخود پرتك) بکی رستم بك، باب عالییه بر تحریرات یازدی. بوراده، یدلرنده کی فرمان موجبنجه محبکورد سنجاغنگده بیر حسین سلاله سندن بریسنه توجیه ایدیلیمی و یا بائجی برذاتك رأس ادارهیه کتیر یلمه سی طلبنده بولوندی. بونك اوزرینه محبکورد سنجاغی، بیر حسین بكك اوغللرندن (بیلتن) بکه توجیه اولوندی. بو ذات، عثمانلی حکومتنه دائما ابراز صداقت ایله دی. وفاتنده، یرینه بویوك اوغلو [علی] بك کچدی. دیگر اوچ اوغلی، محبکورد سنجاغنگ برر زعامته مالک اولدیلر. علی بك انجق بر قاج کون بکلک ایده بیلدی. بالا آخره وفات ایتدی. کندیسنگ اوچ اوغلی وار ایدی. سنجاق، سلطان مراد خانك بر فرمانیله بویوك اوغلی [حیدر] بکه توجیه ایدیلدی. فقط، سنجاق مرکزینه کیتمدن قلمه سنده وفات ایتدی. بونك اوزرینه سنجاق بکلکی، برادری [الله ویردی] بکه توجیه اولوندی.

شرقامه بوراده دییورکه :

«الله ویردی بك، بوکون، ۲۳ نیسان (۱۰۰۵ = ۱۵۹۷) بازار ایرتسی (محبکورد سنجاغنه متصرفدر.»

۲ - بورنوق سنجاغی بکلری

چشکوزك بکلکنك تقسیمانده ایکنجی سنجاق (پورتوق = پرتك) تسمیه اولونیورایدی. سلطان سلیمان قانونی، بیر حسین بكك اوچونجی اوغلی رستم بکی بوسنجاغه بك نصب ایتمش ایدی. بو ذات، برمدت بورایی اداره ایتشدیر. وفاتنده بایستقر، محمدی، علی فاملرنده اوچ

اوغلى قالدى . بونلرك بويوكى اولان (بايستقر) بك ، مقتدر بر آدم ايدى . ويدرېنك وصيقي موجبنجه يرني اشغال ايتدى .

شرقامه صاحبي ، بايستقر ايله معاصر در . بوذاتي ايكنجى برخاتم براسفنديار عد ايدىيور . كنديسنك بوتون كرد بگلى آره سنده بك مهم بر موقى اولديغى وهر كسك كنديسنه حرمت ايله ديكنى شجاعت وسخاوتده امنالسنر علوم وقنون ، حق موسيقي به آشنا اولدوغى ذكر ايدىيور . عيني زمائده عثمانلى خاندانه قارشى ده بك زياده مطيع اولق اوزره كوسترييور .

بايستقر بك ، سنجاغك اداره اساسيه سيله ده اشتغال ايتمشدر . مملكته ، صاحبي تأسيس ايتمش وعشبرتلك معين ساحلر داخلند . كشت وكذار ايتملرى ، يفا كرلكده بولنامالرى كې بر طاقم اصلاحانه كيريشمشدر .

شرقامه ، بو اصلاحاتده موفق اولديغى قيد ايدىيور . هر حالده كرد بگلى آره سنده بو قدر مهم مسائل ايله اشتغال ايدن كيمسه يوق كيدر . بناء عليه بايستقر بك بونلر آراسنده شايان دقت بر شخصيتدر .

۳ — شقامه بگلى

ير حسين بكك اراضيسى تقسيم ايدلديكى زمان ، سقمان ناحيه سى دوغروندن دوغرويه عثمانلى اداره سنه انتقال ايتمش ايدى . ير حسين بكك اوغللرندن كېخسرو ، كيكاس ، پرويز بك ناملرندكى اوچ كوچوك اوغلى ده ديكر قارده شلرى كې برر زعامته مالك ايدىلر . فقط ، بك كوچوك اولدقلىرندن اداره ايله علاقه دار اولامىيورلردى .

بو یودکلری زمان، اوچی ده باب عالییه مراجعت ایدره کندیلرینه
(سقمان) ناحیه سنک توجیهی طلبنده بولوندیله .

عثمانلی حکومتی، بورالرده کی آسایشی تأمین ایچون بو رجایی
اسعاف ایتدی و سقمان ناحیه سنه سنجاق اسمی ویریله رک کیخسرو
بکک اداره سنه ترک ایدیلدی . دیگر ایکی برادرینده برر بویوک
زطامت ویریلدی .

کیخسرو بک بر مدت بوسنجاغک اداره سنده بولوندی . وفاتنده
اوج اوغلی وار ایدی . ۱۰ - صالح بک ۲ - قاسم بک ۳ - عمر بک .
حق وراثت، [صالح] بکه دوشیوردی . [قاسم بک] درویش
مشرپ بر آدم ایدی . مملکتک سلطتی ایله هیچ علاقه داد اولمادی
وبر تکیه چکیلدی . یالکیز، کوچوک برادری [عمر بک] بک زیاده
حریر صباه ایدی . برادرینده حسدایدیور و کندیسنک بک اولابیلیمسی
ایچون چاره لر آریوردی . نهایت بر اصول ایله برادرینی قتل ایتدیردی
و کندیسی یرینه کجادی . قتل ایتدیکی برادرینک زوجه سنی نکاح ایتک
ایسته دی . قادین ظاهراً موافقت ایتدی . فقط زفاف کیجه سی صالح
بکک صادق بنده لرندن بر قاچی واسطه سیله ترتیب ایدیلن بر خيله
ایله کندیسی ده قتل ایدیلدی .

صالح بکک زوجه سی عمر بی قتل ایتدیردکن صوکره، اوغللرینک
بویوک کیخسرو بک ایله برابر استانبوله کتیدی . بوراده، سقمان
سنجاغک اوغله توجیهه موفق اولدی .

شرقنامه صاحبی، بو بک ایله معاصر در . بونک اداره سنک عثمانلی
اداره سنه موافق اولدیغنی قید ایدیور .

پير حسين بكك ديكر طقوز چوجنى ده آتيده كى شكلدرده برر
زعامته مالاك اولمشلردى :

۱ — يوسف بك . (۷۰۰۰۰) آچقه مقدارنده بر زعامته مالاك
ايدى . كنديسندن صوكره اوغللرى موقعى اشغال ايتديلر وبكلك
بويله جه دوام ايدىيور .

۲ — محسن بك . زعامتى (۷۰۰۰۰) آچقه ايدى . وفاتندن
صوكره بش اوغلى ، آره سنده تقسيم ايدلدى .

۳ — يعقوب بك . بونك زعامتى ده (۴۰۰۰۰) آچقه راده سنده
ايدى . وفاتنده اوچ اوغله تقسيم ايديلدى .

۴ — كيقباد بك . بونك زعامتى (۵۰۰۰۰) آچقه ايدى .
كنديسى عثمانلى خاندانه بك صادق وجسور بر ذات ايدى . يمن
محارباتنه اشتراك ايتمشدر . يمندن عودنده استانبولده يرلشدى وبوراده
وفات ايتدى . اراضيسى ، اوچ اوغله تقسيم ايديلدى .

۵ — كيكاوس بك . زعامتك مقدارى آز ايدى . وفاتنده
اوغله انتقال ايتدى .

۶ — برويز بك . بوكا تخصيص ايديلن زعامتك مقدارى معلوم
دكلدر . وفاتنده برادري حيدر بكة دور ايديلدى .

۷ — بهلول بك . بونك زعامتك مقدارى (۴۰۰۰۰) آچقه
قدر ايدى . وفاتنده اوچ اوغلو آره سنده تقسيم ايديلدى .

۸ — كلابى بك . (۴۰۰۰۰) آچقه زعامتى وار ايدى . بوذات
سردار مصطفى پاشا ايله جالديران سفرينه اشتراك ايتمش ايدى . اوراده ،
شهيد اولدى . زعامتى ، اوله بويوك اوغلو محمود بكة . بونك وفاتى
اوزرينده كوچوك اوغلو على خانه توجيه ايديلدى .

۹ — یلمان بك . بونك زعامتی ده (۲۰۰۰۰) آچقه قدردر .

شرفنامه صاحبی ، بونكه معاصردر وكنديسك بك زیاده اراده

صاحبی ، عاقل برذات اولدیغنی ذکر ایدیور .

*
*
*

بوراده چشكزك بككرينك شرفنامه قیوداتی بیتور . دیگر بککرده

تکرار ایتدیكمز کبی ، بوراده ده بککبی ، عشرت خارچنده تشهل

ایتمش کوریورز . صوکره ، قارده شلرك تقسیماتی و مملکتک دور دور

اجنبی حکومتلر اداره لرینه انتقالی ، عشرتلك حیاتیله علاقه دار

دکلدر . عشرتلر ، دائماً بکک اداره سنك خارچنده یاشامشلر و بوبکلك

کیفلرینه تابع اولمشلردر .

شرفنامه قیوداتندن صوکره کی دور ، عینی شرائط ائنده

یکم مشدر . بوبککر ، آره صره اختلال ده ایتمشلردر . بالخاصه ، صوک

زمانلره قدر حکومت قارشى برامتیاز تملك ادعا سنده بولونمشلردر .

لکن ، [تورک - ایران] مجادله لرینک ختامی ، بوعشرتلرك اهمیتلرینی

تنقیص ایتمشدر . سلطان مراد رابع دن صوکره همان همان اختلال

اولما مشدر . صوک زمانلرده روسیه حکومتی بوکر دلرله علاقه دار اولمق

ایسته مشدر . بککر ، حقوق ملکیه لرینک محافظه سنه بك زیاده اعتنا

ایتدکلرندن در حال روس نفوذینه قایل مشلردر . لا کین ، حمیدیه

تشکیلاتی ، بوبکلك اسکی سلطنتلرینی تأسیس ایتمش صاییه بیلیر .

بوکا بناء ، حاللرندن ممنوندرلر . بوکون ، اسکی سنجاق تقسیماتی موجود

دکلدر . بوبککر ، تورک متصرفلرك یانلرنده بر فضلّه معاون شکنده درلر .

مرداس بکری

اکیل قلعہ سندہ تأسس ایدن [مرداس] حکومتک ایلک دورلری اولدقچہ شایان دقتدر . شرفنامه ، بوسلاله نك مؤسسی اولق اوزره [پیر منصور بن سید حسین اعرج] نامنده برذاتی ذکر ایدہ رک بونک پک زاهد و متقی برذات اولدوغنی ویدنده کی «شجره» موجبنجه (۱۷) بطنده، نسلک عم رسول حضرت عباس (ر.ع) منتهی بولوندوغنی ذکر ایدیور. پیر منصورک اکیل قلعہ سنه صورتله کلدیکنی حکایه ایدرکن ده بورکه :

«پیر منصور، اول امرده (حکاری) ولایتدن کله رک (اکیل) نواحیسندن (پیران) قریه سندہ اقامت ایئدی . بوراده برعبادتخانه وجوده کتیره رک طاعت و عبادتله مشغول اولدی و خاقی ده صلاحه دعوت ایتمکک باشلادی. اودیاریک اهالی واعیان کنیدیسنه اخلاص ایله اعتقاد ایدہ رک مرید و منتسبی اولدیلر . رحلتندن صوکره یرینه مخدومی [پیر موسی] کچدی . مومی الیه، بوقریه ده بر «خانقاه» انشا ایدہ رک ارشاداتنه دوام ایلدی . اوضاع و حرکتنه مفتون اولان (مرداس) عشائر و قبائلندن برچوق کیمسه لر خدمته کیردیلر و کون بکون صیت شهرتی آرتمغه باشلادی .

پیر موسانك وفاتندن سوكره يرينه اوغلی [پیر بدر] كچدی .
 بوذاتده پدر وجدینك اثرینه اقتفا ایلمكله برابر سلطنت مغنویه
 ایله سلطنت صوریه یی برلشدیرمك ایچون اکیل قلعه سنی جبراً
 ضبط ایتدی .

اودورلرده درویشلك پوستی ، سلطنت تختك ایلك قدمه سی
 ایدی . مغنوی نفوذینی آرتیران شیخلر برمدت سوكره بونفوذدن
 استفاده ایدرك مادی منفعتلر تأمین و حكومت تأسیس ایتمكه جالبشیر
 وا كثریا موفق اولورلردی . ایشته [پیر بدر] كده بوصورتله حركت
 ایدرك اکیل قلعه سنی جبراً ضبط و اوراده حكومت تأسیس ایتدیكى
 آكلاشیلور . فقط قلعه یی کیمدن آلدیغه دائر شرفنامه ده صراحت
 یوقدر . یالكز ، اکیل قلعه سنده اساساً ساكن اولان (مرداس)
 قبیله سنك حلب حوالیسندن اکیله هجرت ایدن (نبی كلاب) دن
 [مرداس بن ادریس بن نصیر بن نصر بن جمیل] (؟) ك احفادنن
 اولدیغنی درمیان ایدیور .

اکیل امراسنه « مرداس » ده نیلمسی طوغزو دكلدر . چونكه
 سلاله نك مؤسسسی مرداس لرله هیچ علاقسی اولمایان [پیرمنصور] در
 و بوده عباسی در .

فقط هر حالده مرداس عشیرتنك بوسلاله نك تأسیسنه مهم خدمتلی
 اولمشدر و احتمالكه صیقی مصاهرلر نتیجه سنده ، مؤسس عائله ایله ده
 قائلری قاریشمشدر .

شرفنامه ده (اکیل) قلعه سنك اسمنه عائده مهم برقید وار .
 شرفخان ، خلاصه ده یوركه : « اکیل قلعه سنك بك متین ویوكسك

کمرلری ، برجاری واردر . وقتيله اولياء اللهدن بر ذات اکیله کله رک
قلعه بی تماشا ایتدکن صوکره قلعه نک اک یوکسک کمرینه تورک
لسانیله « اکیل » دیه خطاب ایدنجه کمر درحال اکیلویرمش و بوندن
طولایی قلعه نک اسمی « اکیل » قالمشدر .

شور وایته وقلعه نک اسمنه نظراً بوحوالیده اوزمان وداها اول
تورک رک نفوذی جاری وبلکه قاهه بانینسک برتورک اولدوغی آکلاشیلور .
مرداس سلاله سنک ده آتیا کوريله جکی وجهله عربدن زیاده
تورک مؤسسه لریله علاقه دار اولدینی شبهه سزدر .

[پیر بدر] اکیلی ضبط ایتدکن صوکره اوزون مدت محافظه
ایده مه مشدر . سلجوقیلرک اکیل قلعه سنی کنديسندن ینه جبراً ضبط
ایلمسی اوزرینه بالتقريب قلعه دن فراره موفق اولمش وقلعه سلجوقیلره
انتقال ایله مشدر .

بولدوقانى عنوانيله معروف

اكيل بىكارى

شرفنامه بوسالاه دن بىخلة دىيوركه :

« پير بدر سلجوقلارك انندن فرار ايتدكدن صوكره مفارقين
(ميفارقين) . كلدى واوراده (امير حسام الدين) ك حايه سنه النجا
ايتدى . بوراده، آلپ آرسلانك (امير آرتيق) واسطه سيله مفارقينى
استيلاسنه قدر قالدى . مفارقين ضبط ايدلدكدن صوكره برچوق
كسه لرله برلكده پير بدرده قتل ايدلدى . بوسورتله بوسالاه دن هيچ
كىمه قالماش ايدى . يالكز، پير بدرك زوجى حامله ايدى . مرداس
عشيرتى ، بوقادينك برچوق طوغورماسنى وبوسورتله سالاهنك
تكرار حال فعالته كلهنى ايستوردى . »

« هر كس، انتظارده ايدى . بركون، پير بدرك زوجى سنك اوندى
بر آدم چيقدى وديشاريده كى مرداسى امراسنه توركه ديدى كه :
« چوق شكر خدايه كه ايسته ديكمى بولدوق »

بونك اوزرينه، پير بدرك زوجى سنك دنيايه براركاك چوق
كتيرديكى نقل ايتدى وچوچنك اسمنه بولدوق عنوانى ويريلدى .
وسالاهده بواسمه نسبتله [بولدوق خانى] عنوانى آلدى . »

بو حکایه هرشیدن اول پیر بدر زوجه سنک تورک اولدینی و حق
 پیر بدرکده تورکجه تکلم ایدر بر ذات اولدینی کوستریور . چونکه
 عائله ده بولسانی تکلم ایدیور و تورکجه « بولدوق » [بولمق مصدرندن]
 کله سیله عائله ملیتک سه مبولیزه ایدلسی بونی کوستریور .
 بو چو جوق بو یود کدن صوکره تکرار مرداس سلاله سنک سلطنتی باشلادی .
 [بولدوق بک] والده سنک وفاتندن صوکره مرداس امراسی طرفندن
 اعتنا ایله بو یود یله رک اجدادینک مقامنه اجلاس ایدیلدی . و اوزون مدت
 مرداس یلرک ریاستنده بولوندی . کن دیسندن صوکره یرینه اوغلی (امیر ابراهیم)
 کچدی . بونک دوری اوزون سورمه دی . چونکه برایی سنه صوکره
 وفات ایتدی . یرینه اوغلی (امیر محمد) کچدی . فقط ، بوده اوقدر
 چوق یاشامادی . وفاتنده اوچ اوغلی قالمش ایدی . بونلردن (امیر
 عیسی) ، باباسنک یرینه کچدی . دیگر اوغلی (امیر تیمور طاش) باباسنک
 زماننده والی اولدینی (یاغن) قلعه سنده قالدی و بوراده (بالو) بکلری
 سلاله سنی تأسیس ایتدی . اوچونجیسی اولان (امیر حسین) ، بدری
 امیر محمد زماننده والی اولدینی چرموک (جرمیک) ناحیه سیله
 (بردنج - Berdindj) قلعه سنده قالدی و بوراده ، اکیل بکلرینک
 اوچونجی شعبه سنی تأسیس ایتدی .
 بناءً علیه اکیل سلاله سنک شعبه لره تقسیم بو دوردن صوکره
 باشلار .

۱ - اکیل شعبه سی

باباسنک یرینه اکیل بکلکنه کچن (امیر عیسی) ، قارده شلرینه

قارشى فنا بروضيت آلمادى و بوراده و تعلقا تيله ابي كچندى . خلقى
 و عشارى ده ممنون ايتمكه چاليشدى . وفاتندن صوكره يرينه اوغلى
 (دولت شاه بك) كچدى . بونك دورى حقنمه ده بر معلومات يوقدر .
 دولتشاهك ده وفاتندن صوكره يرينه اوغلى (امير عيسى) قائم
 اولدى . شرفنامه ، بوذاتك مملكتى احيا ايله ديكنى قيد ايدىور . فقط ،
 بونك ده حياتى اوزون سورمه مشدر . بوزمانلر ، هنوز شاه اسماعيل
 صفوى ميدانه چيقداديني ايجون بورالده بر سكونت وار ايدى .
 بونك ايكي اوغلو قالمش ايدى . بونلردن (شاه محمد) باباسنك
 يرينه كچدى . فقط ، آرزمان صوكره بوده وفات ايتدى وقاسم ، عيسى
 منصور ، اصفهان و اميران ناملرنده بش اولادى قالدى . بونلردن
 (قاسم بك) باباسنك يرينه كچدى . قاسم بك ، جوار حكومتلرله بالخاصه
 آق قويونلرله مخدنت پيدا ايتدى . كنديسى عقل و ذكا صاحبي
 بر ذات ايدى . حق ، آق قويونلردن بر پرئسك تعليم و تربيه سى
 كنديسنه توديع ايدلديكي ايجون بين الناس (لالا قاسم) عنوانى
 آلمش ايدى .

شاه اسماعيل صفوى ، ديار بكره استيلا ايتديكي زمان (۹۱۳ - ۱۵۰۷) ،
 قاسم بك ايرانلرله اطاعت ايتماش ايدى . بونك اوزرينه ايران
 سردارى [اوشاجلو اوغلى خان محمد] اكين قلعه سنه هجوم ايدرك
 قاسم بك مغلوب و اكين قلعه سنى ده قيزيل باشلردن [مقصود] بكك
 اداره سنه توديع ايتدى . قاسم بك ، ياووز سلطان سليم خانه التجا
 ايله دى . (چالديران) ملحمة سندن صوكره تكرر اكين قلعه سنه
 كلهرك قيزيل باشلى عثمانلرلك يارديميله مغلوب و قلعه يي استرداد ايله دى .

بوصورتله ا کین قلعہ سی عثمانلی حکومتک حمایہ سنہ کیرمش اولیوردی .
 قاسم بک، برمدت یاشادی و حکومت عثمانیہ به دائمًا اطاعت ایلدی .
 دیاربکرک ایرانیلردن ضبط اولونمسنه معاونت ایتمش اولدوغندن اعتباری
 عثمانلیلر تزدنده آرتمش ایدی . وفاتنده ارکک اولادی یوق ایدی .
 داها خان ایکن قاسم بک، کندیسندن صوکره برادرزاده سی [مراد]
 بکک یرینه کچمسنی توصیه ایتمش ایدی . بونک اوزرینه سلطان سایمان
 قانونینک برفرمانیلہ [مراد بک بن عیسی] بکه ا کین بککلی توجیه
 اولوندی . شرفنامه بوذاتک بک زیاده عالیجناب اولدیغنی ذکر ایدیور .
 بوندن صوکره ، ایکی اوغلنک یکدیگریخی متعاقب بکککلی کلیر .
 بونلرک بریسی [علی خان] دیگریدی ده [قاسم بک] عنوانیلہ بنام
 ایدی . ایکینسنکده دورلری بک آز دوام ایلشدر . قاسم بکک ایکی
 اوغلی قالمش ایدی . شونی قید ایدم که، بودورلرده عثمانلی حمایہ سی
 باقی ایدی و بک عثمانلی پادشاهلرینک فرمانیلہ نصب اولونیوردی .
 یالکیز ، بکک سلاله دن اولماسی اصولنه رعایت ایدیایردی .

قاسم بکک اوغللارندن [جعفر بک] ، باباسنک یرینه کچدی .
 کندیسسی ، بک کچیج ایدی . شرفنامه صاحبی بونکله معاصردر .
 دییورکه : و یکرمی بش سنه دنبری مملکتی اداره ایدیور . بکک
 حدودی اسکی حدود داخنده در .

۲ — پالو شعبه سی

ا کین بککری سلاله سنک تقسیم فیصلنده اشارت ایدیلدیکی وجهله،
 پالو بککری سلاله نک مؤسسی [امیر تیمور طاش بن محمد بن ابراهیم

بن امیر بولدوق [در . بوذات ، پدرینک زماننده بو حوالیده والی ایدی . بالا خره ، اوج قارداشیله برابر استقلالنی اعلان ایتدی . کندیسلی مملکتنده بویوک بر نفوذ صاحبی ایدی . لاکین ، ادارهسی زماننده اطرافده سکونت وار ایدی .

وفاتندن سوکره یرینه اوغلی [حمزه بك] کچدی بو ، بك آز زمان سوکره وفات ایتدی ودرت اولاد براقدی : حسین بك ، یاغمور بك ، علی بك ، رستم بك .

حسین بك ، باباسنک یرینه کچدی . بودورده دیاربکرده آنارشلی وار ایدی . بالخاصه ، آق قویونلورلر بحران وانقراض ایچنده ایدیلر . حسین بك ارغنی قلعهسنی ضبطه قرار ویردی . فقط ایلک مصادمهده مغلوب وتلف اولدی .

کندیسنک ارکک اولادی یوق ایدی . بونک اوزرینه پالوبکلیکی برادر زادهسی [جمشید بن رستم] بکک عهدهسنه توجیه ایدیلدی . جمشید بك ، اوزمانلر یاووزسلطان سلیم خانک حمایهسنی قبول ایتدی . ومشارالیهک برچوق محاربه لرینه اشتراك ایلهدی . بالاخره قانونی سلطان سلیمانک دورندهده عینی اصولی تعقیب ایتدی . شرفنامه صاحبی بوذاتک بك زیاده عاقل وکامل برذات اولدیغنی قید ایدیور . عینی زمانده ، تورک خاندانه قارشلی بك زیاده صداقت ابراز ایتدیکی مشهوردر . کندیسلی آلتش بش سنه قدر پالو بکلیکنده بولونمشدر . بوتون دورنده ، هیچ بردفمه عثمانلیرله عصبیان ایتمه مش واستانبولک هر امرینه اطاعت ایتمشدر . کندیسلی پالوده مدرسه ، قلعه ، چشمه خان وسائرله کبی عمارتلرده تأسیس ایلمشدر . کندیسندن فوق العاده

منون قالان قانونی سلطان سلیمان قید ملکیت شرطیله پالو بکلکنک اولادینه انتقالی و بورا بکلرینک ولی عهد لرینده تعیین ایده بیللملری شرطی قبول ایله مشدی . بوکا بناء [میر جمشید] داها حیاستده ایکن ، اوغلی [حسین جان] بکی ولی عهد تعیین ایتدی . دیگر درت اوغلی داها وار ایدی . بونلرک ایکنجیسی اولان [حسن بک] برادرندن سوکره بک نصب اولوندی . دیگر لرینه برر مقدار زطامت تخصیص قلندی .

امیر جمشیدک وفاتی اوزرینه ولی عهد [حسین جان بک] یرینه کچدی . بومراسم ، قانونی سلطان سلیمان خانک بر فرمان عالیسیله اجرا اولوندی . بو ذات کردستانده بویوک بر نفوذ صاحبی اولدی . اسمی هر یرده سویله نیوردی . کندیسسی بک زیاده زنکیکن و عالیجناب اولوق اوزره یاد اولونیوردی . وفاتسده بر اوغلی وار ایدی . فقط [محمود] اسمنده اولان بو چوجوق مجذوب ایدی . بوکا بناء ، بوتون عشیرت و قبیله امراسنک قراری اوزرینه بکلک برادری حسن بکه و یریلدی . بونک اوزرینه سلطان مراد خان طرفندن حسن بک نامه بر فرمان اصدار اولوندی . موخی الیه ، بر مدت پالو بکلکنده بولوندی . فقط سردار قره مصطفی پاشا ایله شیروان سفرندن عودت ایدرکن وفات ایتدی : سلیمان بک ، مظفر بک نامنده ایکی اوغلو قالدی . سردار مصطفی پاشانک امریله [سلیمان بک] باباسنک یرینه کچدی . فقط وزیر محمد پاشانک حمایه سی سایه سندده عموجه سی [یوسف بک بن دولت شاه بن جمشید] ده پالونک بر قسمنه مالک اولدی . بو تقسیم سلیمان بکی متأثر ایتمشدی . عین زمانده قبیله لرده سلیمان

بكه طرفدار ايديلر . بوكا بناء ، طرفين اره سنده دائمي مجادله لر باش
كوستريوردی . فقط سليان بك موقعی محافظه ايتدی .

يوسف بلك وفاتی اوزرينه يرينه برادری احمد بك كچدی .
بوده سليان بكه مقاومت ايدمهدي و مغلوب اولدی . بونك اوزرينه
برای شكایت استانبوله كيتدی . فقط استانبوله و بادن وفات ايتديكندن
سليان بك بوتون بالونك بي قالدی [*] .

۳ - جرموه شهسوي

اكيل سلاله سنك اوچه تقسيمنده (برديج) ناحيه سنده حسين بلك
استقلالندن ده بحث ايديلش ایدی . بو ذات ، بعض قيوداته نظراً امير
محمدك اوغلی و بعض روايته نظراً عموجه زاده سي اولق اوزره
كوسترييلور فقط بو باده صراحت يوقدر .

بو ذات ، استقلالنی اعلان ايتدكدن صوكره وفات ايتدی يرينه
اوغلی [امير سيف الدين] كچدی بونك ده دوری بك آزدر . كنديسندن
صوكره يرينه اوغلی [شاه يوسف] كچدی . بونی ده اوغلی [ولایه بك]
تعقيب ايتدی . لاकिन ، بونك ده دوری بك آز اولدی . يرينه
اوغلی [شاه علی بك] كچدی . بو ذات ، عشيرتله آره سنده برتشكيلات
يايمشدی . بوندن صوكره ، يرينه [اسفنديار بك] كچدی . بونی ده
وفاتندن صوكره [بايندور بك] استخلاف ايتدی . بوندن صوكره ،

[*] بوسلاله نك احقادی ايله چشيد بلك عمارتلرندن بر قسهي اليوم

(بالو) ده موجوددر ،

اوغلی محمد بك یرینه کچدی . بو ذات ، جرموقك محافظه سی ایچون قیزیل باشلرله بر مجادله یه کیریشدی .

یاووز زماننده ، بوراسی دخی عثمانلی اداره سنه انتقال ایتدی ویاووز سلطان سلیم طرفندن بر (ملک نامه) ایله جرموق قلمه سی بو هائله اوجاغنه ترك ایدیلدی . بونی ، قانونی سلطان سلیمان خاندده بر فرمان عالی ایله تثیت ایتمشدر . [*]

بو بکلرده ، تورکیانك تدریجی تشکیلات اداریه سی آلتنده حق ملکیتلرینی غائب ایتمشدر . صوك زمانلرده ایسه ، بکلرك حق وراثتلی یالکیز کندی اره لرندده جاری بر عادت حالنده قالمشدر .

[*] جرموق (جرمك) اصراسنك الیوم بر حیات اولان اخفادی ، بو فرمان موجبجه حکومتدن هر سنه « یوردلق اوجاقلق » نامیه بر مقدار مباغم استیفا اتمکده درلر .

خزرد نظامی نامیده معروف

صاصون بکری

بکک، (صاصون) قلعہ سنده تأسس ایتمشدر . شرفنامه بو بکک بکک
پک اسکی اولدیغی و سلاله نك ، قدیم ایران حکمدار لر یله علاقه دار
بولوندیغی ذکر ایدیور . و د دیگر بر روایتہ نظر آده بتلیس حاکم لر یله
عمجه زاده در لر ، دیور . بوروایت پک اسکی بر اساسه استناد ایدیور .
هر حالده ، باشقه اماره لره مالک اولمادیغمز ایچون ، بو قیدی قبول
ایتک مجبوریتده یز . فقط ، بو قیدده بزم نقطه نظریمیزی تأیید
ایله مکده در . زیرا بو بککی ده بر طاقم فاتح لر تأسیس ایتمشدر .
بناء علیہ سلاله کرد عشیرت لرینک خارچنده در . بکک ملیتی نه اولدیغی
بیلیمک او قدر فائده ویرمز . یالکیز ، عشیرت خارچنده برشی اولماسی
کافیدر .

شرفنامه بو سلاله نك مؤسسی اولق اوزره [امیر ابوبکر]
نامنده بر ذاتی ذکر ایدیور . مومی الیهبک حضر بک ، علی بک
ناملرنده کی ایکی اوغلندن حضر بک ، پدری استخلاف ایدیور .
فقط اداره سی جوق دوام ایتیور ، وفات ایلور . ارکک اولای

اولمادینی ایچون یرینه برادری [علی بك] کچبور. بودورده صاصون بکری آق قویونلورک حمایه سی آلتده بولونیورلردی. حضر بکک برادری علی بك، بکک موقعنه کچدکدن صوکره، عینی حمایه باقی قالدی. فقط، بوسره لرده شاه اسماعیل صفوی میدانه چیقمش و کرد بکلرینک قسم اعظمی کنديسنه جلب ایتمش ایدی. علی بك، شاه اسماعیل حمایه سنی قبول ایتدی. کنديسی لاابالی مشرب، عیش و عیشرتی سور، رند، سفیه ایدی. رندلیک، خوشکولغیه شاه اسماعیلک توجهی قازانمش ومقر بلرندن اولمش ایدی.

شاه اسماعیلک یاننده ایکن، بیتلیس حاکمی شرف بکک قیزیله ده ازدواج ایتدی. مومی الیهک، حضر بک، محمد بک، شاه ولی بك ناملرنده اوچ اوغلی واردی. صوکنجیسی، پدري حیاتده ایکن وفات ایتشدر.

مومی الیهک وفاتندن صوکره، شاه اسماعیل صفوی، اوغللرندن (محمد) بکی صاصون قلمه سنه امیر نصب ایتدی. فقط عشرت لر [حضر] بکی تنسیب ایتدیلر. محمد بك، حضر بک، مقاومت ایدمه دی. بونک اوزرینه، بودعوادن وازکچدی. ایلریده براستادگاه بولور امیدیه یاووز سلطان سلیم خانک تزدینه کیتدی ویاووزله مصر سفرینه اشتراك ایتدی. بوراده، بك زیاده یار اراق کوسترمش ایدی. بونک اوزرینه، حق وراثت ادعا ایتدیکی صاصون ولایتی بکلکنه تعیین ایدلدی.

برادری ایله متعدد مصادمه لرده بولوندی. حضر بك، صاصون قلمه سنی مدافعه ایدمه دیکندن (حزو) ناحیه سنه چکیلهرک اورایی کنديسنه بر مرکز اتخاذا ایتدی.

وفاتنده درت اوغلی قالدی. بونلرک اوجی، عثمانلی سردارلرینک معیتده خدمت ایتدیلر.

محمود بك، برادرینك وفاتی اوزرینه بوتون صاصونك حاکمی اولدی و سلطان سلیم اول طرفندن کندیسنه بخش ایدیلن «ارزن» قلمه سنك ضبطی ایچونده حسنکیف بی (ملك خلیل) ایله محاربه ایتدی. بو محاربه ده غالب کلدی وارزن قلمه سی اداره سنه انتقال ایله دی. کندیسى اون یدی سنه قدر اجرای حکومت ایده بیلدی. وفاتنده سایان بك، بهاء الدین بك، صاروخان بك، حان بوداق بك حسین بك و علی بك ناملرنده آلتی اوغلی قالدی.

بونلردن بویوک اوغلی [سایان بك] نامنه قانونی سلطان سلیمانندن صاصون بکلکینک فرمانی کلدی. (۹۳۷ = ۱۵۳۰)

سایان بك استانبوله قارشی پك زیاده اطاعت کوستریوردی. کندیسى، ذوقه میال بر ذات ایدی. دورینی دائمی اکلنجه لرله عیش ونوش ایله کچیریوردی. وفاتنده هیچ بر ارکک اولادی قالمامش ایدی.

برادری بهاء الدین بك، قانونی طرفندن (ارزن) قلمه سنك زعامتی آلمش ایدی. برادرینك وفاتی اوزرینه وارث حقیقی او قالیوردی. بوکا بناء، قانونی طرفندن اصدار اولونان بر فرمانی متعاقب صاصون بکی اولدی. بو ذات، ارزن ده ایکن استانبوله کیتمش و بوراده اون بش سنه قدر قانونینک یاننده بولونمش ایدی. کندیسى قانونی یه پك زیاده مطیع ایدی. فوق العاده سخا و کرم صاحبی بر ذات ایدی. (سیوه رك) و دها بعض سنجاقلرده سنجاق بکلکی ایتمش اولدینی وبالآخره صاصو

بک‌کننده اوزون مدت قالدینی حاله. سخاوتنک افراطی نتیجه‌سی اوله‌رق دائماً مضایقه چکمش، وفات ایدرکن ۳۰ بیک فلوری بورچ برافش ایدی. وفاننده بش اوغلی وار ایدی. لاکن، چوجقلر هم فقیر هم ده قابلیتسز ایدیلر. بوکا بناء یرینه، کوچوک قارده‌شی [صاروخان بک] صاصون امیری اولدی.

صاروخان بک، تورکیا اردوسنک مختلف سفرلرینه اشتراک ایتمش ایدی. عینی زمانده (بارکیری) (سیوه‌رک) (شیروی) و (کسان) سنجاقلرنده ده بولونمش ایدی. برادرینک وفاتی اوزرینه سلطان سلیم ثانی‌یه مراجعت ایتدی و صاصون بک‌کنک کندیسنه توجیه ایدلمسینی رجا ایتدی.

صدراعظم محمد پاشانک مخدومی و دیاربکر بک‌لربی اولان حسن پاشا ایسه، بهاء‌الدین بکک بویوک اوغلی. سلیمان بکک صاصونه تعیین ایدلمسینی طلب ایتمش ایدی. وزیر محمد پاشا، بوطلبی اسعاف ایتده‌دی. صاروخان بکی بافرمان عالی صاصون بکی نصب ایتدیردی.

صاروخان بک، بومملکتی بش سنه قدر اداره ایتدی. بعده مشهور (چیلدیر) سفرینه اشتراک ایلده‌دی. سفرده عثمانلی اردوسنک دمداری وظیفه‌سیله مکلف ایدی. بوراده شهید اولدی. برابرنده اولان مخدومی [محمد بک] ده برچوق تهله‌کدن صوکره قورتولمش ایدی. اون سکز یاشنده اولان بوکنج، بدرینک یرینه کچرکچمز (۱۵۷۸ = ۹۸۶) تحصیل ایله اشتغاله باشلادی. شرفنامه ده‌یورکه: «محمد بک اداره‌یی اله آلدقن صوکره کندی عسکرلرینی ضبط وربط آلتنه آلدی، منتظم برحاله کتیردی. شخصاً و اخلاقاً

چوق کوزل اولان بوکنج ، اجدادینک عادتى خلافت روم آدابی (یعنی عثمانلى اصول معاشرتى) تقلیده باشلادی . فارسجه اوقویوب یازمايى اوکرندی . سائر فنونه چالیشدی . طبیق رومیلر (عثمانلیر) کی چشید چشید البسه لرله سوسله نیور ، اونلر کی مکلف بر صورتده ییوب ایچیوردی . بوندن دولایى امثال واقراننه تفوق ایتدی ...

۱۰۰۱ = ۱۵۹۳ سنه سنده حجازه کیدرکن صاصون امارتنک اداره سنى [فریدون اغا زاده شمس الدین] نامنده کی امیرینه ترك ایتمش ایدی . عودتنده بونک نفوذینى ادامه ایتدی . شمس الدین عاقدا مستقل بر امیر کی حرکت ایدیوردی . بو امیر ، پک زیاده خشین طبیعتلى ایدی . و معاملهلرندن سلاله اولادی بمنون دکلدی . بوکا بناء بوتون عائله افرادى محمد بکی قتل ایتمکی دوشونیورلردی . چونکه شمس الدینک اداره سنى باشقه دورلو نهایت بولمايه جق ایدی . فقط ، بوبابده یاپیلان بوتون تشبیلر نتیجه سز چیقدى و شمس الدین موقعى محافظه ایتدی .

محمد بکک وفاتنده (۱۰۰۴ = ۱۵۹۵) ارکک اولادی قالماش ایدی . [کتخدا شمس الدین] بو عائله دن جعفر بک زاده احمد خسرو بکی امیر تعیین ایتدیرمش ایدی . فقط ، عشرتیلر بوکا موافقت ایتمیورلردی . (خزو) قلعه سنه احمد بکک برادری [محمد بک بن جعفر بک] ده طالب ایدی . فقط بوذات شمس الدینک ظلمندن متأراً صاصونى ترك ایدرک (بخق) عشرتنه التجا ایتک اوزره یوله چیقمش ایدی . سرده وار دینی زمان محمد بک بن صاروخان بکک وفاتى و برادرینک بکک مقامنه صمودینی ایشیدیر ایشتمزد حال

یولدن عودت ایتدی. رفاقتندهده [مراد خان زاده بهاءالدین بك] وار ایدی . بونلرله برابر خزو اغالرندن شمس الدینك وحشتندن فرار ایدنلردن [شاه مراد] ، [حسین اغا] و [بهرام اغا] ده بولونیورایدی . یونلر ، هپ برلکده صاصون قلعه سنه دوغرو کلدیلر . کتخدا شمس الدین ، بونلرک قتلی اسبابخی تحری ایدیوردی . بوکابناء ، احمد بکی برادرینك قتله تشویق ایتدی . محمد بك شمس الدینك فکرینی بیلوردی . بونك اوزرینه یاننده کی اغالره برلکده صاصون قلعه سنه چکیلدیلر . قلعه اهاالیسی ، شمس الدینك علمنده ایدیلر . بوکابناء محمد بکک توابعی قبول ایتدیلر و بونلرله برلشدیلر .

کتخدا شمس الدین بوخالدن قورقدی . درحال (بنحی) ، (شیروی) و (زرقی) عشرتلرندن بر اردو ترتیب ایدرک صاصون قلعه سنك ضبطنه قرار ویردی . شمس الدینك اردوسی صاصون اوکنه کلدیکی زمان صاصون اهاالیسی ده بتلیس بکندن امداد طلب ایتشلردی . (شعبان ۱۰۰۴) بوبکک ، (روزکی) عشرتندن کوندردیکی اوج بیك قدر موجودلی ایکی امداد قولی شمس الدینك اردوسی فارومار ایتدی و شمس الدین ده کوچ بلا ایله (خزو) قلعه سنه چکیدلی .

فقط محمد بك ، طرفدارلریله کنديسنى تعقیب ایدیوردی . بوندن دولای اطرافنده قالان جزئی بر قوتله (خزو) ده طوته بيله جکفی امید ایتدیکندن اوغلنك قائن پدری اولان (شیروی) عشرتی رئیس زینل بکک زردینه التجا و بوندن استمداد ایتدی . بونکله برابر ، اوغلی [حسین آغا] یی ده خزو قلعه سنده براقدی . حسین آغانك وظیفه سی ، اوراده محبوس بولنان محمد بکک برادری

[احمد بك بن صـاروخان] بكي قتل ايدوب (خزو) قلعہ سنی بدری شمس الدين حسابنه ضبط ايتك ایدی . شمس الدينك صاصو . ندمكى هزيمتنی و احمد بكك قوه کليه ايله خزويه متوجهاً بونلری تعقيب ايتديکني خبر آلان کتخدا شمس الدينك طرفدارلرندن (خزو) محافطی [بهاء الدين بك] درحال احمد بكي حبسندن چيقاردی و کندیسيله بالاتفاق [حسين آغا] ي اسير آله رق حبسه القا ایلدی .

محمد بك ده ذاتاً او ائنده اردوسيله خزويه ککش ایدی . احمد بکله بهاء الدين مومی الیهی استقبال ایتدیلر . احمد بك برادرندن عفو دیله دی . باریشدیلر .

وزير اعظم ابراهيم پاشا زماننده سلطان محمد خاندن (خزو) نك محمد بکک تفویضی ایچون بر فرمان ویرلدی . بو صورتله خزو بککلی محمد بکک توجیه اولوندی .

شمس الدين ، محمد بکک اداره سینه قارشى بر حيله ترتيب ايتمکله مشغول ایدی . بوکا بناءً انتجا ايتمش اولدینی جزیره بکی شرف بك ايله محمد بکک آرالینی بوزمق ایچون دائمی حيله لره مراجعت ایدیوردی . خزو قلعہ سنده موقوف بولنان اوغلی حسین آغانك تخلیه سی ایچون امیر شرفک توسطنی رجا ایتدی . امیر شرف ، محمد بکک بونك ایچون خصوصی بر رجاجی کوندردی . حالبوکه امیر شرفک آدمی کیتمزدن اول حسین آغا اعدام ایدلمش ایدی . امیر شرف بووقه دن متأثر اولدی . بونکله برابر خزو عشیرتلرندن ککش بر

مکتوبده الدہ ایدلدی . بو مکتوبده محمد بک اداریه سندن خوشنودسزلق کوسه تریلور ، وشمس الدینک انتخاب ایده جکی امیر زاده یه مطیع اوله جقلری بیلدیریلوردی . شمس الدین بو مکتوب ایله جزیره امیری شرف بکی اغفال ایتدی . شرف بک اطرافه خزو بکزاده لاندن بمضیلرینی آلدی و اولدقجه قوتلی براردوده ترتیب ایدره ک خزو قلمه سی اوزرینه یورودی . فقط ، برحق کرد بکری مسئله یه مداخله ایتدیلر ، نهایت شرف بکک بوسفردن واز کچمه سی و امیر شریفک برادری خان آبدال ایله شرفنامه مؤلفی شرفخانک برادری خلف بکی و بعض کرد اعیانی کختدا شمس الدینله برابر - خزو خلقنک فکرنی آکلامق اوزره - قلمه یه کوندریله سی تأمین ایتدیلر . شمس الدین توابیله خزویه کلش ایسه ده ، اهالی کندیسنه هجوم ایتدیکندن کوچ بلا ایله ، اولومدن قورتاریله بیلشمدر . بووقعه جزیره امیری شرف بکی متأثر ایتدی . و موصل میرمیرانی علی پاشا ایله بالاتفاق احمد بکی خزو بکلکنه تعیین ایتدیرمک ایسته دیلر ، بونک اوزرینه بویوک براردو ایله خزو اوزرینه یورودیلر . محمد بک بووقعه دن خبردار اولور اولماز ، موقعی خزو عشرتلرینک تنسیب ایتدیکی عموچه زاده سی [مراد خان زاده بهاء الدین] بکه ترک ایتدی . و کندیسی صاوصونه چکیلدی .

کختدا شمس الدین ، محمد بکک الدہ ایدیله سی ایچون دائمی تشویقلرده بولونیوردی . فقط ، هیچ برشیته موفق اولامادی . ذاتاً احمد بکک امارتی ده هیچ بر صورتله تحقق ایده میوردی . بو صیره لده خزو

کردلری عصیان ایتدیلر . شمس‌الدین قتل اولوندی . بونک اوزرینه
هرکس محمد بک تکرار موقعنه کلسنی ایستیورلردی . محمد بک
عشیرتلك طلبنی اسعاف ایتدی . و تکرار خزو بکی اولدی .
بوتاریخ شرفنامه صاحبک یاشادینی زماندی . بوندن سوکره کی
بکلك سلسله لری حقنده معلومات مفقوددر .

خیزان بکری

خیزان [*] بکریڻک منشاى حقنده شرفنامه ده پورکه :

«روایت ایدر لرکه، خیزان حا کمریڻک اجدادی وقیله، (خنس)

ناحیه سی داخلنده بولونان (بلیجان) قلمه سینه حاکم ایتمشله. بونلرا صیل برعائله ایتمش، صولک زمانلرده، بونلرک اولادندن دل، بل و بلیج ناملرنده

درایتلی اوچ قارده ش ظهور ایدرک خیزان حوالیسنه کلشله .

وخیزان ولایتی زورله تسخیر و آرالرنده تقسیم ایتمشله . »

بوعائله نك قدیم منشأبله ملقبی حقنده شرفنامه ده صراحت یوقدر

فقط خنس حوالیسنه روم سلجوقلریڻک ، تورکمن بکریڻک حاکم

اولسی واورالرده برچوق تورکمن عشیرتلیریڻک یرلشمسی و بالخاصه

اوچ قارده شکده اسملریڻک تورکجه اولسی دلالتیله بوعائله نك اصلاً

تورک اولسی محتملدر .

اوچ برادر خیزانی فتح ایتدیکن صوکره بروجه آتی آرالرنده

پای ایدرک اوچ امارت وجوده کتیردیلر :

۱ — دل بك : خیزان بکلیکی

۲ — بل بك : مکس »

۳ — بلیج بك : اسبایرد »

[*] بتلیس ولایتیه مربوط برقضادر . قلمه سی الیوم خرابدر. خیزان

قلمه سی [هلا کو] نك آرزوسی اوزربنه [خواجه نصیرطوس] طرفندن

انشا ایدلمشدر .

شرقنامه بونلرك اوج عموجه زاده اولدوغى و ساجوقلرك يارديميله
بو يرلى آلاراق يرلشديكلرى حقنده بر روايت ذكر ايدىيوركه
بوروايت ، كنديلرينك تورك اولدوغنه شبهه براقييور .

اصيل خيزان بكلرى

بو شعبه ، [دل بك] طرفندن تاسيس ايديلمشدر . فقط دل
بكدن صوكره كي بكلر حقنده هيچ بر معلومات يوقدر . تيموركورك
اوغلى شاهرخ زماننده خيزان بكى ميدانه چيقييور . لاكن اسكى
دورلرده بو بلكلك موجوديتى حقنده معلومات صحيحه واردر .
شاهرخ زماننده كي بلكك اسمى امير سليمان ايدى .

• مسطلم السعدين ، مؤلفى [مولانا عبدالزراق سمرقندى] نك
روايته نظراً ۱۴۲۱ - ۸۴۴ سنه سنده تيمورك اوغلى شاهرخ سلطان
قره قوبونليرك آذربايجانه تجاوزينى دفع ايجون بو حوالى يه كلديكى زمان
امير سليمان اوغلى امير ملكى بتليس حاكى امير شمس الدينك معيتمده
شاهرخك استقباله كوندرمش وشاهرخك توجهنى جلب ايدرك مملكتنى
استيلادن قورتارمش ايدى . وفاتندن صوكره يرينه اوغلى [امير ملك]
كچدى بونك زمان اداره سى حقنده شرقنامه ده صراحت يوقدر .
كنديسندن صوكره اوغلى [امير داود بن امير ملك] خيزان اميرى
اولمشدر .

بوذات، فوق العاده ذوق و صفایه مجلوب ایدی. مع مافیہ مملکتده بعض عمارت لره مدرسه لرده تأسیس ایتدی. انشا ایتدی ریگی (بدادیه) مدرسه سی اوزمانك باشلیجه مؤسسۀ عرفانندن بری ایدی. برسکون تام ایچنده اولوق اوزره تام اوتوز طقوز سنه مملکتی اداره ایتدی. وفاتنده، سلطان احمد، امیر سلیمان بك، حسن بك، ناملرنده اوچ اوغلی قالدی.

سلطان احمد، باباسنك موقعنه کچدی و بالهجوم کردستان بکریله برابر قانونی سلطان سلیمانه عرض مطاوعت ایله دی. بونك اوزرینه خیزان ایالتنك کندیسنه توجیهی ایچون قانونی سلطان سلیمانندن برفرمان عالی آلدی.

بوفرمانده کندیسنه «خیزان حاکمی» عنوانی ویرلش و «جناب» تعبیریه تطیب ایدلش ایدی. بوذات، بتلیس حاکمی شرف خان ایله کچنمیوردی. برکون شرف خان خیزانه هجوم ایتش ایدی. فقط، بو محاربهده تمامیه غالب کلهمدی. بوکا بناء، عودت ایتدی. برمدت صوکره، سلطان احمدده براردو ترتیب ایتدی. و دیار بکوره بر آدم کوندره رك تورك سرداری [اولاما - oulamah] بکدن امداد طلب ایتدی. اولاما بك، اردوسیه خیزانه کلهرك سلطان احمدله برلکده بتلیسك اوزرینه یورودی.

شرف خان، بو محاربهده اولدی و آاز زمان صوکرهده سلطان احمد وفات ایله دی. وفاتنده بش دانه اوغلی قالدی: میر محمد، یوسف بك، ملك خلیل، ملك خان، خان محمود.

سلطان احمدك وفاتندن صوکره سلطان سلیمانك فرمانی ایله خیزان

بکلیکی ایکی به تقسیم ایدیلدی. بر قسمی بویوک اوغلو میر محمد ویریلدی. دیگر قسمی ایسه اوچونجی اوغلی ملک خلیله توجیه ایدیلدی. بوکا بناه هرایکسی ده عینی زمانده بکلیک ایتدیلر.

میر محمد برسنه سوکره وفات ایتدی. بونک، سلطان مصطفی، داوود بک، زینل بک ناملرند اوچ اوغلی قالمش ایدی.

ملک خلیل برادرینک وفاتی اوزرینه خیزانی تکرار برلشدیرمشدی. فقط، (سلطان مصطفی) حق وراثت ادعا ایتدی و داییمی خزو بکی بهاءالدینک معاوتیله استانبوله کیتدی. نهایت اولجه اولدوغی کبی خیزانک نصفی کندیسنه توجیه اولندیغنه دأر بر فرمان آلدی.

بوصورتله، خیزان تکرار ایکی به تقسیم ایدیلدی. (سلطان مصطفی) آلی سنه قدر بک قالدی. برکون مجهول بر شخص طرفدن آوده اولدیریلدی. یرینه برادری (داوود بک) کچدی. بوده برسنه قدر یاشادی. بونک وفاتی متعاقب، دیگر برادری زینل بک وارث قالمشدی. بو ذات، استانبوله کیتدی. بوراده سلطان سلیم ثانیدن بر فرمان آلدی. بو فرمان عموجه سی ملک خلیله ده حصه سی کندیسنه تفویض ایتدیرمش ایدی. فقط، استانبولدن عودت ایدرکن یولده وفات ایتدی. بونک ده وفاتی اوزرینه، وارث حقیقی یالکیز (ملک خلیل) قالیوردی. مومی الیه، وزیر اعظم محمد پاشانک دلانیله سلطان سلیمدن خیزانک ایکی حصه سنک ده کندیسنه توجیهی حقده بر فرمان آلدی. بونک اوزرینه خیزان بکلیکی تکرار برلشدیریلدی و هیأت عمو میه سی ده ملک خلیله اداره سنه تودیع ایدیلدی.

ملک خلیل، یکر می ایکی سنه قدر اجرای امارت ایلدی. فقط

زماننده سلطنتدن باشقه برشی دوشونمور، اداره نك تنظيميله هيچده مشغول اولمايوردی. بوتون مهم اموری، اداره ایشلری، (جیلان) عشیرته منسوب (آبدال آغا) نامنده برذاته ترك ایتیش ایدی. آبدال آغا بکلکی مدبرانه ادارهده اقتدار کوستریوردی. نهایت، ملک خلیل مبتلا اولدوغی صرعه مرضندن وفات ایتدی. (۱۵۸۳ = ۹۹۱) وفاتنده «حسن» نامنده کوچوک براوغلی قالمش ایدی. خیزانک اک مهم عشاترندن اولان (نیری) عشیرتی بو چوجنک مملکتی اداره ایدیه بیله جکفی امید ایتدیکنندن ملک خلیلک برادری (میر محمود بن سلطان احمد) ی بکلک مقامنه مناسب کوریورلردی. بونک اوزرینه مومی الیه سلطان مرادک فرمانیله خیزان امارتیه نصب ایدلی. اداره ایشلرینه چوق درایت و اقتدار کوستریوردی. عینی زمانده عثمانیلر ده ابراز صداقتدن کیری طور میوردی. (۱۵۸۴ = ۹۹۲) سنه سنده آجیلان عثمانلی - ایران سفرنده وزیر عثمان پاشا ایله تبریزک ضبطنه مأمور ایدلمش ایدی. تبریز جوارنده سعد آباد نام محله، سینان پاشا اردوسيله قیزلباشلر آراسنده جریان ایدن بوبوک بر معرکهده بوتون خیزان اعیانیله برلکده شهید اولدی.

میر محمودک، سلطان احمد و میر محمود نامنده ایکی اوغلی قالمش ایسهده یرینه بونلر کچمیوب ملک خلیلک یکانه اوغلو (امیر حسن) کچدی. عشیرت و قبیله لر بوکا اطاعت ایدیورلردی. عینی زمانده سلطان مراد خاندنده بر فرمان کلش ایدی. فقط، بوچوجق هنوز بک کنج ایدی. بوکا بناء عموجه سی یوسف بک، کنجلیکی بر سبب بولارق استانبوله کیتدی و خیزان بکلکنک کندیسنه توجیه ایدیلسنی

طلب ایتدی. طلبی تنسیب ایدیلهرک بکلك بوکا توجیه ایدیلدی. فقط، خیزان عشیرتلینک مخالفی اوزرینه، بکلك مقامنه او طور مدی. در حال تبریزده کی جعفر پاشانک معیتته کیردی. بوراده، جعفر پاشانک توابعندن برقاج کشی ایله، تکرار خیزانه کیتدی. بودفعه ده عشیرتله بوکا اطاعت ایتمه دیلر. فقط، مسئله نك برمنازعه ایله فصل ایدیله مسی ایچون، برچاره تسویه آرادیلر وبالاتفاق خیزان تکرار ایکی قسمه تفریق ایدیلهرک (نمیران) ناحیه سی یوسف بکه ویریلدی. خیزان ونوابی ده امیر حسن اداره سنده قالدی.

یوسف بک، بو تقسیمدن ممنون اولمادی وخیزان ایالتی ایسته دی. یونک اوزرینه، ایکسی اره سنده برمحاربه وقوع بولدی ومحاربه ده یوسف بک قتل ایدیلدی. بوضورتله خیزان تکرار اسکی شکلی آلدی. امیر حسن، (نمیران) سنجاغی عموجه سی حاجی بکه توجیه ایتدی. چونکه حاجی بک ده (عمودی) عشیرته استناداً کنديسنی تهدید ایدیوردی. بوضورتله، هرایکیسی ده بر سکونت مطلقه ایچنده اجرای حکمه باشلا دیلر.

شرقنامه صاحبی، بونلرله ده معاصر در.

مکس امیرلری

مکس Mékés بکلکنک مؤسس بیلجاندن کلن اوج قارده شدن ایکنجیسی اولان [بل بک] ایدی . فقط ، بونک زمانی و حیاتی معلوم دکلدر . حیاتی و زمانی معلوم اولان ایلک بکک اسمی . « امیر آبدال » در . بونک دوری سلیم اول زمانه معلومدر . فقط حیات خصوصیهسی حقنده معلومات مفقوددر . آنجق احمد و حسن بکلر نامنده ایکی دانه اوغلنک موجود بولوندیغی بیلیورز .

احمد بک ، پدرندن صوکره مکس بکلکنه تعیین ایدلدی . برادری حسن بک ایسه ، حکاری حاکمی زینل بکک دلائیله قانونی سلطان سلیمانک سراینه ویرلدی . سرایده پرورده اولان حسن بکه مکس دن تفریق ایدیلان (کارکار) سنجاغی ویرلدی . بوصورتله هرایکی قارده شده سکونت تامه ایچنده امرار حیات ایتدیلر .

احمد بکک وفاتی اوزرینه برینه اوغللرندن آبدال بک کچدی . وبوبابده قانونیدن ده برفرمان عالی کلدی . بوصروده حسن بک وفات ایتش ایدی . آبدال بک حکاری حاکمی زینل بکک قیزیله ازدواج

ایتمش ایدی . بونک معاوتی ایله کارکار سنجاغی ده اشغال ایتدی .
وبوصورتله مکس امارتی برلشدی .

حسن بکک اوغلی رستم بک ایسه باباشنک حقوقی ادعای دیوردی .
بونک اوزرینه هرایکسی آره سنده دائمی بر مجادله قاپوسی آچیلدی .
بوصیره لرده آبدال بکده وفات ایتدی : میراحمد بک و محمد نامنده
ایکی اوغلی قالدی .

رستم بک ، محمود عشیرتنک و سردار . مصطفی پاشانک معاوتیه
کارکار ناحیه سنده یرلشمش ایدی . بوراده بر قاج سنه قدر اجرای
حکومت ایتدی . بونک یرینه اوغلی حسن بک کجیدی . وفات ایدن آبدال
بکک یرینه ده اوغلی احمد بک کچمک ایستیوردی . حسن بک ، آبدال
بکک وفاتی بر فرصت عد ایده رک مکسی اشغال ایتمک ایسته دی .
زاتاً ، عثمانلیلرده مکسک کار کاره الحاقی ایستیوردی . بناءً علیه
وان بکلربی سنان پاشا ، حسن بک اوج یوز قدر سواری و یردی .
حسن بک ، بوقوتله مکس اوزرینه یورودی . فقط ، ایکی طرف
آره سنده کی ایلك مصادمه ده حسن بک تلف اولدی . وبوصورتله ،
مکس بکلکی تماماً احمد بکک اداره سنده قالدی . شرفنامه صاحبی ،
بوذاتله ده معاصر در و دیورکه :

« احمد بک حال حاضرده یالکز باشنه . کسی اداره ایتمکده در ،

اسبایرد بکری

اسبایرد بکلکنک، اوچنجی قاردهش [بیلیچ بک] طرفدن تأسیس ایدلدیکنی اولجه ذکر ایتمش ایدک . بونک ایلك دورلری حقیقده ده معلومات یوقدر . بو شعبه نك تاریخی ، یاوز سلطان سلیم زمانندن باشلار: واسمې معلوم اولان ایلك امیرده [محمد] بک نامنده بریسیدر . بونک حیات و شکل اداره سی معلوم دکلدیر . یالکز عثمانلی حمایه سی قبولدن سوکره ، بک آاز یاشامش وفاتنده ایکی اولادی قالمشدر: سلطان ابراهیم ، امیر شرف !

سلطان ابراهیم ، قانونی سلطان سلیمان خانک بر فرمانیه اسبایرد بیکی نصب ایدلدی . بوراده بر ایکی سنه قدر قالدی . محمد بک ، حسن بک نامنده ایکی اوغلی وار ایدی .

حسن بک، فرهاد باشانک معیتده ایدی . وان محاربه سنده وفات ایتدی . بوکا بناء پدرلری سلطان ابراهیمک وفاتی متعاقب، وراثت یالکز محمد بکه انتقال ایدیوردی . سلطان سلیمانک تنسیب وفرمانی ایله باباسنک یرینه کچدی . بونک حیات خصوصیه سی ، شایان دقت مسائل ایله کچمه مشدر:

مومی الیهک، ایوب بک، خالد بک، اویس بک، سلطان ابراهیم .
ناملرنده دورت اوغلی وار ایدی .

محمد بکک وفاتی اوزرینه برینه بویوک اوغلی (ایوب بک) کجدی
ویکرمی سنه مملکتی اداره ایتدی .

سلطان سلیمان قانونی، (آغا کیس) ناحیه سی اسبابرددن تفریق
ایتدیره رک سلطان ابراهیمک برادری (میرشرف) . ویرمش ایدی .
بوده مستقلاً بوراسنی اداره ایدیوردی . وفاتنده ایکی کوچوک اوغلو
قالمش ایدی . بونلردن بری (اورکمز)، دیکری (بهاءالاین) نامنده ایدی .
فقط ، چوق کوچوک اولدقلرندن بک تعین ایدیه مدیلر . بوسبیله ،
آغا کیس ناحیه سی موقتاً وان ایالتنه الحاق ایدیلدی وبالا آخره ، اورکمز
بکه توجه ایدیه جکدی . بوراده بوتون اسبابرد اوچاغی تماملانییوردی .

اوج اوچاغه آریلان خیزان بکلرینسک « ۱۵۹۷ = ۱۰۰۵ ،
سنه سندن صوکره کی دورلرده نه ماجرالر کچیردکلرینی بیلمک فائده لی
اولابیلیر . فقط مع التأسف شیمدی یه قدر بونلر حقنده هیچ برتدقیقات
یاپیلما مشدر .

شیروان بکلری

شیروان بکلرینک منشائی ، شرفنامه ایوبیلره ارجاع
ایده رک دیورکه :

« ۶۶۲ = ۱۲۶۱ سنه سنده سوریه ایوبیلری منقرض اولدوغی
صره ده بوسلاله دن برذات، (حسن کیف) قلعه سنده (ملکان) امارتی
تأسیس ایتیش ایدی . عزالدین ، بدرالدین ، عمادالدین ناملرنده اوچ
قارده ش-که حسن کیف ایوبیلری سلاله سندن ایدیلر - (کفرا) [۱]
ولایتیه کلیدیلر و بوراده توطن ایتیدیلر . . برزمان صوکره او دیارک
حکمدار لرینک اهتمامیله حکومت بونلره انتقال ایلدی . و بونلردن اک
اول، کفرا امارتی (میر حسن بن ابراهیم) نام ذات احراز ایتدی .
شرفنامه نك شو قیودانته نظراً، کفرا یه هجرت ایدن اوچ برادر لک،
کفرا حاکم لرینک خدمته کیردکلری و تدریجاً کسب نفوذ ایده رک
اولکی امیرلری استخلاف ایتدکلری آکلا شیلیور .

میر حسن، وفاتندن صوکره اوغللری آراسنده تحدی محتمل
منازعاته مانع اولمق ایچون داها حیاتده ایکن کفرا ولایتی بش اوغلنه
تقسیم ایتیش، یکدیگریله خوش کچنملری لزومنی وصیت ایله مش ایدی .
[۱] وان ولایتی داخلمده در . قدماً شیروان قطعه سنک مرکز

تقسیمات آتی ده کی شکلده ایدی :

۱ — میر محمد کوره : شبستان قلعه سیله ملحقانی .

۲ — میر میرزایه : کفره و ملحقانی .

۳ — میر شمس الدینه : ایرون ملحقانی .

۴ — میر مجیدالدینه : آویل .

دیگر اوغلی [میر شاه محمد] ی ده کندیسنه ولی عهد تعیین

ایتمش ایدی .

وفاتنده ، میر شاه محمد یرینه کچدی و کفرایی اداره ایله مشغول اولدی . بوصره لرده کوچوک برادری مجیدالدین وفات ایتمش ایدی . بونک اوزرینه (آدیل) قلعه سنی کفریه الحاق ایتدی . وفاتنده ، میر محمد ، میر آبدال ، میر علی ، میر عزالدین ناملرنده درت اوغلی قالمش ایدی . بونلردن میر آبدال ، پدرینک یرینه کچدی . بر قاج سنه قدر قالدی وفاتنده یرینه اوغلی [امیر شاه محمد] کچدی . بوصره ده شاه اسماعیل صفوینک مشهور استیلاسی باشلامش ایدی . شاه اسماعیل بوتون کرد بکلرینی دعوت ایدم رک هپسینی توقیف ایتدیرمش ، یالکنز ماصون امیری [علی بک] ایله [امیر شاه محمد] ی سربست براقش ایدی . حتی کندیسنه التفاتده ایتمش وبرقیزیل باش البسه سی وبره رک کفرایا کاملکنه کوندرمش ایدی . امیر شاه محمد بوراده بر مدت قالدی . بعده وفات ایله دی . مومی الیهک ، محمد بک ، آبدال بک ، عزالدین بک نامنده درت اوغلی قالدی .

امیرشاه محمدک وصیتی موجبنجه یرینه بویوک اوغلی محمد بک کچدی بوصیره لرده توزک حمایه سی تقرر ایدیوردی . محمد بک سلطان

ایمان قانونی به عرض مطاوعت ایله دی. و کندی نامه برفرمان ده
 اصدار ایدیلدی. دیگر طرفدن برادری ابدال بک ده حق وراثندن
 استفاده ایتک ایستوردی. بوحال آره لرنده دائمی بر مجادله زمین
 اولدی. ابدال بک ده استانبوله کیتدی و کفره بکلکنک کندیسنه
 و جیهنی پادشاهدن رجا ایتدی. دیگر طرفدن شاه طهماسب ده ارجیس،
 اخلاط، عادالجواز و بارگیری جهترینه هجوم ایتش ایدی. محمد بک
 اوزمان بارگیری قلعہ سنده ایدی. بوقلعه، اوچ آی قدر مقاومت
 کوستردی. ذخیره نک فقدانندن دولای محصورین مضایقه ده ایدی.
 بوانتاده کفرانک برادرینه ویریلدیکی خبرنی آلدیفندن دولای مایوس
 اولدی. و قلعہ بی ترک ایدره ک استانبوله عزیمت ایتدی. بالطبع قیزلباشلرده
 قلعہ بی استیلا ایتشلردی. بعده، قلعہ نک تسلیمی ایله اتهام ایدیلدی.
 و برفرمان ایله اصدرلدی.

برادرینک اعدامندن سوکره [ابدال بک] کفره نک صاحب
 یکانه سی قالدی. اون اوچ سنه قدر بومعلکتک اداره سنده بولوندی.

صوک زمانلرده، برادری میرملک خلیل ایله خیزان بکاری آره سنده
 بر مجادله باشلامش ایدی. ابدال بک بومجادله به اشتراک ایتدی و قوتلی
 برچته ایله خیزان اوزرینه یورویه رک شهری و کذرگاهده کی کویلری
 یغما ایتدی.

شهر اهالیسی، درحال قانونی سلطان سلیمان شکیات ایتدیلر.
 بونک اوزرینه مسئله نک تحقیق ایچون وان بکار بکی اسکندر
 پاشایه امر ویریلدی. اسکندر پاشا ابدال بکی وانه جلب و دیوان ده محاکمه

ایلدی . آبدال بکک جرمی ثابت اولونجه توقیف ایدیلدی . ومسئله نك مسئول حقیقیسی اولق اوزره اعدام ایدیلدی . آبدال بکک محمود بك ، زینل بك ، میرشاه محمد حاجی بك ، میرمحمد ، ذوالفقار بك ناملرنده آلتی اوغلی وار ایدی .

ابدال بکک اعدامی اوزرینه کفره ایکی یه تقسیم ایدیلدی . بر قسمی خزوبکلرندن [صاروخان] بکه ویریلدی . دیگر قسمی ده (کرنی) لی [حسن] بکه تفویض ایدیلدی . بو صورتله کفره یه بابانجی آدملر ککشلردی .

آبدال بکک اوغللرندن محمود بك استانبوله کتیدی . ویاووز سلطان سلیم حضرتلرینک حضورینه چیقهرق باباسنک ملکینی ایستهدی . ذات شاهانه ، کفره نك بوذانه توجیهی مناسب کوره دک ، کندیسنه برفرمان ویردی وتکرار عموم کفره نك حاکی تعیین ایدیلدی .

ملککی اداره ده عدالت کوستردی وخلق ممنون ایتدی . فقط شو حالیه برابر ذوق وصفایه چوق منهک ایدی . شرفنامه بو حالی حقنده ده یورکه :

« ... متمادیاً عیش وعشرتله مشغولدی . بوتون وقتی دلبر کنجلك بزمده امرار ایدردی . نرکس ولاله کبی بر لحظه بيله بیالهی الدن برافزردی . قدحله بوشالان صراحیلرک غلغله سنه قاریشان نغمه وسرور ، بهار موسمنده چاغلایان ایرماقلرک صداسنی آندیریردی . »

محمود بك بویله جه اوچ سنه قدر کفره یی اداره ایتدیسده بر کیجه يتاغنده مقتول بولوندی . بونک اوزرینه کفره یه سنجاق اسمی ویریلدی . بوسنجاق با اراده شاهانه [میر حسن کرنی] یه احسان

اولوندى . بو ذات ، [مير محمد كور] ك اخفاندن ايدى وبر قاچ
سنه بوسنجا قده قالدى .

محمود بكك قتلى زماننده برادرلرى بك كوچوك ايدى . بوكا
بشاء وراثت ادعا ايده ميورلردى . بونلر ، بوپور بوپومز ، درحال
استانبوله كيتمك ايسته ديلر . بونلر ك صباوت زماننده مير حسن
بكك اداره سى دوام ايديوردى .

محمود بكك برادري زينل بك ، يكرمى ياشنى تجاوز ايدر ايتمز
استانبوله كيتدى و كفره ده كى حق وراثت ك تصديق اولونمى
رجا ايتدى . بوسيره ده (عقلمند) قلمه سنك فتى ايجون تداركات
وار ايدى . سان پاشا ، قاپودان على پاشا ايله برلكنده برچوق بگلرله
بوسفره اشتراك ايديورلردى . زينل بك ده بونلر التحاق ايتدى .
ويارارلق كوستردي . بوسفردن غاليتله عودتى متعاقب ، زينل بكك
موقى بوپومشدى . بوسبله سان پاشانك توسطى اوزرينه ، كفره حاكمى
نصب اولوندى . وبو بابه لازم كلن فرمان عالى يى آلدى . كفره يه
عودتنده كنديسنه قارشى اطاعت سزلك كوستريله دى . كنديسى اوتوز
سنه قدر ياشادى . خلق باباسندن چوق ممنون ايدى .

شير قنامه ، بو ذاتك بك زياده عاقل و صامى سور اولديغنى قيد
ايدييور . وفاننده ، آبدال بك ، ملك خليل ، مير محمود ، مير محمد ،
مير سليمان ناملرنده بش اوغلى قلمش ايدى .

ابدال بك پدري نك توصيه سى و سلطان محمد خانك بر فرمانيله
كفره حاكمكنه تعيين ايديلدى .

شرفنامه ديوركه :

« حال حاضرده ياشيديور ، و مملكتى حسن صورته اداره ايدييور . »

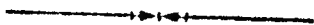
۱ - شیروانه بکلیزینک شېستانه شعبه سی

شیروان سلاله سنک مؤسسه اولان [میر حسن] حیاتنده ایکن مملکتی دورت قاردهش آره سنده تقسیم ایتش و املاک بر قسمی ده. میر محمد کوره اصابت ایتش و بو ذات شېستان ناحیه سی آلمش ایدی. شېستان بکلیزیه کرنی بکلیزیه، عنوانیه طانمشلردی. بونلرک ایلک دورلری حقنده معلومات مفقوددر. آنجق عثمانلی حمایه سنک تقررندن صوکره کی وقایع ذکر ایدیلور. بوکا بام، صحنه ده زینل بک بن سلیمان بک نامنده کی شخصی کوره بیلیرز. بو ذات، عثمانلیرک حمایه سنده ایدی و شېستان ناحیه سی ده (زعامت) اصولیه عهده سنه توجیه ایدیلش بولونیوردی. بو ذات شېستان زمامتی اوغلنه ترک ایتدی و سلطان محمد خانک فرمانیه ده (آغاکیس - ag'akis) سنجاغنک حاکمی نصب اولوندی.

۲ - ایرونه بکلیزیه

میر حسنک اوغللرندن دیگر بریسی اولان میر شمس الدینک حصه سنه (ایرون - iron) ناحیه سی اصابت ایتش ایدی. بو کوچوک ناحیه نک صورت اداره واحوالی حقنده هیچ بر معلومات یوقدر. یالکز صوک زمانلرده یاشایان (ملک) بکدن بحث ایدیلورکه، بو ذات شرفنامه صاحییه معاصردر. ایرون ده بر زعامت شکلنده اداره اولونیوردی.

بوراده شیروان بکترینک بوتون سلاله لری تمام اولیور . فقط ،
نه شرفنامه ده و نه ده دیگر اثرلر ده . سلاله نك مؤسس می حسنك
شیران اراضیسنی بش اوغلنه تقسیم ایتدیکی صروده دردنجی اوغلی [میر
مجدالدین] . ویردیکی (آویل) قلعه سندن وبونك اداره سندن هیچ
بحث ایدلیور . بوندن باشقه ، تقیما تده (کفرا) . قلعه سنك امیر میرزایه
ویرلدیکی ذکر ایدلیدیکی حالد ، میر حسنك وفاتندن صوکره بو قلعه
مع ملحقات ولی عهد تعیین ایتدیکی (میرشاه محمد) واولادی طرفندن
اداره اولونمشدر .

زرقى بکرى

زرقى بکرى اصلاً عرب نسلنه منسوبدر . بوسلاله نك صورت
تأسسى حقنده شرفنامه ده بوركه :

« ... زرقى بکرى نك نسلبرى شام عرب عشيرتلىينه ارتباط پيدا
ايدر : [شيخ حسن بن سيد عبدالرحمن] نامنده بر ذات وطنى ترك
ايدهر ك ماردينه كلدى . اوراده رياضت و عبادتله مشغول اولدى .
ودائماً ماوى البسه كيديي ايجون بين الناس «شيخ ازرقى» ديه اشتهار
ايتدى . عربلر ماوى كوزلولره «ازرقى» ديدى بکرى و شيخك ده
كوزلى ماوى اولدوغى ايجون بوندن دولايي ده بوصفته اشتهار ايتمش
اولسى محمدلدر . بالاخره «ازرقى» تعميرى كثر استعمالدن «زرقى»
شكلى آلدى . »

« شيخ حسن ، زهد و تقوى ايله ماردينه بويوك بر شهرت قازاندى .
ولايتك اعيان و افرادندن بر جوق كيমে كنديسنك مرید و معتقدى
اولدى . شيخك نفوذندن متوهم اولان ماردین سلطانی كنديسنى قلمه ده
حبس ايتدى . فقط بو صيره ده موسى الیهدين ظهور ايدن كرامتلىرى
كورن سلطان ، شيخى حبسدن چيقارارق اعتذار ايلدى . و مریدی
اولاراق تعظيم و تكريم و حقى كريمه سنى ده شيخه تزويج ايتدى . بوندن
دولايي ده اوديار خلقنك شيخه اعتقادى ترايد ايلدى . »

ماردین سلطانک وفاتندن صوکره یرینه شیخ حسن ، قائم مقام اولدی . و جوارده کی ناحیه لری اوغللرینه تعویض ایدرک اونلری اوحوالیه حاکم قیلدی . . .

بوروایت زرقی سلاله سنکده کرد اولمادیغی کوستریبور . دیمک اولیورکه ، بو عائلهده عشیرتک خارجنده تأسس ایتمش در .

سلاله نك عربانی حقنده کی روایتک درجه صحتی تقدیر ایتک کوجدر . لاکین ، ماردین حاکمی بر شیخ استخلاف ایتمی بک غریبدر . صوکره ، بوشیخک ترجمه حالی مضبوط اولدوغی حالده ، دیگر بکله حق ماردین حاکمک مجهولدر . حالبوکه ، عشیرتله دائما بکله انسابی آرزو ایدرله و بر بکک تبدل ایتمهی آرزو ایتمزلر . بناء علیه ، بومسلهده بر قوتک او یون اوینادینی و ماردینی استیلایدن بر عشیرت رئیسک بک موقعه کچدیکیده احتمالدن اوزاق دکادر .

زرقی بکری بروجه آتی درت شعبه یه آیریلرلر :

- ۱ — درزنی بکری ۲ — کردکان بکری ۳ — عتاق بکری
- ۴ — ترجیل بکری .

شعبه ۱ — درزنی بکری

بوشعبه شیخ حسنک اوغللرندن هابل طرفندن تأسیس ایدیلشدر . قلعده بویوک برکلب وار ایش و بوندن دولایی اسمی دیرزیر نامی آلمش و بواسم کثرتله استعمالدن (درزنی) شکله کیرمشدر . هابل پدری طرفندن ماردیندن دیرزیر قلعه سنه کوندرلمش و شرفنامه نك

دیدیکی وجهله بوقلمه یی اوغلی (قابل) ایله کافرلردن فتح ایتمشدر .
بالا آخره، دیرزیر اسمی ده درزینی شکل محففنی آلمشدر. هابلدن
صوکره یرینه اوغلی قابل کچمشدر . فقط ، بونک حیاتی حقنده ده
معلومات مفقوددر . یالکز ، ایکی اسم معلومدر .

بعده، سلاله شجره سنک مهم بر قسمی مجهول قالییور. آنجق شاه اسماعیل
صفوی زماننده حاکم اولان [امیر حمزه بن امیر خلیل بن امیر غازی] یی
کورییور. امیر حمزه، شاه اسماعیلک حمایه سی قبول ایتش و شاه اسماعیلک
امریله درزینی حاکمی نصب اولمشدر .

بوصیره لرده عثمانلی حکومتی ایله ایرانک آرده سی آچیلمش ایدی.
تام بوکونلرده امیر حمزه وفات ایتدی . یرینه اوغلی محمد بک کچدی.
محمد بک یاووز سلطان سلیمه عرض مطاوعت ایله دی . بونک اوزرینه
برفرمان عالی ایله درزینی حاکمکی عهده سینه توجیه اولوندی .
بوده دیگر بکله کبی عثمانلی اردوسنک بر عضوی شکلنده بولونیوردی.
وفاتنده دورت اوغلی قالدی : علی بک ، شاه قولی بک ، یعقوب
بک ، جهانشاه بک .

پدرلرینک وفاتندن صوکره قارده شلریکدی بکریله امتزاج ایدمه دیلر .
هپسی ده حاکمک ایچون مجادله یه کیریش دیلر . فقط [علی بک]
هپسینه تفوق ایتدی و باباسنک یرینه کچدی ؛ یدی سنه قدر درزینی
اداره ایتدی .

بونک وفاتی متعاقب قانونی سلطان سایمانک فرمانی موجبجه
رأس اداره یه برادری [شاه قولی] بک کتیرلدی . [۱۵۳۴ - ۹۴۱]
بوذات ، بکله سنه قدر حاکمک ایتدی و صوکره دفعه اولمی

اوزره سلطان سايمان قانونی يی زيارتدن عودت ايدرکن ، دشمنی
اولان کردکان زرقيسندن ناصر بك طرفندن (بولی) قصبه سنده
قتل ايدلی .

شاه قولى بك قتل اوزرينه برادری يعقوب بك وارث قالبوردي .
سلطان سليمان قانونی طرفندن اصدار اولونان بفرمان عالی موجبجه
مومی اليه درزنی حاکمکی توجیه اولوندي . بو ، خير پرور ، حلیم
ودرويش مشرب برذات ایدی . بالخاصه تصوف ايله اشتغال ايدردی .
کندیسی شاعر ایدی وشعرلرينک قسم اعظمی ده کرد لسانيله يازمشدر .
کندیسنک بك مشهور بر دیوانی واردر .

يکرمی بش سینه قدر حاکم قالدی ومملکتی دائما سکوت ايله
اداره ایتدی . صوک زمانلرده کندیسی کوشه از وایه چکيلدی ویرینه
اوغلی (دومان) بکی تعیین ایتدی .

دومان بك ، مشهور چیلدير محاربه سنده شهيد اولدی . (۹۸۶-۱۵۸۷)
محمد بك ، علی بك نامنده ايکی اوغلی قالدی .

يعقوب بك هنوز صاغ ایدی . اوغلی دومانك یرینه حفيدی
محمد بکی تعیین ایتدی . بوکنج هنوز اون بش ياشنده ایدی . بويوک
پدری يعقوب بك نظارتی آلتنده امور مملکتی حسن صورتله اداره
ایتدی .

برقاچ سینه صوکره ، عائله سنک دشمنلرندن [محمد بك کردکی]
تکرار درزنی حاکمکنه تسلط ایدیوردی . صاصون بکلرندن محمد
بك خدمتده ايکن بك زياده نفوذ قازانان مشهور کتخدا شمس الدينک
مومی اليه معاوتی سایه سنده درزنی قلعه سینه عايد برچوق تارالاری يغما

و کویلری احراق ایتدی . بوفلاکت درزینی حاکمنه فنا تأثیر ایتمش ایدی . درزینی امیری محمد بک ده عموجه زاده لرندن و طرفدار لرندن تشکیل ایتدیکی چته بی مملکتک حدود لرینی محافظه بیه مأمور ایتدی . او ائنانده کردکانلی محمد بک ده درزینی حدودینه تجاوز ایتمش ایدی . همان همان براردو حالنده اولان بوچته لر آراسنده وقوعه کلن برمصاادمه ده محمد بک کردکی یاره لندی و برکون صوکره کردکان قلعه سنده وفات ایتدی . بو صورتله غالبیت ده محمد بک درزینی طرفنده قالدی . شرفنامه صاحبی فوق العاده کنج اولان بو ذاتک کندیسيله معاصر اولدیغنی یازیور .

شعبه ۲ -

کردکانه بکلری

شرفنامه ، کردکی بکلرینی درزینی بکلرینک عموجه زاده لری عد ایدیور و دییور که :

« هابلک اوغلی قابلک غیر مشروع بر اولادی اولدی . قابل پدرندن اوتانندی و بونی کردکی قلعه سنه کوندردی . بو چوجوق بویودکن صوکره ، بو قلعه نک بی اولدی بده بوراده مستقل برسالله تأسیس ایتدی »

بو وقعه ، تاریخنن زیاده مصاله بکزیور . فقط باشقه بر دییه جک شی یوقدر . صوکره ، کردکان بکلرینک احوالی اوزون بر زمان مجهولیت ایچنده قالیور . انجق ، [شاه قولی] ایله [ناصر بک] اره سنده کی مجادله ده کردکی ساله سی کورولیور . بوکا بناء ، ایلک حاکم اولقی

اوزره ناصر بکي قبول ايتمک لازمدرکه بوبکک عثمانلي حمايه سينله باشلار.
ناصر بک، کردکی ايله درزني حدودی آره سنده بولونان (منار)
قریه سنک کندی اداره سنده قالماسنی ایستبوردي. بوکا بناء، درزني
حاکمی شاه قولى بکه دشمن اولمشدی. حالبوکه، درزني بکیده بو
قصبه یی ویرمک ایسته مییور و بر فرمان ايله کندیسنه توجیه ایتدیرمک
ایستیوردي. شاه قولى بک، بو مقصده استانبوله کیتدی و قانونی
سلطان سایمان خاندن منارک تملکی حقنده بر فرمان الدی. ناصر بک
بوکا تحمل ایدمه دی و مقدما شاه قولى بکک ترجه حالنده ذکر
ایتدی کمز اوزره (بولی) جنایتی ارتکاب ایتدی. بولی جنایتنه
اشتراك ایدن ناصر بکله توابعی ده عینی یرده اعدام ایدیلدیلر.

ناصر بکک محمد بک نامنده براوغلی وارایدی. پدرینک اعدامندن
صوکره یرینه کچدی. آرتیق درزني و کردکی عائله لری آره سنده
مدهش بر خصومت باش کوسترمش ایدی. کردکان بکی محمد بک بن
دومان بک - اولکی فصلده ذکر ایدلدیکی اوزره - بردفه درزني یی
یغما ایتمش ایدی. بالا آخره، درزني بکی محمد بک طرفدارلری طرفندن
اولدیریلدی.

بونک یرینه سالف الذکر اوغلی ناصر بک کچدی. ناصر بک،
بک کنج ایدی. فقط، حزولی کتخداس شمس الدینک معاونتیه منار
قریه سنی آلدی. و درزینلیرک بر قسم ارزاقنی یغما ایتدیردی بعده
هر ایکی عائله آره سنده صالح عقد ایدیلدی.

ناصر بک، کنج ایدی و دائماً اکلنجه ايله وقت کچیریر ایدی.
خدمتکارلری آره سنده «چنبر» عنوانیه شهرت بولمش بر نکره کو

وار ایدی . دائما ، بونکله اکلنیردی . برکون چنبر طرفندن اوده
قتل ایدیلدی . بوقتل ، شاه قولی بکی قتل ایدن ناصر بکک اعدامی
متعاقب ، کردکی بکلکنه تعیین ایدیلن و فقط بکلکی بالاخره محمد
بک طرفندن استرداد اولتان میرخلیل طرفندن اداره ایدلمشدی .

ناصر بکک میر محمد و میر ابوبکر نامنده ایکی اوغلی وار ایدی .
میر محمد ، باب عالینک برفرمانیه کردکی حاکمی نصب ایدیلدی . بوذات
شرقنامه مؤلفیه معاصر در .

شعبه ۳ — عتاق بککری

بوبکک زراقی سلاله سنک بر فردی طرفندن تأسیس ایدیلشدر
و کندیلری ده بونامی طاشیورلر . لاکن ، تاریخ تأسیسری ، و ایلک
دورلری حقنده معلومات مفقوددر . انجق ، شاه اسماعیل صفوی زماننده
کندیلرندن بحث ایدیلور . بوضیره لرده (عتاق) قلعهنده [احمد
بک بن میر محمد زراقی] نامنده برذات بولونیوردی .

شاه اسماعیل عتاق قلعهنسی احمد بکک الندن آلاراق اورایه
(قاجار) تورکمنلری یرلشدیردی . بونک اوزرینه قلعده کی زراقی
عشیرتی یرلری ترک ایدمه اطفرافه داغیلدیلر . فقط چالدران مظفریتدن
صوکره ، عتاق قلعهنسک زراقی کردلری ، مملکتلری استرداد مقصدیه
تکرار عودت ایتدیلر . فقط قلعه بی جبر ایله الده ایدمه جکلری
بیله بکلری ایچون (ماخ) نامنده خراب بر قلعده قیش موسمنی کچیرمک

و بصورتله فرصت بولونجه قلعهي تورکمنلردن استرداد ايتمک مقصديه
ملخ خرابه لرينه يرلشدیلر. سبب ورودلرینی صوران قاچار تورکمنلرینه
« مرداس عشیرتيله ارامزده خصومت واردر بونک ایچون هجرته
مجبور اولدق بوقیش موسمی عائله مزله بوراده کجرمکه مساعده ایدیکیز
بهار کلنجه عودت ایدرز » دیدیلر. قاچارلر معذرتلرینی قبول ایدرک
خصومت کوسترمدیلر .

کردلر بصورتله تورکمنلری اغفال ایتدکدن سوکره صوثوق
بر کیجه ده یوکسک مردیوملر واسطه سیله قلعیه کیره رک قلعهي
ضبط ایتدیلر . قاچارلرک بوتون ارککلرینی قتل ایدرک باشلرینی
صیر یقلر اوزرند تشریر و عائله لرینی ده قلعه دن طرد ایتدیلر . بالا آخره
بکری اولان احمد بی اسکی موقعه دعوت ایلدیلر . احمد بک ،
باب عالینک حمایه سی تأمین ایدرک در حال سلطان سلیم خانه تبعیت ایتدی .
و بر فرمان عالی ایله عتاق قلعه سی حاکمکنه تعیین ایدیلدی .

احمد بکک وفاتنده شاهم بک ، یوسف بک ، محمود بک ناملرند
اوج اوغلی قالمش ایدی . اوج قارده ش ، یکدیگرینک وارثلکنی
قبول ایتدیلر . و دائما حال مناقشه ده قالدیلر . بونک اوزرینه قانونی
سلطان سلیمانه مراجعت ایتدیلر . باب عالی ، بابالرینک مملکتینی اوجه
تقسیم ایتدی و بر قسمی ده کندی ملککنه الحاق ایتدی .

قارده شلرک حصه لری بر زعامت ایدی : بونلردن محمود بکک بعض
قرا و مزرحه حاصلاتندن ۶۰,۰۰۰ آچه یوسف بکده ۲۰,۰۰۰
آچه زعامت ویریلشدی . شاهم بکله دیار بکر میر میرانی وزیر رستم
باشانک آراسی آجیق بولوندوغندن رستم باشا شاهم بکک خیانتندن

بجمله تأدیی لزومنی پادشاهه یازمش و بونک اوزرینه صادر اولان بر فرمان ایله اعدام ایدلمش ایدی .

بناءً علیه اوچ قارده شدن ایکسینه زعامت تخصیص و بریسی اعدام قلندقدن صوکره «بك» سز قالان عتاق قلعه‌سی ، یکریمی سینه قدر عثمانلی امراسی معرفتیه اداره اولونمشدر .

فقط ، یکریمی سینه صوکره عتاق حاکمکی ، اذربایجان سفرنده خدمتی کورولن سالف الذ کریوسف بکه توجیه ایدیلدی . مومی الهک وفاتنده حسن بك نامنده بر اوغلو قالمش ایدی .

یوسف بکک وفاتی اوزرینه قلعه حاکمکی (حاجی بك زاده احمد بك) نامنده امرای عثمانیه دن برینه ویریلدی . احمد بك ، ایکی سینه قدر بوراده قالدی . بعده ، یوسف بکک اوغلی [حسنی بك] باناسندن منتقل وراثتی طلب ایتدی . سلطان سایم طرفندن « او جاقلق » طریقیه حقوق وراثتی اعاده اولوندی . احمد بك ، یکریمی سینه قدر حاکمک ایتدی . اداره‌سی ، قسماً سکونتله بکدی . وفاتنده ، یوسف بك ، ولی بك ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی .

سلطان مراد خان طرفندن یوسف بکه حاکمک توجیه ایدیلدی . بو ذات ایکی هفته قدر ذی حیات قالدی . بونی ، برادری (ولی بك) استخلاف ایتدی . بو صیره ده عوجه زاده لرندن (جهان شاه بن سهراب بك) نامنده بریسی میدانه چیقدی . بو ذات ، عتاق سنجاغنی ایستوردی . جهانشاه بك عتاق قلعه‌سی کندیسینه تفویض ایدلدیکی تقدیرده هر سینه دیار بکرده عثمانلی خزینه‌سی ایچون ۲۰ بیک فلوری ویره جگنی ایلری

سوریوردی. نهایت ، دیار بکر بکر بکی ابراهیم پاشا ایله اویوشدی . فقط ، ولی بك ، جهانشاه بكك ویردیکی مبلنی تأدیه ایده جکنی تعهد ایلمی اوزرینه یرنده ابقا اولوندی . بالاخره بو عائله دن (شاهم بك زاده ذوالفقار بك) عتاق ایچون . ۴ بيك فلوری تأدیه ایده جکنی ابراهیم پاشایه وعد ایدنجه قلعہ کندیسنه تودیع اولوندی .

دیار بکر بکر بکی ابراهیم پاشا منافع شخصیسی ایچون ایالت داخلنده کی قلعہ لری مزایدہ طریقہ بکره صاتیور ، مستبدانه حرکتلریله خلقی رنجیده ایدیوردی . شرفنامه بوذاتك اجرا آتندن شکایت ایدرکن ده یورکه : — ظالم ابراهیم پاشانك ظلم و اعتسافی دیار بکر ولایتله کردستانی بیزار ایتمش ایدی . بو حرکتلری تمرد و عصیان درجه سنه وارنجه دیاربکر ولایتدن عزل اولوندی واستانبوله آلتهرق یدی قلعده حبس ایدلدی . سلطان محمد خان مقام خلافتی جالس اولونجه (ابراهیم پاشا) یی ظالم لره عبرت اولق اوزره صلباً اعدام ایتدیردی .

ابراهیم پاشانك عزلندن صوکره (ولی بك) عتاق حاکمی اولارق موقعی محافظه ایدلدی . شرفنامه بوذاتی مدح ایدیور و کندیسيله معاصر در .

شعبه ۴ — ترجیل بکری

بونلرده زراقی بکلرینك بر شعبه سی ایدی . دیاربکر جوارنده کی (ترجیل) قلعہ سنده اقامت ایدرلردی . یانلرنده (دارعین) قلعہ سی ده

وار ایدی. [۱] بوسلاده (شیخ حسن ازرقی) نسلندن ایدی .
 شرفنامه ، بونلرک بروجہ آتی اوزون بر شجرہ سنی تعداد
 ایدیور :

سید حسن ازرقی بن سید عبدالرحمن بن سید احمد بن سفیل بن
 سید قاسم بن سید علی بن سید طاهر بن سید جعفر قتیل بن سید
 یحیی اقع بن سید اسمعیل اکبر بن سید جعفر بن امام محمد باقر بن
 امام زین العابدین بن امام حسین بن امام علی المرتضی (ر . ع) .
 بوشجرہ بکده حقیقته مقارن کورونمه مکده در . شیخ سید
 حسینک نه صورتله اکتساب شهرت ایتدیکی معلوم اولدینی ایچون
 بوشجرہ نک صوکرادن اویدورولمش اولماسی محتملدر .

شرفنامه ، بوفصلک مقدمه سنده ذکر اولوندوغی وجهله ، شیخ
 حسن ازرقی نک ماردینه صورت ورودینی و « ازرقی ، عنوانک وجه
 تسمیه سنی تکرار ایتدیکن صوکره شیخک ماردینده کسب نفوذ
 ایتمسک اسبابی براز دها تفصیل ایده رک ده یورکه « شیخ حسنک
 ماردینه مهاجرتی ائناسنده ماردینده (امیر آرتق بن اکسب) حکومت
 سوریوردی . بونک نفوذی خربوت ، مجنکرد و حسن کیفه قدر
 شاملدی . امیر آرتقک ملائقولیک و کوزل بر قیزی واردی . برکون قیز
 تجنن ایتدی . قیزی شیخه او قوتدی . شیخ برصویه او قویه رق قیزک
 باشنه دوکدی . شیخک برکت انفا سیله اه تعالی مجنونه عقل احسان
 بویوردی . امیر آرتق قیزی شیخه تزویج ایتمک ایستدی . فقط شیخ

[۱] بوقلمه لر دیاربکرک شرق شمالیسنده و تقریباً ۶۰ کیلومترو بعد
 مسافده واقع اولوب الیوم خراب وغیر مسکوندر .

بوندن استنکاف ایدەرك قیزی، اوغلی سید حسینە نکاح ایدلی.۰
 امیر آرتق، قیزیۑنە جهاز اولق اوزره ترجیلی دامادی حسین
 بکه ویرمش ایدی. بوندن سوکرده مذکور قلعه، سید حسینک
 اولاد و احفادینک الده قالدی و صیره ایله احمد بن سید حسن،
 سلیمان بن قاسم، یوسف و حسین طرفسندن اداره ایدیلدی. بونلرک
 دورلری قیصه و بک ساکنانه کچمشدر. بونلردن سوکره [عمر بک بن
 حسن بک] ترجیل بکی اولدی. عمر بک، دیاربکرده حکومت ایدن
 آق قویونلولردن [بایندورلی اوزون حسن] ایله معاصر ایدی.
 و اونکله حسن مناسباتده بولونیوردی. نهایت اوزون حسن بونک
 قیزیله ازدواج ایتدی. و بوقیزدن براوغلی دنیا به کلدی. بونک اوزرینه
 اوزون حسن طرفسندن (مهراتی) و (نوشاد) ناحیه لری ترجیله
 الحاق ایدیلدی. عمر بک بتلیس شهرینک مدافعی تعیین ایدیلدی.
 عمر بکک وفاتندن سوکره بتلیس سنجاغی اوغلی [بوداق] بکه
 ویرلیدی. اوزون حسنک وفاتندن سوکرده اوغلی وخانی [یمقوب
 بک] طرفندن بتلیس محافظلی بوداق بکک عهده سنده ابقا قلندی.
 (۸۸۸ = ۱۴۸۳). بوداق بک ۴۳ سنه یاشادی.

بوداق بکک وفاتندن سوکره یرینه اوغلی احمد بک کچدی.
 امارتندن ایکی سنه سوکره ایدی که، [شاه اسماعیل صفوی] آق
 قویونلولری مغلوب ایدەرك دیاربکری استیلا ایله مش ایدی. بواننده
 آق قویونلولرله قیزلباشلر آراسنده وقوعه کلن بر محاربه ده احمد بک
 تلف اولدی.

احمد بکی، برادرلی [علی بک بن بوداق بک] استخلاف ایتدی

ویکرمی سنه اجرای امارتدن صوکره وفات ایلدی . یرینه دیگر برادری [کردشمسی بك] کجدی . فقط بوزمانلرده قیزلباش ایرانلر او حوالینک سنی اولان کردلرخی تضییق ایدیورلردی . کردلر صفویلردن صوکه درجه متفر اولمشلردی . یاووز سلطان سلیم خان شاه اسماعیلی مغلوب ایدنجه بوتون کرد بکلری مشارالیه حضرتلرینه عرض اطاعت ایتمشلردی . شمسى بك ده بونلر میاننده ایدی . یاووز خان ترجیل قلعه سنی بر فرمان ایله مومی الیهك عهده سنده ابقا ایلدهدی . کرد شمسى بكك وفاتندن صوکره ترجیل امارتی سلیمان قانونی حضرتلرینک بر فرمانیله اوغلی حیدر بك بن شمسى بكك توجیه قیلندی حیدر بك اوزون مدت ترجیلی اداره ایتدی .

سردار مصطفی پاشانک قوماندای آلئنده ، شیروان ، کرjestان وروان جهتلرینه سفر ایدن عثمانلی اردوسنه برچوق کرد بکلری ده معیترلیله التحاق ایتمشلردی . حیدر بك ده بونلرله برابر سفره اشتراك ایتدی . « چلدیر » محاربه سنده برچوق کرد اعیانیله برلکده حیدر بكك قیزلباشلر النده شهید اولدی .

حیدر بكك شهادتندن صوکره ترجیل امارتنه ، سردار لالا مصطفی پاشا دلالتیله اوغلی [بوداق بك بن حیدر بك] نصب ایدلدی . بوداق بك ۱۵ سنه امارتدن صوکره وفات ایتدی . کندیسینی اوغلی حسین بك استخلاف ایلدهدی . بو ، آنجق سکز آی قدر قالا بیلدی . وفاتنده یرینه برادری اسماعیل بك کجدی . بوده ، دورت سنه قدر ترجیل حاکمکننده قالدی و اجل موعودیه وفات ایتدی .

حیدر بکدن صوکره ترجیل امارتی سلطان مراد طرفندن ایکنجه

اوغلی عمر بک بن حیدر بکه توجیه اولوندی . بو ذات شرفنامه مؤلفی ايله معاصر در . شرفخان عمر بکی مدح ایدر کن ده یورکه - « سلاله سنه شوق و یرن برکنجدر . اوضاع و حرکاتی مردانه در . دائماً تورکلره معاشرت و اختلاطده بولونور ، و اکثر زمانی دیار بکر میرمیراننک خدمت و مشورتند . امرار ایدر . »

عینی زمانده بو ذاتک ، مهم ایشلر ایچ-ون دیار بکره کلن کرد بکریله عثمانلی امراسی و تورکلر آراسنده بر « متوسط » وظیفه سنی ایفا ایتدیکی و بوضوئله دیگر بکریله نظراً عثمانلیلر نزدنده داها چوق موقع صاحبی اولدوغی ده آ کلاشیلور .

شرفنامه نك مضبوطاتی بوراده ختام بولدوغندن عمر بکدن صوکره بو سلاله ايله دیگر سلسله نك یکیردیکی صوکه صفحاتی تعقیب ایتک - و نائیک شیمدیلاک عدم موجودیتدن دولای - ممکن دکادر . موسیو هاردک دیدیکی کبی هر حالده بونلرده بالآخره تورک اداره مرکزیه سی اطرافنه طولانمشلر و ناصل که کرد عشیرتلی کرد ملیتی خارچنده تشکل ایتمشلر سه اولیه جهده هم کردلرک هم ده تورکلرک اجتماعی حیاته بیکانه بر حالده قالمشلردر . [۱]

[۱] ترجیل بکری نك احفادی الآن موجوددر . بونلر ترجیل قلعه سنک بش کیلومترو جنوب شرقی سنده بولونان (حضرو) ناحیه سنده مقیمدرلر . جوار کرد قبایلی آراسنده نفوذلی اولدوچه جاریدر . فقط او حوالی ده عشیرت حیاتی و کرد عنعنه لری پس - زنده بر حاله کلدیکندن بونلر بونفوذ او قدر قیمت و یرمه مکده و تورک ملی مؤسساتیه تورک وجدان اجتماعیه سنه داها چوق تمایل ایتکده درلر . عشیرت حیاتی خارچنده قالان بوقیل کرد رؤسای حقنده ایکنجی جلده تفصیلات و یریه چکدر . م

سویدی بکری

سویدی بکلرینک منشأی حتمند مختلف روایتلر واردلر. شرفنامه مؤلفی بونلردن بحث ایدم دکن - خلاصه - ده بورکه :

« . . . روایتہ نظرآ سویدی امیرلرینک نسبلی ، [برمکی] لره منتهی اولور . بونلرک منسوب اولدوغی عشرت ده ، حضرت محمدک کوله لرندن [اسود] ک احفادیدر . دیگر بر روایتہ نظرآده سویدی طائفه سی ، مدینه منوره نك ایکی منزل شمالده کائن (سوید) قریه سندن کلدکلری ایچون بونامی آلمشلدلر . »

شرفنامه بو روایتلری قید احتیاطله ذکر ایتدکن صوکره :
« اويله اما برمکیلر کنسدی نسبلی فرس حکمدارلرینه نسبت ایدیورلر ، ديه برمکیلرک اورتا آسیاده کی (بنج) شهرندن کلدیکلرینی وبونلرک نه صورتله عباسیلرک خدمته کیره رک نه درجه ده صاحب نفوذ اولدوقلرینی ، اقبال وادبارلرینی حکایه وسویدی سلاله سنک ظهورینی ده بوجه آتی نقل ایدیور :

« . . . افواه والسنة ناسده دوران ایدن مشهور حکایه یه نظرآ عباسیلر زماننده « آل برمک » دن اوچ برادر باغداددن کوردستان

جهته متوجه اولدیلر . بونلر ، « جبل شفتالو » ده کی کنج [۱] قلعہ سی مضافاتندن (خان جوک) نام محله توطن ایلدیلر .

اوچ قارده شک بویوکی تقوی و عبادتله مشغول اوله رق مراتب عالیہ یی بولدی . حق بر کون کوچک برادری مهم بر ایش ایچسون کیتمش ایدی . اودیاریک خاق بر معتاد بونلرک یومی طعاه لرینی کتیرمش ایدی . اورتانبجه قاردهش کندی حصه سندن باشقه کوچوک قازده شک حصه سفی ده ییدی . کوچوک قازدهش وظیفه سندن کلنجه معتاد یمکفی بولامادی ، صوردی ، اورتانبجه قاردهش « بن ییسم ! » دیدی . بویوک قاردهش بوندن حدت ایدرک : « نیچون کندی حصه که قناعت ایتمه یورسک ؟ الله قازنگی ایکی پارچه ایتسون ! » دیه بددعا ایدنبجه اورتانبجه قاردهش درحال دوشهرک وفات ایتدی . بوکرامتی کورن خلقلک شیخه اعتقادی صولک درجه آرتدی . ده یور .

شیخک ، کوچوک برادری میر شهابک یاردیمیله ، روحانی نفوذینی استمال ایدرک خان جوک موقعنده بر قلعہ انشا ایتدیکی وبوصورتله عشائر وقبائلی اطرافه طوبلایه رق بر بکلک تأسیس ایله دیکی آکلاشیلیر . مومی الیه ، تأسیس ایتدیکی قلعده بر مدت صوکره بلاولده وفات ایدنبجه یرینه برادری [میر شهاب] کچدی . میر شهابک زمانی حقنده معلومات یوقدر . سویدی بکلکنه بونک اولادواحفادی توارث ایلهمشدر . وفاتندن صوکره یرینه اوغلی میر جلال کلدی . بو ، بک چوق یاشادی . امیر جلالک وفاتی متعاقب یرینه اوغلی امیر محمد کچدی . بوذات آنجوق برقاج سنه اداره ده قاله بیلدی . وفاتنده یرینه [۱] کنج ، ایوم لوا مرکزی اولان کنج قصبه سنک اسکی اسمیدر .

امیر محمد کجیدی. بو ذات بعض مهم ایشلر کورمک تشبثنده بولندیسه ده مدتی چوق دوام ایدمه مدی. بر قاچ سنه صوکره وفات ایتدی. یرینه مخدومی [امیر فخرالدین] کجیدی. بونک دوری ده پک قیصه در. وبالخاصه وقایع ایله کچمه مشدر. شرقنامه، بوزاتک عدالتله اجرای احکام ایتدیکنی وزماننده مملکتی معمور اولدوغنی قید ایدیور. وفاتندن صوکره اوغلی [امیر حسن] کندیسنی استخلاف ایتدی. امیر حسن ظالم وخونریز بر آدم ایدی. بر مدت صوکره کوزلری کور اولدی.

بونک اوزرینه یرینه بویوک اوغلی [امیر فخرالدین] کجیدی. امیر حسنک دیکر مخدومی [میر محمد] ذکی، جسور و فضیلتپرور برکنج ایدی. برادری فخرالدیندن ممنون اولمادیفی ایچون مملکتی ترک ایدمک اوزمان دیاربکرده اجرای حکومت ایدن آق قویونلو اوزون حسنه التجا ایتدی. اوزون حسن بونی اعزاز واکرام ایتدی. ونحت اداره سنده بولتان (خان جوک) و (جباچور) ناحیه لرینده بوکا تفویض ایتدی.

ایکی برادر آرمه سنده - بویوزدن - بویوک محاربه لر اولدی. نهایت میرمحمد بر محاربه ده تلف اولدی. و بوتون بکک فخرالدینه قالدی.

فخرالدینک وفاتنده ارکک اولادی یوق ایدی. بونک اوزرینه یرینه برادرزاده سی [آبدال بک بن امیر محمد] کجیدی. آبدال بکک دوری بویوک مجادله لر ایچنده کچم شد. مومی الیه جباچور. ده کی تورکمن بکی [آلیقوت اوغلی] خان جو که هجوم ایتدی. بونک اوزرینه

ایکی طرف بویوک بر مصادمه یه باشلادی . یدی کونلک بر محاربه دن صوکره ، تورکمنلر مغلوب اولدیلر . تورکمنلرک قرارگاهلریله چادر و حیوانلری اغنام ایدلدی . بووقعه دن برقاچ سنه صوکره آبدال بک وفات ایتدی .

مومی الیهک سیحان بک ، سلطان احمد بک ناملرنده ایکی اوغلی قالدی . سیحان بک ، باباسنک یرینه کچدی . دیگر برادرلری ده کندیسنه اطاعت ایتدی . بو اتحاد کندیلرینک قوتلی بولونمالرینی تأمین ایلدی . بوکا بنساء جوارده کی اراضیده توسیع حدود ایدیورلردی . حق [خالد بک پازوکی] نک وفاتی اوزرینه کنج قلعه سنی ده آلدیلر . چالديران مغلوبیتنی متعاقب ، سیحان بک عثمانلی طرفنی التزام ایتدی . وشاه اسماعیل صفوی نامه اداره اولونان جباچقور ، اچقه قلعه ، ذاک و منشکویت قلعه لرینی ضبط ایتدی .

بو فتوحات دن صوکره ایکی برادر ملک لرینی تقسیم ایتدیلر . جباچقور و حوالیسی سیحان بکه ترک ایدیلدی . دیگر قلعه لرک هیئات عمومیه سی ده برادرلری احمد بکک مالکی اولدی .

ایکی برادر عثمانلی حمایه سنده اولارق یاشیورلردی . اولآ آره لر ده غایت انی ایدی . فقط ، بالآ خره آرالر اچیلدی . واحد بکک تشبیه باب عالی سیحان بکی اتمام ایتمه باشلادی . نهایت ، قتانی آمر بر فرمان عالی موجبجه جباچقورده اعدام ایدیلدی . مومی الیهک مقصود بک نامنده بر اوغلی قالمش ایدی .

مقصود بک پدرینک اعدامندن صوکره عثمانلی خدمته کیردی . قانونی سلطان سلیمانله (نچجوان) سفرنده بولنه رق (آرپه چای)

اوکنده ایران پیشدارلریله یاپیلان محاربه ده بک چوق جرأت و یارارلق کوستردیکندن دولایی پدرندن موروث چباچقور قلعه سی «اوجاقلق» نامیله کندیسنه تفویض اولندی .

دیاربکر میرمیرانی چرکس اسکندر پاشا مقصود بکدن خوشلانمادی ایچون چباچقوری مومی الپدن آله رق امرای عثمانیه دن بریسنه تودیع ایتدی .

مقصود بک اسکندر پاشا حقنده شکایت ایتک اوزره استانبوله کیتدی ویدی سنه اوراده قالدینی حالد سلطان سلیمان شکایتی عرض ایتکه فرصت بولامادی . چونکه اسکندر پاشانک سرایده ورجال عثمانیه آراسنده کی موقع ونفوذی بوکا مانع اوایوردی . نهایت وبادن استانبوله وفات ایلدی . بوصورتله ، بکلیک رقصمنک مختاریتی زائل اولدی .

سلطان احمد، کندی حصه سنه اصابت ایدن قسمده قالمش ایدی . باب عالی ایله ایی کچینیوردی . بوکا بناء مختاریتده برتهلکه ملحوظ دکلدی .

وفاتنده مراد بک ، محمد بک ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی . اسکندر پاشا ، احمد بک وفاتندن صوکره ملک موروثنی ایکی مخدمی آره سنده تقسیم ایتدی : خان جوک و اچقه قلعه یی محمد بکه ویردی وچباچقور وحوالیسندن ماعداسی ده برادری (مراد) بکه توجیه اولوندی .

ایکی برادر ، بلا اختلاف اون آلتی سنه قدر مملکتلریخی اداره

ایتدیلر . نه باب عالی ونهده عشیرتلری آره سنده بر عدم امنیت تولید ایتمه دیلر .

مراد بك ، داهـا حیاتنده اداره مایکی اوغلی [سلیمان] بکه ترك ایتدی . سلیمان بکدن ماعدا اوج اوغلی داهـا واردی : علی خان بك ، اولو خان بك ، مصطفی بك .

مصطفی مشهور تبریز بحاربه سنده تلف اولدی . برادری علی خان بك ده قره مان بکربی مراد پاشا ایله ایرانیلر طرفنده اسیر ایدیلر رك قهقهه قلعه سنده حبس ایدیلدی . ایکی سنه قدر دوام ایدن بومدت طرفنده ، چباچقور سلیمان بكك اداره سنده قلمش و خان جوك برادری محمد بکه ویریش ایدی . [اولو خان بك] ده دیار بکرم مربوط بویوك برزعامته مالك ایدی . مراد پاشا ایله قهقهه قلعه سنده حبس ایدیلن علی بك تخلیه ایدیلدی . مراد پاشا ، دیار بکر بکربی تعیین ایدلدی . و در حال علی خان بکی حمایه ایتمک باشلادی . بونك اوزرینه چباچقوردن برزعامت ده علی خان بکه ویریلدی . فقط بوتون برادرلری فوقنده سلیمان بك وار ایدی . شرفنامه مؤلفی شرفخان بونکله معاصر در . شرفخان مومی ایله حقنده برچوق ستایشلرده بولونیور . اقرانی آراسنده اوصاف کزیده ایله ممتاز اولدوغنی وکنجلیکنده دیاربکرده رومیلر (تورکلر) آراسنده چوق قالدیغنی ، بغداد و عربستانه سیاحت ایتدیکنی وکنج قلعه سیله قناعت ایتمه رك منشکورد صحراسنده برشهر تأسیس واوراده بویوك بنالر ، جامعلر ، عمارتلر انشا ایتدیردیکنی [*] ذکر ایدیور .

[*] سلیمان بكك یکیدن تأسیس ایتدیکی بوشهر ، الیوم بتلیس ولایتنه تابع بر قضا مرکزی اولان « ملاذکرد » قصبه سیدر .

سليمان بك ، عثمانلى تاريخنده شقاوتيله معروف [قره يازيجى] نك
امراسندن [الوس بادلى] ايله بويوك بر محاربه آچهرق نتيجه ده غالب
ومظفر اولمش وبر چوق غناشم الله ايتمش ايدى . بو موفقيتندن
دولايى سردار مصطفى كنديسى - نى تبريك واعزاز ايله مش وعثمانلير
زدنده موقعى ده يوكسلمش ايدى .

شرفنامه مؤلفيله معاصر اولان سليمان بكدن صوكره كلن سويدي
عائله سى حقنده معلومات تاريحيه شمديلك مفقوددر . بونلر هر حالده
از مدت صوكره بوتون امتياز لرينى غائب ايدرك مملكتلرى ديكر
يرلر كې طوغرىدن طوغرى يه عثمانلى اداره سنه انتقال ايله مشدر .

کلیس بکاری

ایسکی شرق مورخلری ، بونلری ده عباسیلرله تلاقه دار عد اییدیور . شرفنامه صاحبی ، بویله برروایتک کردلر نزدنده جاری اولدیغنی وکلیس بکلریله حکاری و عمادیه بکلرینک عموجه زاده اولدقلرینی ذکر اییدیور .

بوسلاله نك صورت تأسی حقنده ده بوركه : « بونلر شمس الدین ، بهالالدین ، و منتشا نامملرنده اوچ قاردهش ایدیلم . حکاری بکلری شمس الدینک ، عمادیه بکلری بهالالدینک ، کلیس بکلری ایسه منتشانک نسلندندرلر . کوردلر بالاخره بونلرک اسملرینی تخفیف ایده رک « شمون » ، « بهدین » ، « مند » دیدیلر .

اول اسرده « مند » باشنه برخیلی کرد طائفه سی طوبلایه رق مصر وشامه کیتدی . اوراده ایوبی سلطانلرینک خدمته کیردی . ایوبی سلطانی ، انطاکیه جوارنده کی (قصیر) ناحیه سی طائفه سی ایچون قیشلاق اتخاذا ایتشدی .

اوراده متوطن اولان یزیدی کردلریله (صوم) و (کلیس) ده کی اکراد دخی مندی اطرافنه طوبلانیدیلم . بوسورتله مندی کون بکون نفوذ وقوتی آرتدی . عینی زمانده ایوبیلره ابراز صداقتدن کیری

طورمبور و عشاثری اداره خصوصنده کیاست کوستریوردی .
 بناء علیه ایوب سلطان ، شام و حلب قطعه لرنده کی کوردلرک امارتی
 و اداره سنی منده تفویض ایلدی .

مند برآراق حسا و مرعشده کی عاصی بزیدی کرد شیخلریله
 محاربه ایدرک اونلری ده تحت اطاعتنه آلدی و او حوالیده کی عموم
 کوردلرک یکانه امیری اولدی .

مند [منتشا] بکک وفاتنده یرینه اوغلی [عرب بک] کچدی .
 بونک حیات اداره سی حقنده هیچ بر معلومات یوقدر . ظن ایدیلورکه
 باباسنک متین تشکیلاتی تعقیب ایتشدرد . عینی زمانده دور اداره سی ده
 چوق دوام ایتدی . کندیسندن سوکره یرینه اوغلی [امیر جمال]
 کچدی . بوده باباسی کبی بر طالع مالک ایدی . بوندن سوکره ده
 کندی اوغلی [احمد بک] حاکم تعیین ایدلی . بوزمانلر ، ایوبی
 حکومتک زواله تصادف ایدیوردی . ملوک چراکسه ، ایوبیلری
 استخلاف ایتشلدی . بالطبع بوتون ایوبی ممالکفی ده الده ایتک
 ایستبورلردی . حالوکه ایوبی ممالکی برر بک الیه ترک ایدیلش
 پارچه لردن عبارت ایدی . بونلرک هپسی ده برر یرده اعلان عصیان
 ایتدیلر و چراکسه یی طانیق ایسته مدیلر . احمد بک ده بونلرک آره سنده
 ایدی . برقاج سنه مستقل اوله رق ملکفی اداره ایتدی بعده اجل
 موعودیلر وفات ایلدی . حبیب بک وقاسم بک ناملرنده ایکی اوغلی
 قالمش ایدی .

حبیب بک باباسنک یرینه کچدی و ملوک چراکسه ایله قسماً

اویوشمق ایسته‌دی . فقط بونلر طرفدن حیلہ ایله حبلہ دعوت
ایدیلرک اوراده قتل ایدلدی .

برادری قاسم بک ، ملوک چرا کسه‌یه عصیان ایتدی و برادرینک
یرینه کچدی . ملوک چرا کسه یزیدیلردن شیخ عزالدین کردله
« امیر » تعین ایتشلردی . بونلر قاسم بکک حاکمکنه مخالفت ایدیوردی .
ملوک چرا کسه‌دن [سلطان غوری] قاسم بکک اوزرینه رمضانلو
شهریار بکک قومانداسی آلتله‌ایکی اردو کوندردی . بونلرک هر ایکسی‌ده
برجوق محاربه لردن صوکره مغلوب اولدی . بوسیره لرده یاووز سلطان
سلیم خان‌ده مصر فتحنه چیقمش ایدی . سوریه‌یه دخولی ائسانده
چرکس بکلرندن خیری بکک تشویقیله قاسم بک‌ده یاووز سلطان سلیمه
تبعیت ایتدی . و عثمانلی اردوسيله برابر مصر سفرینه اشتراک ایتدی .
مصر فتحندن عودتی متعاقب اون ایکی یاشنده بولونان اوغلی
جانبولات بک ایله برابر استانبوله کیتدی . بوسیاحت ملکینک توسیع
حدود و تقید ملکیت شرطلرینه ربطی ایچون اجرا اولونمشدی .
یزیدی طائفه سنک رئیس شیخ عزالدین ، قاسم بک علیهنه انتریقه‌لر
چویرمه باشلامش ایدی . بالنقریب حلب بکلر بکی قره‌جه پاشایی‌ده
الده ایتمش ایدی . قره‌جه پاشا قاسم بکک تهلکه‌لی برشخص اولدیغنی
و مملکتنه عودتنده عصیان ایتک فکرندہ بولوندیغنی باب‌عالی‌یه
بیلدیردی . بونک اوزرینه بر فرمان عالی ایله قاسم بک اعدام ایدلدی .
اوغلی جانبولات بک‌ده سرایه ادخال اولوندی .

بعده قره‌جه پاشانک انهاسی اوزرینه بوحوالی کردلرینک امیرلکی‌ده
یزیدی شیخی عزالدینه توجیه اولوندی .

امیر عزالدینك وفاتی متعاقب ، ارلك اولادی و اداره ملکه قادر اقرباسی اولمادیغندن موقعی ، انطاکیه ده بولونان حسنکیف سلاله- سندن ملک محمد بکه ویریلدی .

جانبولاد بك ، سلطان سلیمان زماننده سرایدن چیقدی و متفرقه صنفه داخل اولدی . بونك اوزرینه پادشاهك بلغراد ، مولداوا ، ردوس فتحلرینه ده اشتراك ایتدی و بورالرده بویوك یارارلقلر کوستردی . بونك اوزرینه ، قانونینك توجهنی قزانش ایدی . بوندن بالاستفاده باباسنك و اجدادینك میراثی ایسته دی . باب عالی بونی تعین ایتك ایسته میوردی . بوكا بناء ، جانبولات بکه حلب داخلنده دیکر برسنجاق بکلکی تکلیف اولوندی . فقط ، جانبولات بك بونی قبول اتمه دی . بونك اوزرینه خادم حسین پاشا کلیسه کوندریلدی . بوذات بوحوالی کردلرینك جانبولات بکه اطاعت ایدوب ایتیه جگنی آکلایه جق ایدی . خادم حسین پاشا بوحوالی کردلرینك آنجق جانبولات بك اداره سنده ضبط وربط آلنه آلنه بیله جگنه دائر بر راپور کوندوری . درحال ، جانبولات بك ده بافرمان عالی کلیس بکی تعین اولدندی و مملکتی حسن صورتده اداره ایتدی . اداره سی زماننده ، سلطان سایمان قانونییه عائد مهم بروقه وارد . شرفنامه بووقعی نقل ایدرکن دیورکه : سلطان سایمان قانونی ، ایران فتحندن عودت ایدرکن حلبده قیشلامش ایدی . برکیجه ، هیچ کیسه نك خبری اولمقسزین پادشاهك چادیرینه برخیرسز کیرمش و پادشاهه عائد مرصع برقیلیج جالمش ایدی . بوحال قانونی بی حدتاندیردی و وزیر اعظم رستم پاشایی سارق بولمغه مأمور ایتدی . مومی الیه درحال سرقنك جانبولات بك اداره سز -

لکندن متولد اولدیغی بیان ایتدی. بونک اوزرینه، جانبولات بک حضور شاهانه به جلب ایدیلوب مسئولیتی کندیسنه اخطار اولوندی. جانبولات بک غایت ساکنانه دیدی که :

« پادشاهم ، بکا بش کونلک اذن و یریکز . بوبش کون ایچنده خیرسزی کتیرمدیکم تقدیره ، هردرلو مجازاته راضی یم . »

قانونی سلطان سلیمان بومهای بخش ایتدی . دردنجی کونی جانبولات بک خیرسزی و سرقت ایدیلن قیمتدار طاشلری کتیردی. بونک اوزرینه التفات شاهانه به مظهر اولدی . کندیسى طقسان یاشنه قدر یاشامشدر . سرفنامه نك روايته نظر آده دنیا به یتش دانه ارکک اولادی کلش و بونلرک آنجق اونى بر حیات قالمشدر که اسملری بروجه آتیدر : حسیب بک ، عمر بک ، احمد بک ، جعفر بک ، غضنفر بک زینل بک ، حیدر بک ، حضر بک ، عبدالله بک ، حسین بک .

جانبولات بکک وفاتی اوزرینه یرینه بافرمان عالی اوغلی جعفر بک کجدی . موسى الیه ، لالامصطفی پاشا ایله شروان محاربه سنه اشتراک ایتدی . فقط ، دیاربکر یولنده کائن قره جه داغ جوارنده آندن دوشه رک وفات ایتدی . برادری حسین بکده (بالیس) سنجاغی ویرلش ایدی . آنجق برادرلرندن حیب بکده برسنجاق الدہ ایتک ایستورودی . حالوکه وقتيله باباسی بونک ورائتی رد ایتش ایدی . فقط ، بالتقریب سلطان سلیمانندن (نابلس) سنجاغی آلمغه موفق اولدی . فقط بونی قبول ایتک ایسته مه دی . چونکه برادری حسین بکک سنجاغی ایستورودی . مسئله بوشکلده ایکن برادری جعفر بکک وفاتی خبری کلدی . حیب بک در حال پلانی دیکشیدردی . بودغه

کلیس سنجاغك كندیسه توجیهی رجا سنده بولوندی . عینی زمانده پادشاه و وزیر لرده برچوق هدیه لر ویردی . اك نهایت کلیس سنجاغی كندیسه توجیه اولوندی . (سلیمیه) سنجاغی ده برادری حسین بکه ویرلدی .

قارص محاصره سنده ، حبیب بك ایله سردار مصطفی پاشانك آراسی آجیلدی . سردار مصطفی پاشا كندیسنك اردویه آج التحاق ایله دیکنی بیان ایدرك کلیس ناحیه سی برادری حسین بکه ویردی . حبیب بك بوبجایشدن نمون اولمادی و سردار مصطفی پاشانك شکایت ایتك اوزره استانبوله کیتدی . بوصره لرده سردار مصطفی پاشانك یرینه سردار سنان پاشا کچمش ایدی . حبیب بك بونکله احباب اولدی . و بونك سایه سنده تکرار کلیس بکی انتخاب ایدلدی . سنان پاشانك اوچ سنه لك سردارانی زماننده راحت ایتدی . فقط پاشانك عزلی اوزرینه کندیسی ده معزول اولدی و کلیس سنجاغی برادری حسین بکه توجیه اولوندی . برمدت صوکره حبیب بك ده وفات ایتدی و حسین بك بوحوالینك یکانه حاکمی قالدی .

حسین بك ، برمدت صوکره عثمانلی امراسی داخلنه کیرمك ایستدی . آرزوسنی باب عالی یه بیلیردی . درحال کندیسه پاشا لقبی عنوانی کلدی و طرابلس شام سنجاغنه میرمیران تعیین ایدلدی (۱۰۰۱ هـ) عینی زمانده ، کلیس سنجاغی ده عهده سنده بولونیوردی . بوصیره لرده مهم بروقه اولدی . پادشاهه عائد اون بیک دوقه آلتوننی استانبوله کتوردهن برشخص طرابلس شام یولنده قتل ایدلمش ایدی . برچوق اتهاملردن صوکره حسین پاشاده اتهام اولوندی . بالا آخیره

برائت ایتیش ایسه ده موقعی دوزه لته مه مشدر . شرفنامه صاحبی
کندیسیله معاشردر .

کلیس بکلی عائله سی بو صورتله زوال بولشددر . بوندن صوکره
بومملکتک دوغرودن دوغرویه تورکلرک اداره مرکزیه سنه انتقال
ایتمشددر . بؤکا بناء عشرتله تکرار طاغیله شلورددر .

سليمانى بكارى

سليمانى بكارينك منشأى حقنده كى روايت ناقصدر . كرجه شرفنامه ، بونلرى امويه سلاله سنك صوك حكمدارى [مروان الحمار] ك اوغلى [عبيدالله] ك احفادى اولمق اوزره كوسترييورسه ده بونك احتماله مستند برروايت اولديغى ده علاوه ايلبور ونتيجه يي شوصورتله ايضاح ايدييور :

... امويه نك صوك حكمدارى مروان ، عباسييلرك قاهر صدمه لرينه مقاومت ايده نيمه رك بنى اميه حكومتى منقرض اولونجه ، مروان الحمارك اوچ اوغلى فلسطيندن (قلب) [۱] ولايته هجرت واوراده (غزالى) ناحيه سى مضافاتندن (خوخ دره س) نده اقامت ايلديلر . .

بانوكى عشيرتنك ايلرى كلنلرى وقبائل سائر تدرىجاً بونلرك بايراغى اطرافنه طويلانديلر . بونلرك حسن اهتماميله مروان زاده لر قاب ، جسقه ، تاسن ، حصولى وميافارقين قلمه لرني ملحقاتلريله برابر تا دياربكر نهري (دجله) كنسارينه قدر الده ايتديلر . بونلردن ماعدا

[۱] قلب - kouleb اليوم بتليس ولايتنك كنچ سنجاغنه مربوط برقصا مكريدر .

بیدبان ، کاروکان ، دلیکلی قیا ، رباط ، جریس ، ایدنیک ، سلیک
وکنج قلعه لر یخیده کرجی وارمنی کفاردن فتح وضبط ایلدیلر .
مضر وشانده پراکنده برحاله قالان مروانیلر برر برر کلهرک
بونلرک باشنه جمع اولدیلر وبروجه آتی سکنز فرقه یه آیرلدیلر :
بانوکی ، هویدی ، دلخیران ، بوجیان ، زیلان ، بسیان ، زکدیان ،
برازی .

بو قبیلهرک بر قسمی اهل سنت مذهبنه سلوک ایدهرک چوغالدیلر .
وبرمقداری ده ایگری یوله صاپه رق یزیدی اولدیلر . فقط بونلرک
رؤسای ینه حضرت پیغمبرک سنی وجهله حرکت ایدنلردن ایدی ،
بالاخره بوقبائل چوغالهرق ۶ فرقه یه آیرلدیلر . اکثریسی کوچیه
ایدی . ایلاک بهارده بتلیسک شرف الدین طاغنه یایلاغه کیدر و صوک
بهارده قیشلاق لرینه عودت ایدرلردی .

شرفنامه بو ایضاحاتی ویردیکی حالده کوردستان طاغلرینده زمانه
نظراً قوتلی برحکومت تأسیس ایدن وعشیرتلر وجوده کتیره ن بواوچ
قارده شک حیاتی ، حق اسملری حقنده بیله معلومات ویرمیور .
یالکزه سایمانی طائفه سی مروانک بایراغی آلتنه طوبی ندیلر . بوسردار
برجوق قلعه لر فتح واداره ایتدی ووفاتنده میر بهاء الدین نامنده
بر اوغلی قالدی .

دیورکه ، بوندن بو عائله نك مؤسسی « مروان » نامنده بر ذات
اولدوغی مبهم بر صورتده آکلاشیلیور . مروانک وفاتندن صوکره
یرینه اوغلی [میر بهاء الدین] قائم اولدی . بونک حیاتی ومدت امارتی
مجهولدر . وفاتنده ، میر عزالدین ومیر جلال الدین ناملرینده ایکی

اوغلی قالمش ایدی . پدرینک یرینه میر عزالدین کچدی . بوده چوق
یشامادی . وفاتنده میر ابراهیم نامنده کوچوک براوغلی قالمش ایدی .
بونک اوزرینه ، یرینه برادری جلالالدین بک انتخاب اولوندی .
جلالالدینکده دوری معلوم دکدر . انجق بوزمانلرده وقایع
فوق العاده نک کذران ایتمه دیکی اکلاشیلیور .

جلالالدینک وفاتی اوزرینه یرینه میر عزالدینک اوغلی ابراهیم
کچدی .

بو کنج اوزون مدت یشادی . و حیات اداره سی ده ساکتانه
کچدی . میر ابراهیمک وفاتنده میر دیادین و میر شیخ احمد ناملرنده
ایکی اوغلی قالمش ایدی . میر دیادین ، باباسنک یرینه کچدی . سکسان
یاشه قدر یشادی . بونک اداره سی زماننده ، شاه اسماعیل صفوی
میدانه چیقمش ایدی . مومی المک دیار بکره والی نصب ایتسدیکی
اوستاجلو اوغلی خان محمد ایله امیر دیادین آره سنده دوستلق پیدا
اولدی و امیر دیادین اوستاجلونک قیزی (بیکیس) خانم له ازدواج
ایتدی .

بوصره لرده ایسه مرعشه اجرای حکومت ایدن ذوالقدریه لردن
[علاءالدوله] برادر زاده سی (صاری قاپلان) بکی دیاربکر اوزرینه
کوندردی . دیاربکری استیلا ایتک ایسته یین صاری قاپلان بک اردوسیه
اوستاجلو اوغلینک قومانداسی آلتنده کی اردو آراسنده معنده محاربه لر
اولدی . میر دیادین ده سلیمانی عشاثریه اوستاجلو اوغله معاونته شتاب
ایتمش ایدی . سلیمانی کوردلری قهرمانجه دوکوشدیلر . صاری قاپلان

المرندہ مقتول واردوسی منہزم اولدی . بو وقعه اوزرینه میر دیادین (ضیاءالدین) ک ایرانلیلر نظرندہ موقع ونفوذی آرتدی .

امیر دیادین وفات ایتدیکی زمان ارکک اولاده مالک دکلدی .
حالبوکه برادری امیر شیخ احمدک طقوز دانه اوغلی وار ایدی که
اسملری بروجہ آتیدر : شاه ولد بک ، بلال بک ، عمر شاه بک ،
سوسن بک ، ولی خان بک ، الوند بک ، خلیل بک ، احمد بک ،
جهانگیر بک .

امیر دیادینک ارکک اولادسز وفات ایتسی ، اداره نک برادر
زاده لرینه کچمه سنی موجب اولدی . بو صورتلده سلیمانیه سالاسی
ایکی بویوک شعبه یه آیریلدی :

۱ — کلاب و ناطمان بکلری .

۲ — میافارقین بکلری .

بو شعبه لریک هر ایکسی ده عینی عائله افرادی طرفندن تأسیس
ایدیلشدر .

شعبه ۱ — کلاب و بطمانه بکلری

امیر دیادینک چوچنی یوق ایدی . بو حال برادر زاده لرینک
طقوزینک ده حرصی تحریک ایدیوردی . ذاتاً ، کندیس ده اختیار
ایدی . بوکا بناءً دهاچابوق یرینه کچمک ایتیورلردی . شاه ولد بک ،
دیگر قارده شلرینی و برچوق آداملری باشنه طویلایه رق عموجه سنه
هجوم ایتدی . امیر دیادین اوستاجلو اوغلی خان محمدک معاوتیلہ
بومصادمه ده غالب کلدی و برادر زاده لرندن عمر ، سوسن ، و جهانگیر

بکدر تلف اولدیلر. یالکیز مشوق اولان شاه ولد بک تخلیص کریبان ایدمه بيلمش ایدی .

شاه ولد بک ، حرص سلطنت آرزوسندن واز کچمه مش ایدی . درحال سوریه یه فرار ایتدی . اوراده ، مصر ملوک چرا کسه سنک خدمته کیردی . بوسره لرده مشهور چالديران محاربه سی وقوع بولمش قیزیلباشلر هریرده مغلوب ایدلمشلر ایدی . بوکا بناء ، امیر دیادینک استنادکاهی اولان خان محمد اوستاجلونک ده موقعی تزلزه اوغرامش ایدی . بسیان - Bédian عشیرتندن [علی فیری] نامنده بر ذات ، میافارقین قلعه سنه هجوم ایتدی و بوقلعه نی ضبط ایلدی بعده سوریه ده کی شاه ولد بکه خبر کوندره رک کندیسنی دعوت ایتدی .

شاه ولد بک ، بو دعوته اجابت ایدمه رک علی فیری وسائر عشیرت رؤساسنک معاونتیه میافارقین بکی تعیین اولوندی . او ائاده بوتون کردستان تورک اداره سنه انتقال ایتمش وشاه ولد بک ده ، بو اداره نک حاکمیتی طایمش ایدی لاکین ، صاصون بکری ایله آره سننده کی اختلاف دولایسیله ، دائمًا خونین وقعه لر تحدت ایدیوردی . نهایت ، صاصون بکری طرفندن شاه ولد بک عامینه بر حيله ترتیب ایدیلدی و بو حيله موفقیته نتیجه لندی . شویله که : وظیفه مخصوصه ایله کردستانه کیدن درگاه عالی چاوشلرندن برقاچ کشی ، صاصون بکلرینک ترتیب و تحریکیله خالدی عشیرتی افرادندن بعضیلری طرفندن میافارقین اراضیمی داخلنده قتل اولندی و بو قتل کیفیتی شاه ولد بکه اسناد ایدیلدی . مسئله دن متأثر اولان باب عالی ، دیار بکر بکلربی واسطه سیله بو مسئله نک حلنی طاب ایتدی . نهایت شاه ولد بک

اعدامی حقهده بر فرمان صادر اولدی . فقط ، کنديسی بوفرماندن
خبردار اولمش ایدی . بوکا بناء ، درحال قلب قلعه‌سنه فرارایتدی
ودیاربکر میرمیرانك دعوتنه اجابت ایله‌مه‌دی . لا کین میافارقین‌ده
یاشقه ذاتلره ترك ایدیلش ایدی .

شاه ولدك ، قلب قلعه‌سند . اون اوج سنه قدر یاشادی .
بالاخره ، وفات ایتدی . وفاتنده : علی بك ، میردیادین ، ولی خان
بك ، جهانگیر بك ، امیر یوسف بك ، امیر سلیمان بك ناملرنده
آلتی اوغلی قالمش ایدی . بونلردن علی بك ، باباسنك یرینه کچدی .
خلوق ، حلیم بر ذات ایدی قرق سنه قدر اجرای امارت ایلدی .
زمانی سکونتله کچمشدر . وفاتنده ، سلطان حسن بك ، ولی خان
بك ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی .

علی بكك صوك دورلرنده ، عثمانلی حاکمیتی ده‌ها زیاده تمرکز
ایتمش ایدی . بوکا بناء علی بكك وفاتی اوزرینه اوغلی سلطان حسین
بك سلطان سلیم خانك برفرمانیله بك تعیین اولوندی . (۱۵۷۲ = ۹۸۰)
سلطان حسین بك دوغرودن دوغرویه تورك اردوسنك بر
عضوی ایدی وزیراعظم عثمان باشانك قوماندانی آلتنده مشهور
تبریز محاربه‌سنه اشتراك ایتمش ایدی . بوراده شهید اولدی .
(۱۵۸۵ = ۹۹۳) . وفاتنده آلتی اوغلی قالمش ایدی : قلیچ بك ،
سید احمد بك ، زینل بك ، زاهد بك ، قاسم بك . بو محاربه‌ده
سید احمد بك اسیر و قهقهه قلعه‌سند . حبس ایدیلش ، ملکی‌ده
بافرمان عالی اوغلی زینل بکه توجیه اولونمشدی .
حالبوکه بوبوك برادرلری قلیچ بك ده عینی ماجرالر آرقه‌سند

قوشیوردی . نهایت (حزو) امیری محمد بکک حمایه سی الیه ایتدی
و بونک توسط ایله برادرینک یرینه کجدی . فقط ، بالاخره عشیرتله
طرفندن توقیف و قتل ایدیلدی .

بوصیره لرده تبریزده اسیردوشن سید احمد بکک میدانه چیقیوردی .
سید احمد ایکی سنه قدر قهقهه قلعهنده محبوس قالدقن صوکره
تخلیه ایدلمش ایدی . کندیس ، دوغریجه ارضرومه کیتدی . اووراده کی
میرمیران فرهاد پاشانک خدمته کیردی . سردار فرهاد پاشا ، سید
احمد بویوک برتوجه اظهار ایدیوردی . ذاتاً سید احمدده برچوق
یارارقلر کوسترمش ایدی بونک اوزرینه باب عالی به یازیلدی و کندیسنه
اجدادینک ملککنک ویریلسی رجا ایدیلدی . باب عالی فرهاد پاشانک
آرزوسی اوزرینه ، کلاب و بطلمان سنجاقلرینی سید احمد و یردی ،
بوصیره لرده دایسی [بهلول بک] ده بسیان قیله سی طرفندن قتل
ایدلمش ایدی . بهلول بکک آرادن قالماسی دولایسیله سید احمد بکک
بوتون بوبککنک یکانه حاکمی اولدی . فقط ، بالاخره دیاربکر بکک
بکی ایله کچینه مدیکندن مومی الیه سید احمد بکی عزل ایتدی . و یرینه
برتورک امیری کوندردی .

دیاربکر بکک بکی سید احمد بکک بو حالی پروتستو ایتدی . فقط
سوزنی انفاذ ایتدیره مدی . بونک اوزرینه استانبوله کیتدی .
و دیاربکر ولایتک معامله سنندن شکایت ایتدی . فقط استانبولده
وفات ایلدی (۱۵۹۴ = ۱۰۰۳) .

وفاتی متعاقب ، بونک ملکی ده برادری زینل بکک ویریلدی .
شرفنامه صاحبی ، زینل بکک ایله معاصر اولوب مومی الیه حقتدم

هیچ بر توجه اظهار آیتمز. زینل بکک تورککره پک متمایل اولماسی و بوتون حیاندنه تورککرك الطاف واحسانلریله یاشامش اولماسی حسیله شرف خانک بی طرف اولاماماسی محتملدر .

شعبه ۲ — میافارقین بکری

شرفنامه بونلردن بحث ایدرکن دییورکه :

« بونلرك شجره لری ، امیر عزالدینك اوغلی شیخ احمد قدر ارتقا ایدر . بونلر قلب پرنسلیرنك عموچه زاده لریدر . »
 بو سلاله نك ایلک مؤسس [بلول] بکدر . بو ذات شیخ احمد زاده الوند بکک اوغلیدر . کندیس ، برادری عمر بك ایله برابر دیاربکر میرمیرانی اسکندر پاشانك معیتده ایدی . اسکندر پاشا ، (جوازِر Bjévvażir) قلعه سنی فتحه کتدیکی زمان بهلول بکده کندیسنه رفاقت ایتش ایدی . اسکندر پاشا ، جوازی ضبط ایتدی و بوراده برقلعه انشا ایدرک اسکندریه اسمنی ویردی [۱] . بوحوالینك اداره و محافظه سنی ده بهلول بک حواله ایلدی .

بهلول بك ، براعتنای مخصوصله وظیفه سنی یابدی . اسکندر پاشا ، کندیسندن ممنون اولدی و بویکی قلعه یه ده سنجاق عنوانی ویریلرک بهلول بکک توجیه اولوندی . بهلول بك وضعیتدن فوق العاده ممنون

[۱] جوازِر قطعه سی دجله ایله فرات آراسنده و کر بلاسنجاغی داخلده در . اسکندر پاشانك تأسیس ایتدیکی « اسکندریه » ده ، ما کدونیالی اسکندرک انشا و قواله ل محمد علی پاشانك احیا ایتدیردیکی مصر اسکندریه سی دکل ، عراق اسکندریه سی در .

اولدی. در حال اجدادینک اراضی سندن بر قسمتک کن دیسنه الحاقی ایچون پرو باغاندا یا پیغه باشلادی. نهایت، بر جوق آداملر الده ایتدی و بهلول بکک حق وراثتی حقنده مفصل بر لایحه یا پیلار ق استانبوله کونده ریلدی. بونک اوزرینه یا ووز سلطان سلیم ده ، میافارقین قلعه سنی توابعیله برلکده ، مقاطعه طریقیله ، کن دیسنه توجیه ایتدی .

بهلول بک ، بورالردن معین بر مقدار ویر کو تحصیل ایدم رک استانبوله کونده جک ایدی . بومسئله ، کن دیسنک موقعی تهلاکیه القای ایتدی . چونکه ، اهالی و عشیرتله بویله بر ویرکویه اجابت ایتمورلردی . فقط کن دیسی فوق العاده جسور و مقتدر بر ذات ایدی . ویرکولری ده قوه جبریه ایله تحصیل ایدیوردی . لاکین ، دیگر طرفدن ده عشیرتله بویوک بر قسمی هجرت باشلامش ایدی . بر قاج سنه صوکره اوفاق اوفاق عصیانلرده باشلادی . بسان قبیله سندن [شهرسوار بک] نامنده بر ذات ، بو حوالیده کی سلیمانی عشیرتیه سائر عشیرتله بویوک بر قسمی باشنه طویلا یه رق بایزیده چکیلوب عصیان ایتمش ایدی . بونلر ویرکویویر مک ایسته میورلردی . بهلول بک ، آداملرینک بر قسمی ایله بونلرک اوزرلرینه یوروددی . آرهلرنده بر محاربه اولدی و بهلول بک تلف اولدی . مومی الیهک اسملری آتیده مندرج ، بش اوغلی اولمش ایدی :

امیرخان ، عمر بک ، محمود بک ، محمد بک ، عثمان بک .

امیرخان بک ، الک بویوکلری ایدی . پدرینک قتلی اوزرینه یرینه کچدی . طبعی بونصب بر فرمان عالی ایله اولیورددی . فقط ، کن دیسی اداره سز بر آدم ایدی . مملکت آلت اوست اولمش ایدی هیچ کیمسه استراحتله یا سایه میورددی . بسان و بوجیان عشیرتله کن دی آداملری

طرفندن یاپیلان ظلم و شقاوت، ساکن و متین عشر و کویلی بی یزار
ایتمش ایدی . بوسبیلله امیر خان حقنده باب عالی به شکایتلر واقع
اولدی . باب عالی ، امیرخان بکک اعدامی ایچون، دیار بکر میرمیرانی
محمد پاشایه برفرمان کوندردی . محمد پاشا ، امیر خان بکی دیار بکره
دعوت ایتدی واوراده اعدام ایتدیردی .

امیرخان بکک اعدامندن صوکره یرینه برادری عمر بک کچدی .
عمر بک - برادری کبی عجز کوستریوردی . خزینّه دولته هر سنه
تسلیم ایدلمسی لازم کلن معین ویرکوی ده تأدیه ایده مدی . بونک
اوزرینه دیار بکر میرمیرانیله دفتردارینک انهای اوزرینه کندیمی
عزل ایدیلرک یرینه [ابراهیم بک بن آقساق بن جهانگیر بک]
نامنده برذات میافارقین وحوالیسی کوردلری اوزرینه بک نصب
ایدلی .

عمر بک اول امرده بینلیس امیرینه التیجا و برمدت ده موش ده
اقامت ایدلی . بورالرده بولوندینی مدت ظرفده مقاطعاتی تحصیل
ایتمک چالیشدیسه ده برشیته موفق اولامادی . الهایه ایشی شقاوته
دو کدی . باشنه طوبلادینی ابیسز صابیسز آداملرله موش ، خنس
وملاز کرد خلقنک اموالنه تجاوزده باشلادی . صوکره مدهش بریول
کسیجی اولدی . خزو ایله بطمان آره سنده متعدد کروانلری غارت
و برچوق آداملری قتل ایدلی .

موش میرلواسی علی بکله خزو امیری محمد بک، بوشقی نک تأدینه
مأمور ایدیلدیله . آرالرنده وقوعه کلن برچوق مصادمه ده عمر بکله

برادرزاده سیاه یارد مجلرندن بر چوغی اتلاف ایدلدیسه ده کندیسنه برشی
یا بیلامادی .

مملکتی ناموسکارانه اداره ایتمکده عجز گوسترن بو آدام، شقاوتده
ومعیتده کی اشقیایی اداره ده بویوک برمهات کوستریوردی . هاقبی
حقننه بر قید تاریخی بولنه مدی . شرفنامه ، بو آدام ایچون ده یورکه:
هرنه قدر بو آدام «امیر» عنوانی هنوز طاشیورسه ده حقیقننه حرامیلر
و خیرسزلر سردارندن باشقه برشی دکلدیر و هیچ بر یرده دیکیش
طوتدیره میور . .

بوراده سلیمانیه پرنسلی نهایت بولیور . بو پرنسلرده کرک ایلاک
مؤسسلی و کرک شعبه مؤسسلی اعتباریه کرد عشرتلیرینک خارجنده
قشکل ایتمشدر .

سهران بکری

شرفنامه مؤلفه نظراً (سهران Souhran) امراسنک منشأی باغداد
 همرلرندندر . عائله نك مؤسسى (كلوس Kolous) نامنده برذاتدر .
 باغداد اعرا بيلرينك ايلرى كانلرندن برينك اوغلى اولان بو آدم ،
 بيلنه مەين بر سبیدن دولايي (سهران) . تابع (آوان) ناحیه سنك
 (هوديان) ياخود (يهوديان) قريه سنه كلييور . [۱] و بوراده قريه نك
 حيواناتي كوده رك چوبانلقه تأمين معيشت ايتديكي آ كلاشيليور .

بو آدامك ترجمه حالى مجهولدر . شرفنامه بونك عرب اولدوغنى
 ذكر ايديبور حالو كه اسمى عرب اساميسندن دكلدر . كولوس اسمى [۲]
 كوردلر آره سنده اولك ديشى دوشن ويا ايكي اولك ديشك آراسى جوق
 اولان آدملره ويريلن بر صفتدر . بناءً عليه بو آدمك اسمى دلالتيه
 مليته انتقال ممكن دكلدر . اساساً عائله نك حقيقى مؤسسى كنديسى
 دكل؛ عيسى، ابراهيم وشيخ ادريس ناملرنده كي اوج اوغلندن بويوكى
 اولان [عيسى] در .

عيسى ، مرد ، جسور ، جو مرد و خوش صحبت بر آدم ايمش .

[۱] مواقع مذكوره شهرزور (يعنى كركوك) سنجافى داخلنده در .

[۲] يزیدی کردلر ایچنده «کولوس» اسمی پك مقبول وشايعدر .

اوده پدری کبی جوبانقله که چینور؛ فقط آله کچن بوتون اجرتی
 آرقداشلی اولان کویک کنجلی ایچون صرف ایدیور و بوضورتله
 بونلرک منت و محبتی قازاناراق تمایز ایلیور. حتی آرقداشلی عیسی به
 شاقا طریقیله «امیر» عنوانی بیله بخش ایدیور. فقط آرزمان
 صوکره طالع بو عنوانی جدی اوله رق بوذاته ویرمکده کیچکه مشدره.
 شرفنامه صاحبی عیسی نک امارتی حقهده ده بورکه ... تصادفاً
 اوصره لرده بویوک بردشمن بو حوالی به هجوم ایتمش ایدی. دشمنک
 دفعی لازم کلیوردی. عیسی ریفقارخی آله رق (بالقان) و کیتدی.
 بوناچه خاقی عیسه ده کی قابلیت و شجاعتی کوره رک بالاتفاق کندیسینی
 اوزرلرینه امیر انتخاب ایتدیله. عیسی آرزمان طرفنده بایراغی آلتنه
 پک چوق آدام طوبلادی و (آوان) قلعه سنی ضبط ایتمک اوزره محاصره
 ایلدی. اتباعیله قلعه نک اطرافنده کی «سنگ سرخ» ده نیان قیرمزی
 قایا اوزرینه چیقاراق محاربه به باشلادی. قلعه ده کی محصورلر بونلرک
 جرأت وجسارتندن اورکدیله. و کندیلرینه «سنگ سرخی» یعنی قیزیل
 قایالیر نامی ویردیله. کردلر «سرخ» کله سنی «سهر» طرزنده استعمال
 ایتدکلی ایچون بو طائفه کوردلر آراسنده «سهرانی» = قیزیلر لقبیله
 اشتهار ایتدی.

محاصره نتیجه سنده عیسی قلعه یی فتح واوراده امارتی تأسیس
 ایلدی. مومی ایه اوزون مدت کمال لیاقت و بصیرتله سهرانی دیاریخه
 اداره ایدره رک پک چوق اشتهار ایلدی.

* *

عیسی پک، آوان قلعه سنده مستقل بر حکمدارلق تأسیس ایتمش

ایدی . وفاتنده یرینه اوغلی [شاه علی بك] کجدی . بو ذات ، جوق
 یاشامادی . زمان اداره سی ده سکونتله کچمشد . وفاتنده ، میر عیسی ،
 میر بوداق ، میر حسین ، میر علی ، ناملرنده درت اوغلی قالمش ایدی .
 [شاه علی] اوغلارینک حرصلرینه واقف ایدی . بوکا بناء ،
 هنوز حیاتده ایکن مالکینی دورده تقسیم ایتدی وهیسنی نمون ایلده دی .
 کندیمی (حریر) قلعه سنه جکیلمش ایدی که ، بوقلعه بی ده بویوک اوغلی
 عیسی به ترك ایتمش ایدی .

عیسی بك ، بابان بکلرندن [بوداق] بکله آره سنده تحدث ایدن
 بر محاربه ده تلف اولدی . بوندن صوکره یرینه برادری [پیر بوداق
 بك] کجدی . پیر بوداق بك (سوماقلق) ناحیه سی ایرانیلره تابع
 [نیاعخاص) طائفه سندن جبراً آلدی . بعده ، بر قاج سنه یاشادی .
 زماننده داها مهم وقوعات اولمادی . وفاتنده ، میر سیف الدین ، میر
 حسین ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی .

میر سیف الدین ، باباسنک یرینه کجدی و بك آزمدت بکلک ایتدی .
 وفاتنده یرینه برادری [میر حسین] کجدی . فقط ، میر حسین ده
 جوق یاشامادی بر قاج سنه صوکره وفات ایتدی . یرینه اوغلی
 [سیف الدین بك] کجدی .

امیر سیف الدین ، ابا واجدادی طرفندن ضبط و اداره اولونان
 (سوماقلق) ناحیه سی قزیلباشلردن تکرار استرداد ایلدی .
 سلاله نك مؤسسسی عیسی بکلک اوغلی شاه علی بکلک ، هنوز حیاتده
 ایکن مملکتی اوغلارینه تقسیم ایتدیکی اولجه ذکر ایدلمش ایدی . بو
 تقسیمده اک کوچوک اوغلی [میر علی] بکده (شق آباد) (یاخود

شفاباد) قلمه‌سی [۱] دوشمش ایدی. بو کنج پرنس، بک جسور و عینی زمانده سخی و جوانمرد بر ذات ایدی. درحال، برادری عیسی بکک انتقامنی المی ایچون بابانلردن بوداق بکک تسلط ایتدی. آره لرنده کی محاربه ده بوداق بک تلف اولدی. صوکره، قزل باشلره عائد اولان اربیل، موصل، کرکوک، سنجاقلریخده ضبط ایتدی و بو صورتله یویوک بر بککک تأسیس ایتدی. بوراده، مستقلاً اداره امور ایلدی. بر مدت صوکره وفات ایتدی. امیر سیف‌الدین، امیر عزالدین شیر سلیمان ناملرنده اوچ اوغلی وار ایدی.

یویوک برادری، امیر سیف‌الدین آتدن دوشه‌رک وفات ایلدی کی جهته پدرك مقامنه [عزالدین شیر] قائم اولدی. امیر عزالدین، اربیل سنجاغنی مرکز اتخاذا ایتمش ایدی. بوراده، بر قاچ سنه قدر یاشادی. بوصره لرده قانونی سلطان سلیمان ده بغداد فتحنه کیدیوردی. درحال، قانونی سلطان سلیمانه عرض بیعت ایلهدی: فقط، کیزلیدن کیزلی به بعض تشبثاتی کشف ایدیلدی. بونک اوزرینه بافرمان عالی اعدام ایدیلدی. (۱۵۳۴=۹۴۱)

قانونی سلطان سلیمان، (داسنی) عشرتیه منسوب [حسین بک] نامنده بریسی ده اربیله بک تعیین ایتدی. بوصره لرده عزالدینک دیگر برادری سلیمان بک ده وفات ایتمش ایدی.

بونک اوزرینه بتون سهران بکککی اجنبی بر سلاله‌نک الیه کچمش یولونیوردی.

سهرانی امارتنک مؤسسفی اولان عیسی بکک سلاله‌سندن (میر

[۱] موصلک اربیل قضاسی داخلنده در.

سیف‌الدین بن میر حسین بن پیربوداق بك [نامنده بر ذات و ارایدی که (صوماقلق) ناحیه‌سی ضبط ایدمهرك اوراده اقامت ایتمکده ایدی . بوذات، میر سیف‌الدین سهرانی امارتنك یزیدیلره تقویض ایدلمسندن متأثر اولدی . یزیدی امیری حسین بکله انتقام محاربه‌لرینه کیریشدی . نتیجه‌ده مقاومت ایدمهرك مملکتی ترك ايله اردلان حاکمی [بیکه] بکه التجا ایتمکه مجبور اولدی . بیکه بکدن مأمول ایتدیکی امداد و معاونتی کوره‌مدی . چونکه ، بیکه سلطان سلیمانك حمیدی اولان یزیدی حسین بك علیه‌ایشه قاریشمقدن احتراز ایدیبوردی . بیکه بكك معاونتدن قطع امید ایدن [میر سیف‌الدین] تکرار سهرانی قطعه‌سینه عودت ایلدی . یزیدیلردن معتبر و عیسی بك عائله‌سینه متمایل سهرانی قبائل و عشائرندن بر جوقلری میر سیف‌الدینك اطرافنه طوبالاندیلر . میر سیف‌الدین بو قوتله، تکرار یزیدی حسین بکه هجوم ایتدی . ارالرنده شدتلی محاربه‌لر اولدی . نهایت حسین بك مغلوب ایدیلهرك داسنی یزیدیلرندن ۵,۰۰۰ کشتی قلیجدن کچیریلدی . بو غالبیت نتیجه‌سنده میر سیف‌الدین اجدادینك مملکته صاحب اوله‌رق سهرانی امارتنی یکیدن تأسیس ایلدی .

یزیدی حسین بك کندی طوبالایه‌رق بر قاچ دفعه داها میر سیف‌الدینه هجوم ایتدیه‌ده برشی قازانامادی و هر دفعه‌سنده مغلوب اولدی .

باب عالی ، مسئله‌دن خبردار اولور اولماز حسین بك داسنی استانبوله دعوت ایتدی و اداره‌سز لکنك جزاسی اولق اوزره ، اعدامنه فرمان صادر اولدی و اعدام ایدیلدی .

باب عالی، سیف‌الدین بیک‌ده تأدیه قرار ویرمش ایدی . بونک توقیفی ایچون ، هر طرفه امرلر ویریلش ایسه‌ده هیچ بردرلو توقیفی ممکن اولمیوردی . تعقیبه مأمور اولان عمادیه امیری [سلطان حسین بك] ایله سائر کردستان بکلری میر سیف‌الدینی اله کچر مکدن عاجز قالدیلر .

نهایت « غازی قران » لقبیه مشهور بر ادوستلی یوسف بکک اقتاعی اوزرینه استانبوله کیده‌رك سلطان سلیمان دخالت ایلدی . فقط استیانی قبول ایدلمیه‌رك اعدام اولوندی .

*
* *

سهرانی سلاله‌سندن سالف‌الذکر [میر سیدی بن شاه علی] بکک میر عزالدین شیر ، میر سیف‌الدین و میر سلیمان ناملرند . اوچ اغلندن صوکنجیسی میر سلیمانک و فاتیله سهرانی بکلکی یزیدیلره انتقال ایتمش ایدی . میر سلیمانک وفاتنده ، قلی بك ، امیر عیسی و امیر سیف‌الدین ناملرند . اوچ اوغلی قلمش ایدی : بونلردن [قلی بك] اقرباسندن اولان دیگر میر سیف‌الدین بن میر حسنک یزیدی حسین بکه قارشى آجیدنی مخاصمانه اشتراك ایدمه‌رك داسنی یزیدیلریله مجادلانده بولونمش ایدی . موفقیتدن قطع امیدله اردلان امیری بیکه بکه النجا ایدن میر سیف‌الدینی متعاقب قلی بك‌ده ایرانده [شاه طهماسب] النجا ایله مش ایدی .

یزیدیلرک ظلمندن متأثر اولان سهرانی اهاالیسی، ایرانده بولونان قلی بکک سهرانی امارتنه تعیینی سلطان سلیماندن استرحام ایتشلر ایدی .

سلطان سلیمان مومی الہی سہرانہ تعیین ایتہرک کندیسنہ بصرہ
ملحقانندن (سہاوت) سنجاغی ویرمش ایدی .

سہرانی امارتی یزیدیلردن استرداہایدن میرسیف الدینک استانبولده
اعدامندن صوکرہ اہالیسنک، سہاوتده بولونان قلی بکک امارتہ نصبی
سلطان سلیمان تکراراستدعا ایللری اوزرینہ قلی بک، با فرمان عالی
(حریر) ناحیہ سیلہ برابر سہرانی بکککنہ نصب ایلدی . بورادہ
یکرمی سنہ ادارہ امور ایتدکدن صوکرہ وفات ایلدی . مومی الہک،
بوداق وسایان نامندہ ایکی اوغلی قالمش ایدی .

بوداق بک پدربنک یرینہ کچدی . برایکی سنہ قدر مملکتی کوزل
ادارہ ایتدی . بالآخرہ برادری سلیمان بک کندیسینہ مخاصمہ یہ
باشلامش ایدی . نہایت سایان بکک مقاومت ایدہ جک قدرتہ مالک
اولمادیغنی آکلادی وفرار ایدہرک عمادیہ پرنسی سلطان حسین بکک
التجا ایلدی . بورادہ بر مدت قالدی . بعدہ بو پرنسک معاونتیلہ
تکرار مملکتہ عودت ایتک اوزرہ یولہ چیقدی . فقط ، عمادیہ یہ
تابع عقرہ قصبہ سندن کچرکن وفات ایلہدی .

بوداق بکک وفاتندن صوکرہ [سلیمان بک بن قلی بک] سہرانی
قطعہ سنک یکانہ امیری اولہرق ادارہ امورہ باشلادی . شرفنامہ یہ
نظراً عادل ، رعیت پرور و عفلی بر ذات ایدی . اوتہ دن بری
دوشمنلری اولان (زوزرا) عشیرتنک تنکیلہ قرار ویردی . جمع
ایتدیکی ۱۳ بیک سواری ایلہ زوزرا عشیرتنہ هجوم ایدہرک بونلری
مغلوب و غارت ایلدی . مغلوبلرہ قارشی بی رحمانہ حرکت ایدوب

ایلری کنلرندن ۳۵۰ کشتی یی قتل واولاد و عیال لرینی اسیر ایدمک
سهرانی یه کتیردی .

ززا عشیرتی نظام حال ایچون استانبوله کیده مک سلطان مراد
خانه وقعه عرض ایدیلدی . پادشاه سلیمان بکک تأدینه قرار ویردی .
فقط مومی الیه بواننده ایرانه ایبار ایدوب بورادن پک چوق قیمتی
غنایم واسرا یله عودت ایلش والدیه ایتدیکی قیمتدار غنائمدن برقسمنی
استانبوله ، پادشاهه تقدیم ایتش ایدی . ززا عشیرتنک شکایتی
متعاقب کلن بو غنائم سلطان مراد خانک قرارینی تبدیله خدمت
ایتش وبو یارارلغندن دولایی جرمی عفو اولونمش ایدی .

سلیمان بکک هموجه زاده لرندن ترک سنجاغنه [؟] متصرف اولان
قباد بک مومی الیهک شهرت وموفقیتی قیصنامه رق کندیسینه مخاصمه یه
کیریشمش ایسه ده بر محاربه ده مغلوب اولمش واقرباسندن ۱۴ کشتی یی ده
ضایع ایلش ایدی (۱۵۸۶-۹۹۴) .

بو وقعه سلیمان بکک شهرتی تزیید ایتدی . بوسیدیه کرد
عشیرت لری وعینی زمانده بوتون کرد بکلری ده کندیسنه حرمت
ایدیورلردی . بناء علیه بوتون کردستان معنویتیه حاکم اولمش ایدی .
سلیمان بکک وفاتندن صوکره کندیسینی اوغلی [علی بک] استخلاف
ایتدی . مومی الیهک امارتی بر فرمان عالی ایله تأیید اولیندی . علی
بک شرفنامه مؤلفیه معاصر در . بناء علیه بو زاتندن صوکره کلن بکلرک
زمان و حیاتی حقنده معلومات موجود دکدر .

بونلر ، بالا آخره برر برر داغلمشلدرد و تورکیا بورالرده
 قوتلیجه یرلشمشدر. قلعه لرك بعضیلری ایسه الیوم حال خرابیده در .
 سهرانی بکلرینک بوتون حیاتی ، عائله افرادینک محب- ادله لرندن و یا
 اجنبیلرک تسلطلرندن متولد قاریشیقلر ایله کچمشدر .

بابان بکری

« بابان » بکریڭك منشأى حقندە معلومات مفقوددر . بونلرك نرەدن كەلكرىنە وھانكى ملتە منسوب اولدوقلرينە واصل سلالەڭكە مۇسىكىم اولدوغنە دائىر كىتب شىرقىدە برقىدە دسترس اولونا مامشدر . ياكىز شىرقامە مۇلى بونلردن بحث ايدركن دەيوركە :

« ... معتبر مؤرخلر روايت ايدىرلر كە ، كرستان بکرى آراسندە بابان حاكىملىرى ، خدم وحشملىرى واعوان وانصارلرىڭ كىرتى ايله مشهوردرلر »

شىرقامە صاحى بوعائەڭك مۇسى اولق اوزرە (به به - Behbeh) لقيىلە معروف [پىر بوداق بك] نامندە بر ذاتى ذكر ايدىيور و « بابان » تعبيرىڭك دە ، بوداق بكك لقي اولان (به به) [۱] كلمەسندن مشتق اولدوغى وبالا آخىرە بو سلالە نسلنىك منقطع اولمىسندن طولاي امارت موقعىڭ بونلرك خدمتكارلرىنە انتقال ايتدىكى سويليور . بوعائەڭك تارىخى [پىر بوداق بك بن ميرابدال] دن اعتباراً

[۱] به به كلمەسى « جوجق » دىمكدە . يعنى « بىك » ك مخفبدر .

پىر بوداق بكك اسمى كى لقبىڭك دە تورىكجە اولمى بوسلالەڭك تورك اولدوھە قونى بر دليل تەكىل ايدىر .

باشلیور شرقنامه بو ذاتی جوق مدح ایدرک : سخاوتده « خاتم » ،
 شجاعت وجلادتده « رستم » کبی اولدوغنی وامثال واقرائنه هر
 خصوصده متفوق بولوندوغنی درمیان ایدیور . پیر بوداق بك ،
 تاریخ مهنه سینه بردنبره چیقیور : لارجان [۱] ایالتی ززرا عشرتندن ،
 سهران ولایتی ، شیوی chivvy و مشیا کرد - machiaquerde
 عشرتلدن ، سلدوز Sulodonz شهرینی ده قزیلباشلردن (یعنی
 شیعی ایرانیلردن) ضبط ایدرک بویوک بر حکومت تأسیس ایدیور
 و (ماران) قلعه سنی آرمیر ایله طرفدن نصب ایتدیکی بر میرلوا
 معرفتیه اداره ایلور . بولردن ماعدا مقری mokry یاخود مگری
 mekry و (بانه) عشرتلدنی عنف وشدتله کنديسنه اطاعته مجبور
 قیلیور . بالاخره (شهر بازار) یدیه اردلان حاکمردن ضبط
 وکر کوکی ده بونکله برابر ملکنه الحاق ایتک صورتیه مملکتی
 توسیع و ممالک مفتوحه سنی « سنجاق بکری » واسطه سیله اداره
 ایتدیکی اکلاشیلور .

پیر بوداق بك ، عادتا قوی الشکیمه بر حکمدار کبی حرکت ایتش
 وحکمی آلتنده کی سانجاق بکرینه « طبل و علم » ویرمک صورتیه
 بویوک حکمدارلری تقلید ایله مش ایدی .

شرفخان ، پیر بوداق بك - کردستان حاکمردن هیچ
 کیمسه یه میسر اولمایان - بعض شیلر ایجیاد ایتدیکنی ذکر ایدرک
 ده بورکه : ازان جمله معتدده کی امرا و آغالرک قیزلدنی اول امرده

[۱] ابراک « ری » ایله « طبرستان » ایالتلری آراسنده واقع بر

قطعه نکه مهرکزیدر .

کندی کندینه نامزد ایلەر، بونلرک موقعلرینه کوره مکلف جهازلرینی
حاضرلار، عقد و زفاف زمانلری کلدیکی وقت بونلری ینه کندی
امراسندن برینه تزویج ایدر .

الده ایدیلن معلوماته نظراً، پیر بوداق بکک، قوتلی برحکومت
وبعض اصول و سیستملر وضع ایتدیکی اکلاشلیور .

صوک زمانلرده برادری رستم بکک کندی علیهنه بر سوء قصد
ترتیبیه مشغول اولدوغنی خبر الهرق « زرا » سفری ائشاده رستم
بککه طرفدارانی توقیف و قتل ایتدیرمشیدی . بوسفردن صوکره
(سهران) قطعهنه هجوم ایدرک [امیرسیدی بن شاه علی پی] مغلوب
و فراره مجبور ایتش ایسهده امیر سیدی جنکل و کوهشان طرفلرنده
بعض ارقداشلریله فرصته مترقب ایدی .

پیر بوداق بک برکون کوهستان طرفلرینه صیدوشکاره کیتش
ایدی . بونی خبر آلان امیر سیدی (خروبیان) نام محله بر بوسو
قوراراقه پیر بوداق بکی بوتون معیتله احما ایتک صورتیه انتقامی
آلش ایدی .

پیر بوداق بک کردستانده فوق العاده بر شهرت قازانمش ایدی .
کرد شاعرلری نامنه داستانلر ترتیب ایتشلردی خواننده لراونک داستان
مناقبی هر طرفده انشاد ایدرلر ایدی .

پیر بوداق بک بلا ولد وفات ایتدیکندن کندیسنی برادری رستم
بکک اوغلی [بوداق بک] استخلاف ایتدی . فقط، پیر بوداق بکک
مقربلریله بک و آخار بوداق بکک اطاعت ایتدی . ایکی سنه قدر بو
صورتله اجرای امارت ایتدیهده بو حالدن متأثراً وفات ایلدی . بوداق

بکدن سوکره بوخاندان منقرض اوله رق حکومت، عائله مذکورہ نك خدمتکارلرندن [پیر نظر بن بیرام] نامنده بریسنه انتقال ایلدی .
 بو ذات ، اولدقجه ذکی ایدی و کوزللكه بو حوالی بی اداره ایتدی
 وفاتنده بابان ملکی ایکی یه تقسیم اولوندی . بر قسمی [سلیمان] نامنده
 برذاته ویریلدی که ، اصل بابان حوالیسنك حاکمی اولدی . دیگر
 قسمده میر ابراهیم نامنده بر شخصه حواله ایدیلدی . بونلرک هر
 ایکسی ده پیر بوداق بک امراسندن ایدی .

بو ایکی شخص ، بر مدت دوست یاشادیلر و آره لرند ه ییچ بر
 اختلاف اولمادی . بالا آره سلیمان ، ابراهیمی قتل ایتدیردی و بونك
 ملکنی ده کندیسنكکنه الحاق ایلدی . بوراده ، اون بش سنه قدر
 یاشادی . بو صورتله متحد بابان بکلکنی تأسیس ایتمش ایدی . یالکنز
 سلاله آیری ایدی .

سلیمانك وفاتندن سوکره حسین ، رستم ، محمد ، سلیمان ناملرنده
 درت و ابراهیمك ده ، حاجی شیخ ، امیره و میر سلیمان ناملرنده اوچ
 اوغلی قالمش ایدی .

پدری ابراهیمك قتلی اوزرینه حاجی شیخ ایرانه فرار ایتدی .
 وشاه طهماسبدن معاونت طلب ایتدی . شاه طهماسب بوکا بردورلو
 معاونت ایده میوردی . بونك اوزرینه تکرار کردستانه عودت ایتدی .
 حاجی شیخك قتلی خبری سلطان سلیمانه کلیر کلز ، ملکنی ،
 اوغلی بوداق بکه توجیه ایتدی . بوداق بك اون آلی سنه قدر
 حاکمك ایتدی . بعده ، سلیمان بکک اوغللرندن حسین بك ايله
 آره لرند بر اختلاف ظهور ایلدی .

سليمان بك زاده حسين بك ، عماديه بكي سلطان حسين بكك
توسطى ايله ، بابان سنجاغك بلككي براتى استانبولدن آلمش وينه
مومى ايله سلطان حسين بكك معاوتيله بابان سنجاغى ضبط ايتك
اوزره قوتلى بر اردو ايله يوله چيقمش ايدى . بوداق بك ، بوخبرى
ايشيدير ايشيتمز ، درحال شاه طهماسبك نژدينه فرار ايتدى .
بوراده ، بش آى قدر قالدى . بدمه رستم پاشانك توسطى ايله استانبوله
جلب ايديلدى . بوراده ، بابان اياقى كنديسنه توجه اولوندى .

بوداق بك ، عثمانلى عسكرلرينك حمايه سنده اولارق بابان ايلته
كيتدى . (راييه بولاق) محله كلديكى زمان ، سليمان بك زاده حسين
بكك تصادف ايتدى . حسين بك باب عالينك توجهندن خبردار اولمش
و بوداق بكي قتل ايتك صورتيله مسئله يي حل ايتك ايسته مش ايدى .
بوكا بناء باشه سگمز بيك كشى قدر طرفدار طوبلادى . بوداق بك
ايله آره لرنده كوچوك بر مصادمه اولدى . حسين بك ، موقعك
تهلكلى اولديغنى حس ايتدى و محاربه نك دها ابتدا سنده فرار ايله
دوغريجه استانبوله عزيمت ايتدى . حسين بك ، سلطان سليمان رجا
ايتدى . بونك اوزرينه ، بابان سنجاغى حسين بك ايله بوداق بكك
اداره لرينه ترك ايديلدى . يعنى ايكي يه تقسيم ايديلدى . بوداق بك
بوكا راضى اولمادى و حسين بك ايله آره لرنده جريان ايدن بر محاربه ده
غالب كله رك حسين بككه برادري رستم بكي قتل ايتدى .

باب عالي بو وقعه دن حدتلمش ايدى . درحال حسين بكك
توقيفى امر ايتدى . حسين بك تهلكيى اكلا دى و بالتقريب ،
حماديه ده سلطان حسين بكك التجا ايتدى .

سلطان حسین بك، قاتونی ساطان سلیمانہ رجا واسترحامده بولوندى . نہایت پادشاہ طرفدن عفو ایدلدى . لا کین کندیسنه بابان سنجاغی یرینه عینتاب سنجاغی توجیه ایدیلدى . بابان سنجاغی ده [ولى بك] نامنده بر ذاته ویریلدى . بو صرہده قونیهده ایکی تورک شہزادہ سی آرہ سندہ بر مجادلہ اولمش ایدی . مخاصم شہزادہ لرك بری سلیم دیکری بایزید ایدی . بوداق بك شہزادہ بایزید طرفی التزام ایتدی . فقط ، بایزید ، قانونینک ارادہ سنہ اطاعت ایتمک مجبوریتده قالدى . بناءً علیہ بوداق بك بافرمان خاقانی کوتاہیہده اعدام ایدیلدى و آرزوی شاہانہ اوزرینہده باشی استانبولہ کونده رلدى .

بوداق بك حاجی شیخ، حسن بك، محمد بك، میر سیف الدین بك فاملرنده درت اوغلی قالمش ایدی .

حاجی شیخ، شہزادہ بایزید ایله برابر ایرانہ کیدہ لرك شاہ طہماسبہ التجا ایتمش ایدی . فقط بورادہ شہزادہ ایله برابر توقیف وبعدہ شاہ طہماسب طرفدن قتل ایتدیرلدى .

برادرلرندن محمد بك ده ، بافرمان عالی (کستانہ) سنجاغی بکلکنہ تعیین ایدیلدى .

بو وقایع جریان ایدرکن، اورتہده [سلیمان بك زاده میر حسین] قالمش ایدی . میر حسین باباسنک قتلی و بابان ممالکنک حاجی شیخہ انتقالی اوزرینہ آچیقده قالمقندن قورقدی وبو ممالکدن فرار ایدہ لرك دوغریجه ، شاہ طہماسبہ التجا ایلدى . شاہ طہماسب بو صیرہ لردہ قوتسز ایدی . دوغرودن دوغرویہ تورکلرہ قارشى برمسئلہ احداث ایتمک ایستہ میوردی . فقط بو صیرہ لردہ محاربہ لرك برچتہ شکلی

واردی . بونلر نیم مختار بر طاقم عشیرت بکلری آره سنده تحدد
ایدیوردی . شاه طهماسب بو چته محاربه لرینی موافق مصلحت عذ
ایتدی و سلیمان بك زاده حسین بی مدافعه ایتمکة قرار ویره رك
مجادله یه باشلادی . اولاً ، دینور حاکمی (اوستاجلو چراغ سلطانی)
بابان امیری حاجی شیخ اوزرینه کوندردی . بو ذات مغلوب اولدی .
بونك اوزرینه (کوكجه سلطان قاچار) ی کوندردی . فقط بو ذات ده
هیچ برشی یانغه موفق اولامادی . شاه طهماسب او چونجی براردو
داها ترتیب ایده رك سردار لرندن (عبدالله خان اوستاجلو) نك
قومانداسی آلتنده تکرار بان قطعه سنه کوندردی . بو اردوده
(کلاله) ده حاجی شیخ اردوسيله قارشیلانیدی . شرفنامه صاحبی
بو محاربه ایله بك زیاده علاقه داردر . چونکه پدری ده بو محاربه ده
بولونمش در . شرفخان بوندن بحث ایدرکن ده یورکه : ... پدرم ده
بو محاربه ده موجود ایدی . ایلری کلنلرندن اوتوز نفری مقتول
اولدی . فقط بو مرکه ده قزیلباشلردن ایکی اوچ بیک کشی اتلاف
ایدلدی . صاغ قالان امرا واعیان ، یایا و عریان بر حالدۀ عودته
مجبور اولدیلر .

شاه طهماسب صوك مغلوبیتندن چوق متأثر اولدی . بو مغلوبیتی
محییسی حسین بلك سوه تدبیرینه حمل ایده رك مومی الهی ایکی برادری
محمد ورستم بکلرله برلنکده بر قلعه ده حبس ایلدی . بر مدت صوکره
بونلری تخلیه ایتدیه ده . بونلر ایرانده طورمیه رق دوغریجه سلطان
سلیمان قانونی حضرتلرینك حمایه سنه التجا ایتدیلر . سلطان سلیمان
قانونی ، بونلری معین معاشرلر تخصیصله ، روم ایلی یه کوندردی . بوراده

حضور ورفاه ایچنده اتی سنه قدر یاشادیلر . بعده ، مسئله یه عمادیه
بکی سلطان حسین بک قاریشدی وبونک التماسی اوزرینه مساعد
آلهرق روم ایلی یی ترک ایتدیلر . بابان بکلکنی آلمق ایچون کردستانه
کیتدیلر . فقط ، بوراده کی مجادله لرده میر حسین ، حاجی شیخ بکنزاده
بوداق بک طرفندن قتل ایدیلدی .

وفاتنده [خضر بک] نامنده برچوجنی قالمش ایدی . بوجوجوق ،
باباسنک یرینه کجدی و بک اوزون برمدتده (مرکه) سنجاغنی اداره
ایتدی . بو سنجاغک بر قسمی مکری لی (امیره) بکک اداره سنده
ایدی . ایکی ذات ، اوزون مدت برابر اجرای حکم ایتدیلر .
بالا آخره خضر وامیره بکلر آراسنده جدال باشلادی . بواننده
خضر بکک وفاتی اوزرینه منازعه ختام بولدی . شرفنامه صاحبی
ده بورکه : «خضر بکک وفاتندن سوکره بابان عشیرتی بالفعل حاکمز
قالدی . بو عشیرتدن دورت مسلح ومکمل آدام چیقار وهیچ
برکیمسه یه اطاعت ایتمز لر . روایتیه نظراً حکاری وروز کی عشیرتلی ده
بابانلردن برر شعبه در . »

« ... بابان ولایتی بوندن سوکره » خواص هایون « میانه ادخال
ایدلدی . عشائر هر سنه ویرکوسنی رضاسیله (شهر زور) . کوتوروب
خزینیه ویریرلر . فقط جبراً کیمسه یه بر آقچه بیله ویرمزلر . »
بو دوردن سوکره کی زمانلرده ، اداره نک نه کبی بر سیر لعقیب
ایتدیکنی کوسترد بر اساس یوقدر . یالکمز ، سلطان عبدالعزیز
دورینه قدر بوبکک مستقل بر حیات یاشادینی وبالا آخره یواش یواش
اتحلاله اوغرایه رق تورکیا مرکزیه اداره سی ایچنده محو اولدینی

کور و لمکده در . حال حاضرده ، بو سلاله نك عائله افرادی داغنیق
 برحالده در و عشیرت لر کندی باشلرینه برر موقع اشغال ایتمشلدردر .
 یالکز شو جهق تکرار ایتمک لازمدرکه اصل بابان سلاله سی رستم
 بکک برادر ی بوداق بک ایله نهایت بولمشدر . بونلری تعقیب ایدن
 نسل ، بابان خدمتچیلرینک اخفادیدر . حالبوکه ، بابانلرک شهرت لری ده
 ایلك نسه عائده در . بو نسل ایسه تمامیه مجهولدر . اورته ده یالکز
 ایکی بوداق بک وارددر . بونلردن اولکی بکلرک حیات لری حقده
 هیچ بر معلوماته مالک دکلز .

مکری بکری

مکری Mékry یا خود Mokry سلالہ سنک منشأی حقہ شدہ
 روایت یک ناقص در . شرق نامہ دہ ذکر ایدیلن روایت لہ نظر آ : مکری
 حاکم لری ، شہر زور سنجاغہ مربوط ، مکری ، ناحیہ سندہ متوطن
 اولدقلری ایچون بونامی آلمش لدر در . و بونلر بابان ، عائلہ سنک
 برفر عیدر .

دیگر بر روایتہ کورہ شدہ : مکری سلالہ سندن تاریخچہ الہ اول
 معروف اولان [سیف الدین] نامندہ کی ذات ، حیلہ ، کلہ سنک
 معراجہ مترادفی اولان ، مکری ، و تزویراتلہ اشتہار ایتدیکی جہتلہ
 تأسیس ایلدیکی سلالہ و بکلکہ ، مکری ، صفق علم اولمشدر . شرق نامہ
 مؤلفی ، بوجہتلری تعداد ایدرکن مومی الیہ سیف الدین یک حقندہ
 دیورکہ : ... ہر حالہ سیف الدین ، ذکا و فطاتی ورائندہ کی
 متاتی ایلہ مشہور ایدی . حیلہ و تزویرات وادیسندہ عینی اقتداری
 حازدی . .

بوسیف الدینک اوحوالی دہ صاحب نفوذ برعائلہ یہ منسوب اولدینی
 وکندیس مکری بکلکہ کی تأسیس ایتزدن اول اورالردہ حکمی جاری
 بولوندینی آکلا شیلور . فقط بالآخرہ بوذات متصف اولدینی ذکا

واقدار سایه‌سندمه مستقلاً بر بککک تأسیسه موفق اولمشد. شویله که :
 اوحوالیده حکمران ترکن حکومتلرینک صوک دورلرنده ، بونلرک
 ضعفندن استفاده ایدن سیف‌الدین بک ، بابان عشیرتلیله دیکر کرد
 عشائرینی باشنه طولایله رق اول امرده (دریاس Dirias) ناحیه‌سفی
 (چابقلو Diabnqlou) قبیله‌سندن ضبط ایده‌رک تحت تصرفه آلمش ؛
 وبالاخره ده‌تدریجاً (دول‌باریک Doui-i-barik) (اختاجی akhtadjy) ،
 (ایلتمور) و (سلدوز) شهرلرینی آله‌رق (دریاس) ناحیه‌سئه الحاق
 ایله‌مشیدی .

دائرة نفوذ و حکومتی توسیع‌ایله‌ین سیف‌الدین بک ، کردستانک
 جنوب شرقی قسمنده یعنی شهر زور واردلان حواله‌سندمه قوتلی
 بر بککک تأسیسه موفق اولمش و تحت انقیاده آلدینی عشائر و قبائلده
 کندیسنه اضافه " مکرری " عنواتی و یرمش ایدی . او منطقه‌ده
 سیف‌الدین بکه مقاومت ویا اوئی استرقاب ایده‌بیله‌جک بر قوتده‌باشقه
 برعشیرت ویا امارت قالمدیغندن صوک زمانلرینی سکونتله کچیرمشد.
 تاریخ وفاتی معلوم دکلد. وفاتندن مهوکره ، صارم و بابا عمرناملرنده
 ایکی اوغلی قالمش ایدی . سیف‌الدین بکی بویوک اوغلی صارم بکه
 استخلاف ایتدی .

بو صیرده شاه اسماعیل کردستانک استیلاسه باش‌لامش ایدی .
 مکرری پی‌ده اشغال ایتک ایستوردی . لاکین صارم بک اوزرینه
 کوندردیکی بوتون اردولری مغلوب اولدی . بونک اوزرینه شاه
 اسماعیل ، مکرری به قوتلی براردو کوندرمک عزمنه دوشدی . کندیس
 قیشلامق ایچون (حوی) قصبه‌سئه چکلمش ایدی (۱۵۰۶ - ۹۱۲) .

شاه اسماعیل خوی‌ده ، شاملو عشیرتندن مرکب بر اردو
 هاها تشکیل ایتدی بواردویی [طورمش خانک پدری عبدی بك]
 و [مهرداد صاری علی] ناملرنده ایکی سردارک قومانداسی آلتنده
 تکرار مکری یه صارم بکک اوزرینه کوندردی . صارم بك ، ایران
 اردوسنی کندی معیتله قارشیلادی . آرالرنده چتین بر محاربه اولدی
 حرب ، صارم بکک غلبه قطعیه سیله نتیجه‌لندی . [شاملو] طائفه‌سنگ
 ایلری کلنلرندن برچوق کیمسه‌لر بومحاربه‌ده تلف اولدیلر .

صارم بك ، هر محاربه‌ده عجملره غالب کلدیکی حالدده شاه اسماعیلک
 تسلطندن قورتیلهمیه جغنی آکلامش ایدی . بناء علیه کندیسیده دیگر
 برچوق کرد بککری کبی ایران قیزیلباشلرینک شرندن امین اولوق
 ایچون عثمانلیلره التجایی موافق بولدی . استانبوله کیده‌رک سلیمان
 قانونی حضرتلرینه عرض تابیت ایلدی .

سلیمان قانونی صارم بکی حسن قبول ایله توجهنه مظهر قیلدی .
 صفویلره قارشى کندیسى حمایه ایده‌جکنى وعد ایده‌رک پدرینک ملکى
 مقاطعه طریقه کندیسنه توجه ایلدی .

صارم بك استانبولدن مطبياً عودت ایتدی‌کدن بر مدت صوکره
 وفات ایتدی . مومى الهک اوج اوغلی اولمش ایسه‌ده بونلر کندیسندن
 اول وفات ایتدکلری جهته ، مکری امارتی ، صارم بکک عموجه
 زاده‌لرندن [سم بن بابا عمر بن سیف‌الدین] ک شیخ حیدر ، میرنظر
 ومیرخضر ناملرنده‌کی اوج مخدومی آراسنده بوجه‌آنی تقسیم ایدیلدی :
 ۱ — شیخ حیدر بک : دریاس ، دول باریک ، سلدوز و آخاجی

تاجه‌لری .

۲ — میر نظره : ایلمور ناحیه سی .

۳ — میر خضره : محمد شاه .

اوج برادر، بالاتفاق عثمانلی تابعیتی ترك ايله شاه طهماسبك
حمایه سنی قبول ایتدیلر. بوسره لرده ایران شهزاده سی [القاص میرزا] ده
کردستانده فعالیتده بولونیوردی . (۱۵۴۱ = ۹۴۸)

سلیمان قانونی اوج برادرک تأدینی ، عمادیه امیری سلطان حسین
و حکاری امیری زینل بک لرله (یردوست) عشیرتی رؤسانه حواله
ایدلی . بونلر متفقاً مکرری بک لرینه هجوم ایتدیلر . آرالرنده شدتلی
محاربه اولدی . اوج برادرده بو محاربه ده ائتلاف و طرفدارلری مغلوب
ایدیلدی . بونلردن شیخ حیدرک ؛ امیره و حسین ناملرنده ایکی ،
میر نظرک ؛ بایرام نامنده بر ، و امیر خضرک ؛ الفی بک و میر حسن
ناملرنده ایکی اوغللری قالمش ایدی .

مکرری بک لرینک استیصالی خبری سلطان سلیمانیه ایصال ایدلش
ایدی . عینی زمانده بوسلله دن اولوب عثمانلیر علیهنده کی عصیان
اشتراک ایتمه یین [صارم بک زاده حاجی عمر بکک مخدومی امیره] بک
مکرری امارتیی سلطان مشارالیه حضرتلرندن استدعا ایلهمش ایدی .
مطلوبی اسعاف ایدیلهرک بافرمان عالی مکرری بک لکنه [امیره بک]
نصب ایدلدی .

بو ذات اوتوز سنه قدر کال سکون و اطاعتله مکرری بک لکنه
اداره و بعده وفات ایدلی .

*
**

حاجی عمر بک زاده امیره بکک وفاتندن سوکره مکرری بک لکی .

عثمانیلر طرفندن استیصال ایدیلن شیخ حیدرک اوغلی دیگر امیره بکه انتقال ایله مش ایدی .

امیره بکه ده پدري کبی عثمانیلرک اداره سنی طایمیه رق شاه طهماسبک حمایه سنی قبول و مستقلاً اداره امور ایتدی . شاه طهماسبک وفاتندن سوکرده ده (قزوین) . کیده رک شاه اسماعیله عرض خدمت ایلدی . شاه اسماعیل امیره بکی تلطیف و اعزاز ایتدی .

بوصره لرده صفویه سلطنتک زمام اداره سنی سلطان محمدک اله کچدی . سلطان محمد ایران تختی اداره ایدمه یه رک بویوک بره رج و مرجه سبب اولدی . ایران حمایه سنده راحت ایدمه یه جکلرینی آکلایان برچوق کرد بکلری کبی لورستان واردلان بکلریله برابر امیره بکه ده ایرانی ترک ایدمه رک وان میرمیرانی محمد پاشایه مراجعت ایتدیلر . محمد پاشا بونلره قارشى توجه اظهار ایله دی . بوصورتله سلطان مراد خان طرفندن ده مظهر حمایه اولدیلر . (۱۵۸۴-۹۹۱) امیره بک وضعیتن استفاده یی اونوتمادی . سلطان مراد خاندن اجدادینک ملکنی ایسته دی . کندیسنه پدرینک ملکی ویرلکهکله برابر بابان اراضیسینک بر قسمی ایله موصل سنجاغی ده علاوه ایلدی . (اربیل) و (مراقه تبریز) ده اوغللرینه توجه قلندی .

بوصره ده اورمیه ده بولونان ایران سردارلرندن بکتاش قولى بکک اوزرینه هجوم اجرا ایدیلدی . بوهجوم ، وان میرمیرانی محمد پاشانک امری آلتنده اجرا اولوندی . بکتاش بک مغلوب ایدیلدی و مراغه حوالیسی اشغال اولوندی . بومحاربه ده امیره بک جسارت واداره سنی کوسترمش ایدی . محمد پاشا ، بوندن نمون اولدی .

و کندیسنک دها زیاده مظهر مکافات اولماسی ایچونده ارضرومده کی سردار فرهاد پاشایه کیتمه سنی توصیه ایتدی. امیره بك محمد پاشانك توصیه سنی قبول ایتدی ارضرومه کیتدی .

فرهاد پاشاده امیره بکدن ممنون اولدی وامیره بکک قدر وقیستنی پادشاهه عرض ایتدی . بونك اوزرینه امیره بکه مراغه حوالیسی توجیه ایلدی و کندیسنه بککر بیکی عنوانی ده ویریلهرک پاشا سلکته کچیریلدی . بوصورتله امیره بك امیره پاشا اولدی .

دریاس ناحیه سی ده عموجه زاده لرندن حضر بك زاده حسین بکه توجیه اولونمشدی. حضر بك، دریاس ناحیه سنی، عثمانلیرك حایه سی آلتنده اداره ایدیوردی . فقط امیره پاشا پدرینك ملکنندن فراغت ایتمهش ایدی . برکون (دریاس) . کلهرك حسین بکدن قلمه نك اعاده سنی طلب ایتدی . حسین بك طلب واقعی اسعاف ایتمهرك قلمه ده تحصن ایلدی .

امیره پاشاده قلمه بی محاصره ایتدی . حسین بکک توقیف وقتله رمق قالمش ایکن بعض احبابلرینك معاونقيله برادری [الغ] بکله برابر قلمه دن فرار ایتدیلر و دوغریجه ارضرومده سردار فرهاد پاشایه التجا ایله دیلر . فرهاد پاشا امیره پاشا علیه حرکت ایتمک ایسته میوردی . بوکا بناء ایشه اهمیت ویرمه دی. قارده شلر، بوجهقی آکلادیلر وامیره پاشانك قورقوسدن ارضرومدن ده فرار ایدهرك ایران تخنه جالس اولان شاه سلطان محمد خاها التجا ایتدیلر . شاه سلطان محمد، بونلره مراغه یه مربوط (دهخوارگان) ناحیه سنی ویردی . امیره پاشا بومسئله لرده برادری حسینك پارمنی اولدیغنی

حس ایتمش ایدی . بونک اوزرینه حسینی اعدام ایتدیردی . دیگر دشمنلرینه ده مغلوب و منکوب ایدره رک کندیسینی راحت قالدی و مستقل مملکتی اداره یه باشلادی .

بو صرملرده تبریز ایالتی ، دولت عثمانیه یه انتقال ایتمش ، اداره و محافظه سی ده جعفر پاشایه تودیع اولونمش ایدی .

اولجه امیره پاشایه ویرلمش اولان مراغه سنجاغی تبریزک ملحقانندن اولدوغی جهتله امیره پاشاده ، میرمیران جعفر پاشانک معینی عدادینه کیرمش ایدی . امیره پاشا ایلك زمانلر جعفر پاشایه اطاعت ایتدی . بالاآخره آرالر آچیلدی . جعفر پاشا امیره نك سقیم حرکتلرندن بختله استانبوله شکایت ایتدی . بونک اوزرینه « بابان » ولایتله موصل واربیل سنجاقلری امیره نك عهده سندن رفع ایدلدی .

یالکز مراغه سنجاغی بعض قیود و شروطله ، امیره پاشانک عهده سنده بر اقلمش ایدی . امیره پاشا ، هر سنه مهم بر مبلنی تبریزده دولت خزینه سنه ویرمکله مکلف قیلیندی . امیره بومقداری چارناچار بر قاچ سنه تأدیه ایلدی . بالاآخره مراغه سنجاغی ، جعفر پاشا طرفندن التزام طریقله دیگر بریسنه تفویض اولوندی .

بو آدام مراغه سنجاغی صومعه باشلادی . آرزمان صوکره اهالی فقیر دوشدی و مملکتی ترک ایله اطرافه هجرته مجبور اولدی . امیره پاشاده چوق متضرر اولدی و مراغه دن فراغت ایدره رک اجدادنن موروث اراضیسنه چکلدی .

امیره پاشا مراغه سنجاغی بکی ایکن بورایه تابع (صارو کوردکان) قلعه سی ده اوغلی شیخ حیدره ویرمش ایدی .

۱۵۹۳-۱۰۰۲ تاریخده تبریز میرمیرانلغنه تعیین اولونان باغداد میرمیرانی خضر پاشا تبریزه کلیرکلز شیخ حیدرک دشمنلری طرفندن اغوا ایدلدی . بونک اوزرینه خضر پاشا شیخ حیدرک ناحیه سنی محمودی عشرتیه سنجاق طریقله تفویض ایدلدی . فقط شیخ حیدر بک موقعی ترک ایتمدی . محمودیلرله مجادله یه باشلادی . محمودیلرک باشنده ، حصاری امیری معروف زینل بکک اولاندن حمزه ، منصور وقباد بکلر بولونیوردی . برهاربده بونلر برچوق رفیقیلرله برلکده قتل ایدلدی .

بووقه اوزرینه خضر پاشا ، (مکو- یاخود - ماقو) میرلواسی حسن بک زاده عوض بی شیخ حیدرک اوزرینه کوندردی . گندیسی ده برابر کیتدی .

شیخ حیدر ، صارو کورکان قلعه سنه قاپاندی . مخاصملرینه مقاومت ایدمه جگنی آکلایه رق - اولکی جدالده قتل ایدیلن محمودی بکلرینک دیتلرینی ویرمک شرطیله - جعفر پاشایه صلح تکلیف ایتدی . پاشا اطرافنده کیلرک تشویقیله مصالحه یی رد ایله قلعه یی محاصره ایدلدی . بو حالی کورن شیخ حیدر ، محاربیه یی قبوله مجبور اولدی . شدتله حرب ایتدی . عوض بک مقتول دوشدی . جعفر پاشاده برشی پایمغه موفق اولامادی وقعه یی خبر آلان امیره پاشا ارایه کیره دک جعفر پاشای ترک مخاصمه یه واوغلی شیخ حیدری ده تسکینه موفق اولدی . وجعفر پاشا ، امیره پاشانک مراجعتی اوزرینه محاصره یی ترک ایتدی . بناء علیه قلعه ، امیره پاشانک اوغلی حیدر بکک النده قالدی .

شر قنامه صاحبی ، هرایکسینک ده معاصریدی کندی زماننده
 بونلرک عینی وضعیت مختاره ایچنده یاشادقلرینی یازیور وبابا ایله اوغلاک
 الندهده صارو کورکان ، ترقه ، اجری ، داوب و لیلان قلعه لرینک
 بولندیغنی قید ایدیور .

مکری عائله سی ، بوراده نهایت بولیور . بونلرک صوکه دورلری
 حقنده منتظم برقید پوقدر . لاکن ، مکری عشرتی اوج دوت قوله
 آیریلشدر . بونلرک مهم برقسیمی ایرانده بولونیور . دیکر پارچه لر ده
 وان ولایتی داخلنده وحق بتلیسه قدر توالی ایدن ساحدهده اوافق
 اوافق قبیله لر شکلنده دولاشیدیورلر [۱] .

امیره پاشا سلاله سی ، صوکه زمانتره قدر شهرتی و اوجاغنی محافظه
 ایتشدر . فقط بو عائله دوغرودن دوغرویه تورک امراسی داخلنه
 کیردیکندن یواش یواش شخصیت ملیه سی غائب ایتمکدهدر .

[۱] بوعشرته الیوم (مفری) یاخود (موقوری) نامی وبرلمکدهدر .

برادوست بکری

بوسالە نك منشائی حقنەدە كى معلومات دە . هیأت عمومیە اعتباریە
مبهمەدر . شرفنامە بونلر ك حسنویە خاندانیە علاقەدار اولدقلری ذ كر
ایدیور واسباب اتسابی ایضاح ایدر كن دیور كه :

• • • • • برادوست Béradosst • • • • • كملری ایکی شعبەدن عبارتدر .
اصل برادوست • • • • • كملری كوران Qorān قبیله سندنر لر . دیگر
یر روایتە نظر آده ، دینور Dénawér و شهر زور • • • • • كملی اولان
(حسنویە) سلاله سندن [هلال بن بدر] ك اولادیدر لر .

هلال ، همیدان والیسی [شمس الدوله] ایله یایدینی بر
محاربه ده مقتول دوشدی بونك اوزرینه اوغلاری بودیاره (یعنی برادوست
حوالیسنه [۱]) کلدی لر . بونلر اوچ قارده ش ایدی . بری پدرینك
یرینه قائم و شهر زور والیسی ، دیگرى (اکور Oqou ؟) عشیرتكن
رئیسى اولدی . اوچونجیسى ده (رومیه) یه مربوط شان المساس
(سلماس) ناحیه سنه کلدی واورایه ملکیت طریقیله متصرف اولدی .

[۱] برادوست قطمە سی ایران آذربایجاننك غربنده در . شمالاً (دیان)
جنوباً (اورمیه) اراضیسی ، شرقاً اورمیه کولی غرباً باغی قلعه قضا سنه
اصابت ایدن حدود همانی ایله محدوددر . « برادوست » عشیرتكن بش بیك
قدر نفوسی سلیمانیه سنجانغی بر مقدارى ده حکاری داخنده در .

یونلر درجه درجه ترقی ایدرک مرتبه امارتی احراز ایلدیلر .
برادوست اهلایی حاکمیرینک (بلال) اولاندن اولدوغنه
اعتقاد ایدرلرکه بو « بلال » ، « هلال » دن غلطدر .

شو تفصیلاته نظراً برادوست بکیرینک، کوران عشرتندن دکل،
حسنویه شهرتیه معروف کرد امراسندن هلال بن بدرك احفادندن
اولسی لازم کلیر . شرفنامهیه کوره بو عائله نك اك نامدار اعضاسی
[غازی قران بن سلطان احمد] نامنده کی ذاتدر .

غازی قران ، ایلک دورلرنده شاه اسماعیل صفوییه دشمنلک
ایتمش وحق بر محاربه ده رومیه قیزیلباشلرندن بیک کشویی اتلاف
ایله مش ایدی . بالاآخره بعض کردستان بکیریه برابر شاه مشارالیه
کیدرک عرض انقیاد ایتمش در . شاه اسماعیل، کندیسنه توجه والتفات
ایدرک « غازی قران » لقبی ویرمش ایدی . بوندن صوکره یو ذات،
بو لقبیه اشهار ایتدیکی جهته اصل اسمی مجهول قالمشدر .

شاه اسماعیل، غازی قرانه اولان توجهی فعلاً ده ابراز ایدرک
(ترکور) ، (صومای) و (دول Doull) ناحیه لرینی توابعیه برلکده

- برمنشور ایله - مومی الیه بخش ایله مش ایدی .

غازی قران ، چالدران وقعه سنه قدر شاه اسماعیلک حمایه سننده

نیم مستقل برحاله اجرای امارت ایتمش ایدی .

یاوز سلطان سلیم حضرتلری ایران سفرینی آچه رق تبریز
وآذربایجان یاقلاشدینی ائنده غازی قران، دیگر کرد بکیریه بالاتفاق
یاوز حضرتلرینی استقبال ایله عرض اطاعت ایله مش و احوالی حقنده
وپردیکی معلومات ایله ده پادشاهک ممنونیتی بیگه جلبه موفق اولمش

ایدی . سلطان سلیم ، غازی قران بکی موقعنده ابقا ایتمکه برابر اربیل، باغداد و دیار بکرك آذربایجانیه حدود اولان قسملرندن ده برر مقدار اراضی بی سلماس سنجاغنه علاوه ایتک صورتیه تاطیف ایتمش ایدی .

بوصورتیه غازی قران بکک نفوذ و وارداتی تزايد ایتدی . بورالرده، برقاج سنه قدر داها یشادی بعده وفات ایلهدی . وفاتنده، شاه محمد بك، علی بك ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی . فقط کنه دیسندن صوکره برادوست اراضیسندن ایکی امارت وجوده کلدی . بریسی، کندی عائله سنی توالی ایتدیرن اوغلی شاه محمد بك طرفندن تأسیس ایدلدی که، بوکا « صومای بککری » عنوانی ویریلدی . دیگریده « ترکور بککری » عنوانیه برفصل مخصوص تشکیل ایلر .

شعبه ۱ — صومای بککری

غازی قراندن صوکره یرینه اوغلی شاه محمد بك کچدی . شاه محمد بك، صومای ناحیه سنده اقامتی ترجیح ایتمش ایدی . بوراده فوق العاده سکونتله امرار اوقات ایلهدی . اداره سی زماننده ، همان هبیج بر مجادله اولمامشدر .

وفاتنده دورت اوغلی قالمش ایدی که اسملری بروجیه آتیدر : بوداق بك، حسن بك، اسکندر بك، زینل بك . بوداق بك ، اک بو یوکی ایدی . سلیم خان ثانینک برفرمان عالیسیله بوداق بك صومای امیری نصب و تعیین اولومش ایدی .

بونك دورنده مهم وقایع موجود دكلدر . عینی زمانده ، دور
حکومتی ده جوق سورمه مشدر .

وفاتنده ، اولیا بك ، شاه محمد بك ، شاه قولى بك ، سیدی بك
ناملرنده دورت اوغلی قالمش ایدی .

بوچوققلرك هبسی ده بك كوچوك یاشده ایدیلر . بوكا بناء ،
اداره یه صلاحیتدار دكلر ایدی . باب عالی بوجهی درك ایله یه رك ،
برادری (حسن بك بن شاه محمد) بکی بوداق بكك یرینه تعیین
ایتدی .

حسن بك اهالی وعشاری حسن اداره ایده مدی . کنديسنه
جوار اولان کرد بکلری ده اوندن ممنون دكلدیلر . هرکس شکایت
باشلادی . وشکایتلرینی حکاری امیری زینل بك واسطه سیله باب عالی یه
ایصال ایتدیلر .

باب عالی ، درحال وان میرمیرانی حسین پاشایی تدقیق احواله
مأمور ایلهدی . حسین پاشا ، حسن بکی وانه جلب ایده رك « دیوانه
چکدی » ؛ بعده اتهام ایدوب صلب ایتدیردی .

حسن بكك اعدامندن صوكره « برادوست بکلکی » حسین پاشانك
عرض وانهاسی اوزرینه سلطان سلیمك ده فرمانیله غازی قران بك
زاده علی بکه توجیه اولوندی . علی بك برقاج سنه اجرای امارت
ایتدیسده برادوست عشیرتی کنديسندن ممنون اولمادی وعینی عائله دن
(بوداق بك زاده اولیا) بکه تمایل ایتدی . اولیا بك ، عشیرتك بر
استدعانا مه سنی حامللاً استانبوله کیتدی .

باب عالی ، بوكا موافقت ایتدی . وعلی بکی ، شاه محمد زاده

اسکندر بکک اداره سنده بولونان اورمیه یه کوندردی. اسکندر بک
معزولیتدن سوکره اورایه چکیلمش و عبادتله مشغول اولغه باشلامشدی.
علی بک بوراده برسنه قالدقدن سوکره وفات ایله دی. کندیسنگ
ارکک اولادی ده قالمش ایدی .

علی بکی استخلاف ایدن اولیا بک ، شرفنامه صاحبی ایله
معاصر در. شرفنامه صاحبی دییورکه :

« صومای امارتی الیوم (۱۵۹۶ = ۱۰۰۵) بلا منازعه و ممانعت
موسی الیهک ید تصرفنده در . »

برادوستلرک ایلك فصلی ، بوراده نهایت بولیور . بو هائله ، بو
فصلده براهیت مخصوصه یی حائز دکلدر . و دورلری بک آز مهان
مهان ماجراسز کی کجاشدر .

شعبه ۲ — ترکور در اورد قلمسی بکلری

بوفصل تمامیه مجهولدر . شرفنامه ، (ترکور Ter Kver) [۱]
بکلری حق سنده هیچ بر معلوماته مالک دکلدر . یالکز ، ترکور
بکلری اجدادینک برادوست عائله سندن (سلطان احمد) نامنده بر
ذات اولدوغنی سولیور .

شرفنامه مؤلفی شرفخان، ترکور امیری اولوق اوزره (ناصر
بک بن شیر بک بن شیخ حسن) نامنده برذاتک ترجمه حالندن بحث
ایله بوذاتک کندیسيله معاصر اولدوغنی ذکر ایدیور . بنشاء علیه

[۱] ترکور ، وان ولایتی داخلنده و حکارینک جنوب شرقی سنده در .
بورایه شیمدی « کوار » نامی ویرلمکده در که حکاری یه مربوط بر قصادر .

ناصر بکله اجدادی سلطان احمد آراسنده کی اشخاص و وقایع مطلق
بر مجهولیت ایچنده قالیبور.

شرفخان، ناصر بک حقنده ستایشکارانه لسان قوللانه رق ده یور که:
... بو کتانی (شرفنامه یی) یازدیغم زمان ناصر بک ترکور ناحیه سنه
سنجاق طریقله متصرف ایدی. سنی یتشی متجاوزدر. جسور و مقهور
برآدامدر. حکاری امیری زینل بکک تابع اولان (ذیری) عشرتیه
معنانه مجادله ده بولونمشدر. یوز قدر آدام بو عشرتدن قتل ایتدیرمشدر.
ناصر بک برآراق ترک دیار ایله شاه طهماسبک خدمته کیردی.
زینل بک بو آدامدن بیزار ایدی. کندی کیتدیکن صوکره شیر بک
نامنده کی اوغلنی تربیه ایده رک ترکوردن تفریق ایتدیردیکی (صومای)
ناحیه سنی سنجاق طریقله بوجوجنه تفویض ایتدی. پدری بوسورتله
رنجیده ایدن شیر بک عمر واقبالندن مراد آلمادن - طاعوندن -
وفات ایتدی.

شیر بکک وفاتندن صوکره ترکور ناحیه سی بونلرک عموچه
زاده لرندن [زین الدین بک] نامنده کی ذاته انتقال ایتدی. زین الدین
بک تبریزک فتحی اناسنده قزیلباشلر طرفندن سعد آباد محاربه سنده
شهید ایلدی. بونک اوزرینه ناصر بک، ترکور ناحیه سنی تکرار
استرداد ایلدی.

حالبوکه سلطان سلیم حضرتلری بونا حیه یی (خضر بک) نامنده
بریسنه سنجاق طریقله بخش ایتش ایدی. ناصر بک بو آدمی قتل
ایتدیردی.

خضر بکک قتلندن صوکره بوسنجاق پادشاه طرفندن صره سیله،

یوسف بك، شاه محمد بك، حسینی بك، شیخ حسن بك ناملرنده کی ذاتلره ویرلمش ایسه ده الیوم فعلاً ناصر بکک ید تصرفلرنده در . ناصر بکک ، شیر بك ، یوسف بك ، قره خان بك ، صاروخان بك ، شاه محمد ، تیمور خان ، حسینی وحیدر ناملریله سکز اوغلی واردر . شیر بك ، اولجه ذکر ایدلدیکی وجهله طاعوندن وفات ایتدی یوسف بککه تیمور خان بکی ده خضر بك قتل ایتدیرمش ایدی . صاروخان بکی ده برادری حسینی بك اولدیردی .

شرفنامه نك شو تفصیلاتندن اكلاشلدیغنه نظراً ناصر بك بوتون حیاتی قانلی مجادله لر ایچنده کچیرمشدی . اك بویوك خصمی عثمانلیلرك محیسی زینل بك ایدی . فقط کندی اقربالری حتی اوغللریله ده مجادله ایتمک مجبوریتده قالمشدر . ناصر بکک هیچ بر زمان عثمانلی حمایه سی قبول ایتمدیکی و ایران تابعیتی ترجیح ایلدیکی آكلاشیلدور . بو آدامك كرك بو حاندن کرگسه اوغللرینك اسملرندن شیعی المذهب اولدوغنه حکم ایدیله بیلیر . عینی زمانده ده عنود ، منتقم ومتین برآدام اولدوغی استدلال اولونیور .

ترکور ناحیه سی ، شیره بکی تعقیب ایدن زین الدین بك زمانده سلطان سلیم حضر تلرینك متبوعیتی طانیش ومومی الیهی تعقیب ایدن خضر ، یوسف ؛ شاه محمد ، حسینی بکلرده عثمانلی حمایه سی آلتنده اداره امور ایتمشدر . بو آداملرك معیت و سلاله لری حقنده معلومات یوقسه ده بونلرك ناصر بکک اقرباسندن وحقی بعضیلری ده اوغلی اولمالری محتملدر . بالنتیجه ینه ترکور بکلرکی الده ایدن اختیار ناصر بکک

عثمانی حمایتی قبول ایتدیکنه دائر برقیده تصادف ایدیه مدیکی کبی
بوندن صوکره سی ده مجهولدر .

فقط، تا اوزماندن بری ترکور حوالیسنک عثمانلی حدودی داخلنده
قلمسی و بو حدودک شیمدی یه قدر تغیر ایتمه سی دلاتیله ده استدلال
اولنه بیلیر که یا ناصر بک و یا خود خلفی طرفندن عثمانلی تابعیتی و حمایتی
بهمه حال قبول ایدلمشدر .

محمودی بکری

محمودی [۱] بکاربنك منشأ و ملتتری حقنده صریح بر معلومات
یوقدر . شرفنامه ده بونلرك اصلترینه دائر بوجه آتی اوج روایت
مذکوردر :

۱ — « سلاطین مروانیه ، به منسوب اولملری . [۲]

۲ — جزیره ابن عمر حاکم بلیه عموجه زاده . »

۳ — شام جهندن کلش . »

بو اوج روایتدن هانکیسنك دها زیاده محته قرین اولدوغنه
دائر هیچ بر قید یوقدر . یالکیز ، شو حقیقت مثبت بر صورتده
آکلاشیلورکه ، محمودی امراسی اصلاً کرد دکل عربدر . چونکه :
(میافارقین) ده حکومت تأسیس ایدن بهلول بك « سلیمانی » امراسندن
وامویلرك صوك خلیفه سی اولان مروان الحمارك احفادندن در . جزیره
ابن عمر امراسی ده اصحاب کرامدن سایمان بن خالد بن ولیدك

[۱] محمودی ، وان ولایتی داخلنده بر قضا در . مرکزی خوشاب
قصبه سیدر . قضا داخلنده بو نامله معروف بر کرد عشیرتی واردر .
[۲] اموی حکومتی منقرض اولدندن سوکرا ، صوك خلیفه مروان الحمارك
کردستانه فرار ایدن اوغلاری طرفندن (قلب) ، (بطمان) و (میافارقین) ده
تأسیس ایدیلن بکلکله « صوانی » نامی ویرلشدر .

طورونلری در . هر ایکی تقدیرده نسباً عرب اولدقلری آشکاردر .
 اوچونجی روایتہ نظراً شام جهندن کلدکاری قبول ایدلسه بیله
 - اوراده عربدن باشقه برمسلمان ملت موجود اولمادیغندن - بونلرکده
 عرب اولملری طبعیدر .

محمودی سلاله سنک مؤسسی ، شرفنامه یه کوره ، [شیخ محمود]
 نامنده بر ذاتدر . شرفنامه مؤلفی ، بوسلاله نک صورت تأسسی شویله
 تصویر ایدیور :

... . شیخ محمود ، برقوله کوره شام ولایتندن ؛ دیگر روایتہ
 نظرآده (جزیره عمریه) دن ، قوم وقبیله سیله برلکده ، قره قویونلو
 قره یوسف بکک زردینه ، آذربایجانہ کلدی . یوسف بک ، (آشوت)
 قلمه سنی شیخ محموده ویره رک کندیسنی « معیت خاصه » سلکنه ادخال
 ایلدی . شیخ محمود دفعاتله شجاعت ، جسارت و تربیه سنی کوردیکی
 ایچون (آشوت) و (خوشاب) ناحیه لرینک امارتی موسی الیه
 تفویض ایلدی . بوندن صوکره بو طائفه یه « محمودی » لقبی ویریلدی .
 شیخ محمودک حیات ائاره سی معلوم دکلددر . یالکیز ، اوغلی میر
 حسنک دوری حقنده متفرق معلوماته مالکیز .

میر حسن آق قویونلور زماننده نفوذنی توسیع ایتدی . تورکمنلرک
 حمایه سی سایه سنده حکاری بکلرندن (آلباق) قلمه سنی ضبط ایتمش
 ایدی . عینی زمانده ده عزالدین شیرک اردوسنی مغلوب ایتمش و (تینو)
 ناحیه سنی ده اشغال ایتمش ایدی . عزالدین شیر ، بتلیس امیرندن امداد
 ایسته دی . بونک اوزرینه بتلیس بکی (شیخ امیر بلباسی) پی سردار
 تعیین ایدره رک قوتلی براردو ایله عزالدین شیرک امدادینه کوندردی .

ایکی اردو وچ میر احمد، نامیلہ معروف خوشاب جانی
جوارندہ چاریشدی. بویوک بر محاربہ اولدی. میر حسن بو محاربہ ده
مقتول دوشدی.

میر حسنک یرینه، اوغلی (میر حامد) کجیدی. میر حامد، بر مدت
ایران سردارلنی سالکنه کیردی. زماننده شایان اهمیت بروقه
اولماشدر. وفاتنده، میر شمس الدین، عوض بک، امیرہ بک ناملرنده
اوج اوغلی قالمش ایدی.

عوض بک، پدرینک یرینه کجیدی. کندیسسی (خوشاب)
قلعه سنی مرکز اتخاذا ایتش ایدی. بوسره ده عوض بک ایله ایرانک
وان ووسطان والیسی (اورکمز سلطان) آره سنده بر اختلاف
باش کوسترمش ایدی. (اورکمز سلطان) بر فرصت الله ایدره رک
عوض بکی توقیف ووان قلعه سنده حبس ایتدیرمش ایدی.

عوض بک، محبسدن فرصت بوله رق بتلیس حاکمی شرفخانه بر
استمداد نامه کوندردی و تخلیه سنی مومی الپدن رجا ایلدی.
شرف خان، بونک اوزرینه اورکمز سلطانہ بر مکتوب کونده رهرک
عوض بکک تخلیه سنی التماس ایتدی. اورکمز سلطان بو طلبه جواب
رد ویردی. بونک اوزرینه، شرف خان ده بالذات وان اوزرینه
بورودی.

اورکمز سلطان، مقاومت ایتک ایسته دی، وقلعه یه قاپاندی. شرف
خان، وان ووسطان حوالیسنک تخریب ویاغما ایدلمسی حقنده اردوسنه
امر ویردی. عینی زمانده، قوتی ده فضله ایدی. اورکمز سلطان
بونک اوزرینه مصالحه عقدینی طلب و عوض بکی تخلیه ایله شرف خانہ

تسلیم ایلیه جگنی بیان ایتدی. شرف خان، بومصالحه بی قبول ایله دی. وایکی اردو بلا مصادمه یرلرینه عودت ایتدیلر.

بر مدت صوکره عوض بك، شاه طهماسبه التجا ایله دی. وشاه طهماسب اردوسنك قوماندانلری صرهمسنه کیره رك اونك نامنه آلباق خوشاب ناحیه لرینی اداره ایدیوردی فقط بو اداره سی، اوزون سورمه دی. وفاتنده حسین قولى بك، شاه علی بك، حمزه بك، حسن بك بوداق بك، ناملرنده بش اوغلی قالمش ایدی.

عوض بكك اوغللری، عثمانلی اداره سنه التحاق ایتشلردی. بو صیره لرده، ایرانك نفوذ سیاسی بك زیاده آزالمش ایدی. بوكابناه بونون کرد بکری کبی بونلرده عینی صورته حرکت مجبور قالمشردی. بالخاصه حسین قولى بك، دوغریدن دوغرویه تورک خدمته کیرمش ایدی. بتلیس بکلکنك تورک اداره سنه انتقالی اوزرینه، (قارجیان) سنجاغنك بکلکی ده حسین قولى بکه تفویض ایدیلش ایدی. بالاخره بو مأموریتندن عزل ایدلمسی اوزرینه دیار بکزه کیتدی و اوراده وفات ایلدی.

متوفانك [بایندور بك] نامنده بر اوغلی وار ایدی. بایندور بك، (خوی) ملحقانندن (نوان Névvan) قلعه سنك عثمانیلر طرفندن فتح ایدلدیکی تاریخدن بری سلطان سلیمانك فرمانیه بو قلعه ده سنجاق بکی بولونیوردی.

عوض بكك دیگر مخدومی [شاه علی بك] ده شاه طهماسب نامنه عمودی عشرتی اداره ایدیوردی. بو صیره لرده (آلباق) میرلواسی امیره بکزاده حسین بك طرفندن قتل ایدیلدی. کندیسنك یالکز

ایکی اردو و جم میر احمد، نامیلہ معروف خوشاب جانی
جوارنده چارپیشدی. بویوک بر محاربہ اولدی. میر حسن بومحاربہ ده
مقتول دوشدی.

میر حسنک یرینه، اوغلی (میر حامد) کچدی. میر حامد، بر مدت
ایران سردارلنی سالکنه کیردی. زماننده شاپان اهمیت بروقه
اولمامشدر. وفاتنده، میر شمس الدین، عوض بک، امیره بک ناملرنده
اوچ اوغلی قالمش ایدی.

عوض بک، پدرینک یرینه کچدی. کندیسسی (خوشاب)
قلعه سنی مرکز اتخاذا ایش ایدی. بوسره ده عوض بک ایله ایرانک
وان و وسطان والیسی (اورکنز سلطان) آره سنده بر اختلاف
باش کوسترمش ایدی. (اورکنز سلطان) بر فرصت الله ایده رک
عوض بکی توقیف ووان قلعه سنده حبس ایتدیرمش ایدی.

عوض بک، محبسدن فرصت بوله رق بتلیس حاکی شرفخانه بر
استمداد نامه کوندردی و تخلیه سنی مومی الپدن رجا ایلدی.

شرف خان، بونک اوزرینه اورکنز سلطان بر مکتوب کونده ره رک
عوض بکک تخلیه سنی التماس ایتدی. اورکنز سلطان بو طلبه جواب
رد ویردی. بونک اوزرینه، شرف خان ده بالذات وان اوزرینه
یورودی.

اورکنز سلطان، مقاومت ایتک ایسته دی، وقلعه یه قاباندی. شرف
خان، وان و وسطان حوالیسنک تخریب ویاغما ایدلسی حقنده اردوسنه
امر ویردی. عینی زمانده، قوقی ده فضله ایدی. اورکنز سلطان
بونک اوزرینه مصالحه عقدینی طلب و عوض بکی تخلیه ایله شرف خانه

تسلیم ایلیه جگنی بیان ایتدی. شرف خان، بومصالحه یی قبول ایله دی. وایکی اردو بلا مصادمه یرلرینه عودت ایتدیلر.

بر مدت صوکره عوض بك، شاه طهماسبه التجا ایله دی. وشاه طهماسب اردوسنك قوماندانلری صره سنه کیره رك اونك نامه آلباق خوشاب ناحیه لرینی اداره ایدیوردی فقط بو اداره سی، اوزون سورمه دی. وفاتنده حسین قولى بك، شاه علی بك، حمزه بك، حسن بك بوداق بك، ناملرنده بش اوغلی قالمش ایدی.

عوض بكك اوغللری، عثمانلی اداره سنه التحاق ایتشلردی. بو صیره لرده، ایرانك نفوذ سیاسی بك زیاده آزالمش ایدی. بوكابناء بونون کرد بکری کبی بونلرده عینی صورته حرکت مجبور قالمشردی. بالخاصه حسین قولى بك، دوغریدن دوغرویه تورک خدمته کیرمش ایدی. بتلیس بکلکنك تورک اداره سنه انتقالی اوزرینه، (قارجیان) سنجاغك بکلکی ده حسین قولى بکه تفویض ایدیلش ایدی. بالاخره بو مأموریتدن عزل ایدلمی اوزرینه دیار بکره کیتدی و اوراده وفات ایلدی.

متوفانك [بایندور بك] نامنده بر اوغلی وار ایدی. بایندور بك، (خوی) ملحقانندن (نوان Névân) قلعه سنك عثمانلیلر طرفندن فتح ایدلدیکی تاریخن بری سلطان سلیمانك فرمانیله بو قلعه ده سنجاق بکی بولونیوردی.

عوض بكك دیگر مخدومی [شاه علی بك] ده شاه طهماسب نامه عمودی عشیرتی اداره ایدیوردی. بو صیره لرده (آلباق) میرلواسی امیره بکزاده حسین بك طرفندن قتل ایدیلدی. کندیسنك یالکز

بر چو جنى قالمش ايدىكه (حوروس Havrous) سنجاغى بگلكنه تعيين ايدىلدى .

بونك برادري حمزه بك ده شاه طهماسب طرفندن، [دلى پيرى] نامنده كى قزىلباش اميرى ايله برابر محمودى عشيرتك رياسته تعيين ايدىلدىلر . محمودى عشيرتى بو تعيينه موافقت ائتمدى . و دلى پيرى قتل ايديلهرك ، يرينه حمزه بك مستقل بر امير تعيين ايدىلدى . شاه طهماسب ، بومسئله نك حمزه بك طرفندن اداره ايدىلدىكى آ قلامش ايدى . در حال حمزه بكك توقيفى و بر قلعه ده زنجير بند ايديله سنى امر ايله دى . حمزه بك، توقيف ايدىلدى . بر قاچ سنه قدر زنجير بند اولارق بر قلعه ده محبوس قالدى . بعده شاه طهماسب طرفندن عفو ايدىلارك سربست براقىلدى . و بر چوق محمودى آغلريله برابر [حاجى بك دنبلى] نك ياننه كونده ريادى . بوراده ، بر مدت قالدى . لاكن، تكرار بعض مسائل اختلايه ايله اشتغال ايتك ايسته ديكى آ كلاشيدىغندن ياننده كى محمودى آغلريله برلكده خوى قصبه سنده اعدام ايدىلدى .

بونك اوزرينه محمودى بگلكنى ده منحل قالدى . شاه، بو بگللك اداره سنى [خان محمد بن شمس الدين بن مير خان] . حواله ايتدى . تعييندن هنوز بر ايكى كون كچمش ايدى كه وان حاكمى [شاه على سلطان حسيني]، خان محمدى توقيف و وان قلعه سنده حبس ايله دى . بوندن سوكره اورتاده محمودى بگلكنى سلاله سى قلامش ايدى . شاه طهماسب ، محمودى بگلكنى ده دنبلى بگلرينه الحاق ايتدى .

محمودى عشيرتك بر قسمى، شاهك بو اداره سنه اطاعت ايتمشلردى

لاکین بونلردن (مامرشان) عشیرتی عصیان ایدمک ، (آچمه قلعه) و (خوشاب) قلعه لرندمه تحصن ایتمشلر ایدی . بو صیره ده ، خان محمدده محبسدن فرار ایدمک درحال آچمه قلعه یه کلادی . واوراده ، اجدادینک بکلکفی تأسیس ایتدی . بو وقعیه یی خبر آلان محمودی عشیرتندن برچوق کنجیلر خان محمدک زردینه کلهرک خدمتیه کیردیلمز . بوضورتله قوتله ن خان محمد ، آشوت قلعه سنده بولونان خصمی [حاجی بک دنبل] نك اوزرینه برکیجه باصقینی یاپه زق آدرلرندن بر چوغنی قتل وکندیسنی ده جرح ایتدیرمش ایدی . حاجی بک بیک مشکلاته مجروحاً فراره موفق اولمش ایدی .

بو وضعیت ، مهم برعاقبی تولید ایدمک درجه ده ایدی . حتی شاه طهماسبک ده حاجی بکه معاونت ایتمسی ممکن ایدی . خان محمد ، درحال تهلکگی آکلادی . و دیار بکر میر میرانی رستم پاشایه مراجعت ایلیمک عثمانلی حمایه سی قبول ایتدیکنی سویله دی . بو زمان ، قانونی سلطان سلیمان دوری ایدی . شاه طهماسب ، بووقایه بیطرف قالمق ایسته میوردی . بوکا بناءً خان محمدی کندی طرفه جلب ایتک ایستیروردی . لاکین ، بوتون تشبثاتی یاریده قالدی . شاه طهماسب حسن بک نامنده بر ذاتی محمودی بکلکنه تمین ایتمش ایدی . عینی زمانده ، قانونی سلطان سلیمان طرفندن ده خان محمد ، محمودی بکی نصب ایدیلدی . بونک اوزرینه ، محمودی بکلکی ایکی یه تقسیم ایدیلش ایدی . خان محمد ، آچمه قلعه ده قالمش ایدی . لاکین ، بو محل کنندیسنی اداره ایدمیه بک درجه ده اوفاق ایدی . بوکا

بناءً دیاربکر خزینه سندن کندیسنه یومی یوز آچه تخصیصات ویریلهدک
• متفرقه ، سلکنه ادخال ایدلش ایدی .

خان محمد ، دائماً عثمانلی حکومتک محبی قالدی و ایران حدودی
مسائلنده ده بک چوق یارارقلر کوستردی . بوکا بناءً ، عثمانلی حکومتک
تمامیله توجهی قازانمش ایدی . خلیل ، میر شمس الدین ، سید محمد
ناملرنده اوج اوغلی وار ایدی . پدرلرینک وفاتی اوزرینه ، اوج
قاردهش آراسنده نفاق ظهور ایتدی و بکک مقامی اشغال ایتک
حرصی ایله آرازنده مجادلهلر تحدت ایتکک باشلادی . نهایت ،
شمس الدین بک باباسنک یرینه کچدی . لاکین ، معلوم اولدیفی اوزره
الرنده یالکنز آچه قاعه بکککی قالمش ایدی .

*
* *

محمودی بکککنک بری اصل محمودی دیکری آچه قلعده اولق
اوزره ایکی یه آیرلدیفی اولجه ذکر ایدیلش ایدی . خان محمد زاده
شمس الدین بک آچه قلعده برادرلریله بکک مناقشه سنده بولوندیفی
صره ده دیکر طرفدن محمودی بکککی ، عوض بکک برادری [امیره
بک بن میرخان] . انتقال ایلمش ایدی . امیره بک محمودی بکککی
بر حیلله ایله استحصاله موفق اولدی : بتلیس امیری [شرف خان]
ایله [تکللو اولاما Outama] آره سنده محاربه جریان ایدرکن امیره
بک شرف خان اردوسنده ایدی . بر کون فرار ایدهدک اولومانک
اردوسنه التحاق ایلدی . حالبوکه اولاما بکده امنیت القا ایدمه مش
وصداقتدن شبهه ایدلش ایدی . بناءً علیه بوراده ده قلامیه رق شاه
طهماسبک نزدینه کیتدی .

بو مسئله ، باب عالی به عکس ایدر ایتمز قسا بر تاثیر حاصل ایتدی . وقانونی سلطان سلیمان در حال امیره بلك توقیفی تشبثاته توسل ایتدی . بوسنه بغداد فتح اولومش و بغداددن تبریز فتحه چقیلمش ایدی . امیره بك ، قانونینك سطوتی اوکنده تیره مکه باشلادی . بونك اوزرینه تبریزده عرض دخالت ایتمه کلدی . فقط بوراده ده بر حیلله به توسل ایتدیکنندن توقیف ایدیلدی وقانونی سلطان سلیمان خانك حضورنده ارقداش لر یله برابر اعدام ایدیلدی .

امیره بلك ایکی کوچوك چوجنی قالمش ایدی که بونلر: منصور بك، زینل بك ناملرنده ایدی . بوجو قتلر شاه طهماسبك سراینه النجا ایتدیلر . شاه طهماسب منصور بکه خوی ملحققتندن (سکمن آباد) سنجاغنی ویردی . زینل بکی ایسه مشهور « قوروجیلر » [۱] عدادینه ادخال ایله دی .

ایکنجی شاه اسماعیل زماننده ، منصور بك ده شاهك اردوسی امراسی عدادینه داخل اولمش ایدی . مومی ایه شاه اسماعیل فانی به قارشى بك زیاده آثار حرمت کوسترییوردی . بونك وفاتی اوزرینه ، ایران نفوذی یواش یواش اتخسافه باشلامش ایدی . منصور بك برادری ایله برابر عثمانلی حمایه سنه کچمکه قرار ویردی ووان میرمیرانی [خسرو پاشا] نك توسط طیله مراجعتی قبول اولوندی . « اوجاق وملکیت طریق » ایله کندیسنه بارکیری سنجاغنی ویرلدى . موشده « آرپهلق » عد ایدیلدی . برادری زینل بکه ده بویوک بر زعامت

[۱] ایران شاهلرینك کندیلرینی و سربلرینی محافظه به مأمور اولان خاصه افراد وامراسنه « قوروجی » ده نیردی .

ویریلدی . زینل بك چوق یشامادی . برقاج سنه صوکره وفات
ایتدی . بونك اوزرینه ، زعامتی ده اوغلی حمزه بکه ویریلدی .
بالا آخره ۱۵۹۳-۱۰۰۲ تاریخده جعفر پاشانك دلالیه حمزه بك
(مراغه) ملحقانندن (سلدوز [۲]) . سنجاق بکی تعیین ایدلدى .
حمزه بك محمودی شیرتنك بویوك بر قسملیه سلدوز کیتدی .

برقاج سنه قدر ، بوراسنی اداره ایتدی . فقط صوکره لری -
مکری بکلرینه عائد فصلده کورولدیکی وجهله - مکری بکی [شیخ
حیدر] ایله آرلری آچیلدی . بناء علیه (مکری) بکی ، بورایه تجاوز
ایتدی و هرایکی بك آراسنده کی محاربه ده حمزه بك ایله برادری قوباد
و برچوق محمودی آغلری تلف اولدی و سلدوز ناحیه سی ده مکری
قبیله سی افرادی طرفندن یغما ایدیلدی .

قانونی سلطان سلیمان خان ، محمودی بکلکنی سالف الذکر [خان
محمد] . توجیه ایتدیکی زمان شاه طهماسب ده بو بکلک مسائلی ایله
اشتغال ایدیوردی .

اولجه ذکر ایدلیدیکی وجهله ، شاه طهماسب خان محمدی کندی
طرفنه جلب ایده مدیکی جهتله رقیبی [حسن بك بن عوض] بکی
حمایه ایتکه باشلامش ایدی . امیره بکلک واندۀ اعدامیلۀ اوغللری
عثمانلی خدمته قبول ایدلیدکن صوکره منحل قالان محمودی بکلکنه
شاه طهماسبک محمیسی [حسن بك بن عوض] بك تعیین قیلندی .

[۲] هرایکی شهرده تبریز ایالتی داخلنده در . مراغه ، رومیه کولنك
جنوب شرقیسنده سلدوزده جنوب غریبسنده در . سلدوز ، داهـ اول
« جوانیان » حکوتنك پایتختی ایدی .

عینی زمانده خان محمده ، محمودی بکی ایدی . شرفنامه مؤلفنک بو ذات حقنده ویردیکی معلومات شایان دقتدر . مومی الیه دیپورکه :

« ... حسن بك ، محمودی عشیرتی آراسندن « یزیدی لك » طریق بدعه سنی رفع ایتدی . نماز قیلمه ، اوروج طوتمه ، حج ایتمکه وزکاة ویرمکه باشلادی . اوغلارینه قرآن اوقومه بی اوکرتدی . سنن و فرائضه رغبت ایتملرینی کندیلرینه امر ایلدی . مسجدلر ، مدرسه لر بنا ایتدیردی . »

شو معلوماتدن آکلاشیلیکورکه محمودی عشیرتی وبکری حسن بك زمانه قدر یزیدی ایدی . حسن بك ، عشیرتیه برلکده یزیدیلکدن فراغته اهل سنت مذهبه سالک اولمشد . بوسایه ده الیوم محمودی عشیرتی همان کاملاً سنی و شافعی المذهبدر .

حسن بك ، رقیبی خان محمدن قورقوردی . بالخاصه خان محمدك عثمانلیلر طرفندن حمایه ایدیله سی ده حسن بکی قورقوتمش ایدی . اولاً بورادن قرار ایتدی ، فقط شاه طهماسب کندیسینه تقویه قطعاتی ویردی و بو عسکرله برلکده ایران حکومتك اداره سنده بولنان خوشاب قلعه سنده کی محمودی قبیله لری بکلکنه تعیین ایدیلدی .

بو صورتله ، محمودیلر ایکی بك طرفندن اداره ایدیلوردی . لاکین ، بر مدت صوکره عثمانلی اردوسی آذر بایجان فتحه مباشرت ایلدی . محمودیلر ایسه یول اوزرنده بولونیورلردی . حسن بك ، قانونی سلطان سلیمان خانه مقاومت ایدمه چکنی آکلادی . و در حال قانونی به مراجعت ایدمه رك التجا و تبیت ایتدی . لاکین ، خوشاب قلعه سنك کندیسنده قالماسنی رجا ایتدی . قانونی بو تکلیفه موافقت ایلدی .

حسن بك عثمانلى اردوسى امراسى عدادينه داخل اولدى. كنديسى بك جسور وجرأتكار بر آدم ایدی. بوكا بناءً بوتون محاربه لره اشتراك ايدر و بويوك يرارلقلر كوستيردى .

مومى اليه، وان ميرمیرانی اسکندر پاشا زماننده دنبلی بکی حاجی بك اوزرينه حرکت ایدن عثمانلى قوتنك باشنده ایدی . حاجی بکی مغلوب و خوی قصبه بنده ده اتلاف ايله دی. بو حرکتی اسکندر پاشا طرفندن بك زیاده تقدیر ایدیلشدی. اسکندر پاشا استانبوله یازدی و کندیسنك بويوك بر مكافاته مظهر ایدیلته سی حقنده رجاده بولوندى . پادشاه كنديسنه مختلف هديه لره دیار بکرده کی « خواص هایون » دن بويوك بر آرپهلق و یردی . حسن بك دائماً خاندان عثمانی یه قارشى اظهار اطاعتدن کیری قالمیوردی . بوكا بناءً دائماً بويوك بويوك یارارلقلر كوستیر و هر کسی ممنون ایدردی . بالخاصه ، سلطان مراد خان زماننده کی ایران محاربه لرینه اشتراك ایتش ایدی . هر کسی حیرت ایتدیره جك درجه ده حسن خدمنده بولوندى . برکون و انده اسکندر پاشانك « دیوان » نده تقدم مراسم مسئله سندن دولایى خیزان حاکمی سلطان احمد بکله آرالرنده منازعه اولدی . بو کیفیت سلطان سلیمان عكس ایدنجه ، مراسم اعتباریله حکاری امیری زینل بکدن ماعدا هیچ بر کردستان بکنك حسن بک تقدم ایده مامسی حقنده براراده صادر اولدی . بوده كنديسى ایچون بر تلطیف ایدی . بو صورتله اللى سنه قدر بکلك ایتدی . نهایت مشهور تبریز محاربه بنده وسعد آباد موقعنده شهید اولدی . [۱۳۸۵ = ۹۹۳] وبقیه عظامی ده تبریزدن

آلینارق ، خوشابده تأسیس کرده سی اولان مدرسه باغچه سنه دفن اولوندی .

عوض بك ، شیر بك ، شیخی بك ناملرنده اوج اوغلی وار ایدی . حسن بك جسور اولدینی قدرده ماقل برآدام ایدی . اوغلاری آراسنده محتمل بر اختلافی برطرف ایتك ایچون هنوز حیاتده ایکن ملکنك بر قسمی تقسیم ایتش ایدی . (نھجوان) ملحقانندن (ماكو) یی شیر بكة تفویض ایلش ایدی .

وفاتنده بو اصول باقی قالدی . شیر بك ، شرفنامه مؤلفی ایله معاصر درر . شرفنامه صاحبی بوذاتك بك صاف و صوفی مشرب اولدوغنی واكثر اوقاتتی مشایخ و علما مجلسلرنده کچیردیکنی عشا رخلقنه حسن معامله ده بولوندوغنی ذکر ایدیور .

دیگر برادری عوض ، ماكو سنجاغنده بکلکنی محافظه ایتدکدن باشقه اوغلی مصطفی بکده سلطان محمد خاندن نھجوانك (اردوباد) سنجاغی بکلکنی استحصال ایتش ایدی . بونلرده شرف خان ایله معاصر درلر .

حسن بك اداره سیاسییه سی ده بر سکون تام ایله تمایز ایتشدرد . مومی ایله تورکیابه قارشى ، بویوك بر صداقت ابراز ایتشدرد . شرفنامه صاحبی ، تورکیانك معاونتته مظهر اولمش اولان حسن بك افراد عائله سندن هپسنگ ده تورکیابه قارشى اطاعتدن انحراف ایتمدکلرینی قید ایدیور . بو حال ، همان همان بوتون محمودی بکری ایچون قابل قبولدر . زیرا بو زمانه قدر بونلرک هپسی ده تورک حمایه سی آلتنه کیرمشلر وهپسی ده آیری آیری تورکیابه خدمت ایله مشلردر .

شرفنامه نك مضبوطانه قدر دوام ایدن وقایع خلاصه ایدیلیرکن
اکلاشیلیرکه محمودی بکلکی اوچ تقسیمه اوغرامشدر. بو اوچ تقسیم
بك سلاله سنك حدودینی کوچولتمش وعینی زمانده عشیرتی ده اوچ
کوچوک و یکدیگرینه مخاصم پارچه یه آیرمشدر .

بو بکلک شرفنامه قیوداتندن سوکرده بر مدت دوام ایتمشدر .
حالاده ، تورکیا اراضیدی داخلنده داغنیق بر حالده موجوددرلر. لاکن
بك سلاله سی افرادینك اسکی نفوذلری قالمامشدر. بونلر ، بر ناحیه ده
بر قصبه ده ، بر شهرده وسائر بوکبی محالرده داغنیق بر حالده قالمشدر.
عشیرت ده بو سلاله افرادینك موقعلرینه کوره برر وضعیت آلمشدر.
دها دوفریسی بو عشیرت انحلال ایتمشدر.

کلهور بکاري

کلهور امراسی حقنډه کی روایتک اهمیت تاریخیه سی مهمدر . فقط، بوروایتکده حقیقته توافق ایتدیکی اکلاشیلور. « شرفنامه » بوفصلده عیناً دیورکه :

« کلهور — Guelhore » حاکمیری اوج شعبه دن عبارتدر . بونلر نسبیری (کودرز بن کیو) یه قدر چیقاریرلر. (کیو Guivv) ، ایرانک کیانیلر سلاله سی زماننده، بوکون (کوفه) نامیله اشتهار ایدن (بابل) والیسی ایدی . بونک (رهام Rohâm) نامنده براوغلی اولدی . رهام بالاآخره، کیانک حکمدارلرندن بهمنک امریله اردوسیله قدس ومصر اوزرینه یورودی. اورالرده برچوق قتال وتخریبات یاپدی . بنی اسرائیلدن اوقدر چوق آدام قتل ایتدیردی که بونلرک آقان قانیله دکرمن ایشله دیلیدی. مورخلر بوکا (بخت النصر) نامنی ویریورلر . نهایت بوبخت النصر بابلده برحکومت تأسیس ایتدی. اوتاریخنندن بری اودیار بونک اولادینک النده قالدی . بونلرک عشیرتنه (کوران Gourân) نامی ویریلیور. »

شرفنامه نك بوقیدنی، قرون اولی تاریخیله تألیف ایتک ممکن دکلدر . زیرا، بخت نصر حکومتی واسع براداره ملکیه اوزرینه تأسس ایتش ایدی. بونک برعشیرت اولمه سی احتمالی بک ضعیفدر .

بوروايت، او حوالیده ساکن اولان عشیرتلك غعنات محلیه نك تحت
تاثيرنده قالمالرندن تولدايتمش اولاييلير. يالكوز، شرفنامه نك بونلری ده
کرد تالق ایتهمسی جالب دقتدر .

کلهور بکری حقنده باشقه برروایت مفقوددر. بوکابناء، بواساسی
اشارت ایدمرك، تفرعات سائریمه کچمک ایجاب ایدر.
بوبکر بروجه آتی اوچ شعبه یه آیریلیور :

۱ — پلنکان بکری

۲ — درتنك Dér-i-ténk بکری

۳ — ماهی دشت بکری

شعبه ۱ — پلنکان بکری

بوغائنه نك ايلك مؤسسی معلوم دکلدرد. يالكوز، عائله دن مشهور
اولوق اوزره یاد ایدیلن شخصدن باشلايان برتاریخ واردرد. بوذات
(غیباه) بکدرله شرفنامه، بوذاتك عابد وفاضل اولدیغی وپلنکان
عشیرتنك برچوق قلعهره مالك بولوندیغی ذکر ایدیور که قلعهرده
شونلردر :

دیو دز dive-diz ، نو دز nau-diz ، دیو مان dive-mân ، کواه
کوز gouvvâh-i-gouzo ، نور noir ، کلاته Kêlâlah ، نشور néchoûr
مساویدیم mērâvvidimén . [۱]

بونك دوری حقنده معلومات مفصله یوقدر . يالكوز، غیباه

[۱] پلنکان ایله بوقله لرك اکثریسی شهر زور یعنی کرکوك و سلیمانیه

لوالری داخلنده در .

بکک شاه اسماعيل صفوی به تابع اولديني معلومدر. ديمک اوليورکه،
عائله نك مستقل زمانی معلوم دکلدر.

مومی اليهک وفاتنده ، اوغلي محمد بك شاه طهماسبک تنسيب
وفرمانيله پدري نك يرينه کچدی. بوده پدري کبی ايرانه تابع ایدی .
محمد بك ، فايت اي اخلاقی، فاضل وعالم برذات اولق اوزره
ياد ايديلور. کنديسي پلنکانه بر مدرسسه ، بر جامع و سائر عمارتلا
ياديردی. عینی زمانده علمای ده حمایه ایدیوردی . بوسجیه آنجق
بر ايکی بك ده کوروليور و بولرده همه حال بر حمایه آلتنده بولونقلری
زمان بوکبی مؤسسات مدنيه ايله اشتغال ایده بيليورلر.

شاه طهماسب محمد بکک قزيله ده ازدواج ايتمش ایدی . بوصورته
محمد بکک نفوذی زياده اشدی و کندی ملکی داخلنده بر صلاحيت
کيفیه بي حائز ایدی . وفاتنده امير اسکندر، امير سليمان، سلطان مظفر،
جشيد بك ناملرنده درت اوغلي قالدی .

داها حياتده ايکن ، ملکی درده تقسيم ايتمش و هر بر اوغلي
بر محله بك تعيين ايله مش ایدی . [امير اسکندر] پدري نك وفاتی
اوزرينه قزوينه کيتدی وشاه طهماسبه عرض خدمت ايتدی . شاه
طهماسب بوندن ممنون اولدی و در حال کنديسي پدري نك يرينه
پلنکان امیری نصب ايتدی . صوکره شاه اسماعيل زماننده ده عینی
صورتله معامله کوردی .

امير اسکندر يکرمی سنه قدر اداره امور ايتدی . بعده وفات
ايلدی . بوصره لرده (دينور) بکی [تکلو صولاق حسين] در حال
پلنکان قلمه بي اوزرينه پورودي و قلعه بي اشغال ايله دي . اسکندرک

برادری [سلطان حسین] صولاقدن قورقدی و در حال شهر زورده بولونان شمسى پاشا زاده محمودى پاشايه التجا ايدلى .

بعده قزلباشلر عثمانلى اردوسنه مغلوب اولمغه باشلادقلرى زمانلر، توركلر بوحوالى يى اشغال اينديلر و پلنسكران بگلرينك ماللهسى افرادى ده اورته دن قالقدیغندن بوحوالى دوغرو دن دوغرويه تورك اداره مركزيزه سنه ربط ايدلى . شرقنامه صاحبي ، كندى زماننده بواداره نك موجود اولماديغنى قيد ايدىيور .

پلنسكران امارتنك برنجى شعبه سنك آز برحايه مالك اولدينى كورونيور . ذاتا ايرانيلى طرفندن حايه ايديله رك تأسيس ايدىلشدى . بوكا بناء ، ايرانك مغلوبى ايله ده اورته دن قالقماسى طيبي ايدى .

شعبه ۲ — درتنك بكارى

درتنك Dér-i-ténk بكارى اولان (حلوان holvvan) ولايتى داخلنده اشتهار ايتمشلر ايدى . بالاخره ينه اوجوارده درتنك قلمه سنده [۱] بلكك تأسيس ايتشلردر . بوسلاله نك ايلك معلوم اولان بكى [سهراب بك] نامنده برذاتدر . سهراب بك قوه شجاعت وسخاوتيله اشتهار ايتمش ايدى . بناء عليه زماننده بويوك برنفوذ اكتساب ايتمش وهمان همان بوحوالى نك يكانه حاكمى كسيلمش ايدى . بوذات درتنك قلمه سنندن باشقه باوه bāvvel ، باسكه bācikah زرمامكى zərmaməky قلمه لر يى ده تحت اداره سنه آلمش ايدى .

[۱] حلوان ودرتنك قلمه لريله ملحقاقى ايرانك كرمانشاه ايلاتنك غرب قلمنى وباغدادك مندلى وخاتقن قضاالرينك غربى تشكيل ايدىيور .

وفاتنده یرینه اوغلی [عمر بك] كچدی . عمر بك كيف وهوسنه تابع سفیه غدار بر آدام ایدی . دائماً اكلنجه ايله وقت كچیر ایدی . بوذات بر مدت صوكره هم تصحیح اخلاق ایلدی همده سلطان سلیمان قانونینك حمایه سنی قبول ایتدی . سلطان سلیمان قانونی بغداد فتحنه کیدرکن عمر بك مشارایه حضر تلرینی استقباله گلش ایدی . سلطان سلیمان قانونی بمده درتنگ قلعه سی وحوالیسی بکلکنی بوکا توجیه ایتدی . کندیسى آخر عمرینه قدر تورکیایه تابع قالدی . مومی ایهدن صوكره یرینه اوغلی [قباد بك] كچدی .

قباد بك ، یاقیشیقلی ، سخی و جسور برذات ایدی . بونكه برابر چوق زنکین وصایى سز اموال و حیواناته مالك ایدی . زماننده حدود امارتی (دینور) دن باغداد سیدورینه قدر توسیعه موفق اولدی .

شرفنامه صاحبی ، بونكه معاصر در و بوذاتك اقتدار اداریسی ده ذکر ایدییور . لاکن بو عاقله نك ده آز زمان صوكره نهایت بولدیغی کورولیور . زیرا بولونقلری موقع و وضعیت بویوك براهمیت سیاسیه کسب ایتلرینه مانعده .

شعبه ۳- ماهی دشت بکری

شرفنامه صاحبی ، ماهی دشت [۱] بکری حقنده بك ناقص معلوماته مالك اولدوغنی قید ايله ده یور که : ... بو کتابی یازارکن [۱] ابرانك کرمانشاه ایاتی داخلنده در . بورایه بر عکس اوله رق (دشت ماهی) ده ذیلایر .

اونلرك ولايتدن خبردار اوله بيلان برکيمسه يه تصادف ايده مدم . فقط
آغز دن آغزه ايشتم كه ، بونلرك اوجاغی (یعنی مركزز اداره لری)
ماهی دشت ایله (تیلور) در .

قبائل و عشائرينك اکثریسی نفوذلی وقوتلیدر . بونلر [شهباز]
و [منصور] ناملرنده ایکی برادر طرفندن مشترکاً اداره اولنیور .
۱۵۹۳ = ۱۰۰۲ تاریخنده منصور شهبازی قتل ایده رك ثروت
و احتشامی و اداره امور ی مستقلأ ید تصرفه آلدی .

شهبازك [القاس] نامنده براوغلی قالمش ایدی . آره صره عمو جهمیه
مخاصمه ده بولونوردی ...

القاس پدرینك انتقامی آلمغه امکان بولاما یجه حکومت عثمانیه نك
تحت حمایت سنه کیردی . هر سنه حکومت عثمانیه ایچون ، باغداد میر میرانیه
قرق بیك رأس اغنام تأدیه ایدردی .

شرقنامه صاحبی ، كرك منصور و كرك شهبازك اوغلی القاس ایله
معاصر در . منصور حقنده هلیچ برشی سویلیور . لاكن ، القاسك
فوق العاده جسارت صاحبی اولدیغنی وعینی زمانده توركلره صادق
وزنكین بولوندیغنی ذكر ایدیور .

بو سلاله نك ایلك زمانلری بك مجهولدر . بو حوالینك شرقنامه
صاحبی طرفندن بیلنمه می قدر غریب برشی اولاما ز . شرقنامه
صاحبی ، بر كرك بی اولق اعتباریله همان همان بوتون كرد بكترینك
ترجمه حاللری بیلمك وساطتیه مالك اولق لازم کلیددی . بو حواله
حقنده بیان معلومات ایده مه می بونلرك نه قدر منزوی بر حالده
یاشاد قلربی وبالخاصه ، یکدیگر یله مناسبتده بولونماق ایچون ناصل منزوی
بر حیات دال دقلربی کوستریور .

بانه بکری

شرفنامه صاحبی ، بانه بکرینه بویوک براهیت ویریور . چونکه ، بونلرک زمان اسلامیتدن اولده بک اولدقلرینی و هیچ براسلام حکومتی طرفندن اخبار ایدلمکسزین ، اسلام اولدقلرینی قید ایدیور . لاکن ایلك دورلر حقنده کی وقایع تاریخیه معلوم دکلدرد . یالکز بانه بکرینه اسلامیتی بالاخییار قبول ایتدکری ایچون بونلره [اختیارالدین] لقبی ویریلدیکی شرفنامهده مسطوردر . اسلامیتی قبول ایدن بک ایله اوئی تعقیب ایدنلرک اسامیسی بیله مجهولدرن آنجق [میر محمد بک زاده میرزا بک] نامنده کی ذاتدن اعتباراً باشلایان تاریخ معلومدر .

بو ذات بانه ناحیه سیله (پروز pirauy) و (شبهه chubouh) قلمه لرینک [۱] حاکمی ایدی . بوصیره لرده اردلان برنسی [بیکه] بکک قیزیله ازدواج ایتدی . بعده تنلیج [۲] لی [سلطان علی بک] ایله بواز دواجدن طولایی دوشمن اولدی . چونکه سلطان علی بکده عینی قیزه طالب ایدی .

[۱] «بانه» ناحیه سیله «پروز» و «شبهه» قلمه لری ایران داخلنده اولوب شالاً : لاهیجان و سلدوز ، شرقاً : سقز و اردلان ایالتلری غرباً و جنوباً ده سلیمانیه سنجاغی داخلنده کی حدود خاقانی ایله محدوددر .

[۲] تنلیج ، ایران کورد عشیرتلرندن برینک اسمیدر .

بوسبيله آره لرنده آجيلان مجادله لرده دائما مغلوب اوليوردی .
 علی بك ، ميرزا بكي مملكتدن نفی اينديردی . و برادری [قاتمش]
 بكة بوحوالی يي تفویض ايله دی . بونك اوزرينه ميرزا اردلانہ كیده رك
 قاتن پدری بيكه بكدن معاونت طلب ايندی . بيكه بك كنديسنه بالفعل
 ياردم ايندی و بو معاونت سايه سنده قاتمش بكي بانه دن طرد ايدە رك
 اسكي موقعی استردادە موفق اولدی . فقط ، ميرزا بكك همري وفا
 ائتمەدی . آرزمان صوكر ا وفات ايله دی . وفاتنده : بوداق بك ،
 سليمان بك غازي خان بك ، ميرمحمد ، اوغورلو بك ناملرندە بش اوغلی
 قالمش ايدی .

بوداق بك ، باباسنك يرينه كچدی . فقط ، والده لری آیری اولان
 ديكر ايكي برادری محمد و اوغورلو بكة كنديسنه مخالفتده بولونيورلردی .
 و نهايت اوزرينه هجومله مملكتی تركه مجبور اينديلر . بوداق بك ،
 شاه طهماسبك سرانہ التجا ايندی . شاه طهماسب بوكا معاونت
 ايلدی . بوسايه ده مملكتنه عودتله موقعی استردادە موفق اولدی .
 آرمدت صوكره (قزوین) ده وفات ايلدی .

بوداق بكك وفاتندن صوكره يرينه ، شاه طهماسبك فرمانيله ،
 برادری [سليمان بك بن ميرزا بك] كچدی . فقط بانه عشيرتلی ،
 بوداق بكده مخالفت اينديكندن ، ديكر برادرلری [ميرمحمد] و [اوغورلو]
 بكرك تشويقيه سليمان بكك عليه قیام اينديلر . بونك اوزرينه ،
 شاه طهماسب ، سليمان بكك موقعی ترصين و معارضلرني تأديب ايجون
 (مراغه) و ايلسی [ذوالقدرلی بولقلی بك بن آيدین آقا] يي مأمور

ایندی بولقلی بکک معاوقیله موقعنی تأمین ایله یین سلیمان بک یکریمی .
سنه قدر بانه ملحقاتی اداره ایلدی .

شرفنامه مؤلفی ، سلیمان بکک بک متدین و صالح برذات اولدوغنی .
ذکر ایدیور . مومی الیهک افعالی ده بوکا دلالت ایدر؛ چونکه صوک
زمانلرده ، کریمه سی برادرزاده سی بدر بکه تزویج و بانه بکلکنی ده
مومی الیه تفویض ایله اداره دن فراغت ایتکله برابر «مدینه منوره» ده
کیدرک اوراده «مجاورة» اختیار اقامت ایلشدر . شرفنامه بانه بکری
حقنده باشقه بر معلومات ویرمیور . حق ، کنديسنتک معاصری کیم
اولدیفنی ده مجهول کچیور .

قیدایتدیکی اسملرک تاریخلرینه اهمیت ویرمدیکی ایچون ، مسئله نک
تشریح و تحلیلی ده امکان خارجنده بولونیور .

دنبلی بکری

شرقنامه ، دنبلی (یاخود دومبلی) بکری حقنده اوج نقطه نظر ذکر اییدیورکه، بونلرک خلق آراسنده دوران ایدن روایتلر اولماسی مناسبتیه قیدلری ایجاب ایدر ، شرقنامه مؤلفی دییورکه :

... روایتہ نظر آدنبلی بکرینک نسللری، شام عربلرندن [عیسی] نامنده بریسنه منتهی اولور . دیگر روایتہ کوره عیسی (جزیره ابن عمر) لی ایدی . بورادن آذربایجانہ کلدی . اوزمان اوراده بولنان سلطان ، کندیسنه خویه تابع «سکمن آباد» ناحیه سنی اوجاقلق طریقہ به بخش ایتدی. عیسی ، خیلی زمان بوراده قالدی. احوالینک عشاثر وقبائلی کون بکون مومی الیهک اطرافنه طوبلاندیلر .

ایلک زمانلر، دنبلی عشاثر وامراسی یزیدی لک قاعده مدخوله سی ایله متعامل ایدیلر . بالآخره ، [عیسی بک] نامیلہ اشتہار ایدن دنبلی بکلرندن بریسی یزیدیلکی ترک ایدرک اهل سنت عقیده سنه سلوک ایلدی. عشاثرک بر قسمی ده بکلرینه تبعیت ایتدیلر. فقط برمقداری اولکی کبی فاسد عقیده لرنده معسر قالدیلر .

شرقنامه نک شوقیدینه نظر آدنبلی عشیرتیه امراسی اولای یزیدی اولوب صوکره بکلرله عشاثرک قسم کلیمی اهل سنت عقیده سنی

قبول ایتشلردر . شوخاله کوره بونلرک شام عربلرندن اولمسی روایتی طوغرو اولاماز . چونکه شام عربلری آراسنده یزیدی عقیده سی هیچ یوقدر . سوریه جهتلرنده کی درزیلک ، نصیریلک عقیده لری کردله مجهول اولدوغی کی یزیدیلک ده سوریه عربلرینک هیچ بیلمدیکی بر عقیده در . بناء علیه دنبلی بک وعشیرتلیرینک منشائی ، جزیره ابن عمر ویا (بنحی) عشیرتلی آراسنده آرامق لارمدر . بنحی عشیرتی ده ذاتاً او حوالیده در ویزیدی درلر . بونسکه برابرالیوم بيله دیاربکر ولایتک او قسمنده « دنبلان » (یعنی دنبلی لر) ناميله بر قبیله موخوددر . [۱] بوده ، آذربایجانده قدر اوزانان (دنبلی) بک وعشیرتلیرینک جزیره ابن عمر (جزره) عشائرندن انشعاب ایتش اولدوقلرینه دائر اولان روایتی تأیید ایلر . شرفنامه مؤلفی بيله بو روایتی تأییداً ده بورکه :

« بوروایتلرک اک طوغروسی ؛ دنبلی عشائرینک (بنحی) جهتلردن کلش اولدوغنه دائر اولانیدر . »

دنبلی بکلرینک اداری و سیاسی حیاتلری ، عیسی بکک اوغللرندن [شیخ احمد بک] زماننده توضح ایدیور : شیخ احمد بک آق قویونلورک حمایه سی آلتنه کیرمش و بونلرک توجهنی قازانمش ایدی . مومی الیه ، ینه بونلرک معاونتيله (بای) قلعه سیله حاکارینک بعض

[۱] کرد لساننده (دنبلی) کله سی ، کردلردن بر چوق اوصاف ایلده آیریلان وهنوز منشأ و ملیتلی لایقیله تدقیق ایدیلر بن (زازا) قبائلی افاده ایدرسده موضوع بحث اولان دنبلی لر زازا دکل ، کورددرلر .

برلرینی ضبط ایلمی اوزرینه بویرلر، آق قویونلو حکمداری طرفندن
کندیسه تقویض اولوتلمش ایدی .

شیخ احمد بك (بای) قلمه سنی مرکز انخاذایده رك دنبل
عشیرت لرینك اداره سیله اشتغاله باشلادی . برمدت صوكره اوده وفات
ایلدی . شیخ ابراهیم و شیخ بهلول ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی .
پدرلرینك وصیتی موجبجه موقع امارتی شیخ بهلول احراز ایتدی .
آز زمان صوكره بوده وفات ایده رك ، جمشید ، محمد ، خالق و یردی
حاجی ، احمد ، اسماعیل و جمفر بکله نامنده یدی اوغلی قالدی .

اوغللرندن حاجی بك ، شاه طهماسبك سراینده بولونیوردی .
پدرینك وفاتی اوزرینه ، شاه طهماسب بوتون (خوی) ایالتی سکمن
آباده الحاق ایتدی و کندیسی بو حوالینك حاکی تعین و [حاجی
سلطان] عنوانیه تلطیف ایتدی . بو ذات ، عینی زمانده ایران
حدودینك ده قوماندانی ایدی . شاه طهماسبدن کوردیکی بوالتفات حاجی
بکی جوق شمارتدی . عینی زمانده دنبل عشیرتک ده غدر و غنیمتی
تحمل ایدیه من بر حاله کلدی .

حاجی بك خوی شهرنده اقامته باشلادی و بوراده اوزون برمدت
قالدی . فقط اوصیره لرده تورک قوماندانلرندن وان میرمیرانی اسکندر
پاشا ، خوی ایالته هجوم ایتدی . حسن بك ایله محمودی بکی خان محمد
مومی ایله ایله برلکده ایدی . آرالرنده بویوک بر محاربه اولدی . بو
محاربه ده حاجی بك و توابی اتلاف ایدیلدی . حاجی بكک یالکز
کوچوک بر اوغلی قالمش ایدی که کرد غنیمته توفیقاً بوده [حاجی
بك] تسمیه ایدیلش ایدی .

حاجی بکک وفاتی اوزرینه ، (سکمان اباد) سنجاغی [بهلول
بک زاده احمد] بکه توجیه اولوندی .

حاجی بکک استیصالندن سوکره دنبلی عشیرتی کاه عثمانلیله، کاهی
ایرانلیله تمایل ایتک صورتیه بر تردد دوره سی کچر دیلر . بوحالاری
سلیمان قانونی حضرتلرینک نحجوان سفرندن عودتنه قدر دوام ایتدی
بو زماندن سوکره دنبلی بککریله عشیرتی شاه طهماسبدن تماماً یوز
چویر دیلر . شاه، بوندن چوق متأثر اوله رق ازاله لری اسبابی آرامغه
بالشادی .

نهایت ، بعض بهانه لره دنبلی بی احمد بکله ایکی برادری جعفر
واسماعیل بککری بر قاچ قیزیل باش امراسیله برلکده اردهان جهته
کوندردی .

شاه طهماسب بو اوچ قارده ش علیه بر سو قصد ترتیب ایتدیرمش
ایدی . معین بر کونده، قیزیل باش امراسی اوچ برادری قتل ایدیه جک
شاهده، سرایده بولونان دنبلی «قوروجی» لری ائتلاف ایتدیرمکه برابر
قوتلی بر مفرزه ایله ده غفله دنبلی عشیرتی باصیله رق وجودلری ازاله
ایدیه جکدی .

بو بلان عیناً تطبیق ایدلدی . اوچ برادر ایله سرایده کی یکرمی
اوتوز قوروجی بر کونده قتل ایدلدی . عینی کونده دنبلی عشیرتندن
درت یوز آدام قتل ایدلمش ایدی . دیکر لری فراره موفق اولمشلر
ایدی . احمد بکک برادر زاده سی [منصور بک بن محمد بن بهلول بک] ده
قور تولانلر آراسنده ایدی .

منصور بک اردهانندن فرار ایدیه رک طوغریجه سلطان سلیمان قانونی به

التجا ایتمش ایدی . کندیسنه پادشاه طرفندن معاونت وعد ایدلدی .
(قوطور دره سی) و (بارکیری) ناحیه لری سنجاق طریقله مومی
الیه بخش اولوندی .

دنبلی عشیرتک بقیه السیوفی تکرار منصور بکک نزدینه کله زک
بو ناحیه لرده طویلاندیلر . بو صورتله بو حوالیده - و بو دفعه ده
عثمانلی حمایه سی آلتنده - تکرار دومبلی بکککی تأسس ایتدی .

منصور بک ، بوتون عمری عشیرتک اصلاح حالی و حدود
معینه نک محافظه سی ایله امرار ایتمشدی . وفاتنده : ولی بک ، قلیچ بک
ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی .

ولی بک تورک حکومتک توجیهی اوزرینه پدرینک یرینه تعین
ایدیلدی . شرفنامه صاحبی بونکله معاصر در و مومی الیه مدح ایده رک
بهادرلقده امثاله فائق اولدوغنی سویلیور . قارده شی (قلیچ بک)
ایسه ، (اوجوق) سنجاقی [۱] بکککنه تعین ایدیلشدی . هرایکسی ده
آیری و سربست بر حالد اداره امورده بولونیورلردی .

منصور بک تورکیایه التجا ایتدیکی زمان ، حاجی بکک ایکی آیلق
بر اوغلی قالمش ایدی . حاجی بکک پدری بویوک حاجی بک ، شاه
طهماسبک طرفدار ایدی . شاه طهماسب کوچوک یاشده یتیم قالان
حاجی بکی نزدینه آله رق سراینده بویوتدی و بویودیکی زمان ده شاه

[۱] اوجوق ، (بکونکی املا ایله « اووه جق ») ناحیه سی شرفنامه نک
یازلدینی تاریخلرده « سکمن آباد » ناحیه سنه مربوط ووان ولایتنه تابع ایدی .
شیمدی ایسه تبریز ایالتک « ارینت » سنجاقی داخلنده و بایزید - خوی -
تبریز طریق اوزرنده اوفق بر قصبه در .

طهماسبك اڤ نغوزلى قوروجىلى صرەسنە داخل اولمش ايدى .
 بر زمانلر شاه طهماسب طرفندن (اباغا) سىنجاغى بىلكىنە تەيىن
 ايدىلدى . بورادە ، دومبلى عشىرتىنك بىزچوقلىرىنى الدە ايتدى . بو
 صورتلە ، بو مىللەدە ايكىنچى دومبلى بىلكى تاسىس ايتىش ايدى .

يىكرمى سنە قدر بورادە ياشادى . شاه اسماعىلك وفاتى اوزرىنە
 يرىنە كچن شاه سلطان محمد زمانندەكى بويوك تورك-ايران محاربەسندە
 ايران اردوسى سردارى [امير خان] ك معيتەدە وبواردونك
 قوماندانلارندن ايدى . (قىغ = قايناق) چاپى كىنارندە امير خانك
 سردار مصطفى پاشا اردوسنە ياپدىنى بركىجە باصقىزندە ايران اردوسى
 مغلوب ايدىلەرك حاجى بك دە صودە بوغولدى . بونك اوزرىنە بوحوالى
 تمامىلە توركلارك الە كچمش ايدى . عىنى زماندە حاجى بكك اوغللىرى
 تورك حكومتىنە التجا ايتىشلردى . بوچوقلارك بويوكىنك اسمى دە
 ينە (حاجى بك) ايدى .

توركيا حكومتى ، (سكمن آباد) سىنجاغى بوكا تفويض ايتدى .
 شىرقنامە صاحى بونىكلە معاصر در . شاه طهماسب ، دومبلى عشىرتىنك
 قتل عامى تروىچ ايتدىكى زمان ، بىلول بكك اوغلى جىشىد بك زادە
 [سلطان على بك] دە شاه طهماسبك قوروجىلى صىففە داخل ايدى .
 سلطان على بك ، بويوك بر نفوز صاحى اولوب اصفهان ايلاتىنك
 وىركولىرىنى جايىت ايتىك وظيفە سىبلە مكلف ايدى . مومى اليە ، برادرلىرىنك
 قتل ايدىلدىكى خبرىنى آلير آلاماز ، وىركو پاره لىرىنى آلەرق دوغرىجە
 وانه فرار ايتدى . واورادە دنبلى عشىرتىنى افرادى آرەسندە صاقلاندى .
 بر مدت صوكرە ، شاه طهماسب تىكرار دومبلى عشىرتىنە توجه

اظهار ایتکه باشلامشدی . سلطان علی بك ، بوجه اكلادی
واصفهان و برکوسدن نزدنده بولونان باره لری یانه آلاق دوشربجه
شاه طهماسب سرینه کیتدی . بو حرکتدن دولای ، شاه ممنون
اولدی و کندیسنی تکرار قوروجیلغه تمین ایتدی .

حاجی بك وفاتی اوزرینه شاه طهماسب ، سلطان علی بکی دوملی
بککنه تمین ایله دی . بو بککنه ، (سلیمان سرای) [۱] ایله آباغانک
یاریسندی علاوه ایله دی .

بوراده برقاچ سنه اداره امور ایتدی . تورکیا - ایران محاربه لرینه
و حدود مصادمه لرینه محنه اولان بو منطقه بالا آخره خراب اولدی .
سلطان علی بك (شرور - Sharour) ، چکیلرک مضایقه ایچنده
یاشامغه باشلادی . بونک اوزرینه حکومت عثمانیه شرور و دار آلاکیس [۲]
اموالندن بر مقدار معاش تخصیص ایلدی و نهایت اجله بوراده وفات
ایتدی . وفاتنده ، نظر بك ، قیلچ بك ، حسین بك ناملرنده اوچ
اوغلی وار ایدی .

سلطان علی بك وفاتی اوزرینه ، دوملی بکلی شاه سلطان
محمدک اراده سبله (نظر) بکک توجیه ایدیلدی .

(اربوان) شهرری تورکلرک اداره سنه انتقال ایتدیکی زمان ،

[۱] حرب عمومیدن اول شتی معروف « سیقو » نك جولاسکای
اولان وانه تابع « سرای » ناحیه سی .

[۲] شرور و دار آلاکیس منطقه لری نخجوان سنجای ملحقاندن در .
برهست - لیتووسکی معاهده سی اوزرینه نخجوانلر برلکده آنا وطنه الحاق
بولونمیشلردر . باطومی جولفا طریقله ابرانه ربط ایدن شومندوفر گذرگاهنده
اقتصاد و سوق الجیش نقطه سندن مهم بر موقعه درلر .

جو قور سمدده بولونان قزىل باش طاشقه لرندن « روملو » ، « البات » ،
 « چشكزك » ، و « سمدلو » ، عشيرتلىرىنىڭ امرايىلە بىرلىككە نظربك دە
 اريوان محافظى اولان چقاله اوغلى سنان پاشايە التجا ايلدى . سنان
 پاشا بونلرى ارضرومه سردار فرهاد پاشايە كوندردى . فرهاد پاشا
 دخالتلىرىنى پادشاهه يازدى . بونك اوزرىنه چالديران ، سگمن آباد ،
 سليمان سراى ناحيه لرى نظربك ايله برادرى قىليچ بىكە توجيه اولوندى .
 سگمن آباد ناحيه سى ، محموديلردن منصور بىك اداره سنده ايدى .
 منصور بىك ، بو حوالى يى ترك ايتمەدى . بونك اوزرىنه ، آرە لرنده
 وقوعه كلن بر محاربه ده نظر بىك تلف اولدى .

نظر بىك قتل اوزرىنه ، قارده شى قيايىچ بىك ارضرومه كيتدى .
 فرهاد پاشا مسئلە يى حل ايتىك ايتىوردى . لايىن ، ايش بوزولمىش
 ايدى . شرفنامه صاحبي دىيوركه :

« ... فرهاد پاشا دنبلى و محمودى بىكربله ايلرى كلنلىرىنى مدافعه
 و محاكمه ايچون ارضرومه جلب ايتدى . « ديوان » ده بنده حاضر
 ايدى . ايى قيله آراسنده كى فسادە ، فرهاد پاشانىك يكدىكرىنى قىض
 ايدىن ايى امرى سبب اولدوغى ايچون پاشا ، مسئلە يى قاباق و طرفىنى
 تأليف ايله وقە يى اغماض ايتىك ايستە يوردى .

ايى طرفده فرهاد پاشانىك آرزوسى آكلايه رىق صلحه راضى اولدېلر .
 بو كا بنا ، مسئلە نىك صلحاً حل ايدىلدى تروىچ ايتدى . سگمن آباد
 سىنجاغى ، حاجى بىك اوغلى كوچوك حاجى بىكە و يريلدى . چالديران
 سىنجاغى ده قىليچ بىك اداره سنده قالدى .
 شرفنامه صاحبي ، بو صلحك دوشرو اولمادىنى و يكدىكرىنه

آرقه سنی امنیت ایده مدکلری ایچون دایما یان یانه کیدن قورتلرک
 اویوشمسی قیلیدن اولدوغنی وبالخاصه دومبلی عشیرتی طرفدن موافق
 معدلت عدایدله دیکنی سویلیور. فقط، بو وقعه دن صوکره کی مسائلدن
 بحث ایتیمور. چونکه، بونلر کندیسندن صوکره در.

عثمانلی تاریخی بوتون دقایقوله هنوز یازیلامشدر. بوکا بناء بوراده ده
 مهم بر تدقیقات یایی-لاماز. هر حاله بو بکلرک ده برر برر اورته دن
 قالدقلری ونفوذلرینک رسمیتدن دوشدیکی محققدر. زیرا، حدودک
 تورکیاده قالان قسمی، دوغرودن دوغرویه تورک حکومتک اداره
 مرکزیه سنه انتقال ایله مشدر.

بو بکلک عائله سنک ده عشیرت خارجنده کی حیاتی، دایما عشیرت
 خارجنده قالمق اوزره دوام ایده ییلمشدر.

ایران کرد بکری

شرفنامه صاحبی، ایران کردلرینک دورت بویوک بکک اطرافنده
طوپلاندقلرینی و دیگرلرینک ده قسماً مختار بزر بکک تشکیل ایتدیگرینی
قیدایدیور. یالکیز، بوبکک اوتنه دنبری موجود اولدیغنی و صوکرده
بوتون ایران کرد عشیرتلرینک اصل کردستاندن هجرت ایتدیگرینی
ذکر ایلپور .

بوابده ، ایران کردلری بحثده معلومات ویریشدر. بوکا بناء ،
شرفنامه نك قیوداتی تکرار ایتک لزومسزدر .
شرفنامه نك بو کرد بککری حقنده معلومات کافیه ویره مه مسی
وبونلره دائر موثوق مأخذلرک عدم موجودیتی بونلرک ملیتلی و احواللری
حقنده کافی بر معلومات الده ایدلسنی ممنوع قلیور . [۱]

[۱] شرفنامه نك یازیلدیغنی تاریخلر، عثمانلی ایمپراطورلنی سطوت و عظمتک
ذروه سنده بولوندیغنی مسعود دورلره تصادف ایدر . اوزمانلر «ویانه»
جوارندن باشلایان حدود خاقانی ، شرقاً ، غربی آذربایجان ، لاهیجان ،
سادوز ، حوالیسی ایله کرمانشاه و لرستان ایالتلرینک غرب قسملرینه قدر «شیر
وخورشید» دیارینی ده احتوا ایدیوردی . بناء علیه ، شیمدی بومنطقه لر داخلنده
قالان ، بویوک لور ، کوچوک لور ، اردلان ، کلهور برادوست ، صومای
دومیلی ناملرندم کی کرد بکک لرله عشیرتلیغی شرفنامه مؤافی - اوزمان بالطبع -
عثمانلی کوردلری آراسنده کوسترمشدر . یوقاریده صایلان منطقه لر خارجنده

سیاه منصور بکری

شرفنامه ، بو بکلرک تاریخی شاه طهماسب بن ایتدار ایتدیریور
 و دیورکه : شاه طهماسب ، سیاه منصور امیر زاده لرندن خلیل بک
 نامنده بریسی سرایه آلمش ایدی . بوکا فوق العاده توجهی وار ایدی .
 نهایت ، بوکا خان اسمی بخش ایله دی . کندیسنی ، بوتون ایران کردلرینک
 « امیرالمرء سی نصب ایتدی . و سیاه منصور عشرتندن باشقه یکر می
 دورت کرد قیله سنی مومی الیهک تحت اداره سنه و یردی . عینی
 زمانده ، آذر بایجان ایله عراق آراسنه بولونان سلطانیه ، زبخان
 اچر ، زرین کمر و داها بعض ناحیه لرینی ده ، اوکا تفویض ایتمش ایدی .
 معیتده اوج بیک کرد سوارینی وار ایدی .

قالان دیگر کورد بکلرکری شرفنامه ده ، « ایران کورد اهراسی » نامی
 آلتنده آبری بر فصل اولارق کوسرلمشدر . بو منطقه لر ، ایران کوردلرینک
 الک کشیف بولوندوغی محللر اولدوغی و ونلرک خارجنده کی برلرده کوردلر نسیبه
 آز اولدوغی جهته « ایران کرد بکری » نه فائد فصل شرفنامه نک آنجق
 جزئی بر قسمی اشعال ایده بیلمشدر .

حقیقت حالده ، ایران کوردلری نفوسجه ، بوکون شرق ولایتلریمزده
 موجود کوردلره معادل و بلکه ده بولردن فضلدر . عشیرت تشکیلات و حیاتی
 ایسه ، اولرده داها بارز و داها محکمدر .

بونلر ، قزوین ، له تبریز آراسنده قالیوردی . حدود اهالیسی
ایله یوللرک و جاده لرک حسن محافظه سنه چالیشیرلردی . ایکی اوچ سنه
بو حوالده دوام ایتدی و دهاها برچوق کرد طاقه لرینی باشنه طوبلادی .
بوندن دولایی ، اولکی کبی بو کردلرک ضبط و ربطنه قادر اولامادی .
بالعکس ، شاهک امید ی خلافتنه حرکتله داخلک آسایشی اخلال
ایتمکله باشلادی و کروانلری صومیق تجارلری داغه قالدیرمق ،
فدیة نجات ایسته مک کبی ایشلره توسل ایتدی . بو صورتله ، شاهک
اعتمادینی غایب ایتدی . شاه ، کندیسینی عزل و خراسانه نفی ایتدی .
بونک اوزرینه ، بوتون عشیرتلر کندیسینی ترک ایتدی . اسکی
نفوذی قیرلدی . نهایت ، سیاه منصور عشیرتی ایچنه کیده رک ، اوراده
یاشادی . بالاآخره ، حکومنک امریله خراسان حدودینی محافظه یه
مأمور اولدی .

وفاتنده اوغلی [دولتیار] ، شاه سلطان محمدک اراده سیله پدرینک
یرینه کجدی و بوکاده (خان) عنوانی ویریلدی . بوسیره لرده اذربایجان
ایاقلی ، تورکیانک الله کچمش ایدی . [دولتیار خان] ، شاه طرفندن
آذربایجان حدودی محافظلقنه تعیین ایدیلدی .

بو محاربه ، حدود حوالیسینی پریشان ایتمش ، هر طرف خرابه
زاره دونمش و بوتون عشیرتلر تارومار اولمش ایدی . شاه ، بورالرک
تکرار اعمار ی و عشیرتلرک جولان محللرینک تعیینی ایچون امر ویردی .
دولت یار خان ، شاهک امرینی یرینه کتیردی . بوراسنی اعمار
ایتدیردی و (کرشب) دده مهیب برقله انشا ایتدیردی . فقط ،
بالاآخره شاه اطاعتدن استنکاف ایله دی .

شاه، بونی خبر آلیر الماز در حال تجزیه سی تشبثاتنده بولوندی .
 دولت یار، شاهک فکریخی آکلادی . در حال، انکوران وشبستانده
 متین برر قلعه پایدردی . بونک اوزرینه شاه سلطان محمدده [ولی
 خلفه نك اوغلی مرشد قولى خانى] ، آلتی بیک سواری ایله دولت
 یاز خاتک اوزرینه کوندردی . دولت یار خان ، قلعه داخلنه چکیلدی .
 یانندهده برچوق توابی وارایدی . مرشد قولى خان قلعه بی محاصره
 ایتدی . فقط ، محاصره ایله الده ایتک ممکن دکلدی .

بر کون ، دولت یار خان شدتلی بر خروج حرکتی یاپدی ،
 مرشد قولى خان مغلوب اولدی . وفرار ایله دی . دولت یار خانده
 بونی تعقیب ایتدی . بونک اوزرینه ، عسکر لرینک بویوک بر قسمی
 اتلاف وبوتون لوازم لرینی یغما ایله دی .

دولت یار خان بووقعه دن جسارت آلمش ایدی . در حال ، یکی
 فتوحاته قرار ویردی . عراقه تابع اولان سلطان ایله ابهر ناحیه لرینک
 اشغالی ایچون ترتیباتنده بولوندی .

شاه طهماسبک یرینه کچمش اولان شاه عباس ، دولت یار
 اوزرینه (آغزی وار خانک حفیدی مهدی قولى خانى) کوندردی .
 مهدی قولى خانک اداره سنده شاملو عشرتندن مرکب بر اردو
 بولونیوردی .

دولت یار ، مقاومتک فائده سز اولدیغنی کوردی . بونک اوزرینه ،
 شاهدن عفوطلب ایتکه قرار ویردی . شاه اولا بوطلبی اسعاف ایله دی
 وکندیسنی حضورینه قبول ایتدی . فقط ، بالاخره ده کرک کندیسنی
 وکرک آغلرینی توقیف ایتدیره رک، زندانه آتدی . عائله سی، چوجقلى

و ثروتی یغما ایدلدی . بر قاچ کون صوکرده کندیسی ده بر آغاجه
آصیلدی .

شرقنامه صناعی ، سیاه منصور بکری سلاله سندن بو قدر
بحث ایدیور .

چکنی امیرلری

چکنی - *tehekény* عشیرتی ، باشلی باشنه برعشیرت اولوق اوزره
ذکر ایدیلور . شرقامه مؤلفی دیورکه :
... بو عشیرت ، شجاعت و شهامتده ، ایران کردلری آراسنده
ممتازدر .

بونلر، کندی اداره لرینی تکفیل ایده جک امیرلریله امیرزاده لری
قلمدینی ایچون عراق و آذربایجان جهتلرینه طاغدیلر . بورالرده
خلقک مالنه تجاوزده ، یول کسمکه ، کروان صویمغه باشلادیلر . بونلرک
الندن بیزار اولان احوالی اهاالیسی ، شاه طهماسبک درکاهنه کله رک
امداد دیله یوب قظلم ایتدیلر . شاه ، چکنی لرک احوالی تحقیق
وتدقیق ایتدی وظلملرینه قانع اولدی . صوکره : (نره ده که چکنی
طاغقه سندن بریسی کوریلورسه ، درحال قتل و غارت اولونسون !
بونلر ، جبراً و قهرراً ممالک محروسه شاهانه مدن چیقاریلسون ! نره یه
کیدرلرسه اوراده درحال توقیف واتلاف ایدیلرک ماللری تالان
ایدیلرسون !) دیه برفرمان اصدار ایتدی . بونک اوزرینه ، عشیرتک
ایلری کلنلرندن بش یوز کشتی هندستانه هجرت ایتک ایچون خراسانه
کیتدیلر .

اواننده [تکلو قزاق خان] (هرات) حاکمی بولونیوردی .
 قزاق خان شاه طهماسبک درشت حاللرندن منفعل ایدی . بناءً علیه ،
 شاه طهماسبه قارشی بر قوت اولمق اوزره ، بونلری حمایه ایتمکه قرار
 وردی . کندیلرینی (غرجستان q'ardjistan) [۱] حوالیسندده
 اسکان ایله دی .

بوراده یرلهشن چکنی آغلاری حسن صورتله حرکت ایتدیلر .
 طهماسب بونلرک یارارلی ، جسور بر طائفه اولدوغنی آکلاینجی قزاق
 خانک پلاننی عقیم براقق ایچون در حال چکنی عشیرتنه توجه
 کوستر مکه باشلادی وبالحاصله ، بو عشیرتک بکزاده لرندن اولان وبالا خره
 شاهک قوروجیلری اعدادینه کیرهش بولونان [بوداق] بکی ده تألیف
 بین ایچون کوندردی و کندیسنی بوقیلهیه بک نصب ایله دی . بوداق
 بک ، چکنی عشیرتنی عودته اقناع ایتدی . شاهده خوراسان جوارنده
 بونلره بر محل تعیین ایتدی .

بوداق بک ، شاهک تحت حمایه سندده بولونیوردی . بواننده ، اوزبک ،
 سلطانلرندن [عبدالمؤمن خان بن عبدالله خان] خراسان داخلنده
 بولونان (قوجان) فلعه سنک ضبطی ایچون بوداق بکک اوزرینه
 یوریدیکی زمان ، [شاه عباس] ده بویوک بر اردو ایله بوداق بکک
 امدادینه کیتمش وعبدالمؤمن خانی ، محاصره بی رفع و رجته مجبور

[۱] افغانستانده و هرات ایله کابل شهرلری آراسنده بک صرب و طاغلق
 بر منطقه دره . غرجستانده بوکون بیه افغان حکومتته تمامیه انقیاد ایتمین و کندی
 رئیس لرینک اداره سندده یاشایان خشین عشیرت لر موجوددر .

ایتمش ایدی . بومناسبتله شاه عباس ، بوداق بکی تقدیر ایتدی .
وکندیسيله بش اوغلنه امیرلك عنوانلرینی توجیه ایلدی . عینی زمانده ،
مومی الیهی «امیرالامیرا» عدادینه ادخال ایتدی . شرفنامه صاحبی ، بونسکله
معاصردر . شاهك بك نفوذلی قوماندانلرندن اولدیفنی سویلیور .

زنکنه امیرلری

شرفنامه دیورکه :

« زنکنه بکری ، شاه اسماعیل صفوی دورینه قدر پک . شهور
ایدیلر . عادتاً بوتون حوالینک حاکی کیلیمشلردی . فقط ، بالآخره
« پک » سلاله سندن کیسه قالمادی . بونک اوزرینه ، قیزیلباشلرک
اداره سنه کیردیلر بر قسمی ده شاهک قوروجیلغنه داخل اولدیلر .
بونلر حقنده ، فضله بر معلومات یوقدر . شرفنامه صاحبی ،
بو بایده بر معلومات تاریخیه مالک دکدر . عینی زمانده ، کندی
زماننده ده بونلرک برر بکری اولمادینی وعشیرتکده داغنیق بر حالده
بولوندینی آکلاشیلور .

پازوکی بکلری

شرقنامه صاحبی، پازوکی بکلرینک سویدی عشیرتنه منسوب اولدقلرینه دائر برزوایت ذکر ایتمکله برابر، بونلرک عن اصل ایرانی اولدقلری حقندهده بعض معلوماته دسترس اولدوغنی سویلیور. بونلر، قیزیلباش و تورکمن سلطنتلری زماننده کیفی، ارجیش، عادجلواز، الشکرد حوالیسنده اجرای حکم اییدیورلردی. شرقنامهیه نظرآ، پازوکی عشائری معین بر مذهب سالك اولمادقلری کبی دین خصوصندهده بک لالابالی ایمشله .

بونلرک بکلری، ایکی بویوک سلالهیه آیریلیر :

۱ — خالد بک سلالهسی

۲ — شکر بکلو سلالهسی

برنجی عائله نك ایلک شخصیتلری حقنده معلومات یوقدر. یالکز، بونلرک بک مشهور و تاریخنه کچمش بر بکلری واردرکه، [حسین علی] نامیه موسومدر. بونک ادارهسی زمانی ده مجهولدر. یالکز، ایکی اوغلو اولدینی مقیددر. بونلرک بریسنک اسمی شہسوار بک دیکرینکده شکر بکدر .

بو عائله، آق قویونلیلرک اداره سنده بولونیوردی. آق قویونلیلر

زماننده ، مستقل بر حیات تاریخیه لری یوق ایدی . بوکا بناءء آق
 قویونلی سلاله سندن بر بکک اداره سنده اولمالری احتمالی فضله در .
 آق قویونلی سلطنتی سقوط ایدر ایتمز ، بو بک سلاله سی یالکز
 یاشایامادی . در حال ، بتلیس حاکمکنه التجا ایله دی و بتلیس
 حاکمکنک تحت حمایه سنه کیردی . بوزمان ، بکک مقامنده شهسوار بک
 بولونیوردی . شهسوار بک ، شاه اسماعیل صفوی ایله ده کوزل
 کچمک ایستیوردی . بوکا بناءء ، اوغلی خالد بکی ، شاهک سراینه
 کوندردی .

خالد بک ، شاه اسماعیلک بر چوق محاربه لرنده بولوندی . بورالرده ،
 بک جوق یارارلقلر کوستردی . فقط ، بو محاربه لرک بریسنده برانی
 غیب ایتدی . شاه اسماعیل در حال بر آلتون ال یابدیردی و خالد بکده
 (چولاق خالد) عنوانی ویردی . بو عنوانک اهمیتی درکاردر . چونکه ،
 بوراده کی (چولاق) عنوانی فارسی لساننده کی تحریرده ده عینی در .
 دیمک اولیورکه ، شاه اسماعیل صفوی ترکیه تکلم ایدر و قارشینده کی
 بکده بولسائی آکلار بر ذات ایمش ! عکسی تقدیرده ، چولاق کله سنک
 فارسجه سی قوللانیمق لازم کلیردی . بو حال ، بو عشرتله ده تورک
 روحیتک نه قدر قوتلی اولدیفی کوستریور .

شاه اسماعیل ، خنس ، ملاز کرد ، و اوخکان ناحیه لرنی چولاق
 خالد بکه و برادرلرینه ترک ایتدی . خالد بک ، بک زیاده حدید المزاج
 بر آدم ایدی . کندیشنی زیارته کلنلری بیه تهدید ایدیوردی . حق
 برکون کندیشنی زیارت ایدن طغوز کرد و ترکمن بکنی اولدیرتمشدی .
 نهایت ، شاه اسماعیله قارشیده عصیان ایتدی و سلطانی اعلان

ایله دی. عینی زمانده، کندی نامه خطبه او قوتدی. پاره کسیدیرتدی. بعده، یاووز سلطان سلیمه التجا ایله دی. بالا آخره، مشارالیه قارشیده عصیان ایتدی. یاووز سلطان، خالد بکک بوحالدن بک زیاده حد تلندی. چالديران مظفریتنی متعاقب، قتلی فرمان ایله دی. درحال، دردست ایدیلهرک اعدام ایدیلدی. وفاتنده اویس بک، ولد بک ناملرنده ایکی اوغلی قالمش ایدی. عینی زمانده، اوچ دانده برادری ده وار ایدی که بونلرده رستم بک، قباد بک، محمد بک ناملرنده ایدیلر. رستم بک، موشک اوخکان ناحیه سی بکی ایدی. پوذات، بتلیس حاکمی شرف خان ایله آره لرنده تحدت ایدن بر محاربه ده قتل ایدلدی. دیگر برادرلری قباد بکدن ارکک اولاد قالمادی. محمد بکک (امیر آرسلان) نامنده کی اوغلی ده شاه طهماسبک قوروجی لری سلکنه کیرمش ایدی.

چولاق خالده قتلی اوزرینه اوغلی (اویس بک) شاه طهماسبه التجا ایلش ایدی. شاه طهماسب، اویس بکه عادلجواز امارتی ویردی. موسی الیه، بوایالنده اوچ سنه قدر قالدی. بعده، تبریز والیسی (موسی سلطان) ایله آره لرنده بر مسئله تحدت ایتدی. موسی سلطان، اویس بکه هجوم ایتدی. بونی اتلاف ایتک ایستیوردی.

اویس بک تهلیکینی کوردی. درحال، عثمانلی اراضیسنه کچهرک (کیفی) ده توطن ایدلدی. اویس بکک بو حرکتی، حکومت عثمانیه نک رضا و موافقیله دکلدی. اساساً کندیسی، پدری کی سرکدشتر آریانلر هنکامه جو بر طبعه مالک ایدی. بونکله برابر کرکک پدرینک عثمانلی حکومتی طرفندن اعدام ایدلسی و کرکک کندیسنک ده بر چوق زمانلر تورکیا اراضیسی داخلته باصقینلر یامیش اولسی کی مسئله لری ده

وارایدی که، بونلر، شایان عفو اولامازدی. بناءً علیه، کندیسيله برابر اوغللرینک وتوابنک ده اعدام ایدیلسی فرمانی صادر اولدی. بوزمانلر قانونی سلطان سلیمان خانک زمان سلطنته مصادف ایدی.

کیمی ده کی عثمانلی قوماندانی (درزی داود)، اويس بك ايله توابنی اعدام ایتدیردی. يالکمز، اويس بكک ايکی کوچوک اوغلی اولان قیلیچ بك ايله ذوالفقار بك فرار ایتشلردی.

بونلر، دوغریجه عتاق بکی (زراقی احمد بك)، التجا ایتشلردی. احمد بك زراقی، قانونی سلطان سلیمان رجانه لر کوندردی. بوجوقلرک تورکیا داخلنده یاشایه بیلملری ایچون بر قسم اراضینک لطف واحسان بویورلماسی استرحام ایلهدی. بویطلب اسعاف ایدیلرک چوجوقلرک اداره لری تأمین اولوندی. فقط، چوجوقلر ۱۵ - ۱۶ یاشنه کیرنجه، کندیلرینه قرابتی اولان بعض آداملرله برابر بورادن فرار ایتدیلر و دوغریجه شاه طهماسبه التجا ایلهدیلر.

شاه طهماسب، کنجه ملحقانندن (زکم - zaqam) منطقه سیله پازوکی عشرتنک اسکی حوالیسنی قیلیچ بکه تفویض ایتدی. قیلیچ بك، دو قوز سنه قدر اداره امورده بولوندی. بعده، شاه ايله برابر کورجستان سفرندن عودت ایدرکن وفات ایلهدی. يالکمز (اويس) بك نامنده کوچوک بر اوغلی قالمش ایدی.

قیلیچ بكک اوغلی اويس بك هنوز بك کوچوک بریاشده اولدوغی ایچون، شاه طهماسب پازوکی بکلکینی قیلیچ بكک برادرلی (ذوالفقار بك بن اويس) بکه نوجیه ایلدیه ده ذوالفقار بك چوق یاشامادن بلا ولد وفات ایتدی. پازوکی امارتی ینه شاه طهماسب طرفندن

قېلىچ بېك كنج اوغلى (اويس) بكة تفويض ايدلدى . اويس بكة
اداره امورده عقلى ايرمه بكة برياشده ايدى . بناء عليه - شرفنامه نكه
تعييرى وجهله - لالافنه (يعنى نيبات حكومه) (يادكار بكة بن
منصور بن زينل بن شكر بن حسين على بكة) نامنده مدبر بر آدام
تعيين ايدلدى . از زمان صوكره اويس بېك والده سى يادكار بېك
افعال و حركاتندن قوشقولاندى . بوقادين ، « يادكار بكة اوغلى
اولديره رك يرينه كچمك ايسته بور ، ديه برتومه قايلدى . وبركون
اوغلى آلارق قزوینده شاه طهماسبك حمایه سنه التجايه گيتدى .

بونك اوزرينه ، يادكار بكة ده پازوكى عشيرتك بوبوكلربله استشاره
ايدره رك ، اويس بېك يرینی اشغال ايتدی . . بالطلع بو اشغال ، شاه
طرفندن ده تصدیق ايدلدى .

يادكار بكة ، لالابالى مشرب ، صاف دل و قلندر بر ذات ايدى . اكثر
اوقاتى قلندر مشرب ، اكثر اوقاتى درويش لرله كهچرير ، قيودات
مذهبيه و اوقاداراعنا ايتمايدى . زمان اداره سنده هيچ بر مجادله تحدث
ايتمه مشدر و هر كسله كوزل كچينديكى كې ، هيچ كيمسه طرفندن ده
تعجيز اولونما مشدر . بوكا بناء ، بونك زماننده پازوكى عشيرتى
زن كينه شدى . وايى بيك خانه كرد عشيرتى كله رك پازوكيله التحاق
ايدى . يادكار بكة تام اون بش سنه قدر بو حوالى يى صلح و سكون
ايچنده اداره ايتدكدن صوكره اوقات ايله دى .

يادكار بكدن صوكره يرينه اوغلى [نياز بكة] كچدى . نياز بكة ،
شاه طهماسبك بر اراده سيله پازوكى والشكرده امير تعيين ايدى .

نیاز بکده پدری کبی شیعی المذهب ایدی . بونکله برابر ، اخلاقی قیدلره پدرندن دها چوق رعایتسزلك ایتمک باشلادی .

نیاز بکک دینی ومعشری اخلاقه قارشى صوكد درجه لاقید ولاابالی طاوورانمسی وسقیم اعتیادلری هر طرفده شیوع بولدی .

حقى تورکیا حدود قوماندانی اولان ذات ، شاه طهماسبه بر مکتوب کوندردی . بو « نامه » ده نیاز بکک شیعی لك نامنه یابدینی مذموم فعللر تعداد اولوندقدن صوکره شیعه مذهبنده تعریض اولنیور و : (شیعه مذهبی ، پازوکی ، خنسلو ، چشکزک وسائر عشیرتلردن صادر اولان غیر اخلاقی حرکتلردن عبارت ایسه ، بومذهب اربابنه « اسلام » عنوانی ویرمک لایق دکلدرد) ده نیلیوردی .

مکتوبک مندرجاتی شاه طهماسبی متأثر ایتدی . خنسلو عشیرتی رئیس مقصود بکی توقیف ایتدیرهرك (الموت) قلعه سی زنداننه آتدیردی وبو عشیرتدن اخلاقسزلقده ایلری کیدنلردن بر قسمی اعدام ایتدیردی . نیاز بکله برابر حدود بکلرندن بر قسمی ده عزل ایتدی .

نیاز بک ، شاه طهماسبک وفاتنه قدر معزول قالدی . ایران تختنه اوطوران [شاه سلطان محمد] پازوکی بکلکفی ایکی « آیردی : پازوکی عشیرتک « شکر بکیان » شعبه سی نیاز بکک « خالد بکیان » شعبه سی ده قلیچ بکک ریاستی آلتنه ویردی .

قلیچ بک ، ایران سردارلرندن مشهور [طوقاق خان] لك نیاز بکده [امیرخان] ك طرفی التزام ایتدیلر .

نیاز بك، اولجه ذكر ایدیلدی و جهله لاله شاهین پاشا ایله امیر خان آره سنده کی بویوک محاربه ده (قنغ) چاینده غرق اولدی .

پازوکی ایالتنک ایکی قسمه تقسیمنده حصه صاحبی اولدینی سویله نن قیلیچ بك ذوالفقار بكك اوغلی کوچوک اویس بکدر . بوچوجق، آناسیله برابر شاه طهماسبه التجا ایتمش ایدی . یکریمی سنه قدر ، شاهک سراینده قالدی . بعده شاه طرفندن ده مکافات لایق کورولدی و ذکر ایدیلدی اوزره (خالیدیكلو) پازوکیلری ده بونك اداره سنه ویریلدی . بو ذات ، بالآخره (قیلیچ بك) نامیله شهرت بولمشدر . مومی الیه ، الشکرده اقامت ایتدی و بوراده پازوکی عشرتنک حسن اداره سنه موفق اولدی . سلفلری زمانده تقرر ایدن اخلاقسزقلری ازاله یه موفق اولدی . نهایت ، (۱۵۰۵ = ۹۹۳) عثمانلی - ایران سفرنده توابعیله برابر ایران سرداری طوقان خانه التحاق ایلدی . عثمانلی سرداری ده اوز دمیر زاده عثمان پاشا ایدی . جفاله اوغلی سنان پاشا پیشدارقله تبریز جوارنده (حرامی بولاغی) موقعنه کلش ایدی . ایکی اردو آراسنده کی محاربه ده قیلیچ بك ایرانلیلره بویوک یارارقلرده بولوندی . چوق جرأت و جسارتله حرکت ایتدی . فقط ، نهایت (قوچی بك) نامنده بر عثمانلی عسکری طرفندن برضربه ده قفاسی اوجوریلهرق عثمان پاشانك اوکنه قونلدی و پاشا بوندن ممنون اولدی . قایچ بکك [امام قولی بك] نامنده کی اوغلیده بو محاربه ده بدریله برابر دی . امام قولی بك اولجه قزیلباشلرک خدمتنه کیردی . بعده ، شاه عباس کندیسنه قوروجیلق موقعی بخش ایده رک ، سراینه آلدی . پازوکیلردن بر قسم نخبجوانده کی دومبلی عشرتنه التجا ایلدی .

بو صورتله، عثمانلی حمایه سی آلتنه کیرمش اولیورلردی . بو اهاالینک بکلکی ده [اوچی اوغلی ابراهیم بك] نامنده بر ذاته تودیع اولوندی .

*
* *

بازوکیلر ، بوراده بیتور . بونلرک ادوار حیاتیه لری حقنده فضله معلومات یوقدر . بو معلومات ایسه ، دارمه داغنیق اولدقدن ماعدا فائده سزدرده ؛ زیرا ، برچوق محللری مبهم و ناقصدر . عینی زمانده ، بر چوق یرلرنده اکلایشیلمایه جق نقطه لر واردر . لا کین هیأت عمومی سی نظر دفته آلیرکن اکلایشیلورکه ، بکلک سلاله سیله عشیرت آره سنده هیچده بر مناسبت قلامشدر .

شرفنامه نك بك كوچوك فصللرله خلاصه ایتدیکی بوایران بکری سلاله لرینك هیأت عمومی سنی تدقیق ایدرکن کورورزکه ، عشیرت بکسز یاشایه میور . بك سلاله سنده کیسه قالمادیفی زمان عشیرت داغیلیور ، سرسریلکی زیاده له شیور . ایران بکری نامی آلتنده ذکر ایدیلن عشیرتلرک همیسه ده بو نتیجه یی کوستریبور . او حالده ، بوراده ایکنجی بر مسئله موضوع بحثدر : عشیرت کنیدیسندن بك چیقارامیور . عشیرته استقرار قابلیتی یوقدر . حالبوکه ، بك دوغرودن دوغرویه استقرار اساسنه استناد ایلر . بوکا بناء ، ایران کرد بکری سلاله لرینك منشألرنی کردلک خارچنده آرامق ایجاب ایدر .

بازوکیلر کلتیجه : شرفنامه مضبوطاتندن صوکره ، بونلرک حیات اداریه لری تبدل ایتمه مشدر . بو بکری ، ایران اداره داخلیه سنه اسکسی کی مربوطدرلر . فقط ، عینی زمانده مختاریتلری باقیدر .

چونکه، ایرانده تنسیقات اداریه ده اولمامشدر. بوراده، مرکزیت اداره اصولی معلوم دکلدر. حق، ایرانک برچوق محللرنده بولونان تورک عشیرتلیله ایرانلیلرله تصالب ایتمش اولان ملز عجم عشیرتلی ده عین صورته اداره اولونمقده درلر. ایرانلیلر یالکز بعض شهرلرده بویوک بر نفوذی حاضردلر. بختیاری وافشار عشیرتلینک ایران سیاست داخلیه وحق خارجییه سی اوزرنده کی نفوذ و قدرتلی هرکسجه معلومدر بو عشیرتلیک برنجیسی کورد وایکنجیسی ده تورکمن در. ایرانک هر طرفی وحق جنوب قسمی بیله بو عشیرتلیله دولودر. لاکین، حال حاضرده استقلاله معطوف اسکی ماجرالرک تکرری ممکن دکلدر.

بتلیس حا کمری

بو فصل ، شرفنامه نك اك مهم وال مكمل بر قسمی تشكیل
 ایدر . زیرا ، صاحب کتابده بو سلاله نك بر بکی ایدی . بوکا
 بناء، بوراده شرفنامه صاحبه دها زیاده اهمیت عطف ایتك وکندیسی
 طرفندن بك كوزل معلوم اولان احوالی موشكافانه نظر تدقیقندن
 كچیرمك فائده دن خالی دكلدر . بو صورتله بر کرد بکلکنك صورت
 تشكلی ایله سیر و تکاملی حقنده بك اساسلی معلوماته دسترس اولنه .
 بیله جکدر . بوسیدله ، بتلیس حا کمری حقنده کی معلومات دها مفصل
 یازیلماق و بالخاصه شرف خانك کندی افادانه استناد ایدیه جکدر .
 شرفنامه بتلیس حا کمری سلاله سنی « اکاسره ایرانیه » یه نسبت
 ایدیور و بونلرك « نوشیروان » عائله سندن تشعب ایتدکلرینی سویلیور .
 بو صورتله ، کندی عائله سنك کرد اولمادیغنی تصریح ایتش اولیور ،
 دیمکدر .

صوکره ینه بواساسی توسیع ایدرهك دیورکه : اکاسره ایرانیه دن
 نوشیروان زماننده اکاسره ایرانیه نك بشنجیسی اولان [جاماسب بن
 فیروز] (؟) ارمنستان و شیروان جهتلرینك حکمداری ایدی . بوراده
 وغات ایتدیکی زمان فارس ، پدریخی استخلاف ایله دی ویواش بواش

حدودینی توسیع ایدہ رک نہایت کیلان اوزرینہ یورودی . کیلان حکومتی مغلوب و شهری ضبط ایتدی . عینی زمانده ، کیلان حکمدارینک قیزیلده ازدواج ایتدی . بوقزدن دنیایه کلن چوجفك اسمی ده [جیلان شاه] ایدی که ، رستم دار ، سلاله سی ده . بوجوجقدن نشأت ایتدی . سرخاب ، شیروان شهرینک حاکمکنده قالمش ایدی . بوصولته ، شیروان بکلرینک سلاله سنی تأسیس ایتمش اولدی .

اوچنجی اوغلی بهراط ، اجدادینک مقری اولان (اخلاط) ده قالمی ترجیح ایتدی و بو صورتله بتلیس حاکمیرینک سلاله سی ده تأسیس ایتمش اولدی . بورادن آکلاشیلور که ، بتلیس حاکمیری ، رستم دار و شیروان حکمدارلرینک عموجه زاده لری در . شرفنامه ، بو قیددن شبهه ایتمور .

شرفنامه نك بر دیگر قیدینه نظراً ، بتلیس حاکمکی زمان تأسیسندن (۱۵۹۷ = ۱۰۰۵) تاریخنه قدر یدییوز سنه قدر دوام ایتدیکی و بو دورده ده بوبکلرک دائماً سلاله افرادی طرفندن اداره ایدیلدیکی آکلاشیلور . فقط ، بالآخره بکلکک بتلیس و حزو نامیله ایکی پارچه یه آیرلایی و هر پارچه نك پرر برادر النده اولدینی قیدی ده واردر . بوراده ، تاریخك قیدایتمادیکی وعینی زمانده فضله تکررعد ایدیلده . بیله جك برچوق صحیفه واردر . بونلر ، هیچ بر معنا افاده ایتمز . تاریخك قید ایتدیکی بتلیس حاکمی [ملك اشرف] نامنده کی ذاتدر . بو ذات ، حاکم ، اولمازدن اول ایوبیلرک سوریه ده بر قوماندانی ایدی . بو دورلرده بر استقلال قام ایچنده قالمشدر . انجق ، موغوللرک تعقیبندن

قورتولان [جلال‌الدین خوارزم شاهی] ایله توابعی حمایه ایتمش ایدی. بالآخره، موغوللارک تهدیدندن دولای، بونلری ده حدودندن دیشاری چیقاردی. بوصورتله تهلیکه سزجه قالدی.

وفاتنده اوغلی [ملك مجدالدین] یرینه کجیدی. بوندن سوکره مجدالدینک اوغلاری و طورونلری اداره امورده باشلادیلر. بو تاریخ [تیمور کورکان] اک فتوحاتنه قدر دوام ایتدی بودورده، مهم بر مسئله اولماش کیدر. بوکا بناء بوراده، تفصیل ایدیه جک وقایع یوقدز. کرچه شرفنامه اک اوافق مسئله لری ده بویولته رک قید ایدیورسده بونلر اوقدر شایان اهمیت دکلدز.

تیمور کورکان (۱۳۹۳ = ۷۹۶) تاریخنده بغداد و جزیره حوالیسنی فتح ایتک ایچون سیواسدن حرکت ایتمش ایدی. موشده قیشلادی. بو صبرده بتلیس حاکم‌لکی موقعنده بولونان (حاجی شرف بک)، تیمور کورکانه عرض بیعت ایتدی. تیمور کورکان، بوبکی یرنده ابقا ایتدی و جوارده کی بر چوق مهم موقعلری ده بتلیسه علاوه ایلهدی که، بونلرک اک مهملری پاسین و ملاذ کرد قصبه لری ایدی.

حاجی شرفک بوموقیاتی سلاله ایچون بویوک بر سعادت اولدی. فقط بالآخره، اوز بک شهزاده لرندن اولوب تیمورلنک خدمتده بولونان [آیق صوفی] نک تحریکیله حاجی شرف توقیف و بتلیس قلمه سنده حبس ایدلدی و آزرمان سوکرده بوراده وفات ایتدی. حاجی شرفک وفاتندن سوکره اوغلی [امیر شمس‌الدین] ایله روژکی عشرتک ایلری کلنلری ایرانه تهجیر ایدلدی.

حاجی شرفدن صوکره اوغلی « ولی » لقیله معروف [امیر شمس الدین] ک بتلیس امارتنه کچدیکنی شرفنامه یازیورسده مومی الیهک ایراندن نه صورتله عودت ایتدیکنه دائر برقید یوقدر .

و آسیای وسطی ده بویوک بر فترت دوری عد ایدیلن دوره قدرده دوام ایتدی که ، بوضیره لرده شرف خان اولدیریش و اوغلی شمس الدین ایله بر جوق ووز کی عشیرتی اشرافی ده ایرانه هجرته اجبار اولونمش ایدی .

حاجی شرفک وفاتندن صوکره ، اوغلی شمس الدین یرینه کجدی . شمس الدین ، ولی اسمنی آلمش ایدی . بوکا بناء ، اداره سی صلح و سکون ایچنده کچمه مشدر . تکرار انتریکه لر یوز آوسترمکه باشلامشدر .

بونک زماننده جریان ایدن وقعه لره ک مه می ، قره یوسفک التجاسیدر . قره قویونلیلردن قره یوسف ، تیموردن استانبوله و اورادن ده مصره فرار ایتمش و بالا آخره تکرار کردستانه کیتمه که مجبور اولمش ایدی . بالخاصه ، مصر سلطانی طرفندن تعقیب ایدیلدیکندن بتلیس جا ککی ملک شمس الدینه التجا ایله دی .

ملک شمس الدین بونی قبول ایتدی و قزغی ده تزوج ایلدی . بعده ، پاسبین و (اونیک) قلعه لرینی ده اداره سنه ترک ایتدی .

قره یوسف ، ایرتسی سنه (چوقورسعد) قلعه سنه هجوم ایتدی . بو قلعه ، تیمورک حفیدلرندن [ابوبکر بن میرزا میرانشاهک] تحت تصرفنده ایدی . ابوبکر مغلوب اولدی . قره یوسف ، بوراسنی ده ملکنه الحاق ایله دی . بعده ، حدودینی توسیعه باشلادی . مرند ، نخجوان ، شرور ، و ما کو قلعه لرینی ده ضبط ایله دی . قره قویونلیلرک بوتون آذربایجانده استیلا سندن متأثر اولان تیمور سلاسه سندن ابوبکر و پدري

میرزا میرانشاه بویوک براردو ایله قره یوسفک اوزرینه یورودی .
 بویوک بر محاربه‌ده قره یوسف غالب کلدی و تانار اردوسی تمامیه
 پریشان و میرزا میران قتل ایلدی . بونک اوزرینه ، بوتون اذربایجان
 وحوالیسی قره یوسفه انتقال ایتمش اولیوردی . (۱۴۰۶=۸۱۰)
 بوصورتله ، بویوک قره قویونلی سلطنتی تأسس ایتدی . عینی
 زمانده ، بتلیس حاکمکیده قره یوسفک حمایه‌سنه کیرمش کبی ایدی .
 فقط قره یوسف بک ، وقتیه تزدینه التجا ایتمش اولدوغی دامادی
 ملک شمس‌الدینه اولاد معامله‌سی یاییوردی . کندیسینی بتلیس حاکمکنده
 ابقا ایتمکه برابر اخلاط ، موش ، خنس سنجاقلرینی ده بوتون توابعیه
 بتلیسه الحاق ایلدی .

اوغلی شمس‌الدینه‌ده بتلیس حاکمکنی توجیه ایلدی .
 شمس‌الدین بویوک بر نفوذ قازانمش ایدی . فقط بالاخره قره یوسفک
 دیگر براوغلی طرفدن قتل ایدیلدی . وفاتنده یرینه اوغلی شرف‌چکدی .
 شرف بک عاجر و بودالا بر آدم ایدی . آز وقت اداره امور ایتدی
 و وفات ایلدی . بونک غایت کوچوک براوغلی و ارایدی که اسمی
 شمس‌الدین ایدی بالطبع اداره امور دن عاجزدی . بوکا بناء عائله
 افرادندن [امیرسید احمد] ایله [شاه‌خانن] اداره‌ملکه باشلامشدی .
 روز کی عشرتی ، بو اداره‌یی طانیادی و عشیرت اغالرینک هر
 بریسی ده حاکمکک بر قسمی اشغال ایده‌رک ، اداره امورده باشلادی .
 [محمد ناصرالدین] (اخلاط) ده اجرای امورده باشلامش ایدی .
 [عبدالرحمن اغا] حزو و موش‌ده اعلان استقلال ایتدی . دیگر
 اغالرده عینی صورتله حرکت ایدیورلردی و هربری ، حاکمک موقعی

اشغال ایتمک ادعا سنده ایدی . چونکه ، نه شاه خاتون ونه ده میر سیدی
احمد ، حقوق حکمداری به مالک دکلبردی . بو صورتله اورته لق
قاریشدی .

بووقه ، شمس الدینک بویومسنه قدر دوام ایتدی . شمس الدین ،
والده سنک نظارتی آلتنده بویودیلوردی . والده سیده سید احمد ایله
ازدواج ایتمش ایدی . بو حال بوتون عشرتله طرفندن شایان تقییح
کورولیوردی . بو سببله هیچ یونلره اطاعت ایتمک ایسته میوردی .
بوتایل برکون فنا بر صورتده تظاهر ایتدی . شمس الدین کیزلیدن
کیزلی به باشنه برچوق روزکی افرادی طوبلادی و قوتی ، اولدقجه
حسن ایدلمک باشلادی . میر سید احمد ، شمس الدینک بو تشبثاتندن
قورقارق بتلیسدن فرار ایتدی .

شمس الدین میر سید احمدی تعقیب ایتمک باشلادی . سید احمد ،
دوغریجه (بخجی) بکی میر آبداله التجا ایله دی . میر شمس الدین ، بخجی
اراضیسنه تجاوزله میر آبدال اردوسیه قارشیلانیدی .

میر شمس الدین ، بلا مناسبات ایکی اردونک چاریشماسنی
ایسته میوردی . بوکا بناء ، اولامیر آبداله مراجعت ایتدی و بومراجعتنده
سید احمدک کندیسنه تسلیمنی ایسته دی میر آبدال معلق بر جواب
ویرمشدی : « اکر سز بخجی بکی اولدیرمش و الیوم عشرتکنزه
التجا ایله مش اولان (میر حسن تبردی) یی تسلیم ایدرسه کنز ، بزده
بالمقابله سید احمدی سزه تسلیم ایدرز » . دیدی .

میر شمس الدین ، برچوق مکاتبه دن صوکره بوکا راضی اولمش
لاکین ، میر حسنی هیچ بردورلو تسلیم ایتمک ایسته میوردی . بوکا

بناءً، مسئله‌ی بر حیلہ ایلہ حل ایتک، میر سید احمدی‌الدہ ایتدکن.
صوکرہ میر حسنی اعادہ ایتمہ مک ایستیوردی. بوکا کورہ بر پلان
ترتیب ایتدیلر.

آرہ لرندہ بر محاربہ باشلادی. لا کین، محاربہ نک عقبنده بکلرک
بالذات توسطلری اوزرینه مصالحہ عقد ایدیلدی.

امیر شمس‌الدین، بووقعه دن صوکرہ (امیر شمس‌الدین دشوار)
عنوانی آلمش ایدی.

امیر شمس‌الدینک سلطان احمد، سلطان محمود، ضیا‌الدین، امیر
شرف و امیر ابراهیم ناملرندہ بش اوغلی وار ایدی بونلردن ایلک
اوجی طاعوندن وفات ایتدی. عینی سنہ کندیسی‌ده اجلیلہ وفات
ایدی. (۱۴۳۱ = ۱۸۳۵)

امیر ابراهیم، باباسنک یرینه کج‌دی. بونک دوری هم اوزون
سورمه‌دی هم ده وقوعاتسز کج‌دی. وفاتندہ یرینه اوغلی (امیر حاجی
محمد) کج‌دی. بوذات، پک زیاده صاحب خیرات ایدی. عینی زمانده
علوم و قونونده اهمیت مخصوصه ویریوردی. «رباط» چانی کنارندہ
بر مدرسه و مسجد یاپدیردی.

حاجی محمد دوری، بتلیس حاکم‌لکی دورینک اک ساکن
برزمانی عد اولونا بیلیر.

*
**

بتلیس امراسندن ملک شمس‌الدین ایلہ قاره قویونلی قره‌یوسف
آرہ‌سندہ صتیق برقرابتک موجودیتدن بحث ایدلمشدی. فقط، ایکی.

قییه آره سنده کی منافرت نتیجه سی اوله رق آق قویونلی اوزون حسن، جهان شاهی اتلاف ایتدیرم دک بوتون دیاربکر و ولایت شرقیه منطقه سیله اذربایجانیه حاکم کسیدیک یی زمان یکانه غایه سی قره قویونلی عشیرتک احساسی ایدی . بوندن دولایی اولاه ، الک بویوک قوماندانلرندن بری اولان [بیژن اوغلی سلیمان بک] . بویوک براردو ایله بتلیس بکللکنی تحت انقیاده آله رق بوبلده داخلنده کی پرنسیر اوزرنده تأسیس حاکمیت ایلمکی امر ایلدی .

سلیمان بک، منتظم بر اردونک باشنده اولدینی حالده کردستانه متوجهاً حرکت ایتدی . تورکمن قطعائی بتلیس قلعه سنک حصارلری دیدنده چادر قوردقلری زمان، اووقتلر حکمران اولان حاجی محمدک اوغلی امیر ابراهیم قلعه نک قبولرینی قبایه رق مقاومت قرار ویردی . بونک اوزرینه، سلیمان بک قلعه نی محاصره ایتدی . بو محاصره اوچ سنه دوام ایتدی . هر سنه قیش موسمی تقرب ایتدیک یی زمان، سلیمان بک ، اردوسیه برلکده (ماردین) و (بشیری) ده کی قیشلاقلرینه چکیلور . ایلك بهار موسمی حلول ایدنجه یکیدن محاصره و محاربیه دوام ایتک اوزره، بتلیس قلعه سنه عودت ایدردی . اووقت، یکیدن قلعه یه حاکم اولغه چالیشیر و هر طرفی محاصره و تضیق ایدردی . هر ایکی طرفده فنا بر یأس و نومیدی یه و برجوق خسته لقلره مصاب اولونجه زحمت، مشقت و تأیر نتیجه سی اوله رق مشترکاً عقد صاحبه رضا کوسترلدی . مصالحه نک عقدی ایچون طرفین ده محاربین آره سنده مرخصلر تعیینله مذاکرات صاحبه جریان ایتکه باشلادی . نتیجه مذاکره ده سلیمان بکک ، امیر ابراهیمک جان و مالنه ایلیشمیه جکی و بوکا مقابل

ابراهیم‌کده قلعه و بکلکدن فراغتله ، قلعه‌یی سلیمان بکه تسلیم ایلیه‌جی قرارگیر اولدی . بومعامله‌دن هرایکی طرف‌ده ممنون اولدی . وبو خصوصده ، اوزون حسن تأمینات مقابنده اولق اوزره ، مهرخی کوندردی . نهایت ، معاهده‌نامه‌نک عقد وامضاسنه موفقیّت الوردی .

امیر ابراهیم قلعه‌یی تخلیه ایده‌رک اوزون حسنه عرض تعظیبات ایتمک اوزره تبریزه متوجّه حرکت ایتدی . بونی تمقیباً سلیمان بک بتلیس قلعه‌لریله بکلک‌کی تسلیم ایلدی . روایت ایدلایک‌نه کوره او وقتلر امیر ابراهیم ، روژکی قبیله‌سندن اون ایکی عائله ایلر اذریابجانه اعزام ایدلشدرکه ، بو عائله‌لر میاننده « شمس عاقلان » عائله‌سی دخی بولنمقده ایدی .

امیر ابراهیمک تبریزه مواصلت‌نده ، حسن بک کندیسینی (قم' g'oum) شهرنده اقامته مأمور ایلش وعراقه کوندرمشدر . حسن بک یاشادیغی مدتیجه ، امیر ابراهیمه حسن معامله‌یه بذل‌اعتنا ایتمش و کندیسینی دائماً محافظه وحایه ایلشدر .

حسن بک وفات ایتدکدن سوکره یرینه اوغلی یعقوب بک کج‌دی یعقوب بک ، (روژکی) قبیله‌سنده ظهور ایدن عصیان و بتلیس بکلک‌کننده دوام‌ایده‌کلن اغتشاشات دولایسیله امیر ابراهیمی اعدامه محکوم ایلدی بو حکم وقرار ، قم بلده‌سنده تطبیق ایلدی . امیر ابراهیمدن قم شهرنده وقوع بولان ازدواجندن حسن علی ، حسین علی و شاه محمد نامنده اوچ اوغلی قالدی . بونک اوزرینه بتلیس بکلک‌کی یکریمی طقوز سنه آق‌قویونلی سلاله‌س‌نک تحت حاکمیت واداره‌سنده بولندی . (روژکی) قبیله‌س‌نک امورنده بویوک بر غارغشه‌لق وعدم تقید آثاری بلیردی .

بو قبیله نك باشلیجه سیالرینك هر بری بر طرفه کیتدیله . ایچلرندن بعضیلری تجرد ایده رک عزات نشین اولدیله .

[ضیاء الدین] عالمه سنك الكصادق وفداكار طرفدارلرندن بویوك وكوجوك (روژكى) قبائلنك ده الكچالیشقان خادم لرنندن اولان [محمد اغا کلهوکی] آق قویونلی ترکمن امیرلرینك خدمته داخل اولمق محبوریته قالدی . اکثر باقم شهرنده اقامت ایدن ولی نعمتک مخدومه بیان حرمت وتعظیمه کیدیوردی . و دائما صداقت ومطاولات تامه سنی مربوطیت صمیمیه سنی اظهار و تأیید ایدیوردی . کنديسنى بویوك تجربه لر کورمش . نيك و بدی تفريق خصوصنده رسوخ پیدا ایتمش بذات اولدینی ایچون (روژكى) قم شهرنده بویون کنج پرنسلره بتلیس بکلکنك شاتولریله قلعه لرینی ، ضبط وتسخیر خصوصنده کی اعظمی سهولتدن ، دوشمنلریله رقیبلرینك احما و تبعیدی ایچون بویوك مشکلاته تصادف ایدیلیه جکندن بحث ایدیوردی . نهایت برکون ، کنج پرنسلردن برینه : کردستانه کیتمک زحمتی اختیار ایتدیکی تقدیرده ، اوحوالیده کرد اهالی وقبائلنه منسوب عظیم مقدارده مدافع و طرفدارانك کنديسنه درحال التحاق ایده جکفی ولطف وعنايت حقله ، مواقع مستحکمه ایله عموم ولایتک ضبط واشغالنه موفقیت الویره جکفی بیان ایلدی . ایشته اووقت پرنسلریمزك خاندان قدیمی بویوك بر موفقیتله یکیدن حیات بوله حق در ، دیدی . محمد اغا ایکی کنج پرنسله حکاری بکلکنه کلدی . اولری (سبد باقن séberbakān) دیه یاد ایدیله بویوك (اسوری) قبیله سنك ایچنه براقدی . اوراده شایان اعتماد ذواته تودیع ایلدی وبورادن یتایسه کیده رک ضیاء الدین عالمه سنك الكصادق والفداكار طرفدارلرینه ،

ولی نعمت لرینک اوغلاری کلدیکنی خبر ویردی . بکلک تکرار ضبط و تسخیری ایچون هر درلو فدا کارلقده بولمئی و کندیسنه هر خصوصده معاونت و مظاهرت ایلملرینی طلب ایلدی ، او وقتلر ، بر تصادف اثری اوله رق (اسوری) قبیله سی ، کندی بکلری [عزالدین شیر] علیه قیام ایتمش و بکله قبیله آره سنده اختلافات باش کو سترمش ایدی .

مذکور قبیله یی تجزیه یه قرار ویره ن عزالدین شیر اردوسنک باشنده اولدینی حالده بو عاصی قبیله علیه یورودی . بوکا مقابل (اسوری) قبیله سی ده مقاومته قرار ویردی .

بو محاربه ده اسوری قبیله سی ، بوتون قیمت و قهرمانلغی اظهار ایتدی . بو محاربه ده کنج برنس حسن علی ایله برادری ده ترک حیات ایتدیلر .

محمد اغا بو مده ش فلاکت اوزرینه تسلی قبول ایتمز بر تأثره دوچار اولدی . مع مافیه ، بوضعه ده محمد اغا نك اجاسندن بری ، امیر ابراهیمك برادری امیر شمس الدینك ، (اروخ) حوالیسند بولندینی خبرینی کتیردی .

امیر ابراهیم بتلیس قلعه سی داخلنده محصور بولندینی ائساده ، برنسك برادری ، سرگذشتجو بر طرزده قلعه دن فرار ایده رك (بخق) قبیله سی ایچنه کیتمش و اوراده قبیله بکی [امیر محمد] ك قزیه ازدواج ایده رك شرف بك نامنده برچوچنی اولمشدی .

محمد اغا ، بومسعود قیزی آلدینی زمان شوق و نشه سی صوک درجه یه واردی . درحال بخق قبیله سنك ساکن بولندینی منطقه یه حرکت ایده رك ، امیر شمس الدین تزدینه حلوله موفق اولدی .

محمد آغا، سرگذشت فلاکتی باشند آشغی به او یله برلسان
تأثرله حکایه ایتدی که، امیر شمس الدین، بوندن صوگ درجه متألم
ومتأثر اولدی: «اوحالده شمدیکی تصورکزه وکندیکنزه تعیین
ایلدیککنز هدف و غایه نه در؟، دیدی: بونک اوزرینه محمد آغا،
امیر شمس الدینه جواباً: «سز باشده اوله رق بتلیس، بکلکنک یکیدن
ضبط و تسخیرینه مظاهرت بویورما کزی عرض واسترحامه کلدیم. «
دیدی. امیر شمس الدین بوطلب واسترحامه موافقتله ایکیسی بردن
بتلیس ولایتیه متوجهاً حرکت ایتدیلر. بوحوالی به مواسلت ایتدکلری
زمان (روز کی) قبیله سینه منسوب بیک بشیوز کیشی کندیلرینه
التحاق ایتدی ودرحال قاعه نك محاصره سینه باشلادیلر.

اووقتلر (بارکیری)، (عادلجواز) و (ارجیش) حوالیسی
تورکمن عشیرتلرندن [محمد شالوی] عشیرتک، النده ایدی. محمد
شالوی قبیله سی، امیر شمس الدینک (بتلیس) شاتوسنک حصارلری
آلته کلدیکنی خبر آلیر آلاماز بویوک براردو حالنده امیر شمس الدینک
اوزرینه یورودی. عین زمانده، امیر شمس الدین ده تورکمن اردوسیه
چارپشمق اوزره حرکت ایتدی.

ایکی اردو (راخوا) موقعنده محاربه یه طوتشدیلر. (روز کی)
اردوسی هزیمته اوغراددی. امیر شمس الدین بتلیس حکومتک زمام
امورینی الیه آلمادن میدان محاربه ده مقتول دوشدی.
محمد آغایه کلنجه بومدهش محاربه قارغشه لغنده بیک زحمت و مشقتله
آننجق حیاتی قورتارمغه موفق اولدی. فقط، غایه سنی تعقیدن برآن
خالی قالمادی.

امیر ابراهیمک (قم) شهرنده قالان (شاه محمد) نامنده صوک
 براوغلی وار ایدی . مومی‌الیه ملاقی اولوق اوزره درحال عراق
 یولنی طوندی وعراقه مواصلت ایتدیکی زمان کنج برنسارک بدبخت
 والده سنه اوغللرینک ماجراسی فلاکتی هیچ برشی طرح وضم
 ایتیمه‌رک عیناً حکایه ایتدی وه بوماجرا کر بلا فلاكی خاطره‌سنی
 آکدیران (حسن حسین) انجام فجیعنه پک مائل در ، دیدی .
 محمد آغا عین زمانده امیر ابراهیمک برادری، امیر شمس‌الدینک
 میدان محاربه‌ده کی شرفلی عاقبتی وشاه محمدک (روزکی) نامنده کی
 بویوک قبیله طرفندن بکلنیلدیکنی وبوتون کردستانک بوکنج برنسک
 عزیمته انتظارده بولوندقلرینی آکلادتی .

بونک اوزرینه بدبخت والده، یکانه وسوکیلی اوغلنی محمد اغایه
 تسلیمه وکردستانه متوجهاً حرکتیه رضا کوستردی . دیگر برروایتیه
 کوره، [امیر شاه محمد] بو اختیار وطنپرور طرفندن اغسال ایدلمش
 ووالده سنک موافقی لاحق اولمادن فراره اقناع ایدیلهرک بتلیسه
 کتیرتیله‌شدر . بوروایت ده‌ها صحیحدر . مع‌مافییه، بوروایت‌ردن
 هرهانکیسی دوغرو اولورسه اولسون، حقیقت اولان برشی واسیه
 اوده شاه محمدک طقوز یوزسنه هجریه‌سنده (م ۱۴۹۴) بتلیس‌شهرینه
 کلش اولسی در .

• شاه محمد بتلیسه کلیر کمر منتظم برجم غفیر تجمع ایتمش واونک
 رفع ایلدیکی لوا آلتنده تجمع ایده‌رک اظهار سرور وشادمانی ایلشدر .
 درحال، عقد ایدیلن برمجلسده بتلیس شاتوسیه. عموم بکلکک
 طرز اشغال واستیلاسی موضوع بحث ومذاکره ایدلشدر . نتیجه

مذا کرده شمدی به قدر برچوق کره لر تشبث ایدلیدی کی شاتونک کوندوزین ضبطدن فراغت ایدیله برك قلعه نك کیجه لین ضبطنه قرار ویرلدی .

بو قرار موجهجه ، کیجه قلعه مازغاللرینه مردیونلر آصه رق قلعه به کیرمشر وایچرده بوتون نوبجیلرک اویودینی وقوای محافظه نك کاملاً غفلتده بولوندینی بر زمانده اوزرلرینه هجوم ایتمشر وبرقسمی اتلاف ، دیگر قسمی ده ، خارجاً قبولرخی قیامق صورتیله ، حبس ایتدکن صوکره ، اصل قلعه آمرینک اقامتگاهنه قوشه رق کندیسینی خارجه سوروبکلمشردر .

بو صورتیه امیر شاه محمد ، باباسنک وشانلی اجدادینک بر زمانلر اشغال ایدره کندیسنه مقدس بر میراث دییه ترك ایتدکری تحت سلطنته اصعاد ایدلمش وکندیسی ده اجدادی کی هرخصوصده توزیع عدالت واجرای خیر وحسنات ایلشدر . مع مافیه ، شاه محمدک زمان سلطنتی پک قیصه برزمان دوام ایتمشر . بکلك تختنی اوج سنه اشغال ایتدکن صوکره وفات ایلشدر . (۱۴۹۷=۹۰۳)

شاه محمدک پک کنج یاشده امیر ابراهیم نامنده براوغلی قالمشدر . امیر ابراهیم ، ده پک کوچرک ایکن باباسی وفات ایتمش وکندیسی تحت سلطنته بکشمسیدی . مع مافیه ، او وقتلر صغرسنندن دولایی عموم بکلك کاهه اموردنیویه ودینه سی قوالیسی عشیرتی رئیس (عبدالرحمن اغا) ایله بو بویوک قبیله نك ذکالریله معروف اولان دیگر اغالرینه تودیع ایدلمشیدی .

امیر ابراهیم (روزکی) عشیرتی اکابرینک انضمام رأییله ، امیر

شمس‌الدینک اوغلی [امیر شرف] ی موش ناحیه‌سنه، کندی نائب حکومتی اوله رق تعیین ایتدی. موش قصبه‌سی، شاه محمد زماننده بخق بکلکی ملحق‌تندن ایدی.

آز زمان صوکره، عبدالرحمن آغا ایله (قوالیسی) عشیرته رغماً (شیخ میلایسی) بوبوک قبیله‌سیله برآکده امیر شرفه عرض تعظیایانه استعجال ایتدی. بعض محرك و مشوقلرك تلقینات و اغواآت بدخواخانه‌لری نتیجه‌سی اوله رق ایکی عموجه زاده آره‌سنده جایگیر اولان مناسبت مودتکارانه بوبوک برعداوت و خصومه انقلاب ایتدی. بونك اوزرینه، امیر ابراهیم ایله عبدالرحمن آغا، امیر شرفی موشدن بتلیسه جاب ایله کوزلرینه «میل» چکرك نوردن محروم ایتمکه قرار ویردیلر.

خزینه‌دارسبد نامیله معروف، (قوالیس) عشیرنك خزینه‌داری سیدی آغا، بومقرراتدن خبردار اولدینی جهته، امیر ابراهیمك ترتیباتی حقنده امیر شرفه خبر ویرمك اوزره عاجلاً موشه کتیدی. دیگر طرفدن امیر ابراهیمه امیر شرف نامه برمکتوب کوندردی. بومکتوبده مومی ایهی بتلیسه دعوت ایدیوردی.

امیر شرف، ابراهیمك ترتیباتندن خبردار ایدلدیکی جهته، دعوته اجابتده تأخر وبالا آخره بستیون عرض اعتذار ایتدی. بو مخبرات یکدیگری ولی ایتدی. پك قیسه فاصله‌لرله تعاطی ایدیلن ایلک مکتوب‌بلرده کی دوستانه شکایتلر و ستملریرینه یاواش یاواش آجی نکته‌لر و مؤاخذه‌لر قائم اولدی.

بونك اوزرینه، امیر ابراهیم بوبوک براردو قالدیردی و کردستانده کی

امیرلردن برقاچی ایله برلکده امیر شرف اوزرینه حرکت ایتدی .
 دیگر طرفدن امیر شرف ، رفع ایتدیکی لواآلته اوزمانلر کندیسک
 لالاسی اولان بازوکی (سوار بك) یا (شیخ امیر بلیاسی) ومعیق
 ارکاتی (سیدی علی اغای یرتانی) ، خزینه دار سید ایله برادری
 جلال اغا (شیخ اغای جلکی) کی اوداسی وداها بر طاقم اشخاص
 جمع ایتدی . موش قلمه سی تحکیم ایله محاربه یه حاضرلاندی .

ایکی اردو یکدیگری قارشینده اخذ موقع ایتدیلر . (۱۰۱۲)
 امیر ابراهیمک محاربلری دها عظیم بریکون تشکیل ایتدیکی ، امیر شرفک
 طرفدارلری ده اقلیتده بولوندینی جهتله ، محاربه نك ایلک گوننده
 ظفر ابراهیمه متوجهدی .

فقط ، اکثر متخیزان و (روژکی) عشیرتنک اکمتیاز آدملری ،
 امیر شرف طرفه تمایل ایدیورلردی . بونلر ، کیزلیجه موش قلمه سی
 داخلنده امیر شرفه ، صمیمی صداقت وتوجهلرینی حاوی برمکتوب
 کوندردیله . [سوار بك] (بازوکی) نك اوغلو (چولاق خالد) ، باباسنک
 ترویج ایتدیکی طرفه مخالف بولوندیغندن امیر ابراهیمک معیتده
 منسوب ایدی . داییمی شیخ امیر بلیاس ، باباسی سوار بك ایله مذاکره
 ایتدکدن سوکره کندیسنه شو طرزده برنامہ ارسال ایتدی .

• بزایکیمزده امیر شرفه صادق روژکی عشیرتنک اکثر
 متخیزانی ده ، بوا میره تمایلدر . امیر ابراهیم طرفنده قله رق بزمله
 محاربه ایتکدن نه قازانه جقسک آژانزده کی بابا اوغلر وابطی ومناسبانی
 سکا امیر ابراهیمی ترك ایله امیر شرفه عرض انقیاد وتبعیتی بروظیفه
 اوله رق تحمیل ایدیور .

خالد بك، بونصیخته توفیق حرکت ابتدی. و آدم‌لندن بری واسطه سیله، باباسیله عمو جه سنه شو خبری کوندردی.

« یارین امیر ابراهیمك اردوسی، قلعه یه هجوم ایدم جکدر. قیوی آجیکز. بن، قطعات و معیتله برلکده ایجری کیره جکم. »

ایرتسی کون صباح اولور اولماز امیر ابراهیم کندی معیتله قلعه و حصارك ضبطی ایچون ایلری حرکت ابتدی. محاربه اناسنده وعد و تعهدینه صادق قالان خالد بك، امیر ابراهیمك دعواسنی کومتکدن فراغتله امیر شرف قطعاتنه التحاق ابتدی. بوحالک وقوعی اوزرینه، بویوک برهخوف و اندیشه یه دوچار اولان امیر ابراهیم محاصره یی ترك و محاربه دن صرف نظر ایدمك بتلیسه عودت ابتدی. حال بوکه امیر شرف احباد طرفدارانك باشنده اولدینی حالده امیر ابراهیمی تعقیب ایلدی و شمدی ده بتلیسی محاصره صره سی اوکا کلمشدی. (روژکی) عشرتته مذسوب ائالر، هر کون کتله کتله امیر ابراهیمی ترك ایدمك امیر شرف خدمته داخل اولمق ایچون استعجال کوستردیلر.

وضعیت او یله بر راده یه کلدی که امیر ابراهیم ایله عبدالرحمن اغا، امیر شرفه عرض مطاوعت و تبعیت ایچون آره لرینی بولمق اوزره تألیف بینه مأمور آدم‌لر کوندرمکه مجبور اولدیلر.

امیر شرف و توابی، امیر ابراهیمك تکالیفی قبول ایتدیلر. بونی متعاقب امیر ابراهیم درحال بر ضیافت ترتیب و امیر شرفی مذکور ضیافته دعوت ایتدی. امیر شرف اصداق و احباسندن برچوق کشیلرله برلکده قلعه یه داخل اولدی.

هرکس او یودقدن سوکره امیر ابراهیم بر قاچ خدمتکاری ایله برلکده اوتاغنده یالکیز قالدی. فقط شیخ امیر بیلپاس عاصیلودن

مركب بر مفرزه نك باشنده اولديني حالده امير ابراهيمك اوناغنه داخل اوله رق كنديسي تحتدن اينديردى و « بويوكلكدن استفاده ايده جك و سائطى خاثر اولمايانلر يالكز سفسطه ايله بويوكارك موقعنى اشغال ايده منزلر . ، ديدى . بونك اوزرينه امير شرفى الندن طوته رق تحتة اصعاد ايتدى .

امير ابراهيم خلعتى متعاقب « ال و آياقلرنده دمير زنجيرلر اولديني حالده برزندانك قارا كلق درينلكنه آتيلدى و يدى سنه محبسده قالدى . بر مدت صوكره امير شرف اسير دوشدى . امير شرفك اسارته دوچار اولديني خبرى عموم كردستانده شيوع بولور بولماز ، امير ابراهيم ، روزكى عشيرتنك همت و غيرتى سايه سنده محبسدن قورتولدى و امير شرفك ادخار ايتمش اولديني ثروت و سامانى ، ابادى نه و غارتنه ترك ايده رك امير شرفك ، او وقتلر هنوز ايكي ياشنده بولنان اوغلى امير شمس الدين ايله [على بك صاصونى] نك قيزى اولان زوجه سنى اتلاف ايلكى تصميم ايلدى . مع مافيه چوجقلىك و والده سنى امير ابراهيمك الندن آلان [عماد آغا بايى] بو خصوصده بر حيله يه مراجعت ايتدى . بو حيله و دسيسه ايله امير شمس الدين امير ابراهيمك پنجه سندن قورتاردى و كنديسى و والده سنى و طرفدارى ايله برلكده (كفن دور) قلمه سنه ايصال ايده رك ، اوراده مناسب صورتده حمايه و محافظه ايلكى درعهده ايتدى .

يالكز امير شرف تبريزده محبوس بولنديني ائنده [اوستاجلو اوغلو چابان سلطان] شاه اسماعيلدن بتليس بلكلىكى تحت امر و حاكميته

آلوق امریخی تاقی ایتمشدی . بوسبیله بتلیسی محاصره وایکی سنه متمادی
امیر ابراهیم ایله متعدد محاربات اجرا ایلدی . امیر ابراهیم ، آرتق قیزیل
باشلره مقاومت ایدمک قدر قوت و قدرته مالک بولمادیغنی حس
ایدمک عرض تسلیمیه مجبور اولدی . (۱۵۰۷ = ۹۱۳) و (سعدی) .
چکیلرک اوراده وفات ایتدی .

[سلطان مراد] نامنده براوغلی قالدی . بوچوچق ، باباسنک زمان
محبوسیتده بر جاریه دن تولد ایتمشدی . [امیر شرف] موقع امارتی
الده ایتدیکی زمان ، سلطان مراد کندیسنه عرض خدمت ایتش امیر
شرف ، مومی الیهی توقیف وحبس ایتدی .

سلطان مراد بتون حیاتی بتلیس قلعه سنده محبوس اوله رق کچردی .
نهایت ، اجل موعودیه وفات ایلدی . روزکی ، قبیله سی امیر ابراهیمک
فرارندن سوکره ده ا آاقی آی قدر بتلیس قلعه سنی محافظه ایتدی .
مع مافیة ، امیر شرفک تأخر مواصلندن نومیدی یه دوشه رک ۱۵۰۷ = ۹۱۳
سنه سنده بالمجبوریه قلعه یی چاпан سلطانہ تسلیم ایتدی . چاпан سلطان ،
بتلیس موقع مستحکمه قوماندان اولوق اوزره ینه اوستاجلورلدن
[شرفلو قورد بک] ی تعیین ایدمک تکرار تبریزه عودت ایلدی .
امیر شرف ده ا بک کوچوک یاشده ایکن (آروخ) ده یتیم اوله رق
(بخق) نامنده کی بویوک قبیله نزدنده قالمش وبالا خره ، کندیسنی اورادن
آلان شاه محمد طرفدن تربیه وتعلیمه اعتنا ایدلمشدر .

شاه محمد وفات ایتدیکی زمان امیر شرف ، امیر ابراهیم نامنه
برمدت بتلیس بکلکنک برچوق نواحیسنی اداره ایتش واولجه ذکر
ایدلیدیکی وجهله موشده بولوندیغنی صروده روزکی نامنده کی بویوک

قبيله نك معاونت و مظاهرتی سایه سنده بتلیس امارتی احرار ایلمشدره.
برمدت اداره حكومت ایتدكدن صوكره، شاه اسماعیل مرعشی
ضبط ایتك مقصدیه ایلری طوغری حرکته قویولدی . مرعشده
حكومت سورن ذوالقدریه اوغلارندن [علاءالدوله] اردوسیه شاه
اسماعیلی قارشیلادیسه ده فنا حالده مغلوب اولدی .

ذوالقدریه اوغلارینك هزیمتدن صوكره عجم حكمداری دیاربكره
متوجهاً حرکت ایتدی . اووقت دیاربكر والیسی اولوب شاه اسماعیل
عرض تعظیات ایتك و مرغوب هدایا تقدیم ایتك مقصدیه مراجعت
ایلدی . هدایاسی میاننده بویرك شكکنده غایت قیمتمدار بریاقوت واردی .
بوياقوت سلاطین سالفه دن آق قویونلو سلطانلرینك خزینه سینه
وبونلردن ده کندیسینه انتقال ایتمشدی .

امیرشرف بوطاشی شاه اسماعیل اعطا ایتدكدن صوكره ، مشارالیهك
توجهنی جلب ایتدی و بوتوجهك قیمت واهیتی طاش قدر حائز
اهمیت ایدی .

بوتوجهك نتیجه سی اولق اوزره « امیر خان » پایه سیله تلطف
ایلدی . بوندن ماعدا ، کندیسینه مهردارلق وظیفه سیله شهزاده
(طهماسب) ك لالاق وظیفه سی توجیه وعین زمانده (هرات)
و خراسان ایالتلرینك اداره سی بخش ایدلدی . بوصورتله موقع وحیثی
درجه غایبه ایریشمشدی . دیاربكر ولایتك حكومت اداره سی میرزا
بكك اوغلی [اوستاجلو محمد خانه] تودیع اولوندی . (خریرت
Kharbete خرپوت) قلعه سنده تحصن ایدن ذوالقدریه لیلرك برقمی
عرض تبعیتدن امتناع ایدیوردی . شاه اسماعیل ، مذکور موقع

مستحکمی محاصره و سلاح قوتیله برهفته ظرفنده عرض انقیاده اجبار
 واورادن ده اخلاطه توجیه استقامت ایلدی . امیر شرف ده آخلاط
 محاصره سنده شاه اسماعیل ایله برابر ایدی .

امیر شرف ، شاه اسماعیله مکلف برضیافت ویردی . بعده ، برطاوولا
 جنسی آت و برسورو قویون ، آریجه دوه واسترلردن مرکب برچوق
 سورولر تقدیم ایلدی .

ضیافتدن وهدیله لردن شاه اسماعیل چوق ممنون اولدی ومقابله
 امیر شرفه خلعتلر کیدیره رک بتلیس امارتتی برمهشور ایله کندیسنه
 توجیه ایلدی .

شاه اسماعیل ایکنجی دفعه اوله رق قیشی کچیرمک اوزره (خوی) .
 کلدیکی زمان ، امیر شرف تکرار محل مذکوره کلدی . اووقت
 رفاقنده کردستان بکلرندن حصنکیف بکی [ملک خلیل] ، بختی بکی
 [شاه علی] حزره والیسی [میر داود خیزانی] و صاصون بکی
 [علی بک] ایله دها اون برامیر بولمقدمه ایدی . شاه اسماعیل بونلره
 حسن قبول ایله التفات ایتدی . فقط ، مالا آخره دیار بکر والیسی
 اولان محمدخان کرد بکاری طرفندن متعدد تحقیرات و تزییفاته هدف
 اولمشدی .

مومی ایله ، کردلردن کوردیکی بو حقارت واستخفافدن دولایی
 کرد بکلرینه قارشو درین بر عداوت و نفرت حس ایدیوردی .
 بونلردن انتقام آلابیلمک ایچون خوی ده بولونان شاه اسماعیل
 کوندردیکی برعریضه ده « بویوک حکمدارلرک بیله تحت انقیاده
 آلمقدمه عاجز قالدینی کردستانی - اکر اراده شاهی تعلق ایدرسه -

هیچ کیمسه دن معاونت بکله مکسزین تسخیر و کرد امراسنی حبس و توقیف ایده بیله جگنی ، در میان ایتمکله برابر کرد بکلری علیهنده بعض مهم شیر بیلدیریوردی .

بوعریضه، امیر شرف ایله کرد بکلرینک حوی ده شاه اسماعیلک نزدنده بولونقلری زمان واصل اولدی . شاه اسماعیل، بونک اوزرینه (امیر شاه محمد شیروی) ایله صاصونلی (علی بك) دن ماعدا بوتون کرد بکلرینی توقیف و زنجیر بند ایتدیردی .

شاه اسماعیل اساساً کردستانی کاملاً ضبط و تسخیر ایچون بر وسیله آرایوردی . چونکه ، آذربایجان ایله آناتولی ده کی حدود شاهی آراسنده ، هنکامه جو وسر آزاد برطاقم کوچوک کوچوک کرد بکلرینک بولونمسی سیاست موافق کوره میوردی . غریبه مددهش رقیبی اولان عثمانلیرک ایران حدودینی کیتدکجه تهدید ایده رک کردستانه تقرب ایلمی و کردلرک اکثریتی سنی املق اعتبارله تورک خاقانلرینه متوجه بولونملری شاه اسماعیلی اندیشه ناک ایدیوردی . یناء علیه ، برطرفدن شیعه لکی کردلر آراسنده تعمیمه چالیشرکن دیگر جهندن بونلری تماماً تحت اطاعته آلمق بلانلرینی ترتیب ایله یوردی .

کرد بکلرینی توقیف ایتدیردکن صوکرانامدار قوماندانلرنندن (جاپان سلطان) ی ، بتلیسک (روملو دیو سلطان) ی ، حکارینک و قودروجی باشی (نکلویکان بك) ی ده جزیره استیلاسنه مأمور ایده رک برر بویوک اردو ایله سوق ایتدی .

بوتریتادن بر مدت صوکره ، بردنبره ، پرنس اوزیک شاهی

(شېك خان) ك خوراسان ولايتى استيلا ايچون جيحون نهرى
كچدىكى حقنده خوراساندن برخبر كلىدى.

اوزبكلك ايراني شرفدن تهديد ايتتى، شاه اسماعيلك، كرستانى
استيلا سياستى تعديله سبب اولدى. چونكه، هم كوردلر هم ده
اوزبكلك عىنى زمانده اوغراشق مشكل ايدى. بونك اوزرينه
كرد بلكرنى تخليه ايتدىسه ده مملكتلرينه اعاده ايتدى. اوزبكلكى
قارشىلامق ايچون قراركاھى خويدين خراسانه نقل ايتدى. كرد
بكلكرى ده برابر دى.

بتلىك ايرانيلر انه دوشمىدن چوق متاثر اولان وبكلك
استردادىنى مقدس برغايه اتخاذايدن، وسالف الد كره، (محمد آغاى
كلهوكى) ده شاهك اردوسيله برابر دى. فقط بومفكوره جى آدامك
نه مقصدندن، نه ده هويتندن كيمسه خبردار دكلى. محمد آغا قراركاھك
هر طرفنده سس سز صداسز طولاشير، امير شرفله كيزلجه ملاقات
ايدر ومومى الهى قورتارمق چاره سنى دوشونوردى.

نهایت، املنه موفق اولدى: شاهك قراركاھى (رى) اياقى
نداخلىنده (چالى كولى) نام موقعده ايدى. بركىجه تدارك ايتدى
مجهز برقاج آتى، قراركاھ خارچنده كيزله دكدن صوكره امير شرفك
چادرينه كلى. كرد بلكرندن امير آخور (محمد پرتاو) نك معاوتيله
امير شرفى برقاج ارقداشى ايله كيمسه كورمىدن قراركاھ خارچنه
چيقارديلر واوراده كى آتلهر يئنه رك فرار ايتديلر.

اولا حكارى به كلكرك (شيخ امير بلياشى) نك كيزلدىكى كويه مسافر
اولديلر. شيخ امير، امير شرفك فرارندن فوق العاده مسرور اولدى.

بوکویده یکریمی درت ساعت قالدقدن صوکره ایرتهسی کونی بوله چیقیدیلر . (آسبارد) نامنده کی بویوک قبیله نك بولندیغی محله کیتیدیلر . شیخ امیر بلیاسی ده ، پك آزکشیدن مرکب اولان معیتله بتلیس بکلکنه متوجهاً حرکت ایتدی . اوراده (روزکی) قبیله سنك مظاهرت ، وتوجه و محبتی جلب وتأمینه چالیشدی . امیر شرفك ورودندن اول قبیله نك بر قسمی ائتلافه موافقت ایتمشدی . امیرك ورودیله بویوک برجم غفیر درحال امیرك اطرافنی آلدی . وبتایس قلعه سنك ضبطنه قرار ویرلدی . شاه اسماعیل طرفندن بتلیس ، عادالجواز ، وارچیشك محافظه ومدافعه سنه مأمورایدلمش اولان [شرفلو قوردبك] شیخ امیرك تخمیناً ایکی بیك کشیدن مرکب برقوتله موقع مستحکمى محاصره ایتدیگنی خبر آلیز آلماز ، (بارکیری) و (ارجیش) ده بولنان ایکی قوماندان ایله برلکده ، کندیسنه تعرض ایچون استعجال ایتدی . دیگر طرفدن شیخ امیرده ، مخاصم اردو قارشوسنده بتلیسده «كوك میدان» دیزیلن محله وضعیت آلدی زوزکی عشرتی چتین بر محاربه نتیجه سنده مظفر اولمق اوزره ایکن (بازوکی لی محمدبك) بردنبره شیخ امیره خیانت ایتدی . وبش یوزمعیتله قورد بكك طرفنه کچدی . شیخ امیر ، ایکی طرفدن هجومه معروض قالدیغی حالده ، محاربه نی ترك ایتمه رك اوغلی علی آغا ایله تولونجه یه قدر دوکوشدی .

شیخ امیره (قره یزید) لقبی وضع ایدن قیزیل باشلر ، مشارالیه ی اوغلی ایله برلکده ، (كوك میدان) ده احراق ایتیدیلر . امیر شرف ، بو وقعه دن مأیوس اولمادی . فقط ، بر طرفدن بتلیس شهرنی بر قاج کون ظرفنده اشغال واوراده حاکم بولنان قیزیل باشلری طردایتمه

موفق اوله میه جغه قناعت حاصل ایدرک دیگر طرفدن سلطان سلیم خانک ، ایران ایالتنک کافه سنی تحت تابعیت و حاکمیتته آلمق داعیه سنده بولوندیغنی استخبار ایلیه رک ، [مولانا ادریس بتلیسی] نک نصایح حکیمانه سنه توفیق حرکت قرار ویردی . بالنتیجه ، [کلهوکی محمد اغا] نک کندیسنه چیزدیکی استقامت حرکتی تعقیبه عزم ایدرک عثمانلی حمایه سنی قبوله قرار ویردی . بو خصوصده کی تصویرینه کردستانده کی برچوق امرای ده تشریک ایلیه رک ، مولانا ادریس و محمد آغا کلهوکی واسطه سیله یاووز سلطان سلیم حضر تلرینه بر عریضه تقدیمیه عرض بیغت ایلدی . بوسره لرده سلطان سلیم ده آنا طولی دن شیمی لکی رفع ایتمک وصفویلرک مادی و معنوی ابتلاسنه نهایت ویرمک ایچون حاضر لانیوردی . نهایت ، معروف ایران سفری آچیلدی .

سلطان سلیم (چالديران) ده شاه اسماعیل ایله بویوک میدان محاربه سنه کیریشه رک شاهی مغلوب ایلدی . بو مظفریتدن صوکره ، امیر شرف کردستان پرنس لرینک بر قسمیه برلکده سلطان سلیمه مربوط وصادق قالدی . دیاربکر والیسی [اوستاجلواوغلو خان محمد] چالديران ده مقتول دوشدیکندن دیاربکر ایالتی دیوان شاهی طرفندن برادری [قارا خان] . تودیع ایلدی . بتلیس بکلکی قاراخانک برادری [عوض] بکه ، (جزیره) ایالتی ده [اولاش] بکه توجیه اولوندی . سلطان سلیمک اردوسی ، تبریزدن عودت ایتدیکی صره ده کردستانک عثمانلیرله طوعاً انتقانه دائر خدمات مبروره ده بولنان مولانا ادریس بتلیس ، سلطان سلیمه بر عریضه تقدیم ایدرک ، دیاربکر ایالتنک ایرانیلردن استراداینه مشارالهی تشویق ایتمکله برابر کردستانده کی بکلکلرک ده کما فی السابق ابقاسنی استرحام ایلدی .

یاووز حضرتلری ذاتاً چالديران مظفریتسدن وجوق زحمتلرله
 آجیلان بو ایران سفرندن اعظمی استفاده بی تأمین ایتمکی دوشونیوردی.
 بناءً علیه، دیاربکر ایالتی ایرانیلردن استرداد ایچون « بیقلی چاوش »
 ناهله معروف اولان [چاوش باشی محمد آغا] بی دیاربکره میرمیران
 وعموم کردستان قطعاتنده سردار تعیین ایله یه رك مذکور ولایتك
 تحت ضبط واشغال آلمسی ایچون اعزام ایتدی . عین عصیتله
 متحرك ، عین حرص وشدتله محمول ایکی اردو ، تورك و ایران
 اردوسی نصیبین حوالیسند (قوج حصارى) موقعنده محاربه وضعیتی
 آلدیلر . بو محاربهده ایلک آتسه باشلایان روزکی قبیله سی اولدی .

شدید ومعند بر مقاتله باشلادی . نتیجهده ایران سرداری [قره
 خان] مقتول دوشه رك اردوسی تارومار اولدی . بو محاربهده
 قهرمانلقلرله تمایز ایدن [تاج احمد] ، [قاسم انداکی] ، [میر شاه
 حسین کیسانی] ، [میر سیف الدین] و [عمر جاندار] شهید روزکی
 عشیرتی آغالرندن [میر محمد ناصرالدینی] ، [قره یادکار] ، [سید
 سلمانان قوالیسی] ده مجروح اولمشلردی .

سلطان سلیمك موافقتی اوزرینه كورد امراسندن هربری ،
 كندی بکلکفی استرداد ایچون حرکت ایتدیکی زمان (امیر شرف) ده
 بتلیسه عودت ایده رك محاصره یه باشلامشدی .

خرو امیری [محمد بك] خیزان امیری [داود بك] ، شیرولی
 امیری [میر شاه محمد] ایله [مكس] و [اسبابرد] بکلری ده میر
 شرفه رفاقت و معاونت ایتدیلر .

محاصره براقچ کون دوام ایتدکدن صوکره قزیلباشلر، [غزناللی]

محمد بك [ايله شىروى بكى] امير شاه محمد [ك مال و جانلرينه .
طوقونمايه جغنى تكمفل اينديكلرى ويولده تعقيب وازعاج اولونمايه جقلرى .
تقديرده موقع مستخكمى امير شرفه تسليم ايتكمى و عىل ايديلر .
سالف‌الذكر امرا متوسط صفياه آرايه كيردكلرندن ، بتليس بالاختيار
وارث مشروعه انتقال ايتمش اولدى .

ديكر طرفدن (امير شرف) ده قزىل باشلردن آلدىنى اسرايى
يوقاروده كى اسملى كچن ايكي اميره توديع و مذكور ايكي اميره
بونلرى (ارجيش) و وان حدودلرينه قدر ايصال ايله اورادن
يوردلرينه كوتورديلر .

بكلهك مدافعه و اداره سى ، حدودلريك محافظه سى ، اولاء ، ياووز
سلطان سايم و بالاخره سلطان سلجان طرفدن امير شرفه توديع ايدىلى .
امير شرف بووظيفه نى كمال اعتنا ايله ايفا ايدىيور و هرايكي ملتى ده
حمايه ايله يوردى . بر مدت صوكره شاه طهماسبك زمان ساطتده
اذربايجان مير ميرانغنه تكلو [اولاما بك] تعيين ايدلى . بو ذات
اكثر زمانلر (وان) و (وسطاق) ده اقامت ايدرك حدودلك
محافظه سيلاه اشتغال ايله يور ، ديكر طرفدن شاهك مملكتى ، [تكلو
جوها سلطان] ك يد اداره سنده بولونيوردى . (شاملو حسين
خان [ديكر قزىل باش عشيرتلىله برلكده ، جوها سلطانى
اصفهانك (كذمان) يايلاسنده قتل اينديردىكى زمان تكلو
امرانك هر برى بر طرفه داغىلديلر . بونك اوزرينه ، اولاما
بك نبرزده عصيان بايراغنى چكرك شاه طهماسبك ادخار
ايتمش اولدينى كافه خزان و سامانى ضبط و تبرزده كى سرمايه دارانك

تروترلرینی یغما و حرکات شنیعه سیله برچوق پاره ادغار ایلدی و متعاقباً ،
(وان) . عزیمتله حکومت عثمانی یه عرض تبعیت ایلدی و اورادن ،
بند کاندندن بری وساطتیه سلطان سلیمان برچوق تعهدات و مواعیدده
بولوندی . بوتون بو خبر لر مسموع شاهانه اولور اولماز ، ذات حضرت
پادشاهی بر فرمان هایون اصداریه امیر شرفی ، وانه کیده رک ، اولاما
بکی زوجہ سی ، عائہ سی و عموم معیتیه بر لکده سرای پادشاهی یه ایصاله
مأمور ایلدی . امیر شرف ، در حال معیتیه برابر وانه متوجہاً حرکت
ایتدی . دیگر طرف دن ده (اولاما بک) تکلور دن تخمیناً ایکی یوز
آغا ایله بر لکده اولدینی حالده امیر شرف ک استقبالنه کیده رک (خرکوم)
جایی کنارنده یکدیگری نه ملاقی اولدیلر .

(اولاما) بر قاج کون قالمق اوزره ، امیر شرفی ، (وان) قلعہ سنه
دعوت ایتدی . فقط ، اولاما حیلہ کار بر آدم اولدینی ایچون امیر شرف
بر بوسویه دوشمکدن قورقدی . و وان قلعہ سنه کیتمکدن صرف نظرله
اعتذار ایتدی . امیر شرف ، معیتده کی بکلرله مذاکره ایتدکن صوکره
کندیسی (خرکیم) قریه سنده قالارق محمود عالی امیره بکک بر قاج
معتبر آغا ایله وانه کیتمسو و اولامای عائہ سیله قلعہ دن آلوب کتیرملری
وبعدہ بتلیسه کیتملری قرار لاشدیرلدی .

امیره بکله معیتده کی اغالر کیجه وقتی وانه مواصلت ایتدکلری
زمان اولامانک برادری قلعہ قبوسنی قباہه رق بونلری ایجری آلمادی .
اولاما بک ، ذاتاً ایکی یوز قدر قزلباش رؤسا سیله برای استقبال
امیر شرفک نزدنده بولونیوردی . امیر شرف بهوده یره قلعہ نی محاصره

ایتمکدن ایسه، اولاما ایله معین آله‌رق عودته قرار ویردی. بونلری
ارزولرینه رغماً آله‌رق بتلیسه عودت ایتدی .

اولاما بك، اثنای راهده، عائله‌سز، اشیاسز و بریشان برحاله
کندیسنی سلطان سلیمك حضورینه چیقارماسنی رجا ایتدی و وان
قلعه‌سنده عصیان ایدن برادرینی تأدیب وبعده عائله و اموالی آله‌رق
عودت ایتسی ایچون امیر شرفدن مساعده ایسته‌دی . اولامانك
بوندن مقصدی، امیر شرفك لندن قورتلقی ایدی . امیر شرف،
بو حیل‌یه دیگر بر دسیسه ایله مقابله ایتك ایسته‌دی : اولامای واته
اعاده ایدر ك دیگر طرفدن معیتدن بر قاج یوز آتلی کوندروب
یولده جمله‌سنی قتل ایتدیرمك و باشلرینی یاووزه تقدیم ایتك فکرینی
معتدلرینه سویلدی . آغالر، بو تصویری تصویب ایتدیلر . چونکه،
بو صورت حرکتك سلطان سلیم طرفدن تقدیر دكل، تقییح و تحزیه
ایدیله جکندن قورقدیلر .

خلاصه، نه اولامانك طلبی، نه ده امیر شرفك تسکینی قبول ایدیلدی .
و اولاما بتلیسه کتیریلدی . سیاحت ترتیباتنك ختامی متعاقب، اك
مطمن مراسم اجرایی ایله سرای پادشاهی په متوجهاً حرکت ایتدیرلدی .
امیر شرف بتلیسه‌ده قالمش ایدی . اولاما سلطان، مومی‌الیهك
کندیسنه قارشی واقع اولان سؤ معامله‌سندن دولایی امیر شرفه قارشی
درین برکین و غرض بسله‌یوردی . استانبوله کله‌رك حضور شاهانه
قبول اولوندوغی زمان امیر شرفدن و کندیسنه ایتدیکی فنا معامله‌دن
شکایت ایتدی و امیر شرفك بو معامله‌سی، کندیسنك و عثمانیلرک دشمنی
اولان شاه طهماسبی نمون ایتك غایه‌سنه معطوف بولوندوغی و بناءً علیه

امیر شرفک عثمانلیردن زیاده ایرانلیره بوط اولدیغنی سویلدی وحق، استانبوله دعوت ایدیلیرسه اجابت ایتیه جکنی ده علاوه ایتدی .
تصادفاً بومحله قوالیسی قبیله سنه منسوب اولوب اولامانك باب عالی یه مواصلته قدر رفاقت ایدن [علی سید] نامنده برآدام ده حاضر بولونیوردی دیوان هایونده کندیسنه : « امیر کنز سرای پادشاهی یه دعوت ایدلدیکی تقدیرده بودعوته اجابت ایده جکمیدر، ایتیه جکمیدر؟ دیه سورولدی . سربست برآدام اولان بوکرد بلا تردد : « امیر یزك بویه بروضعیتده بورایه مواصلتی غیر قابلدر . « جوانی ویردی . وزرا واکابر دولت بوجوانی، (اولاما سلطان) ك بیاناتی مؤبد اولمق اوزره قبول و سلطان سلیمه او طرزده عرض کیفیت ایتدیلر . کردك جوانی، امیر شرفک عصیان وعدم انقیادینه عطف ایده رك : « قیزیل باشلری بزه ترجیح ایدیوره دیدیلر .

اولاما سلطان ، پادشاهك و « قبه وزیرلری ، نك امیر شرف حقهده کی بوفکرینی آکلار آکلماز بونئردن استفاده ایتك جهتی دوشوندی . و « بتلیس بکلکی کندیسنه بر ایالت اوله رقی تفویض اولوندوغی تقدیرده ایرانلیره تابع بولونان بوتون او حوالی ایله آذربایجان عجملردن ضبط ایده رك قلمرو عثمانی یه ادخال ایده بیله جکنی قطعاً صداقت و عبودیتدن انحراف ایتیه جکنی ، درمیان ایله بتلیس ایالتی پادشاهدن استرحام ایلدی .

اولامانك شخصیتی و جر بزمی سرایده ای تأثیر او یاندیرمش ایدی . بونك اوزرینه بتلیس بکلکی (اولاما سلطان) « توجیه و بتلیسی تصاحب ایله اوراده ضبط وربطی تأمین ایتك اوزره کندیسنه بر چوق یکچری

ترقیق واعزام ایدیلدی. دیار بکر میرمیرانی [فیل یعقوب پاشا] سردار تعیین ایدیله رک دیاربکر، مرعش، حلب و کردستان قطعاتندن مرکب اوتوزبیک کشیک براردوایله حرکت امرینی آلدی. اولاماسلطانده بوتون اوولایتی تحت حاکمیتنه آلمق و امیر شرفی طرد ایلک اوزره فیل یعقوب پاشایه ترفیق ایدلدی. امیر شرف بوخبردن تحاشی ایتدی باب عالییه هدایه کوندره رک صمیمی محبت و مربوطیتدن بحث ایتدی. ایسهده، بوجیله سنی هیچ کیمسه دیکله مدهدی.

عثمانلی اردوسنک حرکتی خبر آلتجه مقاومتیه قرار ویردی. وقلعه بی تحکیم ایتدیره رک مدافعه ترتیباتی اکمال ایتدی. قلعه محافظی اولق اوزره بیلیمسلی ابراهیم آغا ایله، (میر محمد ناصرالدینی) تعیین و معینلرینه قوه محافظه صفیله (روژکی) عشرتنک الک قیمتدار محاربلرندن اوچپوز کشی بی ترفیق ایدلدی. اوغلی امیر شمس الدین ایله، قادینلری و عائله سنی (اختار) شانوسنه کوندردی. موش، اخلاط کيفندور، امورك، کلهوده، فیروز، سلیم، سوی، کلخار قلعه لرینی (روژکی) عشرتنک باشلیجه آغالرینه تودیع ایتدی. کندیمی اقرباسندن بر قاچ کشی ایله برلکده، او و قتلر تبریزده بولان شاه طهماسبک سراینه چکیله رک، شاهک معاونتی استرحام ایتدی. شاه طهماسب، کندیسنه صوک درجه التفات ایله دی.

فیل یعقوب پاشا ایله اولاما سلطان تورک اردوسيله بتلیسه واصل اوله رق قلعه بی محاصره ایتدیلر. (۱۵۳۱ — ۹۳۸)

قلعه ده کی محاصرلر شدتله مدافعه ده بولوندیلر. طوبه ضربه لريله تخریب ایدیلن برجلری بویوک غیرت صرفیله در حال تعمیر ایدیورلردی.

قلعه سقوط ایتک اوزره ایکن شاه طهماسب، بویوک اردوسیه بتلیسک امدادینه یورودی.

قوای عثمانیه، ایران اردوسنه مقاومت ایده بیهلجک برکیتده دکلدی. چونکه، آنجق بتلیسک تادیی ایچون کوندلرش بویوک برمفرزه ایدی. حالبوکه، شاه طهماسب بوتون ایران اردوسیه حرکت ایتیش ایدی. بناء علیه، مقاومت امکانی کوروله نیجه، محاصره نك روعیه رجته قرار ویریلدی. علی العجله رجعت ایدلدیکی ایچون نقلی متعمر اولان ایکی بویوک طوب ايله بعضی آغر لقلر ترك ایدیلدی. عثمانلیرك رجعتی، (قارا یادکار) نامنده برکرد آغاسی بتلیسدن اخلاطه کلهرك شاه طهماسبه تبشیر ایتدی. شاه بوخبردن ممنون اولدی. چونکه، تورکلره قارشلاشتمق پك ده خوشنه کیمه یوردی. اخلاطده امیر شرف، شاهك شرقه مطمئن برضیافت کشیده ایتدی. شاهه چوق قیمتدار هدیله لر ویردی. حق، بوهدیه لرك تدارکنه مقتضی مبلغی، کندی توابندن بعض جبار آداملر واسطه سیه قهرأ طویلاتمغه مجبور اولدی.

بوکا مقابل، شاه طهماسب ده کندیسنه «کردستان امیرالامراسی» پایه سی و «شرف خان» عنواتی بافرمان بخش و خلعتلر اکسا ایلدی. (۱۵۳۲ = ۹۳۹)

امیر شرف، شاه طهماسبك بوتون بو احساننه قارشی اوغلی شمس الدینی (اختیار) قلعه سندن جلب ایدهرك شاهك معیتنه ویردی. شاه، تبریزه عودت ایتدیکي زمان، اوز بك سلطانی (عیید خانك) خوراسانی اشغال و بر سنه دنبرو [بهرام میرزا] بی هرات شهرنده

محاصره ایلدکه اولدینی خبرینی آلدی . کلن خبرلره کوره محصورین نزدنده کی فقدان ارزاق او درجه شدید بر شکل المشدی که ، [بهرام میرزا] نك عسکرلری بر قاج کون قاینامش سختیان ایله تقدی به مجبورت حس ایتشلدی . شاه طهماسب ، بومدهش خبری آلیر آلاماز امیر شمس‌الدینک ، وطنه عودتنه مساعده و شرف خانه ایصال ایلدیکی بر فرمان ایله بیان خشنودی ایدرک اذربایجان امورینک اداره سنی کندیسنه توجیه وعین زمانده معاون اولق اوزره [عربکیرلو هلهل سلطان] ، [پازوکیلی اويس سلطان] ، [اجل سلطان قاجار] ، [محمودیلی امیره بك] ایله تبریز حاکمی [موسی سلطان] کبی قزیل باش امراسندن بر جوغنی ترفیق ایلدی . بوندن ماعدا شرف خان ، امداد ومعاونته محتاج اولدجه سالف‌الذکر امرادن استعانه ایده جکی ، بونلرکده وقوع بولان دعوته اجابت ایچون در حال استعجال ایله جککری قرار کیر اولدی .

بونک اوزرینه شاه طهماسب عیید خانی طرد ایتک مقصدیله ، خوراسانه متوجهاً یوله چیقدی . شرف نامه مؤلفی ده یورکه : « امیر شمس‌الدین بنم پدرمدر . تبریزدن عودت ایدرکن شاه طهماسبک کندیسنه عیناً شو وصایاده بولوندوغنی مومی‌الهدن ایشتمدم : « پدریکه ده که ، خراساندن عودتمه قدر ، هر واسطهیه مراجعت ایدرک عثمانلیلرله اویوشسون ! اولاما مفسد بر آدامدر . عثمانلیلری تحریک ایده جک وسزی راحتسز ایله جه جکدر . »

شرف خان شاه طهماسبک نصایح ووصایاسنه توفیق حرکت ایتدی . اولجه کندیسنک قومشولری اولوب ، بتلیسک انای محاصره سنده

عليه اتفاق وتجمع ايتمش وفيل يعقوب پاشا ايله اولاما سلطان طرفه التحاق ايلش اولان كردستان امراسنى تجزيه ايتمكه قرار وىردى .
اولا اردوسى باشنده اولدنى خالده خيزان بكى (مير داوود) عليه يورويهرك ، بلكلكنك برقسنى يغما وتخرىب ايلدى .

ميرداودى اوچ كون ، اوچ كيجه خيزان قلعه سنده محاصره ايتدى .
بواننده ايدى كه ، بردن بره اولاماسلطانك تكرار بتايسه موصلقى خبرى شايع اولدى . شرف خان خيزان قلعه سنى محاصره سنى رفع ايدهرك عودت ايتدى . بو حال ، كرد امراسنى بردنبره شرف خان طرفى ترك ايدهرك اولاما لهنه حركت ايتلرني موجب اولدى . بو يوكل روزكى قيله سینه مفسوب برچوق اميرلر و بونلر مياننده بالخاصه (كيسانلى مير بوداق) ، (بلباسلى ابراهيم آغا بن شيخ امير) ، (قلندر آغا بن محمد آغاي كلهوكى) و (درويش محمود كله جبرى) شرف خانه مغبر اولدقلرندن ، درحال (اولاماسلطان) طرفه التحاق ايتديلر . خلاصه ، ديار بكر والى عموميسى فيل يعقوب پاشا طرفندن مظهر معاونت اولان (اولاما سلطان) كردستان امراسنى تشويقاقى اوزرينه سلاحشور ايكي بيك پياده وسوارينك باشنده اولدنى خالده ايكنجى دفعه اوله رق (۱۵۳۳ = ۹۴۰) سنسى صوك بهارنده خيزان حريقيله (تاتيك) ناحيه سى اوزرينه حركت ايتدى . او وقتلر شرف خانك سلاح آلتنده بش بيك كشيدن فضله عسكرى يوقدى . بونكله برابر ، شاه طهماسبك نصايحه توفيق حركت ايتمك ايسته دى . بالنتيجه ، (آلاطاغ) و (الشكرد) جهتلرينه چكيلوب موسى سلطان ايله ديكر امرايه برر مرخص كونده رهرك اولامايه قارشى بونلردن معاونت ديله دى .

روژکی عشیرتنک آغلاری، کندی قوتلریله اولامای طرد
ایده بیله جک‌لرینه قانع ایدیلر. بناءً علیه، «قیزیلباشلردن معاونت طلبی
زائد کوریور و درحال اولامایه قارشی یورومکی تنسیب ایله یورلادی.
بوخصوصه دائر عقد ایدیلن بر دیوانده، بلاهتیه معروف (سید
علی آغای پرتانی) شرف خانه خطاباً: «اگر روژکی عشیرتی
اولامایله محاربه دن یوز جویریرلرسه بن بتلیس بکلکی داخلنده کی
ارمنیلری و خرستیانلری طوبلارینه اولامانک حقندن کله بیلیرم»
دیه مواخذده بولونمش ایدی.

«... بن = رمل آتدم، اولامانک طالعنی (اوج) ده،
بزم کفی ده (حفیض) ده بولدم. بناءً علیه بوآدمله محاربه بزم ایچون
مسعود بر نتیجه ویرمیه جکدر.»

بونکله برابر شرف خان، کرد بکلرینک اختارات و تشویقاتنه
قارشی ضبط نفس ایده میهرک، پک از کشیدن مرکب اولان اردوسنک
باشنده، اولامانک بویوک اردوسنه قارشی مجادلیه کیریشمکه قرار
ویردی.

تاتیک قلعه سنک جنوبنده عثمانلی اردوسیله قارشیلاشدیلر. وقوعه
کلن محاربه ده ایکی طرف ده بویوک برحرص و شدتله دوکوشدی.
اوصرمه ده بر قورشون شرف خانک کوکسفی ده له رک اوئی آتدن یرم
دوشیردی.

امیرلرینک و ورولدوغنی کوردهن کردلر فرار ایتدیلر. اولاما،
غالب اولدی. بو محاربه ده، شرف خانله برابر یدی یوز کرد تلف

اولمش ایدی . محاربه نك مشوق اولان ، سالف الذکر (سیدی علی آغا) ایله اوغلی ده مقتوللر میانده ایدی .

بوموفیتدن صوکره ، اولاما سلطان بیتلسه کیمیه رک طوغریجه وان ووسطان جهته عزیمت ایتدی .

شرف خان ، ترك حیات ایتدیکی زمان ، الی یاشنه تقرب ایدیوردی . مستقل و مطلق بر حاکم صفیله اوتوز سنه نی متجاوز بر زمان اجرای حکومت ایلشدی . امیر شمس الدین نامنده یالکنز بر اوغلی وارسی که ، صاصونلی علی بکک قیزندن دنیایه کلمشدی . بوجوجق ده بالآخره حزو بکی (علی بک) ک قزیله ازدواج ایتدی . شرف خانک وفاتندن صوکره ، شاه اسماعیل ، کردستان امیرالامرا لغنه (جولاق خالد) ی تعیین ایتدی .

(جولاق خالد) موش ملحقانندن اولان اوخکان ناحیه - سی ضبط و اشغال و (خنس) اراضی - سنه الحاق ایده رک برادری رستم بکه ویرمشدی . رستم بک بو آراضی بی مال ایدند کدن صوکره روز کی قبیله - سنه قارشى متبادیاً ابراز خصومت ایتمش و قیشلاغنی اوخکانده تأسیس ایلشدی .

شرف خان دن صوکره روز کی عشرتی متوفانک اوغلی شمس الدینی آخمار قلعه - سندن کتیره رک بتلیس برنسلکنه تعیین و کندیسنه عرض تبعیت ایلشدر . فقط ، مملکتک بالفعل اداره سی معروف کلهوکی محمد آغانک اوغلی [حاجی شرف] تودیع اولنشدی .

فقط ، سلطان سلیم ، شرف خانه مغیر اولدینی ایچون اوغلی امیر شمس الدینک بکککنی طایمادینی جهته مومی الیده بتلیسی ترك

ایدرك اوزون مدت منزوی یاشامغه مجبور اولمش ایدی. امیر شمس الدینك بو ازواسی سلطان سلیمان قانونی زمانه قدر دوام ایتدی .

۱۵۳۵=۱۹۴۱ سنه سنده آچیلان عثمانلی - ایران سفرنده سلطان

سلیمان، صدراعظم ابراهیم پاشای سردار قلعه اذربایجان کوندرمش ایدی. امیر شمس الدین بر جوق قیمتی هدیه لرله ابراهیم پاشای استقباله کتیدی . تبریزه قدر مشارالیه رفاقت ایلدی . بو صورتله پاشانك توجهنی قارناق پدیرینك ملکینك کندیسنه تفویض اولونمسنه دلالت ایتمسی ابراهیم پاشان رجا ایتدی و وعد آلدی .

شرفنامه مؤلفی ، بو ایران سفرینك اولاما سلطانك تحریك وتشویقيله اختیار ایدلمش اولدوغنی یازیور. اولاما، عثمانلی اردوسيله برابر دی .

بو ائشاده شاه طهماسب خراسان جهتلرنده اوز بکدرله اوغراشیوردی عثمانلی اردوسنك اذربایجان تفرینی خبر آلیز آلاز اردوسيله عودت ایتدی . عینی زمانده سلطان سلیمان ده موکب هایونيله استانبولدن آذربایجان حرکت ایتمشیدی .

شمس الدین بکک جوانی، حکمداره عرض ایدلیدی زمان، پادشاه کندیسنه بر خفتان ایله اکرلی و دیز کینلی بر آت و التوندن بر ییغین سلاح وعین زمانده، ملاطیه حکومتك ولایت فرمانی کوندردی . بتلیس ولایتی ده (اولاما) یه توجه ایدیلدی .

شمس الدین بك، بتلیس بکلیکي مواقع مستحکمه سنی تخلیه ایدیه رك پادشاهك مأمورلرینه تسلیم ایتدی. روزکی قبیله سی متخیرانندن اون بش کیشی بی ده تسلیم ایتك اوزره ملاطیه یه کوندردی .

موكب بادشاهينك حر كشدن صوكره، شمس الدين بك ملاطيه به
 كينمك اوزره، شاه سيله برلكده صاصون طريقه يوله چيقدی .
 او وقلر صاصون بكی (ساپان عزرائی) ایدی . مومی اليه اثنای
 ملاقاتده، شمس الدين بکه ملاطيه به كينمكدن صرف نظر ايتمسي توصيه
 ايتدی .

عینی. زمانده، شاه طهماسبده، اردوسيله برابر فیشی ارجيش ده
 كچرييور وقومانلرنندن (اوستاجلو بدرخان)، (عبده خان)، (افتشا
 سلطان) واسطه لريله ده عثمانلی طوپراغی، اخلاط وموش حواليسی
 تاراج ایدیوردی .

شمس الدين بك بوندن بالاستفاده، روژکی آغالرندن آلتی كشی
 ايله ارجيشه كیدهرك شاه طهماسبه التجا و بيعت ايتدی .
 بتلیسده قالان روژکی آغالرينك برقمی ده اولامادن قیورق ورق
 سلطان سلیمانہ دخالت ایچون دیار بکرمه كیتدیله .

شاه طهماسب، شمس الدين بكی عثمانلیلر علیهنده استعمال ایده جگنی
 تخمین ایتدیكندن دولایی مومی اليهك التجاسندن ممنون اولدی وكنديسه
 «خان» عنوانی بخش ايتدی . معیتندی آغالرده ایران اردوسنه مخصوص
 بر رتبه و بردی .

دیار بکرمه كیدنلر آراسنده، شیخ امیر بلباسی نك اوغلی ابراهیم
 بكده واردی . اولامانك انها والتماسی اوزرینه، بتلیسه مربوط
 (امورك)، (خویت)، (پوغناد) و (كسه نچ) ناحیه لری بتلیسدن
 تفریق ایدیلررك برسناچ حاله افراغ و بلكلی ده ابراهیم بکه تفویض
 اولوندی . ابراهیم بك، ناحیه لری تسلمدن صوكره روژکی عشرتک

ایلری کلنلرینه و اسکی آرقداشلرینه عنف ایله معامله ایلدی . بونلر،
 بوحالدن متأثر اولدیلر. قوالیسی عشرتک رئیس [دده بك] ایدی.
 [قلندر آغا] ایله کلهوکیلی محمد آغا زاده [میر محمد ناصرالدین] ک
 ریاسقی آلتده روژکی عشرتک ایلری کلنلرندن دورت یوز کشی
 اولامایه و ابراهیم بکه عصیان و مملکتلرینی ترک ایدرک شاه طهماسبه
 التجا ایلدیلر .

شا. طهماسب بونلری ده حسن قبول و هر برینی برر صورتله
 تلطیف و امیرلری بولونان [شمس‌الدین خان] مده سراب ایالتی ایله
 مراغه‌نک بعض یرلریله (دماوند) ، (دارالمزر) ، (کرهرود) ،
 (جهرود) ، (فراهان) اولکه لرینک اداره‌سنى توجیه ایلدی .

دده بکه میر محمد و قلندر آغانک هجرتلرندن سوکره ، دیاربکر
 میرمیرانی اولان خسرو پاشا ، ابراهیم بك حقنده بعض شبهه‌لره
 قایله‌رق کندیسنه کوندردیکی براباچی ایله دیاربکره دعوت ایتدی دیگر
 طرفدن ابراهیم بك ده بودعوتدن قوشقولانه‌رق، مواقع مستحکمه‌سنى
 حال مدافعه‌یه وضع ایله حرکتده تأخر و تردد ایتدی . وقعه بوتون
 تفصیلاتیله پادشاهه عرض ایدیلنجه، نشرایدیلن بر فرمان هایون ایله
 ابراهیم بکی دائرة اطاعته ادخال ایچون عموم کردستان امراسنک
 برلکده حرکت ایللری امر اولندی . سالف‌الذکر امراء بر امره
 انقیاد ایله ابراهیم بکی (کلهوک) قلعه‌سنده هر طرفدن محاصره ،
 و محصورینی تضییق ایتدیلر .

بونک اوزرینه ، ابراهیم بك ، جرائمک عفوی ایچون برادری
 قاسم اغایی خسرو پاشا نزدینه اعزام ایتدی . خسرو پاشا ، ابراهیم

بکک کندی آياغنه قدر کلسی شرطيله عفو ایده جکفی سویلدینه ده .
 ابراهیم بک ، قورقوسندن دعوت واقعه یه اجابت ایتدی . بونک
 اوزرینه دیگر برادری شیخ امیری ، محاصره ایدن امرا تزدینه
 کوندیره رک بر مهلت طلب ایتک اوزره شیخ امیرک ، خسرو پاشا
 تزدینه اعزامی رجا ایتدی . وبر قاچ کون صوکره محاصره رفع
 ایدیلیر ایدیلز ، طلب عفوا یچون پاشایه بالذات کیده جکفی وعدایتدی .
 خسرو پاشا ، ابراهیم بکک اعتذار لرینه اهمیت ویرمیه رک برادری
 قاسم آغایی دیار بکرده اعدام ایتمکله برابر قلعه نک تضیقنی ده محاصرینه
 امر و ابراهیم بکک دیگر برادری شیخ امیرک ده دیار بکره کوندیرلسنی
 طلب ایتدی .

شیخ امیر ، بو خبری ایشیدنجه ، محاصرلرک الذدن فراره موفق
 اوله رق حکاری طریقیله ایرانه التجا ایلدی .

ابراهیم بک ، برادری قاسم آغانک اعدامی ایله دیگر برادری
 شیخ امیرک فرارندن خبردار اولونجه (امورک) قلعه سنه کیتدی
 واوراده ده قالمیه رق قزیل باشلره التجا ایتدی . بونک اوزرینه
 محصورین امان دیله دیلر . حزو بکی بهاء الدینک توسطی سایه سنده
 شهری محاصره ایدن امرا ، محصورینک سالماً تباعد ایده بیلملرینه
 مساعدده ایتدیلر و ترک ایدیلن هراوچ قلعه ده یرله یکسان ایدیلدی .
 ابراهیم آغا ، نه شمس الدالدین خامد ، نه ده شاه طهماسب نزدنده
 مظهر حسن قبول اولمدینی جهته ایکی سنه صوکره تکرار عودتله
 سلطان سلیمان عرض دخالت ایتدی .

پادشاه ، کندیسنی عفو ایله روم ایلی ولایتک بر سنجاغنی بخش

ایلدی . ابراهیم بك، عمرینك بقیه‌سفی بوسنجاقده کچیردی . وبرکون کوله‌لری طرفندن قتل ایدلدی . شیخ امیره کلنجه ، ایلک کونلرده شاه طهماسبك مظهرالتفات وتوجهی اولش وکرد (قوروجی) لرینك یوز باشیلغنه تعیین ایدیلشدر . فقطء فقط آفیون استعمال ایتدیکی ایچون بوموقی محافظه‌ایده‌مدی وبالا‌خره ، حکمدار ایله بوتون اردونك تفرت وخصوصتی جلب ایتدی . نهایت ، (۶۵۸ = ۹۶۵) سنه‌سنده شیروانده وفات ایتدی . عین زمانده دده نكده طهران قوروجی یوزباشیلغندن عزل ایدیلهرك کرجستانده برمحاربه‌ده مقتول اولدی . شمس‌الدین خانه کلنجه ، بردنبره خدمتدن بویوک برتعب وکسل حس ایدهرك اتروای ترجیح ایتدی . ادامه‌ معیشتی ایچون ، اصفهان شهری حاصلات رسومیه‌سندن تخمیناً یوز تومنلك بر مبلغ تخصیص ایدلدیکی کبی ، عین زمانده کندیسنه ، هردرلو تکالیف و خدمت عسکریه‌دن معافیتی ایچون « ترخان » عنوانی توجیه‌ایدیلدی . اقامتگاهی اصفهان شهرنده ایدی .

شاه اسماعیل ثانی ، ۱۵۷۶-۹۸۴ تاریخنده قزوینده ایران‌تختنه جالس اولدوغنی متعاقب ، شمس‌الدین خانی اصفهانندن جلب ایدهرك معیتی میانه اداخل ایتمك ایسته‌دی . شمس‌الدین خان اوزمان یتیمش آلتی یاشنده بولونیوردی . عینی زمانده ، اوزون سنه‌لرک بارفلاکئی کندیسنی داها زیاده پیراتمش ، مملکتندن ، چولوق چوجوغندن آیری یاشامق آجیسیله جاه واقبال حرصی اونوتمش ایدی . شاهدن ، خدمت فعلیه‌دن عفونی طلب ایلدی .

مسمود برتصادف اثری اوله‌رق ، قزوینه کلدیکی زمان ، بوتون چوجقلری وروژکی قیله‌سنك ایلری کلنلری اوراده ایدی . اونلری

کوردیکندن صوكد درجه ممنون اولدی. ایشته بواننده ارتحال ایلدی. وفاتنده ایکی چوجنی وار ایلدی. بری: شرفنامه مؤلفی شرفخان، دیکری ده خالص بك ایلدی.

خالص بك برمدت شاه طهماسبك قوروجیلری میاننده بولندی. وبرقاچ سنه یوزباشلیق موقعی احراز ایلدی. شاه سلطان محمد، امیر رتبه سنه اصماد و [حمزه میرزا] نك مقربانی میانته داخلدی. حمزه میرزانك قتلندن صوكره خالص بك سلطان مراد خانه عرض تبصیت ایتدی. (الشكرد) و (ملاز کرد) سنجاقلری کنه یسنه توجیه ایدیلدی.

شرفخانك ترجمه حالی ایسه فصل آتیده مندرجدر.

ذیل

مقدما ذکر ایدلدیکی وجهله امیر شمس الدین ، سلطان سلیمان طرفندن کندیسنه توجیه اولنان ملاطیه و مرعش سنجاق بکلکفی اداره ایچون ملاطیه یه کیدرکن صاصون بکنک اغوا آتی اوزرینه ایرانه فرار ایله شاه طهماسبه التجا ایله مش ایدی . مومی الیه ایرانده صفویلرک امراسندن و برتورک عائله سی اولان [امیرخان موخلو] نك قیزیله ازدواج ایتمش ایدی . [۱]

امیر شمس الدینک ایرانه هجرتندن یدی سنه صکره شرف خان ، عراقده (قم kaum) شهری ملحقانندن (کرم رود) قصبه سنده . ۹۴۹ سنه هجریه سی ذی القعدة سنک یکرمنچی کونی امیرخانک قزندن دنیایه کلدی . او زمانلر ، ایران شاهلری سراینده ده برنوع « اندرون » موجود ایدی . ایران و کردستان خاندان و بکزاده لری سرای شاهیده . تحصیل ایتدیریلیر ، سواریلک و سلاحشورلق تعلیم اولونوردی . بونلر

[۱] امیر خان ، بایندریلردن « طوقات بایندور » اسمیله معروف امیر بکک حفیدی وکلایی بکک اوغلیدر . طوقات بایندر ، آق قویونلیردن اوزون حسنک امراسندن ایدی . آق قویونلورله (ابو سعید کرکافی) آراسنده ، قره باغده وینه اوزون حسنله سلطان محمد خان زماننده عثمانیلرله بابیورتده وقوعه کلن محاربه لرده برارلیقه اشتهار ایتمشیدی .

بو بود کدن صو کره ده کندیلرینه برر « منصب » توجیه قیلنیردی .
 بو اصوله بناء ، شرف بك ده طقوز یاشنه کیرنجه سرای شاهیه
 آلدی . اوچ سنه متادیا سرایده ، عائله حکمداری آراسنده یاشادی .
 پدری امیر شمس الدین ۱۵۵۴ = ۶۶۱ تاریخنده عزاق اختیارله
 اصفهانه چکیلنجه ، روز کی عشیرتی ، شاه طهماسبدن ، پدرینک
 یرینه شرف بك « امیر » منصبی استعدا ایتدیلر . بونک اوزرینه
 شاه طهماسب ، شرف بكه اون ایکی یاشنده ایکن ، « امیر » لك منصبی
 بخش ایله کندیسنه شیروان ملحقانندن (صالیان) و (محمد آباد)
 ناحیه سی توجیه ایلدی .

شرف بك هنوز چوقق اولدوغی جهتله امارتی ؛ روز کی
 امراسندن [شیخ امیر بلباس] طرفندن اداره اولونیوردی . بو اداره ،
 اوچ سنه دوام ایتدی . شیخ امیرک وفاتندن صو کره ناحیه لر باشقه سنه
 ویریلدی . بونک اوزرینه امیر شرف ، (حرقان) یایلاسنده بولونان
 شاهک تزدینه عودت واورادنده (همدان) والیسی اولان محمد بك
 یاننه کیتدی و محمد بك کریمه سیله ازدواج ایتدی .

شاه طهماسب ، کرک روز کی عشیرتک ، کرک امیر شرفک
 تأمین اداره سی ایچون همدان حوالیسندن بعض یرلری بونلره تخصیص
 ایلدی . امیر شرف همدان دده اوچ سنه قالدی .

امیر شرف کرک سرای شاهیده و کرک همدانده زمانه نسبه
 ای برتعلیم و تربیه کورمش و برجوق مشاهیرک مجلس و مصاحبتیه دوام
 ایله مش ایدی .

عثمانلی خاندانندن « شهزاده بایزید » ك شاه طهماسبه التجاسی

۱۰ وزرینه - که نتیجہ فحیہ سی اعتباریہ تاریخ عثمانیدہ ، شہزادہ بایزید
 وقعیہ سی ، نامیلہ بر فصل سیاہ تشکیل ایدر - عثمانی و ایران حکومتلری
 آراسندہ جریان ایدن مخبرات ومذاکرات اثناسندہ شاه طهماسب
 ۱۱ امیر شرفک عثمانیلرہ اولان تمالندن شہیہ دوشہ رک ، پدری امیر
 شمس الدینی جلب ایله مومی ایله تکرار روژ کی امارتی وقم شہرینہ
 تابع (کومرود) قصہ سی تفویض ایله مش ایدی .

برقاج سنہ صوکرہ امیر شمس الدین ینہ اختیار عزلت ایدنجہ ،
 شاه تکرار روژ کی بکلکی ایله اصفهانک اداره سی امیر شرفہ ویردی .
 فقط امیر شرف ، قزوین دہ سرای شاہیدہ اقامت ایدیوردی . بوتاریخندن
 ایکی سنہ صوکرہ (بیہ پیش) والیسی [خان احمد کیلانی] نک اسارتی
 متعاقب ، شاه طهماسب امیر شرفی برقاج قیزیلباش امراسی ایله او
 حوالینک محافظہ وادارہ سنہ مأمور ایتدی . قیزیلباش امیرلرک اہالیہ
 ظلم وتمدیسہ مقابل امیر شرف رعایاہ حسن معاملہ ایدیوردی .

بواتنادہ کیلانی ایرانیلردن استردادہ اوغراشان کیلان شہزادہ لردن
 سلطان ہاشم ایله امیر شرف آراسندہ بر محاربہ اولدی . شرفنامہ یہ نظر آء امیر
 شرفک عسکری درت یوزاللی بیادہ وسواری دن عبارت ، سلطان ہاشمک
 ایسہ بیک سکیز یوز کشیک براردو ایدی . نتیجہ دہ امیر شرف غالب ،
 ہاشم سلطان ایسہ مغلوب ومقتول اولدی . بوندن صوکرہ ، برقاج
 موفقیت دہا قازاندی . بناء علیہ ، شاه طهماسب زردندہ کی موقع
 ونفوذی تراید ایتدی .

فقط امیر شرف ؛ نہ کیلانک صیتہ لی ہواسیلہ ، نہ دہ قیزیلباش
 امراسیلہ امتزاج ایدہ میوردی . شاہدن تبدیلی طلب ایتدی . بونک

اوزرینه شاه، کندیسنه شیروانده کی خصوصی وارداتی ایله [وارش]
 (آق طاش) ، (قباله) و (باکو) نك اداره سنی تفویض ایلدی .
 امیرشرف، بویکی وظیفه سنده آتجق سکز آی قلابیلدی . چونکه
 بوئانده ، شاه طهماسب وفات ایتیش ، قزوین ده مدھش بر اختلال
 آلاولانمش، حیدر میرزا قتل ایدیلرک اسماعیل میرزاده فهمهد قلعه .
 سندن خروج ایله قزوین اوزرینه یورومش ایدی . بو اختلال، اسماعیل
 میرزانك «شاه اسماعیل ثانی» عنوانیله ایران تحتہ قعودیله تنہجه لندی .
 شاه اسماعیل ثانی ، جلوسی متعاقب امیر شرفی شیروانندن
 جلب ایله مظهر التفات ایتدی . عینی زمانده «میرالامرا» لق رتبه سنی
 توجیه ایدرک سرایده معیت شاهی یه مأمور ایلدی . بونکله برابر ،
 کردستان ، لرستان کوران وسائر کرد بکلرینك واو حوالینك شاهه
 اولان مراجعتلرینه امیرشرفك توسط ایتمش و بوتون ایشلرینك مومی
 ایله واسطه سیله رؤیت اولنمشنی قرارلاشدیردی .
 امیر شرفك، سرایده کی بوموقعی ، شاهك مقربلرندن قیزیلباش
 امراسی چکه میوردیلر .

بوصره لرده سرای شاهیده دؤنن انتریقلر حدنهایتی بولمش ایدی .
 جاسوسلق ، غمازلق ، اخلاق سزلق رواج کبر اولمش، سیاسی قتلر،
 نفی لر ، یکدیگر بنی تعقیب ایدیوردی . ایکنجی شاه اسماعیل بنیوی
 و اخلاقی ضعفلی ، بو اداری ذالثلرک کون بکون تزئیدینه سبب
 اولیوردی .

شاه اسماعیل، شهزاده لی زمانده فهمهد زنداننده قالدینی مدت
 ظرفده حبس و مقهوریتك تولید ایتدیکی الملری او یوشدیرمق ایچون

آقونی بر . دوی مسحور ، اولق اوزره قوللامغه باشلامشیدی .
یوابتلا دماغه سؤنایئر ایتدیکی جهتله چوق وهام وخیالپرست وخرچین
اولمش ایدی . هیچ بر کیمسه ایله ایکی آیدن فضله امتزاج ایده من ،
وسرای ارکانندن هیچ برینه اعتماد ایتزدی .

قزیلباش امراسی ، شاهک بوحالدن استفاده ایتدیلر . امیر شرفک
« شاهک برادری [سلطان حسین میزرا] بی تختنه کچرمک ترتیباتنده
بولوندوغنی ، اخبار ایتدیلر . بونک اوزرینه شاه اسماعیل ثانی ، او
شرف خانی تبعید ایلدی . شرف خان بو مسئله حقنده ده بورکه :

فقط بوطرد و تبعید بنم ایچون بک مسعود بر مقدمه طالع اولدی
اون آی (نخجوان) ی اداره ایتدکدن صکره برکون وان والی
عمو یسی خسرو پاشا ایله حکاری پرئسی زینل بک و محمودلی حسن
بک و ساطتلریله ، سلطان مراد خان مغفور طرفندن بتلیس بکلکنک
بکا توجیه ایدلیدیکی خبرنی آلام . بو خبردن دها مسعود اولان برشی
واردله اوده فرمان هایونک احتوا ایتدیکی شو سوزلر ایدی .

« حکمدار عالیشانمکز غیر محدود لطف و معالیمی سایه سنده
ارثاً سزه عائد اولان اوجاغکز یکیدن سزه توجیه ایدلشد . کمال
امنیت و اعتماد ایله وطنکزه و یوردیکزه عودت ایدیکز . »

شو خبر شرف خانی صوک درجه سه ویندیردی . چونکه ، هم
اجدادینک یوردینه عودت ایدیور ، هم ده اوتهدن بری نفرت ایتدیکی
قزیلباشلرله مناسبتده بولونمقدن قورتلدهش اولیوردی . (۱۵۸۷-۹۸۶)
شرف خان ، نخجواندن ، معیتده کی درت یوز کشی ایله - که
بونلرک ایکی یوزی روزکی عسیرتندن ایدی - وانه شتاب ایدی .

وان والیسی خسرو پاشادن حرمت والتفات کوردی . واندۀ ایکن باب عالی یه ایران احوال داخله سی حقنمده برراپور تقدیم ایتدی بونی متعاقب طرف پادشاهیدن کندیسنه [مصطفی چاوش] وداعتیله بتلیس بکلکنک توجیه فرمانی ، برخلمت وبرآلتون قبضه لی قلنج کوندرلدی .

صدر اعظم محمدپاشایله وزرای سائرۀ دن ده برر مکتوبله هدیه لر آلمش ایدی . برات هایونده « شرف خان » عنوانیله توسیم اولونمشدی . بونلری آلدق دن سوکره ، واندن بتلیسه کلهرک اجدادینک اوجاغنه قاووشمقله بکام اولدی .

شرف خان ، زمانه کوره مکمل برتحصیل و تربیه کورمش ، دیندار ، عاقل ومدبر برذات ایدی . کینجلیکندن بری عثمانیلره قارشی محبت بسلا ایدی . بتلیس امارتنه نصبدن سوکره ده صداقت ومربوطیتنی محافظه ایله مشدر . سلطان مرادک توجیه واعتمادینه مظهر اولدی وبوتوجه برقاج « نامه شاهانه » ایله ده اظهار اولونمشیدی . بونامه لر ، « عزیز وصمیمی دوستم شرف خان » دیه باشلا یوردی . پادشاه مشارالیهک خزینۀ شاهانه سندن ده انتفاع ایلمشدی . کلن اوراق میاننده برجوق وزرانک وبالخاصه صدر اعظم محمد پاشانک برنامه سی واردی . بوندن ماعدا مظفر اردوی هایونلر سرداری لالا مصطفی پاشادن غایت قیمتدار برلباس افتخار ایله آلتون اوجلی برپاله آلدی . برصورت مخصوصه ده حسن معامله کوردکدن سوکره ، برزمانلر اجدادینک اقامت ایتدیکی شهره داخل اولق شرف جهانپسندی احراز ایلدی .

(شیروان) ، (کورجستان) و (آذربایجان) ی تحت اطاعت و تابعیتہ آلق اوزرہ مأمور ایدیلن منطقه اردولرینہ اون سنہ مہمادیاً رفاقت ایتدی و ظفرلرده ، محاربه‌لرده و ہریرده صداقت و فداکاری دلائلی ابراز و اثبات ایتدی .

سردار فرہاد پاشا ، ۹۹۱ سنہ ہجریہ سندہ اریوان شہرینی ضبط ایدہرک ، اورادہ برقلعہ انشا ایلدیکی زمان ، شرف خان سورہ میرمیرائی حسن پاشا ایلہ برلکدہ تفلیس و کورجستانہ خزینہ و ارزاق نقلنہ مأمور ایلدی . بو وسیلہ ایلہ مذکور سفرده خدمات مختلفہ ایفا ایلدی . ایککی بیک آچہ ویرکو کتیرن موش ناحیہ سی واردات ہایونہ تخصیص قلنان قرا ایلہ برلکدہ بتلیس ولایتہ الحاق ایلدی . بوسورتلہ مؤلف اثرک ایرادی برمیلون درتیوز بیک آچہ یہ ابلاغ ایدلمش اولدی . مومی الیہ شرفنامہ یہ بوسوزلرلہ ختام ویریپور : (۱۰۰۵) سنہ ہجریہ سی ذی الحجہ سنک نہایتی اولان بوکون الا آن بتلیس بکلکی ، خاقان ابوالمظفر سلطان محمد خانک لطف و حمایتی سایہ سندہ تحت حاکمیت و ادارہ سندہ در . مملکتک ادارہ امورینی اوغلی ابوالغالی شمس الدین بکہ تودیع ایلشدر . جناب حق توفیقی رفیق ایلیہ .

*
* *

کرد تاریخی بورادہ بتیور . بوتاریخک بزہ ویردیکی حقیقتلرلہ عشرت تشکیلاتی حقندہ کی مطالعاتی ایکنجی جلدہ ترک ایدیوروز .
ہامش : کرد تاریخندہ کی شخصلری طانیق ایچون خلق

لهجه سنده کی اسملری بیلیمک لازمدیر . چونکه ، شرقنامه نك قید
ایندیکی اسملر رسمیدر . اهالی ، بواسملری طائماز . بوبابده آتیده کی
لیسته بی ترتیب ایتمکی مناسب کوریورز .

عبدالله	عبدی	عبو	عبدو
عبدالرحمن	ادو	عدو	عدی
عبدالقادر	قدیر	قدو	قادو
عبداللطیف	لطف	لطفی	لطیف
احمد	حمی	احمی	احو
محمد	مامو	ممی	ممو
ابوبکر	.	بکو	بکر
عمر	عمی	اوמו	عمو
عثمان	.	اوسی	اوسو
علی	آلو	علک	علو
حسن	حسک	حسی	حسو
حسین	.	حسی	حسو
یوسف	.	ایسی	ایسو
ابراهیم	.	بری	برو
اسماعیل	.	سمی	سمو
شمس الدین	.	شمی	شمو
سلیمان	.	سلی	سلو
خلیل	.	خلو	خلو
موسی	.	موسی	موسو

میمور	نمی	ته مهر	تمو
حیدر	.	جیدی	جیدو
شریف	شری	شرو	شرف
حمید	حمید	حمی	حمو
صادق		ساده	سادو
رشید	رشکو	رشی	رشو
داود	.	داوی	داود
نعمان	.	نهی	نعمو
جعفر	جعفو	جوو	جور
سعد		سعدی	سعدو

بویلیسته کوستریورکه ، کردلر اوج هجالی کله لری تلفظده پک
 زیاده مشکلاته معروض قالیئورلر. یالکیز آلپ آرسلان، قایا، بویاق
 کبی تورکجه کله لردن مرکب اولان اسم خاصلر تحفیف ایدلمز. بواسملر
 عوامدن زیاده زادگاه ویریلیر . آره لرند پک زیاده مشهور اولان
 قادین اسملری ده بروجه آتی تحفیف ایدیلیر :

حو	هو	هویم	هود
فاطمه	فاطم	فاطوا	فاطی
خدیجه	خجی	خج	خججو
هاجر		هاجو	هاجی
زلیخا	زلیخ	زلیخی	زلیخو
لیلا	لید	لیلان	لیلو

عدو	عدی	.	عادلہ
سلطو	سلطی	.	سلطان
زینو	زہینہ	زینہ	زینب
پرو	پہری	.	پریحان
میرو	میری	.	مریم
عیشو	عیشی	عشو	عایشہ
امو	امی	میی	امینہ

ہان ہان، بوتون قادیلرک اسملری یوقاردہ تعداد ایدیلس اسمی یه
منحصردو.

برنجی جلدک صوکی

